DÖNEM : 22 CİLT : 41 YASAMA YILI : 2

T. B. M. M.
TUTANAK DERGİSİ

55 inci Birleşim
19 Şubat 2004 Perşembe

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	**398**
II.- GELEN KÂĞITLAR	**399**
III. - BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	**400**
A) GÜNDEMDIŞI KONUŞMALAR	*405:406*
1.- Bayburt Milletvekili Fetani Battal'ın, Bayburt'un düşman işgalinden kurtarılışının 86 ncı yıldönümüne ilişkin gündemdışı konuşması	400:401
2.- İstanbul Milletvekili Ali Rıza Gülçiçek'in, Bektaşiler ve Alevîler için muharrem ayının önemine ilişkin gündemdışı konuşması	402:403
3.- Ağrı Milletvekili Mehmet Kerim Yıldız'ın, belediyelerin çeşitli kurum ve kuruluşlara olan borçlarının yarattığı sıkıntılara ve bu borçların yeniden yapılandırılması gerektiğine ilişkin gündemdışı konuşması ve İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu'nun cevabı	404:406
B) TEZKERELER VE ÖNERGELER	*406:407,411:412*
1.- Bulgaristan Ulusal Meclisi Başkanı Ognyan Gerdjikov ve beraberindeki parlamento heyetinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının konuğu olarak ülkemizi resmî ziyaretine ilişkin Başkanlık tezkeresi (3/478)	406

Sayfa

2.- Antalya Milletvekili Feridun Fikret Baloğlu'nun (6/802), (6/825), (6/899) esas numaralı sözlü sorularını geri aldığına ilişkin önergesi (4/146) 407

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisinde, Türkiye - Suudi Arabistan Parlamentolararası Dostluk Grubunun kurulmasına ilişkin Başkanlık tezkeresi (3/479) 411:412

C) GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ *407:411*

1.- Samsun Milletvekili Haluk Koç ve 48 milletvekilinin, Konya'da çöken bina özelinde yapı güvenliğindeki sorunların araştırılarak etkin imar denetiminin ve sağlıklı yapılaşmanın sağlanması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/169) 407:410

2.- Aydın Milletvekili Ahmet Ertürk ve 29 milletvekilinin, zeytin ve zeytinyağı üretiminde karşılaşılan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/170) 410:411

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER **412**

1.- Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/521) (S. Sayısı: 146) 412

2.- Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/523) (S. Sayısı: 152) 412

3.- Çanakkale Milletvekilleri Mehmet Daniş ve İbrahim Köşdere'nin; Gelibolu Yarımadası Tarihî Millî Parkı Kanununa Geçici Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi (Kamu İhale Kanununa Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/212) (S. Sayısı: 305) 412

4.- Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun Tasarısı ile İçişleri, Plan ve Bütçe ve Anayasa Komisyonları Raporları (1/731) (S.Sayısı: 349) 412:514

V.- SORULAR VE CEVAPLAR **515**

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI *515:541*

1.- Tekirdağ Milletvekili Enis Tütüncü'nün, Özelleştirme Destek Projesinin uygulandığı illere ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Murat Başesgioğlu'nun cevabı (7/1787) 515:518

2.- İzmir Milletvekili Erdal Karademir'in, İzmir Kentiçi Geçişi Projesine ve çevre yollarına ilişkin sorusu ve Bayındırlık ve İskân Bakanı Zeki Ergezen'in cevabı (7/1804) 518:520

3.- Samsun Milletvekili Mustafa Çakır'ın, BİM İklim Değişikliği Sözleşmesi kapsamındaki kredi imkânlarından ne ölçüde istifade edildiğine ilişkin sorusu ve Çevre ve Orman Bakanı Osman Pepe'nin cevabı (7/1815) 521:523

Sayfa

4.- Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Atatürk'ün Selanik'teki evinin restorasyonuna ilişkin sorusu ve Kültür ve Turizm Bakanı Erkan Mumcu'nun cevabı (7/1824) 523:524

5.- Bursa Milletvekili Kemal Demirel'in, Bursa Harmancık Ballısaray Barajı Projesine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanı Mehmet Hilmi Güler'in cevabı (7/1837) 525:526

6.- Kocaeli Milletvekili İzzet Çetin'in, AK Parti il başkanlarının ihalelere müdahale ettiği iddiasına ilişkin Başbakandan sorusu ve Bayındırlık ve İskân Bakanı Zeki Ergezen'in cevabı (7/1857) 527:528

7.- Bursa Milletvekili Kemal Demirel'in;

Bursa çevreyoluna,

Bursa'nın Keles İlçesinde meydana gelen depremde zarar görenlere yapılacak yardımlara,

İlişkin soruları ve Bayındırlık ve İskân Bakanı Zeki Ergezen'in cevabı (7/1859, 1869) 529:533

8.- Çankırı Milletvekili Hikmet Özdemir'in, yazma eserlere ilişkin sorusu ve Kültür ve Turizm Bakanı Erkan Mumcu'nun cevabı (7/1890) 534:537

9.- Konya Milletvekili Atilla Kart'ın, Alaşehir Gölündeki kod seviyesi tespitlerine ilişkin sorusu ve Bayındırlık ve İskân Bakanı Zeki Ergezen'in cevabı (7/1898) 538:541

I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açılarak iki oturum yaptı.

İstanbul Milletvekili Tayyar Altıkulaç'ın, Eğitime Yüzde Yüz Destek Kampanyasına ilişkin gündemdışı konuşmasına, Millî Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik;

Tokat Milletvekili Resul Tosun'un,

Bursa Milletvekili Mehmet Küçükaşık'ın,

Özellikle Çin ve Uzakdoğu ülkelerinden ithal edilen ve ekonomiyi olumsuz yönde etkileyen, standartdışı, ucuz ve kalitesiz ürünlere karşı alınması gereken tedbirlere ilişkin gündemdışı konuşmalarına, Devlet Bakanı Kürşad Tüzmen;

Cevap verdi.

Van Milletvekili Cüneyit Karabıyık ve 83 milletvekilinin, Van Gölündeki kirlenmenin önlenmesi ve yöredeki turizmin geliştirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/168) Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önergenin gündemdeki yerini alacağı ve öngörüşmesinin, sırası geldiğinde yapılacağı açıklandı.

Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısının geri gönderilmesine ilişkin Başbakanlık tezkeresi okundu; Plan ve Bütçe Komisyonunda bulunan tasarının hükümete geri verildiği bildirildi.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde, Türkiye - Letonya Parlamentolararası Dostluk Grubunun kurulmasına ilişkin Başkanlık tezkeresi, kabul edildi.

Genel Kurulun 18.2.2004 Çarşamba günkü (bugün) birleşiminde, sözlü soruların görüşülmemesine, gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 22 nci sırasında yer alan 349 sıra sayılı kanun tasarısının bu kısmın 4 üncü sırasına, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31 inci sıralarında yer alan 371, 365, 367, 369, 364, 373, 366, 368 sıra sayılı kanun tasarılarının ise yine bu kısmın 10,11,12,13,14,15,16,17 nci sıralarına alınmasına ve diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; çalışma sürelerinin 18.2.2004 Çarşamba ve 19.2.2004 Perşembe günkü birleşimlerde 15.00-24.00 saatleri arasında olmasına ilişkin AK Parti Grubunun önerisi, yapılan görüşmelerden sonra, kabul edildi.

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1 inci sırasında bulunan, Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun Tasarısının (1/521) (S. Sayısı: 146),

2 nci sırasında bulunan, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının (1/523) (S. Sayısı: 152),

3 üncü sırasında bulunan, Kamu İhale Kanununa Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifinin (2/212) (S. Sayısı: 305),

Görüşmeleri, daha önce geri alınan maddelere ilişkin komisyon raporları henüz gelmediğinden, ertelendi.

4 üncü sırasına alınan, Kamu Yönetimi Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun Tasarısının (1/731) (S. Sayısı: 349), tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanarak, 4 üncü maddesine kadar kabul edildi; 4 üncü maddesi üzerinde bir süre görüşüldü.

İstanbul Milletvekili Hasan Fehmi Güneş, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Mehmet Ali Şahin'in, ileri sürmüş olduğu görüşlerden farklı görüşleri kendisine atfetmesi nedeniyle, bir açıklamada bulundu.

19 Şubat 2004 Perşembe günü saat 15.00'te toplanmak üzere, birleşime 23.59'da son verildi.

Nevzat Pakdil
Başkanvekili

Suat Kılıç	*Ahmet Küçük*
Samsun	Çanakkale
Kâtip Üye	Kâtip Üye

II. - GELEN KÂĞITLAR

19 Şubat 2004 Perşembe

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- Samsun Milletvekili Haluk Koç ve 48 Milletvekilinin, Konya'da çöken bina özelinde yapı güvenliğindeki sorunların araştırılarak etkin imar denetiminin ve sağlıklı yapılaşmanın sağlanması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/169) (Başkanlığa geliş tarihi: 11.2.2004)

2.- Aydın Milletvekili Ahmet Ertürk ve 29 Milletvekilinin, zeytin ve zeytinyağı üretiminde karşılaşılan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/170) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.2.2004)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.00

19 Şubat 2004 Perşembe

BAŞKAN: Başkanvekili Nevzat PAKDİL

KÂTİP ÜYELER: Suat KILIÇ (Samsun), Ahmet KÜÇÜK (Çanakkale)

BAŞKAN - Saygıdeğer milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 55 inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yetersayısı vardır; görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce, üç arkadaşıma gündemdışı söz vereceğim.

Konuşma süreleri 5'er dakikadır, hükümet bu konuşmalara cevap verebilir, hükümetin konuşma süresi 20 dakikadır.

Saygıdeğer milletvekilleri, bugünkü birleşim süresince milletvekili arkadaşlarımızın sözlerini toparlaması için sadece 1 dakikalık eksüre vereceğim, bunu birleşimin başında ilan ediyorum.

Bilgilerinize sunulur.

Gündemdışı ilk söz, Bayburt İlimizin düşman işgalinden kurtarılış yıldönümü münasebetiyle söz isteyen Bayburt Milletvekili Fetani Battal'a aittir.

Sayın Battal, buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

III. - BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) GÜNDEMDIŞI KONUŞMALAR

1.- Bayburt Milletvekili Fetani Battal'ın, Bayburt'un düşman işgalinden kurtarılışının 86 ncı yıldönümüne ilişkin gündemdışı konuşması

FETANİ BATTAL (Bayburt) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Bayburtumuzun Rus ve Ermeni işgalinden kurtarılışının 86 ncı yılı münasebetiyle gündemdışı söz almış bulunuyorum, hepinizi en kalbî duygularımla selamlıyorum.

Kurtarılış günleri, tarihe yeniden, bir kere daha göz atma, gerekli dersleri çıkarma ve bugünümüze dönerek millî duruşumuzu yeniden gözden geçirme günleridir. Bu açıdan baktığımızda, şairin memleketimizin insanlarına dair:

"Kızdı mı cehennem kesilir, sevdi mi cennet,

Eller bilirim haşin, hoyrat, mert,

Alınlar görmüşüm ki vatanımın coğrafyasıdır,

Her kırışığı sorulacak bir hesabı,

Her çizgisi tarihten bir yaprağı anlatır." demesi, benim duygularımı anlatmaya yetiyor.

İnsanoğlunun tarihini birkaç kelimeyle özetlemeye kalktığımızda "işgal, fetih, kurtuluş ve özgürlük" kelimeleri, zannediyorum meramımızı anlatmak için yetebilir. Bir anlamda, dünya tarihi işgallerin tarihidir ya da bir anlamda dünya tarihi, işgallere ve istilalara karşı, milletlerin kendi özgürlük mücadelesi verdiklerinin tarihidir. Bu gözle baktığımızda, tarihin her sayfasında karanlık sayfalar, kanlı sahneler gözümüzde canlanmaktadır. İnsanoğlunun geride bıraktığı her yüzyıl, büyük ve kanlı çatışmaların, cesetlerin geride bırakıldığı yüzyıllar olmuştur.

Güya, insanoğlu, özellikle son yüzyılda yaşadığı iki dünya savaşından büyük dersler çıkarmış olacaktı. Birçok tarihî gözlemciye göre, artık, 2000'li yıllarda fiilî işgaller olmayacaktı. Birçok insan, beyinlerin işgal edildiği, yüreklerin işgal edildiği, hayatların, hayallerin ve tasavvurların işgal edildiği bu çağda, artık, yeni işgallere gerek kalmayacağını düşünüyordu; ama, yaşadığımız çağın, günün, anın, aynı zamanda tanıklarıyız hepimiz. Hepimiz evlerimizde otururken, çoluk çocuk, aile boyu, işlenen zulümlerin, yaşatılan işgallerin birer canlı tanıklarıyız ve izlediğimiz her gerçek, bizi bir kez daha düşünmeye ve meselenin arka planını yeniden ve yeniden idrak etmeye çağırıyor; çünkü, çağlar geçse de, yüzyılların adı değişse de, takvimler 2004 yazsa da, işgal, yine işgal hedefi, niyetleri hiç değişmiyor ve hepimiz biliyoruz ki, günümüzde işgaller, artık "size özgürlük getireceğiz, size demokrasi getireceğiz" diye yapılıyor.

Bu çerçeveden baktığımızda; yıl 1916. Canımızdan aziz bildiğimiz vatan toprağımız, Bayburtumuz, Rus ve Ermeniler tarafından işgal ediliyor. Eli silah tutan her fert "hayatlarımızı alabilirsiniz; ama, özgürlüklerimizi asla" diyerek silahbaşı yapıyor; vatan savunmasında, şahadete koşmanın sevinciyle bir mücadelenin içerisinde yer alıyor. Eli silah tutamayanlar, mazlumlar, çocuklar, kadınlar bir seferberlik kervanına katılıyor ve Orta Anadolu onları kucaklarken, bir tarafta muhacir, diğer tarafta ensar sahneleri yaşıyoruz.

Değerli arkadaşlar, biz, seferberlik hikâyeleriyle büyüdük. Biz, dedelerimizden ve ninelerimizden savaş hikâyeleri dinleyerek büyüdük. Her Bayburtlu bunu dinlediği için, Bayburt'tan hiçbir zaman hain çıkmadı. Bayburtlu, her zaman milletinin, devletinin yanında oldu, onu, canı pahasına, her platformda savunmaya çalıştı. Biz, dedelerimizden, ninelerimizden, Bayburtlunun istiklali için, özgürlüğü, hürriyeti, vatanı, dini ve bayrağı için nasıl savaştığının hikâyelerini dinleyerek büyüdük.

Yıl 1918, 21 Şubat, Bayburt'un işgalden kurtarıldığı, yani, istiklalini ve hürriyetini elde ettiği kutlu gündür. Arkadaşlar, bu mücadele ortasında, özellikle Kop Dağına yolunuz düştüğünde -eğer bir gün Erzurum-Bayburt yolundan giderseniz o yol, sizi Kop Dağının zirvesine götürür-...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Battal, 1 dakikalık eksüre veriyorum; buyurun.

FETANİ BATTAL (Devamla) - ... o Kop Dağının zirvesinde bir şehitler abidesi göreceksiniz, şehitlerin kabristanına varmış olacaksınız. O abideye dikkatle bakarsanız, siz de hissedersiniz, hâlâ orada yatan ölülerimiz, Anadolu'ya, tepeden, gülümseyerek bakmaktadırlar. Bunun için, böyle bir işgalin sonrasında, şairimiz Zihni "Vardım ki yurdundan ayağı göçürmüş/ Yavru gitmiş, ıssız kalmış otağı/ Camlar şikest olmuş, meyler dökülmüş/ Sakiler meclisten çekmiş ayağı" derken, bu büyük hadiseyi bütün çıplaklığıyla anlatabildi. Onun için, zaman zaman biz bu kürsüden Bayburt adına feryat edersek, lütfen yanlış anlamayın; bu, tribünlere oynadığımız veya abarttığımız anlamında değildir; hele hele, bu, şehir şovenizmi yaptığımız anlamında hiç değildir; ama, genlerimize yerleşmiştir Bayburt'u koruma refleksi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Battal, buyurun, son cümlenizi söyleyin.

FETANİ BATTAL (Devamla) - Çünkü, bizim genlerimizde var. Dedelerimiz de savaşmıştı o topraklar için, onların dedeleri de, onların dedeleri de.

Hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum nezaketiniz için.

Gündemdışı ikinci söz, Muharrem ayıyla ilgili söz isteyen, İstanbul Milletvekili Ali Rıza Gülçiçek'e aittir.

Sayın Gülçiçek, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- İstanbul Milletvekili Ali Rıza Gülçiçek'in, Bektaşiler ve Alevîler için muharrem ayının önemine ilişkin gündemdışı konuşması

ALİ RIZA GÜLÇİÇEK (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hicri takvime göre, Muharrem ayı, Bektaşiler ve Alevîler için özel bir önem taşır. Muharrem ayını bu denli özel kılan, Bektaşi ve Alevî dünyası için yine çok özel olan, Kerbela olayının bu ay içerisinde meydana gelmesidir. Önümüzdeki 21 Şubat günü, Yas-ı Muharremin birinci günüdür. Bu faciayı anmak, ... lemek ve yurttaşlarımızın yas-ı matemlerine ortak olarak acılarını azaltmak amacıyla gündemdışı söz almış bulunuyorum; bu itibarla, Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum ve Sayın Başkana, bana bu olanağı tanıdığı için teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, Kerbela olayının temelinde iki temel karşıtlığın savaşı yatar. Bu karşıtlıklardan biri iyiyi, diğeri kötüyü simgeler. Eşit koşullarda bir savaş olmadığı için, diğer bir deyişle taraflardan biri bir anlamda tuzağa düşürüldüğü için, mazlum ile zalimin savaşıdır ve bir zulmün hikâyesidir. Bu hikâye, aynı coğrafyada bugün halen devam etmektedir.

Bu elim olayda Hz. Muhammed'in sevgili kızı Fatma, Hz. Ali'nin oğlu Hz. Hüseyin ve ehlibeytin haklılığına inandıkları için orada bulunan tüm insanlar, Emevi Halifesi Yezit'in kastı sonucunda Kerbela'da öldürüldüler. Onlara Yüce Tanrıdan rahmet, yurttaşlarımıza, İslam âlemine ve tüm insanlığa başsağlığı diliyorum.

Kerbela olayı tarihsel ve toplumsal anlamda, toplu kıyımların en zalim ve acımasız olanlarından biridir. Bir kıyım olarak Kerbela'yı anmamak ve ona yanmamak elde değildir. Bu kapsamda, Kerbela katliamının boyutlarını algılayabilen herkes, Kerbela için yanar, tutuşur; onun anısını yaşatmak için bir şey yapmak, orada şehit edilenleri anmak ve üzülenlerle saf olmak ister; çünkü, bu, insan olmanın şeref ve onuruyla ilgili bir durumdur.

Hz. Hüseyin ve beraberindekiler, tarih sayfalarını acılı hikâyeleriyle oluşturmuşlardır. Onların hikâyelerinin çarpıcılığı günümüze dek mesajın vurgulamasını taşımıştır. Bugün, artık, Hz. Hüseyin'in şahadeti ve Kerbela olayı, yeryüzünün herhangi bir yerindeki zulme karşı isyanın ve mazlumların simgesi haline gelmiştir.

Değerli arkadaşlar, bu gerçekle birlikte, Kerbela toplu katliamına duyguyla değil, akılla yaklaştığımızda, olayı bir ağlama duvarı olarak öne çıkarmanın doğru olmadığını görüyoruz. Yapılması gereken, olayı unutmadan usulünce anmak, daha da önemlisi, geleceğe ışık tutmanın bir anahtarı olarak ibret almak ve ders çıkarmaktır.

Bize göre, devleti yöneten iktidar mensupları, yönetimde adil ve eşitlikten yana olmalı, zalime ve zulme karşı durmalısınız. Devletin gücü sizin gücünüz değildir. O güce kanıp, kişisel ve siyasal amacınız için kullanmaktan sakınmalısınız. Bilmelisiniz ki, yapacağınız her icraatın, atacağınız her adımın tanığı tarihtir.

Bu yüzden, yüzlerce yıl sonra dahi, bugün yapacağınız iyilik ve kötülüklerin sorumlusu olduğunuzu unutmamalısınız. Tarihe karşı en büyük sorumluluğunuz, laik, demokratik, sosyal hukuk devleti emanetini, bulunduğu noktadan daha geriye götürmek değil, hiç olmazsa mevcudu korumak ve muhafaza etmek olmalıdır.

Değerli arkadaşlar, laik, demokratik, çağdaş hukuk devleti hedeflerinden geri dönmek demek, yeni Kerbela, yeni Sivas, yeni Çorum katliamı demektir. Kerbela katliamı, dinin siyasete alet edilmesinin en tipik örneklerinden biri, somut ve tarihsel sonucudur.

Bu olayın Alevî-Bektaşiler bakımından ifadesi şudur: Kerbela olayı, hangi inançtan olursa olsun, hangi ulustan gelirse gelsin, zulme uğramış insanların acısını, insanlığın ortak acısı durumuna getirmenin yürek dağlayan bir anısıdır.

Değerli arkadaşlar, bu olayda Hz. Peygamberimizin yakınları, torunları öldürüldü. Katliam bununla da sınırlı kalmadı; suç, suçluya değil, suçsuza yüklendi; acı, acıyı verenden değil, acıyı çekenden; baskı, baskıyı yapandan değil, baskıya uğrayandan soruldu.

Binlerce yıl, bu acının dinmesine yetmedi; tazelendi, büyüdü, çoğaldı ve giderek insanlığın unutulmaz acılarından biri oldu. Alevî-Bektaşiler acılarını dile getirmek için ağıt türünün en anlamlı örneklerini Kerbela olayına hasrettiler. Bunlardan biri de, 7 büyük Türkmen ozanımızdan biri olan Pir Sultan Abdal'dır.

Büyük ozanımız acısını şöyle dile getiriyor:

"Damarlar yarıldı kanlar çağladı

Gökte melek yerde insan ağladı

Ay gün kara giydi kara bağladı

İmam Hüseynimin kanı nicoldu?

Dedesi Muhammed yanına geldi

Torununun elin, eline aldı

Arş'ta Fatma ana saçını yoldu

İmam Hüseynimin kanı nicoldu?"

Değerli arkadaşlarım, katliamın muhatabı, Yüce Peygamberimizin soyudur. "İki gözümün nuru" dediği sevgili torunları ve ehlibeytidir. Katliamı düzenleyen ve bu amaçla Kerbela üzerine asker gönderen Muaviye oğlu Yezit'tir. İşte bunun içindir ki, Alevî-Bektaşiler binlerce yıldır Muaviye ve Yezit'e lanet eder.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN- Sayın Gülçiçek, 1 dakikalık ek süreniz başladı.

Buyurun.

ALİ RIZA GÜLÇİÇEK (Devamla)- Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; Alevî-Bektaşi ve Şiî yurttaşlarımız, 21 Şubattan başlayarak, 12 imam ve ehlibeytin anısına 12 gün oruç ve yas tutacak; muharrem cemi yapacak, ibadet edecek, inançlarının gereğini yerine getirecekler. Binlerce yıl olduğu gibi olayları anımsayacak, üzülecek, Kerbela anısına yine susuz kalacak.

Değerli arkadaşlar, Diyanet İşleri Başkanlığı bizim inancımızla ne zaman ilgilenecek merak ediyoruz. Çok yakından bildiğiniz gibi böyle bir kurum vardır ve adı Diyanet İşleri Başkanlığıdır. Ne iş yapar, ne için vardır; ulusal bütçeden bu kuruma milyar dolarlar niye verilir? Bu kurum, çok sayıda inanç zenginliğine sahip olan ülkemizde, neden tek mezhebin akideleri doğrultusunda görev yapar?

Değerli arkadaşlarım, özellikle Diyanet İşleri Başkanlığı gibi Alevî-Bektaşiliği yok sayan kurumlardan biri de TRT'dir. TRT'den özellikle, bu seneden başlamak kaydıyla, inançlara, bütün inançlara eşit davranmasını, Alevî-Bektaşi inancına ve onun önemli günlerine de yer vermesini talep ediyorum, bekliyorum.

Çok değerli arkadaşlarım, Sayın Başkanım; sözlerime son verirken, böyle acıların ülkemizde, bölgemizde, dünyamızda hiç yaşanmaması, insanların kendi inancı dışındaki tüm inançlara saygı göstermesi, hor görmemesi, dostça, kardeşçe bir arada yaşaması dileğiyle, ehlibeyt yası tutan tüm yurttaşlarımızın acılarını paylaşıyor, Yüce Meclise saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Gülçiçek.

Gündemdışı üçüncü söz, belediyelerin borçlarıyla ilgili söz isteyen Ağrı Milletvekili Mehmet Kerim Yıldız'a aittir.

Sayın Yıldız, buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

3.- Ağrı Milletvekili Mehmet Kerim Yıldız'ın, belediyelerin çeşitli kurum ve kuruluşlara olan borçlarının yarattığı sıkıntılara ve bu borçların yeniden yapılandırılması gerektiğine ilişkin gündemdışı konuşması ve İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu'nun cevabı

MEHMET KERİM YILDIZ (Ağrı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yerel seçimler yaklaşırken, belediye borçlarıyla ilgili gündemdışı söz almış bulunmaktayım; bu vesileyle, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama geçmeden önce, bazı istatistikî bilgiler vermek istiyorum. Türkiye'de 3 252 belediye bulunmaktadır. Bunlardan 16'sı büyükşehir belediyesi, 65'i il belediyesi, 31'i alt kademe belediyesi, 850'si ilçe belediyesi ve 2 290'ı belde belediyesidir.

Türkiye'deki 3 252 belediyeden 2 713 belediyenin yurtiçi ve yurtdışı çeşitli kurum ve kuruluşlara borcu bulunmaktadır. Borcu olmayan belediye sayısı sadece 539'dur. Oran olarak belirtirsek, belediyelerimizin yüzde 85'i borç yükü altındayken, ancak yüzde 15'inin borcu bulunmamaktadır.

Belediyelerimizin toplam borçları yaklaşık 11 katrilyon 215 trilyon Türk Lirasıdır ve bu borcun 6 katrilyon 559 trilyon lirası hazine garantili dış kredi (borç) kapsamındadır. Toplam borcun 3 katrilyon 47 trilyon liralık kısmını SSK'ya, 1 katrilyon 509 trilyon liralık kısmını da İller Bankasına olan borçlar oluşturmaktadır.

Borcu bulunan 2 713 belediyeden biri de, aranızda temsilcisi olarak bulunduğum Ağrı İlinin belediyesidir. Ağrı Belediyesinin yaklaşık 10 trilyon Türk Lirası borcu bulunmaktadır. Bu borçların çoğu, devlet kurumlarına olan borçlarıdır. Ayrıntılı olarak belirtmek gerekirse, Ağrı Belediyemizin, SSK'ya 4 trilyon 465 milyar, TEDAŞ'a 3 trilyon 500 milyar, Emekli Sandığına 448 milyar, çalışanlarına 450 milyar, İller Bankasına 400 milyar, Maliye Bakanlığına 300 milyar, diğer borçlar olarak da 481 milyar borcu bulunmaktadır. Tüm bu borç yüküne karşın, Ağrı Belediyesinin toplam yıllık geliri 6 trilyon lira kadardır.

Ayrıca, küçük belediyelerimizden birini de örnek olarak vermek istiyorum. 15 000 nüfusu olan Eleşkirt Belediyesinin yıllık geliri 2 trilyon lira civarındadır. Buna karşılık, toplam borcu 6 trilyon 400 milyar lira kadardır. Bu belediyeler, diğer pek çok belediye gibi hiçbir hizmet gerçekleştirmeden, çalışanlarına maaş ödemesi yapmadan, gelirinin tamamını borç ödemesine ayırsa da, bu borç sarmalından kurtulması mümkün değildir. Ödenmesi mümkün olmayan bu borçlar, her ay, yeni faizlerle beraber katlanarak artmaktadır.

Ağrı Belediyesi gibi yüzlerce belediye, çalışanlarına maaş ödeyememektedir. Hatta, bazıları, iki üç yıldan beri bu durumdadır. Burada karşılaştığımız manzara oldukça trajikomiktir. Bir kamu kurumu olan belediyeler, başka devlet kurumlarına borçlu durumdadır. Zaman zaman, bazı kamu kurumları, belediyelerin banka hesaplarına haciz koydurmaktadır. Belediyeler, tüm gayrimenkullerini, hatta hizmet binalarını bile, borçlarına karşılık olarak vermektedirler. Bu duruma mutlaka bir çözüm bulmak lazımdır. Belediyeler, içinde bulundukları borç batağından kurtarılmalıdır.

Sorunun sebeplerinin ortadan kaldırılması yönünde yapısal düzenlemeler geliştirilmelidir. Belediye borçları, faizler gözönünde tutularak yeniden yapılandırılmalıdır. Borcun anaparası korunarak, faizlerin silinmesi ya da en azından düşük tutulması düşünülmelidir. Aksi halde, borçların, katlanarak altından kalkılmaz rakamlara ulaşması kaçınılmazdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hükümetimizin belediye borçlarının yeniden yapılandırılmasına yönelik çalışmaları olduğu kamuoyunca bilinmektedir. Ayrıca, kamu yönetimi reformu ve yerel yönetimler yasasının Meclisten geçmesiyle, bu konuda çözüme yönelik mesafeler alınacağına inanıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yıldız, 1 dakika eksüre veriyorum.

Buyurun.

MEHMET KERİM YILDIZ (Devamla) - Muhtemelen, 28 Mart yerel seçimlerinden sonra belediye borçları konusu gündemdeki yerini yoğun bir şekilde alacak ve çözüme yönelik doğru adımlar atılacaktır.

Sözlerime son verirken, borçlu belediyelerin olmadığı bir Türkiye özlemiyle, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Çok teşekkür ederim Sayın Yıldız.

Sayın Bakanım, buyurun. (AK parti sıralarından alkışlar)

İÇİŞLERİ BAKANI ABDÜLKADİR AKSU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ağrı Milletvekili Sayın Kerim Yıldız'ın belediyelerin borçları konusunda yaptığı gündemdışı konuşma nedeniyle söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, hepinize en derin saygılarımı sunuyorum.

Sayın Yıldız'ın konuşmalarında ifade ettikleri üzere, belediyelerimizin ciddî malî sıkıntıları bulunmaktadır. Hele, nüfusu 2 000'in altındaki 354 belediyenin varlığı dikkate alındığında, malî sıkıntıların önemli yapısal nedenlerinin bulunduğunu söylemek mümkün görülmektedir. Belediyelerdeki ölçek sorunu, karşı karşıya kaldığımız problemin nedenlerinden yalnızca biridir. Bununla birlikte, belediyelerimizde, belediyelerin özgelir oluşturacak kapasiteden yoksun olmaları, bütçe içerisinde personel ve diğer cari giderlerinin önemli bir yer tutması, yatırım önceliklerinin tespitinde ve kaynakların optimum yarar ilkesi ışığında belirlenmesinde kimi zorlukların bulunması, kentlerimizin temel altyapı ihtiyaçlarının henüz karşılanmamış olması nedeniyle hizmet açıklarının çokluğu gibi açmazlar da borç nedeni olarak karşımıza çıkmaktadır.

Esas itibariyle, sayıları 2 251'i bulan belde belediyelerinin ana gelir kaynağı, genel bütçe vergi gelirlerinden nüfus esasına göre aldıkları paydır. Onun için, Hükümetimiz, göreve başladığı daha ilk günlerde, belediyelerimizin malî sıkıntılarına acil çözüm olmak üzere, İller Bankası aracılığıyla dağıtılan genel bütçe vergi geliri paylarından, belediye borçlarına karşılık yapılan kesintilere bir üst limit koymuş bulunmaktadır. Aldığımız bu kararla, payların en az yüzde 60'ının belediyelere gönderilmesi, yüzde 40'ının da borcuna karşılık olarak kesilmesi söz konusudur ve uygulama bu şekilde yapılagelmektedir. Böylece, belediyelerimiz, bir miktar da olsa, bir nefes alabilecek duruma gelmişlerdir; ama, esas olan, belediyelerin sağlam gelir kaynaklarına kavuşturulmasıdır.

Halen kullanılmakta olan 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda yazılı gelir kalemleri, bu gelirleri toplamak için harcanması gereken zorunlu kamu kaynağından çok kere daha azdır. Sorun, biraz da, birbirleriyle aynı dili konuşan, kendi içerisinde tutarlı, yasal altyapı eksikliğiyle de alakalıdır.

Değerli arkadaşlarım, yasaların hayatiyetleri de, tıpkı canlı organizmalar gibi, belli bir zaman dilimiyle sınırlı olarak sürdürülebilir. Tabiatıyla, zaman aralığının uzunluğu ya da kısalığı, dünyada meydana gelen değişmeler ve sosyal hayatın aldığı yeni formla yakından ilintilidir. Takdir edersiniz ki, artık, yüzyıllarca hükmünü devam ettirecek yasalar çıkarma imkânı kalmadı; ama, biz, hâlâ, 3 Nisan 1930 tarihli Belediye Kanunu, 1981 yılında çıkarılan Belediyelere ve İl Özel İdarelerine Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun ve yine, 1981 yılında çıkarılan Belediye Gelirleri Kanunuyla yerel hizmetleri düzenlemeye çalışıyoruz. Halbuki, son on yılda bile, insanoğlu, baş döndüren bir hızla, kurumsal yapılarını tamamen değiştirdi, yönetim anlayışını yeniledi.

Şunu, hemen, kendimize ve televizyonları başında bizi seyreden vatandaşlarımıza açıkça söyleyelim: Bu yasal çerçeveyle, çağın yönetim anlayışını yakalamak, çağdaş kentlerde yaşamak, halkı mutlu kılmak mümkün değil. Bunu mahallî idareler seçimi öncesinde söylediğimin de farkındayım.

Değerli arkadaşlarım, dün, bu Yüce Meclisin çatısı altında, Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısını tartışmaya başladık; bu tartışmalar, görüşmeler, bugün de devam edecek. Hükümetimizin ajandasında, Belediye Kanunu, Büyükşehir Belediye Kanunu ve İl Özel İdaresi Kanunu Tasarıları vardır. Bu yasa tasarılarıyla ilgili olarak kamuoyunu bilgilendirme çalışmalarına devam ediyoruz. Ayrıca, teknokratlarımızın, bizim siyasî hedeflerimiz çerçevesinde, yerel yönetimlerin gelirlerini düzenleyen kanunlar üzerinde çalıştıklarını ve hazırlamakta olduklarını da hatırlatmak istiyorum. Hükümetimiz, sorunun idrakindedir ve Türkiye'yi 2000'li yıllara hazır hale getirmek için, çağdaş yönetim değerleriyle teçhiz edilmiş bir Türkiye vizyonu ortaya koymaktadır.

Değerli arkadaşlarım, gelişmişliğin bir ölçüsü de toplam kamu harcamaları içerisinde mahallî yönetimlerin aldığı paydır. Elimizdeki rakamlara göre, toplam kamu harcamaları içerisinde mahallî idarelere tahsis edilen kaynak yüzde 12-15 civarındadır; gelişmiş Batı toplumlarında bu oran yüzde 50-60 seviyelerine kadar çıkabilmektedir. Artık, bütün kamuoyu biliyor ki, bizim kamu yönetimi reformu çalışmalarımızda yerel yönetimlerin kaynak ve yetki açısından güçlendirilmesini hedefliyoruz.

Biraz önce, Sayın Yıldız'ın da ifade ettiği gibi, belediyelerin birikmiş borçlarının önemli bir kısmı, kamu kurum ve kuruluşlarına olan vergi borçları, SSK ve Emekli Sandığı prim borçları ile dış kaynaklı borçlardan oluşmaktadır. Yerel yönetim reformu paketi içerisinde, belediyelerin, gerçekçi gelir kaynaklarına kavuşturulması da sağlanmış olacaktır.

Borç sorununun çözümü için, mahsup sistemi dahil, çeşitli alternatifler üzerinde çalışmalar sürdürülmektedir. Tabiatıyla, sorunun makro düzeyde çözülmesi halinde, bundan Ağrı Belediyesi ve Ağrılı hemşerilerimiz de tabiî ki, yararlanacaktır.

Ben, bu düşüncelerle Yüce Heyetinizi, tekrar, saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bakanım, teşekkür ediyorum.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın, Genel Kurula diğer sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır; okutup, bilgilerinize sunacağım.

B) TEZKERELER VE ÖNERGELER

1.- Bulgaristan Ulusal Meclisi Başkanı Ognyan Gerdjikov ve beraberindeki parlamento heyetinin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının konuğu olarak ülkemizi resmî ziyaretine ilişkin Başkanlık tezkeresi (3/478)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 15 Ocak 2004 tarih ve 25 sayılı Kararı ile Bulgaristan Ulusal Meclisi Başkanı Ognyan Gerdjikov ve beraberindeki Parlamento heyetinin TBMM Başkanlığının konuğu olarak ülkemize resmî ziyarette bulunması kararlaştırılmıştır.

Söz konusu heyetin ülkemizi ziyareti, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında 3620 sayılı Kanunun 7 nci maddesi gereğince Genel Kurulun bilgisine sunulur.

Bülent Arınç

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN - Bilgilerinize sunulmuştur.

Sözlü soru önergelerinin geri alınmasına dair bir önerge vardır, okutuyorum:

2.- Antalya Milletvekili Feridun Fikret Baloğlu'nun (6/802), (6/825), (6/899) esas numaralı sözlü sorularını geri aldığına ilişkin önergesi (4/146)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Gündemin "Sözlü Sorular" kısmının 323, 344, 413 üncü sıralarında yer alan (6/802, 825, 899) esas numaralı sözlü soru önergelerimi geri alıyorum.

Gereğini saygıyla arz ederim.

Feridun Fikret Baloğlu

Antalya

BAŞKAN - Sözlü soru önergeleri geri verilmiştir.

2 adet Meclis araştırması önergesi vardır, okutuyorum:

C) GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1.- Samsun Milletvekili Haluk Koç ve 48 milletvekilinin, Konya'da çöken bina özelinde yapı güvenliğindeki sorunların araştırılarak etkin imar denetiminin ve sağlıklı yapılaşmanın sağlanması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/169)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Konya şehir merkezinde, Selçuklu İlçesi sınırları içerisindeki Kerkük Caddesinde bulunan Zümrüt Apartmanı, 2.2.2004 günü 30-40 saniye içinde tamamen çökmüştür.

Yıkılan Zümrüt Sitesi, zemin artı 9 katlı bir yapıdır. Zemin katı ticarî (mağaza) üst katları ise her katta 4 daire olacak şekilde inşa edilmiştir. Binanın 4.8.1994 tarihinde yapı ruhsatı alınmış, 1998 yılında iskân ruhsatı alınmadan ikâmet başlamış, 1999 yılı aralık ayında ise iskân ruhsatı alınmıştır.

Binanın çökmesi esnasında, duvarların ve kolonların ezilmesi sebebiyle, bir bölümü zemin seviyesi altına gömülmüş, diğer katlar ise âdeta istif edilir gibi üst üste yığılmıştır.

Kurtarma faaliyetlerinin yürütülmesinde teknik müdahaleler, olağanüstü insanî ve iyi niyetli gayretlere rağmen yetersiz kalmış ve niteliği konusunda ihtilaflar doğmuştur.

Endişe verici bir diğer husus, Zümrüt Apartmanı inşaatında ve çöküşünde mevcut olan sorunların önemli bölümünün, gerek Konya'da ve gerek ülkemizin diğer bölgelerinde de mevcut olduğu yolundaki kanı ve bulgulardır. Teknik yönden benzeri eksiklikleri bulunan ve ikâmet olunmasında sakınca olan binaların bir an evvel tespiti ile takviye dahil olmak üzere, alınması gereken tedbirlerin hemen uygulamaya konulması zorunluluğu vardır.

Meydana gelen olay, hem Konya'nın özel şartları ve hem de ülkemizin diğer bölgeleri için emsal teşkil edecek özellikler içermesi sebebiyle, çarpıcı özellikler taşımaktadır. Olayın sosyal ve teknik boyutları araştırılarak, alınması gereken yasal ve idarî önlemlerin niteliği hakkında rapor hazırlanmalıdır.

Bilindiği gibi, yapı ve imar denetimi, kamu güvenliği ve birey hayatı için temel bir sorumluluktur. Gerek söz konusu olay ve gerek muhtemel olaylar yönünden gerekli yasal ve idarî tedbirlerin alınması ve benzer olayların önlenmesi bakımından Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

1.Haluk Koç (Samsun)
2. K. Kemal Anadol (İzmir)
3. Ali Topuz (İstanbul)
4. Atilla Kart (Konya)
5. Nezir Büyükcengiz (Konya)

6. Nuri Çilingir (Manisa)
7. Nejat Gencan (Edirne)
8. Ali Dinçer (Bursa)
9. Ahmet Küçük (Çanakkale)
10. Ali Oksal (Mersin)
11. Sedat Uzunbay (İzmir)
12. Fikret Ünlü (Karaman)
13. V. Haşim Oral (Denizli)
14. Ersin Arıoğlu (İstanbul)
15. Vezir Akdemir (İzmir)
16. Muharrem Toprak (İzmir)
17. Abdurrezzak Erten (İzmir)
18. Mehmet Kartal (Van)
19. Hüseyin Özcan (Mersin)
20. Turan Tüysüz (Şanlıurfa)
21. Ferit Mevlüt Aslanoğlu (Malatya)
22. Bihlun Tamaylıgil (İstanbul)
23. Kemal Kılıçdaroğlu (İstanbul)
24. Ali Arslan (Muğla)
25. Rasim Çakır (Edirne)
26. Ali Rıza Gülçiçek (İstanbul)
27. Muharrem Doğan (Mardin)
28. Mehmet Sefa Sirmen (Kocaeli)
29. Ersoy Bulut (Mersin)
30. Tacidar Seyhan (Adana)
31. Mehmet Ziya Yergök (Adana)
32. Mehmet Vedat Yücesan (Eskişehir)
33. Mehmet Boztaş (Aydın)
34. İzzet Çetin (Kocaeli)
35. Özlem Çerçioğlu (Aydın)
36. Muharrem İnce (Yalova)
37. Zeynep Damla Gürel (İstanbul)
38. Mehmet Semerci (Aydın)
39. Halil Tiryaki (Kırıkkale)
40. Nurettin Sözen (Sivas)
41. İsmet Çanakçı (Ankara)
42. Hasan Güyüldar (Tunceli)
43. Şevket Arz (Trabzon)
44. Mehmet Ali Arıkan (Eskişehir)

45. İlyas Sezai Önder (Samsun)
46. Mevlüt Coşkuner (Isparta)
47. Ramazan Kerim Özkan (Burdur)
48. Salih Gün (Kocaeli)
49. Mehmet Mesut Özakcan (Aydın)

Gerekçe:

Bu ve benzeri olaylarda alınması gereken yasal ve idarî tedbirler somut olarak tespit edilip, kamu görevlilerinin sorumlulukları açığa kavuşturulmalıdır. Kamu görevlilerinin sorumluluğu birbirlerinin üstlerine atmasını engelleyecek düzenlemeler yapılmalıdır.

Hantal bürokrasi, yasal yetersizlikler, meslek örgütlerinin zafiyeti, cezaî müeyyidelerin yetersizliği gibi gerekçelerin ardına sığınılmamalıdır. Bu tür felaketlerin olmasını engelleyecek altyapı çalışmaları hemen hayata geçirilmelidir. Bunun yanında, bu tür felaketlerin her an olabileceği yaklaşımı ve düşüncesiyle, gerekli teknik müdahaleyi ve kurtarma çalışmalarını yapabilecek teknik yapılanma gerçekleştirilmelidir. Böylesine olağanüstü durumlarda gerekli koordinasyon ve organizasyon, kriz yönetimi, hemen devreye girmelidir.

Zemin etüdünün, parselasyon ve adalar esas alınarak yapılıp yapılmadığı, yerel yönetimlerin belirli aşamalarda yapmaları gereken yasal ve idarî denetimleri yapıp yapmadıkları, bu kapsamda kullanılan malzemenin ve işçiliğin uygun olup olmadığının, belediye+inşaatşirketi+kooperatif (fiilî ilişkiler ve hiyerarşik yapılanmalar şeklinde) ilişkileri içinde, idarî ve yasal denetim mekanizmalarının güçsüz ve etkisiz hale getirilip getirilmediği) iskân ruhsatından sonra statik sisteme müdahale yapılıp yapılmadığı, taşıyıcı sistemi etkileyecek şekilde zeminde herhangi bir çökmenin olup olmadığının (apartman altlarında su kaynakları açılması gibi) tespiti, 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Yasayla getirilmiş olan dörtlü sorumluluğun koordinesini sağlayacak bir düzenlemeye ihtiyaç olup olmadığı değerlendirilmelidir.

"Yapı müteahhitliği" kavramına somut bir tanımlama ve sınırlama getirilmelidir. Yapı müteahhidi ve fennî sorumlu kavramlarının irtibat ve işbirliği açıklık kazanmalıdır. Yapı müteahhidinin mutlaka lisans tahsili yapan bir kişi olması ve bu sorumluluğu üstlenecek kişi veya kurumun belirli bir meslekî kariyere ulaşmış olması şartı üzerinde durulmalıdır.

Bu tür sonuçlara yol açan yasadışı ve sorumsuz eylemlere yönelik olarak cezaî müeyyide düzenlemesi üzerinde durulmalı, TCK'nın 383 ve 455 inci maddeleri dışında artık "olası kast" kavramı uygulamaya sokulmalıdır.

Konya olayı, yerel yönetimlere ilişkin "yetki ve denetim mekanizmaları" hiyerarşisini irdelemek için, çok özel ve somut unsurları bünyesinde barındıran özellikler taşımaktadır. Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısında amaçlandığı gibi, denetim mekanizmalarından uzak bir şekilde yetki devri yapıldığı takdirde, nasıl bir kaosun doğacağı gözardı edilmemelidir. Merkezî idarenin mevcut denetim mekanizmalarına rağmen böylesine felaketlerin doğmuş olması, çarpıcı ve düşündürücüdür. Bu sebeple, denetim ve yetki mekanizmaları arasındaki sınırlar somut bir şekilde düzenlenmelidir.

Meslek örgütlerinin denetimi artırılmalıdır.

4708 sayılı Yasanın 11 inci maddesindeki gerekçe ve mantık, geçerliliğini kaybetmiştir. Ülkenin tümünde uygulanacak düzenlemeler yapılması gereği doğmuştur. Çünkü, ülkemizde, maalesef "rant aktarımı ilişkileri" içinde uygulama ve yoğunluk kazanan bir süreç başlamıştır. Bu sebeple, denetim mekanizmalarının ülke genelinde uygulanması ve yerel yönetimlerin inisiyatifine bırakılmaması zorunluluğu ortaya çıkmıştır.

"Deprem bölgesi olma" özelliğine bakılmaksızın belli merkezlerde bu tür olaylarda arama ve kurtarma çalışmalarını yönetecek "teknik ekipler" hemen oluşturulmalı ve bu eğitim öncelikle sağlanmalıdır.

Ayrıca, zorunlu sigorta sistemi oluşturulmalıdır.

Açıklanan sebeplerle işbu önergenin hazırlanması ve ivedi olarak görüşülmesi zorunluluğu doğmuştur.

BAŞKAN - Bilgilerinize sunulmuştur.

Önerge, gündemde yerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması hususundaki öngörüşmeler, sırası geldiğinde yapılacaktır.

Diğer önergeyi okutuyorum:

2.- Aydın Milletvekili Ahmet Ertürk ve 29 milletvekilinin, zeytin ve zeytinyağı üretiminde karşılaşılan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/170)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Ülkemiz zeytin ve zeytinyağı üretiminde üreticilerimizin karşılaştığı sorunlar araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

1- Ahmet Ertürk	(Aydın)
2- Ahmet Rıza Acar	(Aydın)
3- Alim Tunç	(Uşak)
4- Hakan Taşcı	(Manisa)
5- Abdullah Erdem Cantimur	(Kütahya)
6- Mehmet Emin Tutan	(Bursa)
7- İrfan Rıza Yazıcıoğlu	(Diyarbakır)
8- Cavit Torun	(Diyarbakır)
9- Hikmet Özdemir	(Çankırı)
10- Mehmet Salih Erdoğan	(Denizli)
11- Ümmet Kandoğan	(Denizli)
12- Muharrem Candan	(Konya)
13- Bayram Özçelik	(Burdur)
14- Mehmet Alp	(Burdur)
15- A. Müfit Yetkin	(Şanlıurfa)
16- Mustafa Said Yazıcıoğlu	(Ankara)
17- Remziye Öztoprak	(Ankara)
18- Serpil Yıldız	(İzmir)
19- Mustafa Demir	(Samsun)
20- Burhan Kılıç	(Antalya)
21- Mehmet Dülger	(Antalya)
22- Osman Akman	(Antalya)
23- Abdullah Çetinkaya	(Konya)
24- Hasan Anğı	(Konya)
25- Harun Tüfekci	(Konya)
26- Orhan Erdem	(Konya)
27- Halil Aydoğan	(Afyon)
28- Şemsettin Murat	(Elazığ)
29- Orhan Seyfi Terzibaşıoğlu	(Muğla)
30- Atilla Koç	(Aydın)

Gerekçe:

Dünyada yaklaşık olarak 900 000 000'u aşkın zeytin ağacı olduğu tahmin edilmektedir. Söz konusu zeytin ağacı varlığının yüzde 98'i Akdeniz ülkelerinde ve bu ağaç varlığının 100 000 000 adedinin ülkemizde olduğu tahmin edilmektedir.

Dünya zeytin ve zeytinyağı ticaretinde ilk 4 ülke, Türkiye, İspanya, Yunanistan ve İtalya'dır. Dünya ticaretinde kullanılan zeytinyağı miktarı da 509 000 tondur. Ülkemiz üretim açısından zeytin ağacı varlığına rağmen diğer ülkelere göre geride kalmıştır. Bunun temel nedeni ise ağaçlarımızın verimliliklerinin düşük olmasıdır. Zeytinciliğin merkezi olan Akdeniz havzasının doğusunda yer alan ülkemizde zeytin, Ege, Marmara sahilleri başta olmak üzere sahil şeridi boyunca Güneydoğu Anadolu Bölgemizde yetiştirilmektedir. Türkiye, dünya sofralık zeytin üretiminde ikinci, yağlık zeytin ve zeytinyağı üretiminde dördüncü büyük üretici konumundadır. Ülkemiz zeytin üretiminin yüzde 80,5'i Ege Bölgesinde, yüzde 11,8'i Akdeniz Bölgesinde, yüzde 6,1'i Marmara Bölgesindedir. Ülkemizde 400 000 ailenin geçim kaynağı zeytinciliktir; 8 000-10 000 kişinin ise gelirine dolaylı katkıda bulunmaktadır.

Ülkemiz zeytin ve zeytinyağı üretiminde bu noktadayken gerek zeytin ve zeytinyağı üretiminde gerekse ticaretinde istenen noktaya henüz gelebilmiş değildir. Ülkemizde zeytinyağı tüketimi kişi başına 1 kilogram olarak tahmin edilmektedir. Bunun yanında, Yunanistan'da 21 kilogram, İspanya ve İtalya'da 10-12 kilogramdır. Rakamlardan da görüldüğü gibi zeytinyağı, sağlıklı beslenme açısından son derece önemli olmasına rağmen tanıtımının yeterince yapılamaması tüketimi olumsuz etkilemektedir.

Zeytin ve zeytinyağı üreticimizin bilinçlendirilmesi ve üretimin daha bilimsel yollarla yapılması için gerekli çalışmaların yapılması bir zorunluluktur. Yetiştirme ve bakım konularında gerekli eğitim çalışmaları zaman geçirilmeden yapılmalı ve bunun altyapısı hazırlanmalıdır.

Bunun yanında üreticimizin en önemli yetiştirme sorunu, yetişmiş zeytin ağaçlarının "solgunluk" hastalığı nedeniyle kurumasıdır. Birkaç yıldır görülmeye başlanan hastalık "ölmez ağaç" olarak bilinen zeytin ağacını dört-beş ay gibi kısa bir sürede kurutmaktadır. Mevcut zeytin ağacı varlığımız bu hastalığın tehdidi altındadır. Hastalık şu anda Aydın, Akhisar ve Manisa yörelerimizde yoğun olarak görülmektedir.

Hastalıkla ilgili bilinen etkin ziraî mücadele yöntemi yoktur. Bu nedenle hastalıkla mücadeleye katkısı olabilecek her türlü etkin çalışmaya ivedilikle ihtiyaç vardır. Gerek ar-ge çalışmalarına destek verilmesi gerekse konuyla ilgili uluslararası kuruluşlarla etkileşime geçilerek soruna çözüm aranması için zaman geçirilmemesi gerekmektedir.

Konunun Türkiye Büyük Millet Meclisinde kurulacak Meclis araştırması komisyonunda incelenmesi ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi hayatî öneme sahiptir. Gerek zeytin üreticimizin sorunlarına çözümler getirilmesi gerekse zeytin ağacı varlığımızın korunması ve ülkemiz zeytinciliğinin dünya ülkeleri arasında hak ettiği yere gelebilmesi için bu konu çok büyük önem arz etmektedir.

BAŞKAN - Bilgilerinize sunulmuştur.

Önerge, gündemde yerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması hususundaki öngörüşmeler, sırası geldiğinde yapılacaktır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığını bir tezkeresi daha vardır; okutup, oylarınıza sunacağım:

B) TEZKERELER VE ÖNERGELER (Devam)

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisinde, Türkiye - Suudi Arabistan Parlamentolararası Dostluk Grubunun kurulmasına ilişkin Başkanlık tezkeresi (3/479)

18.2.2004

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Suudi Arabistan Parlamentosu arasında Parlamentolararası Dostluk Grubu kurulması, TBMM'nin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında 3620 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi uyarınca Genel Kurulun tasvibine sunulur.

Bülent Arınç
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1.- Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/521) (S. Sayısı: 146)

2.- Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/523) (S. Sayısı: 152)

3.- Çanakkale Milletvekilleri Mehmet Daniş ve İbrahim Köşdere'nin; Gelibolu Yarımadası Tarihî Millî Parkı Kanununa Geçici Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi (Kamu İhale Kanununa Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/212) (S. Sayısı: 305)

BAŞKAN - Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun Tasarısı; Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ile Çanakkale Milletvekilleri Mehmet Daniş ve İbrahim Köşdere'nin, Gelibolu Yarımadası Tarihî Millî Parkı Kanununa Geçici Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifinin geri alınan maddeleriyle ilgili komisyon raporları henüz gelmediğinden, tasarıların ve teklifin müzakerelerini erteliyoruz.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı ile İçişleri, Plan ve Bütçe ve Anayasa Komisyonları raporlarının müzakeresine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

4.- Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun Tasarısı ile İçişleri, Plan ve Bütçe ve Anayasa Komisyonları Raporları (1/731) (S. Sayısı: 349) (Devam) (x)

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet yerinde.

Tasarının 4 üncü maddesi üzerinde verilen önergelerin işleminde kalmıştık.

Maddeyle ilgili ilk önerge reddedilmişti.

Şimdi, ikinci önergeyi okutup, işlemini yapacağım.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, Kâtip Üyemizin, bundan sonraki sunumlarını oturduğu yerden yapmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 4 üncü maddesinde geçen "hayat kalitesini geliştirmek" ibaresinin "hayat kalitesini yükseltmek" olarak değiştirilmesini arz ederim.

Kerim Özkul
Konya

KERİM ÖZKUL (Konya) - Sayın Başkan, bu önergemi ve diğer iki önergemi geri çekiyorum.

BAŞKAN - Önergeler geri çekilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 4 üncü maddesinde geçen "hayat kalitesini" ibaresinin "yaşam kalitesini" olarak değiştirilmesini arz ederim.

Orhan Erdem
Konya

(x) 349 S. Sayılı Basmayazı 18.2.2004 tarihli 54 üncü Birleşim tutanağına eklidir.

ORHAN ERDEM (Konya) - Sayın Başkan, önergemi geri çekiyorum.

BAŞKAN - Önerge geri çekilmiştir.

Son önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 4 üncü maddesindeki "...ve bu amaçlarla kanunlarla" ibaresinin "...ve kanunlarla" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Eyüp Fatsa	Hacı Biner	Ali Osman Sali
Ordu	Van	Balıkesir
Nur Doğan Topaloğlu		Hüsnü Ordu
Ankara		Kütahya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet katılıyor mu?..

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - "...ve bu amaçlarla..." bölümü çıkarılıyor değil mi efendim; buna katılıyoruz.

BAŞKAN - Sayın Fatsa?..

EYÜP FATSA (Ordu) - Gerekçe okunsun.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Kamu idaresi "amacına" bakmaksızın kanunların kendilerine verdiği görevi yapmakla yükümlüdür.

Belli ilkelere bağlı olarak ve bu ilkeler çerçevesinde "amaç" değerlendirmesi yapmak görevi ise yasama organına aittir.

Değişiklikle birlikte yasal olarak kamu idaresinin temel amaç ve görevi ile kanunların verdiği görev ve hizmetler eş düzeyde değer kazanacaktır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza...

K. KEMAL ANADOL (İzmir) - Sayın Başkan, karar yetersayısının aranılmasını istiyoruz.

BAŞKAN - Tamam; önergeyi oylayacağım ve karar yetersayısını arayacağım.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

K. KEMAL ANADOL (İzmir) - Sayın Başkan, makul süre içinde sayılsın.

BAŞKAN - Kabul etmeyenler... Karar yetersayısı yoktur.

Birleşime 5 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati : 15.50

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 16.00

BAŞKAN : Başkanvekili Nevzat PAKDİL

KÂTİP ÜYELER : Suat KILIÇ (Samsun), Ahmet KÜÇÜK (Çanakkale)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 55 inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

349 sıra sayılı kanun tasarısının müzakerelerine devam ediyoruz.

IV. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

4.- Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun Tasarısı ile İçişleri, Plan ve Bütçe ve Anayasa Komisyonları Raporları (1/731) (S. Sayısı: 349) (Devam)

BAŞKAN - Komisyon?.. Yerinde.

Hükümet?.. Yerinde.

4 üncü madde üzerinde verilen, Ordu Milletvekili Eyüp Fatsa ve arkadaşlarının önergesinin oylanmasında karar yetersayısı bulunamamıştı. Şimdi, önergeyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yetersayısını arayacağım.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir; karar yetersayısı vardır.

Sayın milletvekilleri, kabul edilen önerge doğrultusunda 4 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4 üncü madde kabul edilmiştir.

5 inci maddeyi okutuyorum:

Kamu yönetiminin kuruluş ve işleyişinin temel ilkeleri

MADDE 5. - Kamu yönetiminin kuruluş ve işleyişinde esas alınacak temel ilkeler şunlardır:

a) Kamu yönetiminin kuruluş ve işleyişinde, idarenin bütünlüğü esastır.

b) Kamu hizmetlerinin yerine getirilmesinde, sürekli gelişim, katılımcılık, saydamlık, hesap verebilirlik, öngörülebilirlik, yerindelik, beyana güven ile hizmetten yararlananların ihtiyacına ve hizmetlerin sonucuna odaklılık esas alınır.

c) Yapılacak yeni düzenlemeler ve ihdas edilecek birimler için düzenleyici etki analizi yapılır.

d) Kamu hizmetlerinin yerine getirilmesinde ve bu hizmetlerden yararlandırmada ayırımcılık; bu hizmetlerle ilgili olarak insan hak ve özgürlüklerini kısıtlayıcı düzenleme ve uygulama yapılamaz.

e) Görev, yetki ve sorumluluklar, hizmetten yararlananlara en uygun ve en yakın birime verilir.

f) Kamu hizmetlerine ilişkin temel kararların alınmasında, ilgili kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve sivil toplum örgütlerinin görüş ve önerilerinden yararlanılır.

g) Kamu kurum ve kuruluşları, halkın bilgi edinme hakkını kullanması için gerekli tedbirleri alır.

h) Kamu hizmetlerinde bilgi teknolojilerinden etkili ve yaygın şekilde yararlanılır.

i) Kamu kurum ve kuruluşları, insangücü ve maddî kaynaklarını etkili ve verimli şekilde kullanır, bu amaçla kendi aralarında işbirliği yapar.

j) Kamu hizmetlerinin usul ve standartları belirlenerek, hizmetten yararlananların bunları önceden bilmesi sağlanır. Kamu kurum ve kuruluşlarının üst yöneticileri, hizmetlerin bu standartlara uygun şekilde yerine getirilmesinden ve hizmetten yararlananların ihtiyacına uygunluğunu sağlamaktan sorumludur.

k) Kamu kurum ve kuruluşlarınca, gerçek ve tüzel kişilerden, sadece hizmet usul ve standartlarında öngörülen bilgi ve belgeler istenebilir. Bilgi ve belge istemine ilişkin usul ve standartlar; etkililiği, verimliliği ve basitleştirmeyi sağlamak amacıyla düzenli olarak gözden geçirilir.

l) Kamu kurum ve kuruluşları, kanunlarla kendilerine açıkça görev olarak verilmeyen ve kuruluşun amacıyla doğrudan ilgili olmayan alanlarda işletme kuramaz, mal ve hizmet üretimi yapamaz, bu amaçla personel, bina, araç, gereç ve kaynak tahsis edemez.

BAŞKAN - Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Kırklareli Milletvekili Mehmet Siyam Kesimoğlu; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika.

CHP GRUBU ADINA MEHMET S. KESİMOĞLU (Kırklareli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 5 inci maddesi hakkında görüşlerimi sizlerle paylaşmak üzere söz almış bulunuyorum; şahsım ve Grubum adına, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, biz, bu tasarının altındaki gizli gündemi İçişleri Komisyonunda dile getirmeye çalıştık. "Çalıştık" diyorum; çünkü, başaramadık. Konuşabilmiş olsaydık, bunları ifade edebilecektik; ancak, görüş ve değerlendirme bildirme hakkımız elimizden alındı. Sayın Fatsa, dünkü konuşmasında, komisyonda niye katkı konulmadığını ifade etti. Sayın Fatsa, eğer, konuşabilmiş olsaydık, katkı verecektik; konuşamadan nasıl katkı verebilirdik. Umuyorum ve diliyorum ki, sözlerimi tamamlama fırsatı bulacağım.

Sayın milletvekilleri, görüştüğümüz madde ve genel anlamda bu tasarı, devleti, son derece açık bir biçimde, yerellik ilkesine göre örgütlüyor. Merkezî idare, bundan sonra, yerel düzeyde örgütlenemeyecek ve teşkilat kuramayacak. Bu tür bir düzenleme, Anayasamızda yer alan "idarenin bütünlüğü" ilkesine açıkça aykırıdır. Aynı samimiyetsizliğin devamını (d) bendinde görüyoruz; "insan hak ve özgürlüklerini kısıtlayıcı düzenleme ve uygulama yapılamaz" deniliyor. Böyle bir tanım, hak ve özgürlüklerin sınırsız olduğu anlamına gelmez mi? Ayrıca, idarenin bu yönde kural koyma, yaptırımda bulunma ve bunları uygulama yetkisinin bulunmayacağı anlamına gelmez mi? Kişi hak ve özgürlükleri, başka kişilerin ve kamunun hak ve özgürlükleriyle çatışmadığı sürece korunabilir. Bu nedenlerle, her ülkede olduğu gibi, ülkemizde de sınırlanabilir. Kamu hizmetlerinden yararlandırmada ayırımcılık yapılamaz diyorsunuz; ancak, kişileri, kamu hizmetlerinden yararlandırırken, bazı durumlarda ayırımcılık yapmamak adalete uygun düşmeyebilir. Herhangi bir yardım malzemesi dağıtırken, zenginler ile yoksulları bir tutamazsınız; bu ikisi arasında bir ayırım yapmak zorundasınız.

Ne derseniz deyin Sayın AKP milletvekilleri, bu maddeyle kamu hizmetlerinde insan haklarının geliştirilmesi amacı güdülmemektedir. Gizli bir hedef vardır; bu gizli hedef de türbandır, türbanın kamusal alanda serbestleşmesini sağlamaktır. Anayasa Mahkemesi ilgili kararında belirtmiş, demiş ki "kamusal alanda türban takılmasının yasaklanması temel hak ve hürriyetlerin kısıtlanması anlamına gelmemektedir..."

AHMET YENİ (Samsun) - Türbanla ne alakası var?

MEHMET S. KESİMOĞLU (Devamla) - Efendim, ben olduğunu iddia ediyorum; siz buyursunuz, söylersiniz olmadığını, ispatlarsınız.

AHMET YENİ (Samsun) - Uydurun kafadan bir şeyler, uydurun, uydurun...

MEHMET S. KESİMOĞLU (Devamla) - Yasa maddesine böyle örtülü bir ekleme yaparak, Anayasa Mahkemesinin kararlarını by-pass yapamazsınız. Eğer gerçekten vatandaşların kamu hizmetlerinden yararlanmasında ayırımcılık yapılmasına karşı iseniz devleti devretmeyin, sosyal devleti yok etmeyin, vatandaşı müşteri yapmayın. Eğer bu tasarı yasalaşırsa parası olan vatandaş ayrıcalıklı olacak, böylece, anayasal, sosyal devlet ilkesi zedelenecek. Parası olan kamu hizmetlerinden yararlanacak, olmayan ise temel kamu hizmetlerinden mahrum kalacak. Böyle bir anlayış olabilir mi? Böyle bir adalet anlayışı olabilir mi? Bu mu Partinizin adalet anlayışı?

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; üzerinde görüşlerimi belirttiğim 5 inci maddenin (c) bendi buram buram tercüme kokan yeni bir terimi hukuk ve idare terminolojimize sokmaya çalışıyor "düzenleyici etki analizi".

Sayın AKP milletvekilleri, sizlere sormak istiyorum; düzenleyici etki analizi ne demektir? Bu kavram, Hizmet Ticaret Genel Anlaşmasının yani GATS'ın önerdiği ve OECD tarafından da geliştirilen bir kavramdır. Bu kavramın bu maddede geçmesi bile, bu tasarının halkın ihtiyaçları gözetilmeden ithal edilerek ve Başbakanlık Müsteşarı Ömer Dinçer tarafından taçlandırılarak Meclise sunulduğunun bir kanıtıdır. Bu kavram, kamu hizmetlerinin verilmesinde, fayda ve maliyetin tek başına ölçüt alınacağı anlamına gelmektedir. Yapılacak olan düzenlemelerin maddî olarak faydasını ve maliyetini saptamanın bilimsel ve standart bir yöntemi var mıdır? Eğer varsa, bu yasanın, maddî olarak faydası nedir? İdarede ne kadarlık tasarrufa yol açacaktır? Eminim, yanıtını bilen yok; varsa, benden sonra söz alır, hepimiz öğrenmiş oluruz.

Sayın milletvekilleri, aslında, bu bentte, yasak savmak için, Anayasaya, gözboyama amaçlı bir gönderme daha yapılması gerekiyordu. Örgütsel davranış doktoralı Sayın Başbakanlık Müsteşarı, her nasılsa unutmuş; ben hatırlatayım, belki, bir önerge verip düzeltme ihtiyacını hissedersiniz: Anayasamızda 9 kez geçen "kamu yararı" kavramı. Merak ediyorum; düzenleyici etki analizi ile kamu yararı kavramı nasıl bağdaşacak?! Örneğin, devletçe işletilmesinde kamu yararı olan ormanları özel sektöre mi devredeceksiniz?! Kamu varlıklarını ve kaynaklarını har vurup harman savurmanın, yandaşlarınıza peşkeş çekmenin, Partinizin tüccar siyaset anlayışının bir parçası olduğunu, artık, herkes biliyor! Şimdi buna bir yasal kılıf uydurmaya mı çalışıyorsunuz?! Hemen söyleyeyim; boşuna uğraşmayın. Ne şekilde önümüze getirirseniz getirin, ülkemizin ormanlarını peşkeş çekmenizi nasıl engellediysek, diğer kamu varlıklarının yandaşlarınıza peşkeş çekilmesini de aynı titizlikle engelleyeceğiz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; maddede geçen "katılımcılık", "saydamlık", "hesap verebilirlik", "öngörülebilirlik", "beyana güven" hiç kimsenin itiraz etmeyeceği kavramlardır; ancak, tasarıda bu kavramlar bir süs malzemesi olarak kullanılmış. Özellikle katılımcılıktan bu kadar uzak hazırlanan bir tasarıda katılımcılıktan bahsedilmesi bana son derece manidar geldi.

Tasarıyla ilgili basılan kitabın girişinde, kanun tasarısının hazırlanması çalışmalarına çok sayıda bilim adamı, bürokrat, işadamı, vali, belediye başkanı ve uzmanın katkısının bulunduğu söyleniyor. Kim bu bilim adamları, yöneticiler, işadamları; söyler misiniz, kim?! 3 kişi mi, 5 kişi mi, kaç kişi?!

Yönetimde tasarruf ve verimliliği hedefleyen bir tasarı. 144 sayfalık kitap basılmış; 144 sayfalık bu kitapta 22 sayfa boş, bomboş.

Sayın AKP milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz maddenin (f) bendinde, meslek kuruluşları ve sivil toplum kuruluşlarının görüş ve önerilerinden yararlanacağınızı ifade ediyorsunuz. Madem idarenin katılımcı olması hedefleniyor, neden bu tasarının hazırlanması konusunda, sadece ve sadece sermaye tabanlı sivil toplum örgütlerinin katkısına başvurdunuz?! Bu tasarının arkasında duran demokratik kitle örgütü hangisi? Hangi meslek kuruluşu var? Hangi sendika var?

AHMET YENİ (Samsun) - Bunun arkasında halk var.

MEHMET S. KESİMOĞLU (Devamla) - Göreceğiz efendim, 28 Martta, kimin durduğunu göreceğiz.

Geniş halk kesimlerini temsil eden bu kuruluşların hepsi, tasarının karşısında ve siz bunu çok iyi biliyorsunuz. Tasarıyı hazırlarken uygulamadığınız katılımcılığı, tasarı yasalaştıktan sonra nasıl sağlayacaksınız?! Kamu hizmetlerine ilişkin temel kararları alırken, yalnızca sermaye tabanlı sivil toplum kuruluşları ile cemaat ve tarikat örgütlerinin görüşlerini mi alacaksınız?!

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; maddenin son bendinde, kamu kurum ve kuruluşlarının memurlarımıza sundukları sosyal imkânların tasfiyesinin önü açılmaktadır. Bu maddeyle hem merkezî yönetimin hem de pek çok görev ve yetki devrettiği yerel yönetimlerin kamu hizmeti yapmaları yasaklanıyor ve özelleştirme, âdeta zoraki hale getiriliyor. Bu da, tıpkı, tasarının genelinde getirmek istediğiniz özelleştirme anlayışında olduğu gibi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kesimoğlu, size 1 dakikalık eksüre veriyorum.

Buyurun.

MEHMET S. KESİMOĞLU (Devamla) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Adalet ve Kalkınma Partisinin değerli milletvekilleri, geniş halk yığınlarının karşı çıktığı bu tasarıyı, yalnızca Meclis çoğunluğunuza güvenerek Meclisten geçirebilirsiniz; ama, bu yanlış hesabınız geriye dönecektir. Bu yanlış hesap, Bağdat'a dahi gerek kalmadan geriye dönecektir. Bağdat dedim, Bağdat'ta da bu hesabı dikkate alacak mecal -Amerika tarafından- tabiî ki bırakılmamıştır. Neyse...

Bu hesap geriye dönecektir. Tıpkı büyükşehir belediyelerinin sınırlarının tespitiyle ilgili kanunda olduğu gibi, tıpkı Denizli Belediyesi sınırlarının tespitiyle ilgili kanunda olduğu gibi, tıpkı 340 beldenin tüzelkişiliğinin kaldırılmasıyla ilgili kanunda olduğu gibi ve diğerlerinde olduğu gibi geriye dönecektir.

Adalet ve Kalkınma Partisinin saygıdeğer milletvekilleri, gelin, toplumun büyük bir kesimini ve onların örgütlerini dışlamadan, aceleye getirmeden, toplumsal uzlaşmayı sağlayarak yasayı geçirelim.

Öneri bizim, takdir sizin; ama, gelecek hepimizin.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kesimoğlu.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, aldığımız bir habere göre, Bingöl Adaklı'da, helikopter düşmesi sonucunda 5 askerimiz şehit olmuştur. Milletimize, Genelkurmay Başkanlığımıza ve ailelerine başsağlığı dileklerimi, Başkanlık Divanı adına sunuyorum; Allah rahmet eylesin.

5 inci madde üzerinde, AK Parti Grubu adına, Kocaeli Milletvekili Sayın Nihat Ergün.

Sayın Ergün, şahsınız adına da görüşme talebiniz var mı?

NİHAT ERGÜN (Kocaeli) - Vardı; ama, vazgeçtim Sayın Başkan, Grup adına konuşacağım.

BAŞKAN - Peki efendim.

Buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA NİHAT ERGÜN (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı üzerinde, AK Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlarım.

Bu tasarı, uzun zamandır Türkiye'nin gündeminde, kamuoyunun her kesiminde, zaman zaman tartışma zemininin dışına kayılarak da tartışılmış, aslında, Parlamentoya, tartışılması için çok fazla bir alan da bırakılmamış bir halde bulunuyor.

Gerçekten, bu tasarı, çok ayrıntılı bir şekilde tartışıldı. Bu tasarı hakkında, daha gündeme çıkar çıkmaz, onlarca kitabın neşredildiğini, hep beraber biliyoruz; birçok dergilerde bununla ilgili yazılar çıktı, birçok panellerde tartışıldı.

Enine boyuna tartışılmış bir tasarının kanunlaşması safhasında, Parlamentoda bu müzakereleri yapıyoruz. Bu müzakereler sonucunda, bu tasarının, hayırlı bir şekilde kanunlaşmasını ümit ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, tasarının 5 inci maddesi, gerçekten tasarının özünü, ruhunu ortaya koyan bir madde; 4 üncü maddeyle de bağlantılı olarak, kamu yönetiminin, kamu kuruluşlarının, kamu hizmetlerini hangi mantıkla, hangi felsefeyle yerine getirmesinin daha doğru olacağını ortaya koyan bir madde. Bu maddedeki bölümleri, bu maddedeki fasılları değerlendirirken, aklın ve bilimin yolunu takip eden hiçbir insaf sahibinin bunlara itiraz etmesinin mümkün olmadığını görüyoruz. Gerçekten, bu maddeler, bundan sonra Türkiye'de kamu hizmetlerini yürüten kamu idarelerinin hangi esaslara göre hareket edeceğini belirlemektedir. Bu esaslar, sırasıyla ortaya konulmuştur.

Değerli arkadaşlar, bizim açımızdan önemli olan, aslında, kamu idaresinin, kamu hizmetlerini nasıl vereceğidir; aslolan, kamu hizmetidir. Kamu hizmeti, kuşkusuz, toplumun, medenî, ortak ihtiyaçlarını karşılama işidir. Kuşkusuz, 4 üncü maddede de ifade edildiği gibi, halkın hayatını kolaylaştırma işidir, halkın hayatını kolaylaştıracak organizasyonları yapma işidir. Ancak, kamu hizmeti nedir diye bir soru sorduğumuzda, elli yıl önce kamu hizmeti olan bir hadisenin, elli yıl sonra kamu hizmeti olmadığını, kamu hizmeti niteliğinden çıktığını görüyoruz. Elli yıl önce, Türkiye'de ya da dünyanın başka yerlerinde, patiska üretmek bir kamu hizmeti sayılabilirdi: çünkü, o ülkede, bir müteşebbis heyetin, bir sermaye birikiminin ve teknolojik birikimin olmadığını düşündüğümüzde, halkın hayatını kolaylaştırmak, kumaş üretmek bir kamu hizmeti sayılabilirdi; ama, bu hizmetler, süreç içerisinde bir piyasa hizmeti niteliğine dönüşmüş ve artık, kamunun bu alanda olmaması gerektiğini açık bir şekilde önümüze koymuştur. Doğal olarak, geçmişte kamu hizmeti sayılmayan birtakım hizmetlerin de, bugün, kamu hizmeti olarak karşımıza çıkabileceğini görüyoruz. Bu nedenle de, yeni kamu örgütlenmelerine ihtiyaç hâsıl olabilir. Gelecek yıllarda da, elli yıl sonra da, hem yeni kamu hizmetleri ortaya çıkabilir hem de bu hizmete bağlı olarak yeni kamu örgütlenmeleriyle karşı karşıya kalabiliriz; ancak, gelecek yıllarda, bugün kamu hizmeti olan birtakım hadiselerin de kamu hizmeti niteliğinden çıkabileceğini gözardı etmememiz lazımdır.

Dolayısıyla, kamu hizmeti kavramı statik bir kavram değildir; kamu hizmeti kavramı dinamik bir kavramdır, süreç içerisinde değişebilen bir kavramdır. Kamu hizmeti kavramı değişebildiği gibi, kamu yönetimi kavramı da süreç içerisinde değişebilmektedir. Kamu hizmetinin niteliğinin değişikliğine göre, kamu yönetiminin de niteliği, kuşkusuz, değişmektedir.

Kamu hizmetlerinin bir kısmı, kuşkusuz, merkezî nitelikli kamu hizmeti, bir kısmı yerel nitelikli kamu hizmetidir ve merkezî nitelikli olanları merkezî idare, yerel nitelikli olanları yerel idareler vermelidir; ancak, birkısım hizmetler, zaman içerisinde yine, merkezî nitelikli olmaktan çıkıp, yerel nitelikli hale dönüşebilmektedir.

ZEKERİYA AKINCI (Ankara) - Ne gibi?.. Hangileri?..

NİHAT ERGÜN (Devamla) - Bu açıdan, bugün, yerel nitelikli hizmetlerin ve merkezî nitelikli hizmetlerin neler olduğu konusunda, yeniden bir değerlendirme yapma ihtiyacımız vardır. Dünya bu ihtiyacı bizden evvel görmüş ve yapmıştır; bizim de bugün, bu ihtiyacı görmemiz ve yapmamız gerekiyor.

Kamu hizmetlerini sunarken, aslolan, kamu hizmetlerinin, halka, ucuz, kaliteli ve çabuk bir şekilde ulaştırılmasını sağlamaktır. Eğer, merkezî idare ucuz, kaliteli ve çabuk bir şekilde ulaştırabiliyorsa merkezî idare ulaştırmalıdır; ama, yerel idare çabuk, ucuz ve kaliteli bir şekilde halka kamu hizmetini ulaştırabiliyorsa, bunun yerel idare tarafından ulaştırılması gerekmektedir.

Kuşkusuz, adalet hizmetlerinin yerel idareler tarafından görülmesi, insanların kendi bölgelerinde şu eylemi ya da bu eylemi suç sayıp saymaması mümkün olamaz, cezaların illere göre farklı verilmesi söz konusu olamaz ya da savunma hizmetlerinin, bir ülkenin nasıl savunulacağının her ile göre değişiklik arz etmesi mümkün olamaz. Bütün bunların merkezî idare tarafından yürütülmesi gerekmektedir. Buna benzer birçok hizmet tasarıda da sayılmıştır; ama, birçok hizmetin de, artık, yerel idareler tarafından verilmesi lazımdır. Eğitimin politikasını, kuşkusuz, merkezî idare belirlemelidir; ama, okulun nereye yapılacağını yerel idarenin belirlemesi lazımdır. Değerli arkadaşlar, bu anlayışla hareket eden bir yaklaşım ortaya koymamız gerekiyor.

Ayrıca, ucuz, nitelikli ve çabuk kamu hizmetinin sadece merkezî ve yerel idareler eliyle de ulaşması gerekmiyor. Bugünkü anlayış, sivil toplum örgütleri eliyle de kamu hizmetlerinin sunulabileceği, birkısım kamu hizmetlerinin özel sektörden satın alınabileceği ve özel sektöre de -kamu hizmetlerinin- yaptırılarak halka ucuz ve nitelikli kamu hizmetinin sağlanmasının mümkün olabileceği hepimiz tarafından bilinmektedir. Yoksa, bugün, hiçbir otoyolu ihale etmememiz gerekir; Karayolları Genel Müdürlüğünün bütün otoyolları, her şeyi yapması gerekir. Bu nedenle, değerli arkadaşlar, kamu hizmetlerinin halka sunulmasında, merkezî idare kadar, yerel idare kadar, sivil toplum örgütlerinin ve özel sektörün de payının olduğu önemli bir noktaya gelmiş bulunuyoruz.

Bu tasarı, idarenin bütünlüğü esasına dayanıyor. İdarenin bütünlüğünü tahrip ettiği iddiası, bence, içi çok da dolu olmayan bir iddiadır. Neden; çünkü, hiyerarşik denetim devam ettiği müddetçe, vesayet denetimi devam ettiği müddetçe, içdenetim ve dışdenetim organizasyonları güçlendirildiği müddetçe ve halkın denetimi güçlendirildiği müddetçe, idarenin bütünlüğü ilkesinin tahrip edildiğinden söz edilemez. Burada, bütün bu denetim imkânlarının ortaya konulduğunu görüyoruz. Üniter devlet yapısından federalizme geçildiği şekilde hiçbir bilimsel ölçüte dayanmayan eleştiriler yapıldı. Eğer, bir tane, üniter yapıdan federalizme geçişi öngören, yani, yasama ve yargı yetkisini vilayetlere devrettiğimizi öngören bir yaklaşım bunun içerisinde olsaydı, kuşkusuz, buna herkes itiraz ederdi.

Yerel yönetimlere yetki devri yapıldıkça, merkezî idarenin denetim yetkisi de, kuşkusuz, daha iyi düzenlenmelidir. Bu tasarıda ne eksik varsa söyleyin, tamamlayalım; ne yanlış varsa söyleyin, düzeltelim; ama, bu tasarının çağdaş olmadığını, bilimsel olmadığını, üniterlikten federalizme geçiş olduğunu, hatta hatta, zamanla, cumhuriyeti tahrip eden bir nitelik taşıdığını iddia etmek, açıkçası, gülünç sayılabilecek iddialardır.

Değerli arkadaşlar, sözlerimin bu noktasında... Bu tasarıda birçok madde var; ama, en önemli maddelerden bir tanesi, kamu hizmetlerinin halka en yakın idare tarafından görülmesi anlayışıdır. Evet, kamu hizmetlerinin halka en yakın idare tarafından görülmesi rasyonel, bilimsel ve evrensel bir ölçüttür; buna karşı çıkmak için halktan iyice uzaklaşmış olmak lazımdır. Halktan iyice uzaklaşmış olan, halkın değerlerinden iyice uzaklaşmış olan siyasî partilerin, halka yakın idarelere yetki ve kaynak devrine itiraz etmeleri ya da bürokratik mekanizmaların itiraz etmeleri doğal karşılanabilir; ancak, gerçekçi değildir, bilimsel değildir, rasyonel değildir.

Değerli arkadaşlar, Anayasaya aykırılık iddiaları da, açıkça, gerçeği yansıtmıyor. Evet, bir anayasa problemimiz vardır. Anayasamız reformcu değildir. Anayasamız, özgürlükçü unsurları içinde yeterince barındırmıyor. Bizim, şiddetle, ruhuyla ve lafzıyla, özgürlükçü ve reformcu bir anayasaya ihtiyacımız vardır; ama, bununla beraber, anayasa yorumcularının da en az anayasa kadar özgürlükçü ve reformcu bir yorum anlayışına, bir düşünsel altyapıya sahip olmaları gerekmektedir.

ATİLA EMEK (Antalya) - Önce Anayasayı değiştirin.

NİHAT ERGÜN (Devamla) - Türkiye'nin, maalesef, böyle bir eksiğinin de var olduğunu görüyoruz.

Değerli arkadaşlar, eleştirileri zemininden kaydırarak başka bir istikamete götürerek, yapılan bu çalışmaları gölgelemek, açıkçası, bize yakışmıyor, hiç kimseye de yakışmıyor. Eleştirileri zemininden kaydırmak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ergün, 1 dakikalık eksürenizi başlatıyorum.

Buyurun.

NİHAT ERGÜN (Devamla) - Aslında, eleştirilerin zemininden kaydırılması, hatta zaman zaman sövme ve hakaret gibi birtakım unsurları da içinde barındırması, açıkça, Türkiye'de siyaset zeminini tahrip etmektir. Bu nitelikteki eleştirileri kabul etmek... Aslında, bunlara cevap bile vermek gereksizdir. Zannedilmesin ki, bunlara cevap verilmiyor, bunlar karşısında bir tepki gösterilmiyor, söyleyecek sözümüz yoktur ya da bunlar karşısında endişe ve kaygı ve korku içerisindedir insanlar; asla böyle değil. Türk siyasetinin itiş kakışa ihtiyacı olmadığı için ve siyasetçi itiş kakışının Türk toplumuna bir faydası olmadığı için, biz, bu itiş kakışın içerisine girmiyoruz. Bunun herkes tarafından böyle bilinmesinde yarar olduğunu düşünüyor ve tasarının milletimize hayırlı olmasını temenni ediyor, saygılar sunuyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ergün, teşekkür ederim.

Madde üzerinde, şahsı adına Ankara Milletvekili Sayın Mehmet Tomanbay; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Tomanbay, süreniz 5 dakika.

MEHMET TOMANBAY (Ankara) - Sayın Başkan, Yüce Ulusumuzun değerli vekilleri; Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 5 inci maddesi üzerinde, şahsım adına görüşlerimi açıklamak için söz aldım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

5 inci madde, tasarıyı, bir anlamda Anayasanın yerine geçiren bir maddedir; çünkü, maddenin (a) fıkrası "idarenin bütünlüğü esastır" demektedir. Bu, Anayasada da yer alan ve devletin üniter yapısını belirleyen bir sözdür; ancak, bu fıkra, kamuoyunun büyük baskısı sonucu, hepinizin bildiği gibi, bu tasarıya son anda eklenmiş bir fıkradır. Ne yazık ki, 5 Nisandan bu yana ortaya çıkan taslakların hiçbirisinde idarenin bütünlüğü sözü geçmemektedir. Buna da, tabiî, şükrediyoruz; ama, ne yazık ki, bir anlamda idarenin bütünlüğüne inanılmadan tasarıya eklenen bu fıkra, bu sefer de tasarının gerekçesinde yer almamıştır, tasarının gerekçesinde yoktur.Bu nedenle de, gerekçede yer almayan idarenin bütünlüğü ilkesi, acaba, AKP tarafından ne kadar samimî olarak savunulmaktadır ve ne kadar yasallık kazanır?!

Burada sorulması gereken soru, bu tasarının ve bu tasarıyı hazırlayan AKP'nin idarenin bütünlüğü ilkesine, bir diğer deyişle üniter devlet ilkesine neden bu kadar soğuk olduğu sorusudur. Oysaki, hepinizin bildiği gibi idarenin bütünlüğü ilkesi, ülkenin siyasal, toplumsal, ekonomik birliğinin güvencesidir. Daha açık deyişle, Anayasada yer alan üniter yapının temel ilkesidir bu ilke. Bu nedenle, ilke, tasarının gerekçesinde de yer almalıdır. Ama, ne yazık ki, daha dün buraya çıkan AKP'li Milletvekili Sayın Asım Aykan, CHP'ye laf atayım derken, TV'de bizleri dinleyen milyonlarca vatandaşın önünde gerçek niyetini de açığa çıkarmış ve üniter devlet yapısına ne kadar uzak olduğunu açıkça dile getirmiştir. Bize "siz devletin, biz milletin partisiyiz" diyerek, ne yazık ki, ülkemizi devleti ve milletiyle bir bütün olarak görmeyen, devletimizi milletinden ayıran çok tehlikeli ve kabul edilemez bir yaklaşımı dile getirmiştir. (CHP sıralarından alkışlar) Yine, bu sözleriyle, bu tasarının altında yatan üniter devlet yapısına karşı olan ve onu değiştirmeyi amaçlayan düşüncelerini de, sanırım, açıkça ifade etmiştir.

Neden bu tasarının gerekçesinde üniter devlet yapısının en temel ilkesi olan idarenin bütünlüğü ilkesine yer verilmediğini, Sayın Aykan, devletle hiçbir bağlarının olmadığı anlamına gelen sözleriyle açıklamıştır.

Sayın Aykan, Sayın AKP'liler, biz, adımızda da olduğu gibi, halkın, milletin partisiyiz; ama, bir yandan da, halkımızın, milletimizin hizmetinde olan devletimize ve onun laik ve demokratik üniter yapısına da sahip çıkan, sizin gibi, biz, sadece milletin partisiyiz, devlete karşıyız zihniyeti içinde olmayan, devlet-millet ayırımı yapmayan, ülkemize milletiyle, binlerce şehidimizin kanıyla kurulmuş devletiyle de sahip çıkan bir partiyiz.

Değerli milletvekilleri, 5 inci maddede getirildiği şekliyle, bu yolun sonu, özerk bölge yönetimlerine dayanan...

BAŞKAN - Sayın Tomanbay, izin verir misiniz...

Konuşmanız sırasında "devlete karşı çıkma" ifadesini kullandınız. Dün oturumu ben yönetiyordum; sayın hatibin böyle bir ifadesi olmamıştır. Bunu, lütfen, tashih eder misiniz efendim...

MEHMET TOMANBAY (Devamla) - Efendim, ben "...partisiyiz, devlete karşıyız zihniyeti içinde olmayan" dedim; yani, orada...

BAŞKAN - Hayır, tutanakları getirteceğim; öyle demediniz. Benim anladığım kadarıyla " kendisi 'devlete karşıyım' ifadesini kullandı" dediniz.

MEHMET TOMANBAY (Devamla) - " Siz devletin biz milletin, partisiyiz" dedi. Dolayısıyla, buradan o anlam çıkıyor. Tabiî, eğer, siz, bunu o şekilde anlamak istemiyorsanız, tashih ediyorum; ama, milyonlarca vatandaşın önünde devlete uzak olduğunu kendi sözleriyle, burada, AKP'li milletvekili açıkladı. Onu vurgulamak istiyorum. Halbuki, milletiyle devletiyle bir bütündür Türkiye Cumhuriyeti ve Türkiye Cumhuriyetinde herkesin, hem devletine hem milletine sahip çıkması gerekmektedir. Ben, burada, bu noktayı vurguluyorum. Bu ayırım, Türkiye'de çok tehlikeli bir ayırımdır. Bu ayırımı, milyonlarca vatandaşımızın önünde dile getirdiği için de AKP'li milletvekilimizi kınıyorum!

Değerli milletvekilleri, 5 inci maddede getirildiği şekliyle bu yolun sonu, özerk bölge yönetimlerine dayanan bir devlet yapısı, bölgeselleşmiş devlet yapısı, yönetsel federasyondur.

Bakınız, Türk il özel idareleri, Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi bünyesinde bulunan Bölgesel Yönetimler Meclisinde temsil ediliyor. Sözünü ettiğim kongre, yani Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi, 1996 yılında Türkiye'de denetimler yapıyor ve 19 madde halinde tavsiyelerde bulunuyor.

Avrupa kuruluşu, bu tavsiyelerden bir tanesinde şunu diyor: "Türk Anayasasının 127 nci maddesinin reformu düşünülmelidir. 127 nci maddede yerel ve bölgesel özerklik ve subsidiarite ilkesine açık bir gönderme yapılabilir."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Tomanbay, eksürenizi başlatıyorum; lütfen, konuşmanızı tamamlar mısınız efendim.

Buyurun.

MEHMET TOMANBAY (Devamla) - Tamamlıyorum, teşekkür ederim.

Dikkatinizi çekerim, Avrupa Birliği adına AB dışı ülkelerde bölgeselleşme ve yerelleşme politikalarının takipçisi olan Avrupa Konseyi, Türkiye'den bölgesel özerklik istiyor, subsidiarite ilkesine açık bir gönderme yapılmasını istiyor. Dolayısıyla, siz, bu yasayla, bölgesel özerkliğin temellerini atıyorsunuz ve Anayasamıza aykırı olmasına karşın, bu maddenin (e) fıkrasıyla subsidiarite ilkesini getiriyorsunuz. O masum tümce, değerli AKP'li milletvekilleri, bölgeselleşmenin temel ilkesidir. AKP, acil eylem planında, bölgesel kalkınma kurumu olarak bölge kalkınma ajanslarını da gündeme getirmiştir.

Kısacası, bütün bu gündeme getirilen maddeler, bu reform paketinizin sonu, en azından, bölgeselleşmiş devlet yapısıdır, yönetsel federasyondur. Bu yapının neden olacağı kaosu Türkiye kaldıramaz, AKP hiç kaldıramaz. Türkiye, bu rotadan AKP'ye rağmen ayrılmalıdır ve ayrılacaktır.

Hepinize teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Tomanbay.

Şahsı adına, Samsun Milletvekili Sayın Haluk Koç; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tasarının 5 inci maddesinin (a) bendinde, idarenin bütünlüğü ilkesi yer almasına rağmen, tasarının getirdiği düzenlemelerle bu bütünsellik ortadan kaldırılmaktadır.

Değerli arkadaşlarım, aynı maddenin (b) bendinde, hizmetten yararlananların ihtiyacına ve hizmetlerin sonucuna odaklılık esası getirilmiştir. Bu, kamu hizmetlerini, gerçekten, parçalayıcı bir hükümdür.

Tasarının 5 inci maddesinin (l) bendine göre, kamu kurum ve kuruluşları, kanunlarla yetkili ve görevli kılınmadıkları alanlarda işletme kuramaz, mal ve hizmet üretimi yapamaz, bu amaçla bina, araç, gereç ve kaynak tahsis edemez. Bu hüküm, zaten yetki ve görevleri budanmış kamu kuruluşlarının faaliyet alanını, özellikle de çalışanlara yönelik sosyal amaçlı faaliyetleri, istihdam yaratacak kamusal işleri kısarken, özelleştirmeyi âdeta zoraki hale getirmektedir.

Değerli arkadaşlarım, burada "kamu kurum ve kuruluşlarının kurumsal çıkarları" ifadesinden ne anlaşılmaktadır; kurumsal çıkarlar, kişisel çıkarlar olmayacağına göre, devletin çıkarları olarak tefsir edilebilir. Burada da devletin çıkarları ile halkın çıkarları arasında organik bir tezat ve karşıtlık varmış gibi düşünülmekte, devletin, bütün toplumu, vatandaşı kapsaması gereken görev alanı, sadece, ihtiyaç duyan muhatap vatandaş; yani, hizmeti satın alma durumunda kalan kişi, müşteriyle sınırlanmakta; devlet, etkinlik alanı açısından da daraltılmakta ve özel bir işletmeymiş gibi değerlendirilmektedir.

Değerli arkadaşlarım, demin söz alan, Grubunuz adına konuşan Kocaeli Milletvekili arkadaşım, sövmeden bahsetti. Biz burada eleştirilerimizi dile getiriyoruz, kimse kimseyi sövmüyor. İyi niyetle, gördüğümüz aksaklıkları Grubumuz adına ve kişisel olarak, sözlerimizle ifade ediyoruz. Ben, burada hiçbir Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilinin ölçü dışında, kural dışında bir konuşmasına tanık olmadım. Herhalde sayın milletvekilimiz konuşmasını yapıp dışarı çıktı, belki farkında olmuyor Kurulda yapılan konuşmaların; onu bir kere hatırlatmak istiyorum.

Şimdi, bakın -sağlıkla ilgili bölümüne geleceğim- halkın sorunlarına çare olamaz eleştirimiz nereden kaynaklanıyor: Şimdi, o kadar doğru ki bu eleştiri. Demin söylediğim mantıkta, siz, sağlık hizmetlerini il özel idarelerine devredip, istasyon olarak onu görüp, oradan da özel sektöre, bunu, kâr-zarar, maliyet analiziyle sunması için devrederseniz, Türkiye'de neler olabilir, Türkiye'de kimler müşteri olabilir sağlık hizmetlerini almada; ancak, varlıklı olanlar olabilir değerli arkadaşlarım, bunu ifade ediyoruz.

Bakın, sağlık çok farklı bir alandır. Örnek olarak söylüyorum, sağlık kime, nerede, ne zaman, ne kadar gerekli olabilir, bunu önceden kestiremezsiniz. Önceden kestiremediğiniz için kâr-zarar, maliyet hesabı yapamazsınız sağlık ekonomisinde. Bunu özel sektöre devrederseniz, ancak kâr getirecek olan alanlarda bu yatırımı yapar, hizmeti sunabilir. Onu da gücü olanlar satın alabilir. Koruyucu sağlık hizmetleri sekte görür, zarar görür. Hiç kimse, kendi harcadığını karşılamadan koruyucu aşı yapmaz yerel yönetimlerde, sağlıkla ilgili olarak altyapı hizmetlerini yapmaz! Yanlış mı söylediklerim?!

Bakın, bunlar, uyarıcı eleştiriler, lütfen... "Rasyonel, bilimsel gerçek" dendi sayın milletvekili tarafından. Gerçek rasyonellik, gerçek bilimsellik, gerçek halkını sevmek, milletini sevmek, halkına ihtiyacı olduğu kadar sağlık hizmetini, vazgeçilmez bir kamu hizmeti olarak götürmektir. Bunu ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, tasarının 5 inci maddesinin (l) bendinde -demin de söyledim- "kamu kurum ve kuruluşları, kanunla yetkili ve görevli kılınmadıkları alanlarda işletme kuramaz, mal ve hizmet üretimi yapamaz, bu amaçla bina, araç, gereç ve kaynak tahsisi yapamaz" denilmektedir.

Şimdi, bütün bu mantığı alt alta eklediğimizde, bu tasarının hangi amaçla çıkarıldığı, somut bir biçimde ortaya çıkmaktadır. Bakın, önce, merkezî idarenin görev ve sorumluluk alanı daraltılmakta, yetki ve sorumluluklarının önemli bir kısmının yerelleştirilmesi sağlanmaya çalışılmakta; sonra da, yerelleştirilen kamu hizmetlerinin, kâr-zarar mantığıyla hareket eden özel sektöre devredilebileceği, lütfen, aklınızın bir ucundan çıkmasın. Sonra da, "nerede hata yaptık" sorusuna muhatap olmayın.

Saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Koç.

Sayın milletvekilleri, madde üzerinde, 10 dakika soru-cevap işlemi yapılacaktır.

Soru sormak isteyen sayın üyelerin isimleri ekranda görünüyor; ben, sırasıyla, onlara söz vereceğim.

İlk 5 dakika, soru sormak için sayın milletvekillerimize ait olacaktır; ikinci 5 dakika ise, Sayın Bakanın cevap süresi olacaktır.

Sayın Koç, buyurun.

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Dün, bazı konulara temas etmiştim; o sorularımın devamı olarak, Sayın Bakanla bazı şeyleri paylaşmak istiyorum müsaade ederlerse.

Şimdi, bu sosyal devlet konusu, oldukça tartışmalı bir konu, Sayın Bakanla aramızda; sosyal devlet kavramında, kesinlikle anlaşamıyoruz. Sayın Bakan, dün, yanıtlarında, Anayasadan bazı hükümler okuyarak, serbest piyasa düzenine kadar geldi sosyal devleti açıklamakta. Ben, şu açılımı yapmak istiyorum müsaade ederseniz: Şimdi, tabiî ki, bir sosyal yardımlaşma olayı, toplumun geleneklerinde var, olması da gerekli. Bu sosyal yardımlaşma olayını, sosyal devlet olarak anlamak, sadece, maddî gücü yüksek olan kişilerin, kurumların, vakıfların, devletin aslında yapması gereken bazı hizmetleri kendi uhdelerine alarak, vatandaşa bir inayet gibi, bir zekât gibi sunması, sanıyorum, sosyal devlet anlayışı içerisinde değerlendirilmemeli Sayın Bakanım; çünkü, bu, çok farklı bir mantığa yol açacak. Bu hizmeti alan kişi, bu hizmeti kendisine veren kuruma, kişiye, vakfa karşı bir medyunluk, bir minnet, bir şekilde ona borcunu ödeme mantığı içerisinde davranma kalıbına itilecek. Bunu, siyaset alanında çok sık görüyoruz ve çok sık uyguladığınız bir yöntem bu. Yani, insanların yoksullukları üzerinden, onların onurlarını siyasete ortak etmek...

Ben, sosyal devletin bu bağlamda tarafınızdan değerlendirilip değerlendirilmediğini öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Koç.

Sayın Oral, buyurun.

V. HAŞİM ORAL (Denizli) - Ben de saygı sunuyorum ve Sayın Bakana da kolay gelsin diyorum.

Konuya, hemen gündemdışı konuşmalardan başlamak istiyorum. Biraz önce, bir Ağrı Milletvekilimiz, özellikle belediyelerin içinde bulunduğu sıkıntılarla ilgili konuşmuştu. Adalet ve Kalkınma Partisi Ağrı Milletvekili arkadaşım, iki üç yıldır maaşları ödeyemeyen belediyelerin varlığından bahsettiler. Buradan yola çıkarak, Sayın Bakanıma şunu sormak istiyorum:

Özellikle, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerindeki sağlık hizmetleri, buradaki sağlık hizmetlerinin sunuluşu, hatta oradaki personelin yetersizliği hepimiz tarafından malumken, yani, devlet, kendisinin bir parçası olan, yurdun bir parçası olan insanına hizmet götüremezken, çok merak ediyorum, acaba, iki üç yıldır maaş ödeyemeyen, oldukça sıkıntı içinde olan bu yerel yönetimler,

sağlık hizmetlerini hangi dayanakla, hangi ölçülerle sunacaklar? Kendi yetersizlikleri gündeme gelince, örnekten yola çıkarak söylüyorum, çok taze bir örnek -Ağrılı yurttaşlarım gücenmesinler, gönül bırakmasınlar, eminim, onlar ismi geçtiği için daha da memnundurlar- acaba, Sayın Bakanım veya Adalet ve Kalkınma Partisi İktidarı, Ağrı'daki bu sağlık hizmetlerini hangi özel sektöre devredecektir? Eğer özel sektöre devretmek bu kadar kolaysa, büyük şehirlerimiz niye Güneydoğu ve Doğu Anadolu Bölgelerinden göç almaktadır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Ben teşekkür ederim.

Sayın Çetin, buyurun.

İZZET ÇETİN (Kocaeli) - Sayın Bakanıma, ben de, bu maddenin özellikle (j) ve son fıkrasıyla ilgili soru yöneltmek istiyorum.

"Kamu, hizmetten yararlananların ihtiyacına uygunluğunu sağlamaktan sorumludur" deniliyor.

Diğer fıkrada da "kamu kurum ve kuruluşları, kanunlarla kendilerine açıkça görev olarak verilmeyen ve kuruluşun amacıyla doğrudan ilgili olmayan alanlarda işletme kuramaz, mal ve hizmet üretimi yapamaz, bu amaçla personel, bina, araç, gereç ve kaynak tahsis edemez" deniliyor. Tabiî, gerekçeye de bakıldığında bunu çok açıkça görmek mümkün. Şimdi, kamu kurum ve kuruluşları ya da kamu hizmetlerini yürüten organlar, acaba, bu hükümle, bundan sonra, IMF ve Dünya Bankası gibi, bu yasanın dayatmacılarından izin almadan bu işleri yapamayacaklarına göre, bu hizmetleri kimler üretecek? Birinci soru olarak bunu yöneltiyorum.

İkinci sorum da şu: Biraz önce arkadaşım da değindi; ama, 5 inci maddenin (a) fıkrasında "...idarenin bütünlüğü esastır" cümlesi geçiyor; fakat, şimdiye kadar hazırlanan tasarıların hiçbirisinde böyle bir bütünlüğe ilişkin hüküm yoktu. Bu hükme gerekçede de yer verilmemiş, bu fıkra gerekçede yok. Gerekçede yeri olmayan bir ilke, nasıl yasal bir ilke olabiliyor? Bu tasarı, neden idarenin bütünlüğü ilkesine karşı böyle soğuk?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Çetin.

Sayın Kesimoğlu, buyurun.

MEHMET S. KESİMOĞLU (Kırklareli) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakana yöneltmek istediğim sorum şu: Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 5 inci maddesi (l) bendinde "kamu kurum ve kuruluşları, kanunlarla yetkili ve görevli kılınmadıkları alanlarda işletme kuramaz, mal ve hizmet üretimi yapamaz, bu amaçla personel, bina, araç, gereç ve kaynak tahsis edemez" hükmü getirilmektedir. Bu hükmün uygulanması, kamu kurum ve kuruluşlarına ait sosyal tesislerin kapatılması sonucunu doğuracak mıdır?

Devlet memurlarının kendi kurum ve kuruluşlarından ücretsiz ya da uygun fiyatla yararlandıkları sosyal imkân ve hizmetleri özel sektörden sağlamaları için yeni bir düzenleme getirilerek ücretlerinin artırılması ya da eködeme yapılması düşünülmekte midir? Bu bentle getirilen düzenleme Türkiye Büyük Millet Meclisine ait sosyal imkân ve hizmetler için de geçerli midir?

Son sorum: Aynı tasarının 5 inci maddesi (c) bendinde yer alan "...düzenleyici etki analizi"ni yapmanın, bilimsel, tutarlı ve genel geçer bir yöntemi var mıdır? Eğer varsa, yeni bir düzenleme getiren Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının düzenleyici etki analizi yapılmış mıdır? Bu yasanın maddî olarak faydası nedir? İdarede ne kadarlık bir tasarrufa yol açacaktır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Kesimoğlu, ben teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, buyurun.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; Sayın Koç'la, sosyal devlet anlayışı konusundaki tartışmalarımıza devam ediyoruz.

Dün, Anayasamızın "Sosyal ve Ekonomik Haklar ve Ödevler" konulu bölümünü gözden geçirmeye başlamıştım, birkaç maddesinden bahsettim; yani, Anayasamızın, devlete, hükümete ve dolayısıyla bizlere yüklemiş olduğu sosyal ve ekonomik alanlarla ilgili görevlerin ancak birkaç tanesini ifade edebilmiştim. Anayasamızın ilgili bölümü baştan sona incelendiğinde, aslında, sosyal alanda ne gibi görevlerimizin olduğunu açık ve net şekilde görürüz; ama, şöyle, bir iki cümleyle özetleyecek olursam, kuşkusuz ki, devletin ve tabiî ki devlet erkini kullanan, başta hükümetler olmak üzere hepimizin görevi, bu ülkede yaşayan herkesin işinin, aşının olacağı bir refah toplumu meydana getirmektir. Bunu meydana getirirken devlete düşen görevler vardır. Bilindiği gibi, devletimizin, her konuyu kısa sürede gerçekleştirerek, halkımızın bütün sorunlarını çözmesi mümkün değil. İşte, seksen yılı geride bıraktık. Seksen yıl içerisinde cumhuriyetimiz önemli mesafeler aldı. Yapılmış olanları küçümseyemeyiz; ama, yapmamız gereken daha çok iş var. Bizimle birlikte kalkınma yarışına girmiş olan ülkeler bizi fersah fersah geçtiler. Bizimle birlikte kalkınma yarışına girenler veya İkinci Dünya Savaşına girip yerle bir olan ülkeler daha sonra tekrar devlet olmuşlar ve biz İkinci Dünya Savaşına girmediğimiz halde bizi geçmişlerse, bir yerde birtakım sorunlar var demektir, bunları da gözden geçirmemiz gerekir.

Bu cümlelerimle şunu ifade etmek istiyorum: Kuşkusuz ki, halkımıza hizmet götürme noktasında, devlet, görevlerini yapacak; ancak, bu arada, sivil toplum örgütlerimizi ve özel sektörü de ihmal etmemeliyiz.

Cumhuriyet Halk Partisine mensup arkadaşlarımız, her kürsüye çıktıklarında, bu tasarıda, kamu hizmetlerinin özel sektöre aktarılabileceği endişesini taşıdıklarını ifade ettiler. Bakın, şu anda böyle bir yasal düzenleme falan gerçekleştirmedik. Sizin belediyeleriniz var. Belediyeleriniz, birçok hizmeti -birçok demem belki yanlış anlaşılabilir- bazı hizmetleri, hizmet satın alma yoluyla özel sektöre yaptırmıyorlar mı?..

HALUK KOÇ (Samsun) - Sağlık ayrı, temizlik ayrı, eğitim ayrı, köy hizmetleri ayrı, çevre ayrı... Kamusal görevler...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Bir saniye...

Bizim bu tasarımız, eğitim ve sağlığı özel sektöre devredici birtakım hükümler mi içeriyor?..

Şunu kastediyorsanız, bu ülkede özel eğitim ve öğrenim kurumları var, bunlar da olmamalıdır diyorsanız; o, tabiî, sizin takdirinizdir.

HALUK KOÇ (Samsun) - Öyle bir şey söyleyen yok Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Ama, kuşkusuzdur ki, eğitim alanında özel sektör de hizmet ediyor. Vakıf üniversiteleri de var. Birtakım kişiler ortaöğretim kurumları kurmuşlar, onlarla da hizmet yapıyorlar. Onlara karşıysanız bir şey diyemem; ama, onlar da, Türk millî eğitimine, tabiî ki, eğitim birliği ve cumhuriyetimizin temel ilkeleri çerçevesi içerisinde hizmet etmektedirler.

HALUK KOÇ (Samsun) - Sorum o değil Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Dolayısıyla, biz, devlet olarak ve hükümetler olarak kendimize düşen görevleri yaparken birtakım sivil toplum örgütlerini, gerekirse hür teşebbüsü de devreye sokarak halkımıza çok daha çabuk ve daha randımanlı hizmetler götürebilmeliyiz. Nitekim, vakıflar var; devletin yapması gereken birçok hizmeti yapmıyorlar mı?..

Biraz önce Plan ve Bütçe Komisyonunda sponsorlukla ilgili bir tasarıyı görüştük. Kendilerine teşekkür ediyorum; Cumhuriyet Halk Partisi mensubu komisyon üyesi arkadaşlarımız, sponsorluk kapsamının genişletilmesi konusuna önerileriyle katkılar sağladılar. Yani, bu şu demektir: Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, spor tesisleri yapacak. Birtakım kulüplerimize, sporcularımıza sponsor bulma noktasında, sadece uluslararası müsabakalar için bu imkân varken, şimdi bu kapsamı genişlettik.

V. HAŞİM ORAL (Denizli) - Sosyal devlet sponsor mu olacak Sayın Bakan?..

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Bir saniye... Bir saniye...

Ulusal ve uluslararası spor müsabakalarıyla ilgili sponsor olma keyfiyetini de getirdik. Hatta, sponsor olacaklara birtakım vergi kolaylıkları da getirdik ki, devletin yetişemediği alanlarda, kuşkusuz, özel sektör de devreye girecek, yarım kalmış olan birtakım spor tesislerini tamamlayacaklar.

BAŞKAN - Sayın Bakanım, konuşmanızı tamamlarsanız... Süreniz doldu efendim; lütfen...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Tabiî; o kadar çok soru soruluyor ki...

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, Sayın Bakanın sözlerini kesmeyin; sosyal devletin cevabını alamadım.

BAŞKAN - Efendim, İçtüzüğü uygulamak zorundayım.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Nasıl olsa, diğer sorulara cevap verirken, şu anda cevap veremediğim sorulara orada da cevap veririm.

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Bakana, bir dahaki sefere, sponsorluk hakkında soru sorarım, sosyal devletin cevabını alırım...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Sosyal devleti, sadece "devlet millete hizmet eder" şeklinde anlamadığımızı ifade etmek istiyorum.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN - Ben teşekkür ederim Sayın Bakanım.

Sayın milletvekilleri, madde üzerinde 7 adet önerge vardır; önergeleri önce geliş sıralarına göre okutacağım, sonra aykırılıklarına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 5 inci maddesinde geçen "temel ilkeler" ibaresinin "esas ilkeler" olarak değiştirilmesini arz ederim.

Kerim Özkul

Konya

BAŞKAN - İkinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 5 inci maddesi (b) bendinde geçen "saydamlık" ibaresinden sonra "verimlilik" ibaresinin eklenmesini arz ederim.

Kerim Özkul

Konya

BAŞKAN - Üçüncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 5 inci maddesinde geçen "insan hak ve özgürlüklerini" ibaresinden sonra "insan temel hak ve özgürlüklerini" ibaresinin eklenmesini arz ederim.

Orhan Erdem
Konya

BAŞKAN - Dördüncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 5 inci maddesi (h) bendinde geçen "etkili" ibaresinden sonra "verimli" ibaresinin eklenmesini arz ederim.

Orhan Erdem
Konya

BAŞKAN - Beşinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 5 inci maddesindeki;

(c) bendinin "Yapılacak yeni düzenlemeler ve kurulacak birimler için düzenleyici etki analizi yapılır" şeklinde değiştirilmesini,

(f) bendinin içinde yer alan "temel" kelimesinin metinden çıkarılmasını,

(i) bendindeki: "insangücü ve maddî kaynaklarını" ibaresinin "insangücü, bilgi birikimi ve maddî kaynaklarını" şeklinde değiştirilmesini,

(j) bendindeki: "üst yöneticileri" kavramının "yöneticileri" olarak değiştirilmesini;

Arz ve teklif ederiz.

Eyüp Fatsa — Ordu
Hacı Biner — Van
Ali Osman Sali — Balıkesir
Nur Doğan Topaloğlu — Ankara
Hüsnü Ordu — Kütahya

BAŞKAN - Altıncı önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı kanun tasarısının 5 inci maddesinin (d) bendinin Anayasaya aykırılığı nedeniyle tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Araslı — Ankara
Enis Tütüncü — Tekirdağ
Ersoy Bulut — Mersin
Birgen Keleş — İstanbul
Salih Gün — Kocaeli
Bayram Meral — Ankara

BAŞKAN - Son önergeyi okutuyorum. Bu önerge en aykırı önerge olduğu için. okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Kamu yönetiminin kuruluş ve işleyişinde esas alınacak temel ilkeleri belirlerken Anayasamıza aykırı ve idare ve hukuk sistemimize yabancı bir düzenleme getiren Kamu Yönetimi Temel Kanunu Yasa Tasarısının 5 inci maddesinin açık, anlaşılabilir ve tutarlı bir şekilde yeniden düzenlenebilmesi için yasa tasarısından çıkarılmasını arz ederiz.

Bayram Meral — Ankara
Mehmet S. Kesimoğlu — Kırklareli
İsmail Özay — Çanakkale
Mehmet Semerci — Aydın
Yılmaz Kaya — İzmir
Kemal Demirel — Bursa
M. Vedat Melik — Şanlıurfa
Tuncay Ercenk — Antalya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet?..

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Önerge sahipleri?..

K. KEMAL ANADOL (İzmir) - Gerekçe okunsun Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Kamu Yönetimi Temel Kanununun 5 inci maddesi, kamu yönetimine dahil tüm kamu kurum ve kuruluşlarını kapsamak üzere, bu kurum ve kuruluşların, kuruluşlarında ve yerine getirecekleri her türlü hizmet ve görevler ile kullanacakları her türlü yetkide uyacakları temel ilkeler belirlenmektedir. Maddenin (c) bendinde "Yapılacak yeni düzenlemeler ve ihdas edilecek birimler için düzenleyici etki analizi yapılır" ifadesi yer almaktadır.

OECD ülkelerinde kullanıldığı biçimiyle bu terim, yeni yapılan düzenlemelerin ya da yeni oluşturulan birimlerin fayda-maliyet analizi, maliyet-etki analizi, maliyet değerlendirmesi ve fayda değerlendirmesi yöntemleriyle analizini içerir. Hangi yöntemin hangi konularda uygulanacağını bilimsel olarak saptamak mümkün değildir. Bu nedenle, tamamıyla öznel değerlendirmelerle bu dört farklı ölçütten birisi seçilerek düzenleyici etki analizleri yapılabilir.

Düzenleyici etki analizinin teorisi ve kamu idaresinde kullanımı oldukça yenidir. Düzenleyici etki analizi tekniğinin Batılı ülkelerin bir kısmında kamu yönetimi alanına uygulanması ve yaygınlık kazanması 1990'ların ikinci yarısında başlamıştır. Bu tekniğin analizinin kamu idaresinde uygulanmasında bilimsel ve standart bir yöntem yoktur. Somut uygulamalar, ülkelerin mevcut yapılarına ve gelişmişlik düzeylerine göre farklı sonuçlar vermektedir.

Tutarlılığı ve geçerliliği son derece düşük bu analiz yöntemini uygulamak son derece masraflıdır. Bu analizi gerçekleştirmek için ölçülmesi son derece zor birçok değişkenin oldukça karmaşık hesaplamalara tabi tutulması gerekmektedir. İstenen verilerin doğru toplanamaması nedeniyle, düzenleyici etki analizi, yüksek hata payı riski taşıyan bir tekniktir. Kamu idaresinde çalışanlar bu tür hesaplamaları yapabilecek gerekli donanım ve yeterliliğe sahip değillerdir. Bu tür bir analiz ve inceleme kapasitesini oluşturmak, bu konuda idarî kamu görevlilerini eğitmek çok uzun bir süre alacaktır.

"Düzenleyici etki analizi"nin kamu hizmetlerinde temel ölçüt olarak değerlendirilmesi, Anayasamızda yer alan kamu yararı kavramına aykırılık oluşturacaktır. Kamu yararı, hiç kuşkusuz, yalnızca maliyet-fayda hesabıyla ortaya çıkmaz. Kamu yararı kavramı içerisinde yer alan ahlakî değerlerin maliyet-fayda analizine tabi tutulmaları mümkün değildir.

Maddenin son bendinde "Kamu kurum ve kuruluşları, kanunlarla yetkili ve görevli kılınmadıkları alanlarda işletme kuramaz, mal ve hizmet üretimi yapamaz, bu amaçla personel, bina, araç, gereç ve kaynak tahsis edemez" hükmü getirilmektedir. Bu düzenleme, devlet memurlarının çalıştıkları kamu kurum ve kuruluşlarının kendilerine sundukları sosyal imkânlar ile çeşitli sosyal amaçlı kamu hizmetlerinin tasfiye edilmesinin yolunu açmaktadır. Bu maddeyle, hem merkezî yönetimin hem de pek çok görev ve yetki devrettiği yerel yönetimlerin "kamu hizmeti" yapmaları âdeta yasaklanmaktadır. Kamu kurum ve kuruluşlarının sundukları hizmetlerin özelleştirilmesi, bu düzenlemeyle zorunlu hale gelecektir.

Bu düzenleme sonucunda, devlet memurları, çocuklarını kendi kurum ve kuruluşlarındaki kreşler yerine özel kreşlere göndermek zorunda kalacaklardır. Kamu kurum ve kuruluşlarına ait sosyal tesisler bu düzenlemeyle ortadan kaldırılacak ve devlet memurlarımız aldıkları son derece düşük maaşlarla kısa süreli de olsa tatil yapma olanağından yoksun kalacaktır. Oldukça düşük maaşlarla görev yapan ve geçinmeye çalışan kamu görevlilerimiz, bu düzenleme sonucunda yalnız mağdur kalmayacaklar, aynı zamanda, çalışma motivasyonları da olumsuz etkilenecektir. Zaten toplumsal itibarı oldukça zedelenen devlet memurluğu iyice gözden düşecektir.

K. KEMAL ANADOL (İstanbul) - Karar yetersayısının aranılmasını istiyorum.

BAŞKAN - Sayın Anadol, önergeyi hem oylayacağım hem de karar yetersayısını arayacağım.

Sayın milletvekilleri, Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir; karar yetersayısı vardır.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı kanun tasarısının 5 inci maddesinin (d) bendinin Anayasaya aykırılığı nedeniyle tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Araslı (Ankara) ve arkadaşları

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet?..

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Katılmıyoruz.

HALUK KOÇ (Samsun) - Gerekçe okunsun.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

349 sıra sayılı kanun tasarısının 5 inci maddesinin (d) bendine bakıldığında, kamu hizmetlerinin yerine getirilmesinde ve bu hizmetlerden yararlandırmada ayırımcılık yapılamayacağının bildirildiği görülmektedir. Halbuki, günümüzde olumlu ayırımcılık kavramı eşitlik ilkesinin doğal bir uzantısı, hatta olmazsa olmazı olarak görülmektedir. Maddenin bu ifade biçimiyse olumlu ayırımcılığı da yasaklayıcı niteliktedir. Böyle bir yasaklamayı çağımızın eşitlik anlayışı çerçevesinde Anayasanın 10 uncu maddesiyle bağdaştırmak mümkün olamaz. Olumlu ayırımcılığın yasaklanması Anayasaya aykırıdır.

Diğer yandan, bu bende kamu hizmetleriyle ilgili olarak insan hak ve özgürlüklerini kısıtlayıcı düzenleme yapılamayacağına ilişkin ibarenin de Anayasanın 13 üncü maddesiyle uygunluğunu tartışmak gerekir. Anayasanın 13 üncü maddesi, hak ve özgürlüklerin kanunla sınırlanabileceğini bildirmektedir, yürütmenin ise kanunla düzenlenmemiş bir alanda aslî düzenleme yetkisi kullanması Anayasanın 8 inci maddesine göre olanaksızdır. Yürütme, Anayasanın gösterdiği istisnaî haller dışında ancak yasayla aslî olarak düzenlenmiş bir alanda kural koyabilir.

5 inci maddenin (d) bendinde ise bu husus gözardı edilerek sanki yürütme aslî düzenleme yetkisini kullanabilirmiş izlenimi veren bir hüküm getirilmiştir. Böyle bir hükmün Anayasanın 7 nci ve 8 inci maddelerine aykırı düşeceği açıktır.

Anayasanın herhangi bir hükmüne aykırı olan bir düzenlemenin hukuk devleti ilkesiyle de bağdaşması mümkün değildir; çünkü, hukuk devleti bütün işlem ve eylemlerinin hukuk kurallarına uygunluğunu başlıca geçerlilik koşulu sayan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurmayı amaçlayan ve bunu geliştirerek sürdüren, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan. Anayasaya aykırı

durum ve tutumlardan kaçınan, insan haklarına saygı duyarak bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, Anayasa ve hukuk kurallarına bağlılığa özen gösteren, yargı denetimine açık olan, yasaların üstünde yasa koyucunun da uymak zorunda olduğu temel hukuk ilkeleriyle Anayasanın bulunduğu bilinci olan devlettir. Bu bağlamda, yasaların Anayasaya uygun olması zorunluluğunu kabul eden hukuk devletinde Anayasanın herhangi bir kuralına aykırılığı saptanan yasa kuralları doğal olarak hukuk devleti ilkesine de aykırılık oluştururlar.(Anayasa Mahkemesinin 26.11.1997 tarih E.1997/54, K.1997/67 sayılı kararı, R.G. 9.3.2000, sa.23988)

Diğer yandan, Anayasanın herhangi bir hükmüne aykırı yasaların Anayasanın 11 inci maddesinde ifade edilmiş olan Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkesiyle bağdaşması da düşünülemez. Anayasanın 11 inci maddesinde;

"Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır.

Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz"

denilmektedir.

Anayasanın bu açık hükümleri karşısında 349 sıra sayılı kanunun 5 inci maddesinin (d) bendinin Anayasanın 2, 10, 11 ve 13 üncü maddelerine aykırılığından kuşku duyulmaması gerekir. Bu Anayasaya aykırılığın giderilmesi için söz konusu bendin tasarı metninden çıkarılması ve Anayasaya uygun bir tanım yapılabilmesinin sağlanması amacıyla bu önerge verilmiştir.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 5 inci maddesindeki;

(c) bendinin: "Yapılacak yeni düzenlemeler ve kurulacak birimler için düzenleyici etki analizi yaptırır" şeklinde değiştirilmesini,

(f) bendinin içinde yer alan "temel" kelimesinin metinden çıkarılmasını,

(i) bendindeki: "insangücü ve maddî kaynaklar" ibaresinin "insangücü, bilgi birikimi ve maddî kaynakları" şeklinde değiştirilmesini,

(j) bendindeki: "üst yöneticileri" kavramının "yöneticiler" olarak değiştirilmesini

Arz ve teklif ederiz.

Eyüp Fatsa (Ordu) ve arkadaşları

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Takdire bırakıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet?..

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Katılıyoruz efendim.

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Gerekçe okunsun efendim.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe: (c) bendindeki "ihdas" kavramı "kadro" ile birlikte kullanıldığından; (f) bendinin temel ve temel olmayan karar tartışmasına neden olacağından; (i) bendindeki "bilgi birikimi" kavramının eklenmesinin ifadeye güç katacağına inandığımızdan; (j) bendindeki "üst yöneticiler"in tanımı ile çizdiği çerçeve belirgin olmadığından,

Bu öneriler yapılmıştır.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Komisyonun takdire bıraktığı, Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 5 inci maddesi (h) bendinde geçen "etkili" ibaresinden sonra "verimli" ibaresinin eklenmesini arz ederim.

Orhan Erdem

Konya

ORHAN ERDEM (Konya) - Bu ve diğer önergemi geri çekiyorum.

BAŞKAN - Önergeler geri çekilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 5 inci maddesi (b) bendinde geçen "saydamlık" ibaresinden sonra "verimlilik" ibaresinin eklenmesini arz ederim.

Kerim Özkul

Konya

KERİM ÖZKUL (Konya) - Bu ve diğer önergemi geri çekiyorum.

BAŞKAN - Önergeler geri çekilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 5 inci madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

5 inci maddeyi, kabul edilen önerge doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

6 ncı maddeyi okutuyorum:

İKİNCİ BÖLÜM

Merkezî İdarenin ve Mahallî İdarelerin

Yetki, Görev ve Sorumlulukları

Merkezî idarenin genel yetkileri

MADDE 6. - Merkezî idarenin kamu hizmetleri ile ilgili yetki ve sorumlulukları şunlardır:

a) Kamu hizmetlerine ilişkin ulusal düzeyde genel ilke ve politikalar, amaç ve hedefler ile standartları belirlemek,

b) Kamu hizmetlerinin hukuka, belirlenen politika ve standartlara uygunluğunu izlemek, değerlendirmek ve denetlemek,

c) Hizmetlerin verimli ve Merkezî idare ile mahallî idareler arasında koordinasyon içerisinde yerine getirilmesini sağlamak,

d) Kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve sivil toplum örgütleri arasında iletişim ve işbirliğini sağlayıcı mekanizmalar oluşturmak, hizmet ve işlev kapasitelerini geliştirmek,

e) Kamu hizmetlerini uygun ölçek ve nitelikte olmak üzere merkezde, gerekli durumlarda yetki genişliği ilkesi çerçevesinde taşrada ve yurt dışında örgütlenerek yerine getirmek,

f) Mahallî idareler ve hizmet yönünden yerinden yönetim kuruluşları üzerinde kanunlarla öngörülen idarî vesayet yetkisini kullanmak.

BAŞKAN - Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Gaziantep Milletvekili Sayın Abdulkadir Ateş konuşacak.

Sayın Ateş, şahsınız adına da söz talebiniz vardır, ikisini birleştirerek size söz veriyorum.

Sayın Ateş, vereceğim eksüreyi de şimdiden ilave ediyorum; konuşmanız bittiğinde sözünüz kesilmiş olacaktır.

Buyurun efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ABDULKADİR ATEŞ (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, kamu yönetimimizin yeniden yapılanma ihtiyacı, günümüzde, toplumumuzun tüm kesimlerince kabul edilen bir gerçektir. Bunu en fazla isteyen kurumların başında da, Cumhuriyet Halk Partisi ve Cumhuriyet Halk Partililer gelir.

Kamu yönetimi düzenimiz, maalesef, yıllar boyunca, sağ iktidarlarca yozlaştırılarak, hantal ve ağır işleyen, siyasî baskılara açık, hizmet üretmeyen bir duruma getirilmiştir. Yönetim sistemimizin içerisinde bulunduğu bu sorunların ve tıkanıklıkların giderilmesi, aşılması, biz Cumhuriyet Halk Partililerin temel hedeflerinin en başında gelir.

Sayın milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisi, Türkiye'de yerel yönetim felsefesini geliştiren bir partidir; yaptığı yasal düzenlemelerle olsun, uygulamalarıyla olsun, yerel yönetimleri, her zaman, çok önemli bir yerel hizmet ve yerel demokrasi odağı olarak görmüş, kalkınma ve demokratikleşme programlarının önüne oturtmuştur; ancak, Cumhuriyet Halk Partisinin yerel yönetim anlayışının, birçok konuda, sağ partilerle ve özellikle de AKP'yle, büyük ayrılıklar, büyük anlaşmazlıklar içerisinde olduğunu vurgulamak zorundayım. Bu konuda temel farklılıklarımız var. İzninizle, bu temel farklılıkları sıralamak istiyorum.

Bu farklılıklardan birincisi şudur: Cumhuriyet Halk Partisi, yerel yönetimleri, yerel iktidar odakları olarak görme gibi bir hastalık içerisinde değildir. Siz, bu tasarıda, yerel yönetimleri, yerel iktidar odakları olarak görüp, bunu, siyasî düşüncelerinizi, siyasî fikirlerinizi ve parti çıkarlarınızı yerleştirmek için kullanamazsınız. Biz, buna karşıyız.

Yine, aynı zamanda, Cumhuriyet Halk Partisi, yerel iktidarları veya yerel yönetimleri, yerel demokrasi odağı olarak görmektedir. Yerel yönetimleri yerel demokrasi odağı olarak görmek ne demektir; biz, yerel yönetimleri, ona hizmet eden, onun düşüncelerini alan, onu yönetime katan bir anlayış içerisinde görmekteyiz. Bu açıdan da, AKP'nin getirmiş olduğu bu yeni tasarıyla aynı düzeyde düşünmüyoruz ve desteklemiyoruz.

İkinci bir farklılığımız daha var; biz, yerel yönetimleri, merkezî yönetime rakip olarak değil, onun tamamlayıcısı olarak görüyoruz. Yine, bu tasarıda, dikkat ettiyseniz ve okuduysanız -bundan eminim- sanki merkezî hükümet ile yerel yönetimler arasında ciddî bir çatışma, bir paylaşım sorunu varmış gibi hareket ediliyor. Halbuki, bu ikisi, merkezî yönetimler ile yerel yönetimler birbirini tamamlayan bir bütünün parçasıdır; öyle düşünmek lazım. Bu konuda da, AKP'den ve AKP'nin getirmiş olduğu bu tasarıdan ciddî bir biçimde ayrı düşünüyoruz. Siz yerel yönetimleri bir tarafa iterek, merkezî yönetimi sadece ele alamazsınız veya tersini yapamazsınız. Türkiye'de böyle bir lüksünüz yoktur, hiçbir toplumda da böyle bir lüks yoktur.

Üçüncü temel farkımız; biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, yerel yönetimlere, AKP'nin bu tasarıda baktığı gibi, yalnız iktisadî yönden bakamıyoruz, bakmıyoruz, bakılmaması da gerekir. Biz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, yerel yönetimleri, siyasî, iktisadî ve sosyal bir olgu olarak görmek istiyoruz ve bu tasarıda, maalesef, bu özelliği de görmemiz mümkün değil.

Görüşmekte olduğumuz bu tasarının özünü oluşturan, kamu hizmetlerinin piyasalaştırılması için yerel yönetimleri bir araç olarak görmek ve yerel yönetimleri bu yönde kullanmak, Cumhuriyet Halk Partisinin kamu yönetimi ve yerel yönetim anlayışıyla taban tabana zıttır.

Değerli milletvekilleri, yine, yurttaşlarımızı müşteri gibi gören, kamu hizmetlerini ise ticarî bir meta olarak, âdeta, tanımlamaya çalışan bu tasarıyla bizim hemfikir olmamız mümkün değildir ve CHP'nin destek vermesi, doğal olarak beklenemez.

Değerli milletvekilleri, burada, üzerinde durmak istediğim başka bir farklılık -ki, bu farklılık çok önemli- sizin yerel yönetimlere, daha doğrusu kamu yönetimlerine bakış açınız, tahliliniz ile bizim tahlilimiz ve teşhisimiz arasındaki büyük farklılıktır.

Genel Gerekçenin 1 inci sayfasındaki 3 üncü paragrafı ve üçüncü sayfadaki bölümleri okuduğunuzda, bir birinci dalgadan ve bir de ikinci dalgadan bahsediliyor. Birinci dalganın, daha çok, Türkiye'de engelleri kaldırma konusuna değindiğini, ikinci dalganın ise, yapılamadığını, yeniden bir düzenleme, yeni bir yapılaşmayı öngördüğünü söylüyorsunuz ve bu nedenle de, bu tasarı yazarlarınca "ülkemizde ortaya çıkan tüm sorunların temelinde devletin yönetsel krizi yatmaktadır" denilmektedir. "Devletin yönetsel performansı, hizmet üretme performansı, özel sektör ile rekabetçi piyasa mekanizmasının gerisinde kalmıştır" denilmektedir. "Bugünkü küreselleşme ortamında toplumun öncü güçleri ise, özel sektör ve sivil toplum örgütleri olmalıdır" denilmektedir gerekçede. Bu nedenle, kamu yönetimimizin, küreselleşmenin bu gereklerine adapte edilmesi gerekir ve yönetim aygıtımız da, yönetim erki de, Türkiye'de özel sektör ve sivil toplum örgütleriyle paylaşılmalıdır gibi bir sonuç burada çıkarılıyor. Bu açıdan baktığımızda ve tasarının genel gerekçesinde görüldüğü gibi, küreselleşme sürecine özel sektör öncülüğünde bir uyum içerisinde geçişi hazırlamaya çalışıyor bu tasarı. Asıl amacın burada, konunun, kamu yönetimi, yerel yönetimler ve hizmetlerin daha etkin bir biçimde dağılımı vesaireyle hiçbir ilgisi yoktur.

Sayın milletvekilleri, genel gerekçedeki açıklamalar, işte, söylediğimiz, 1980'li yılların başında neoliberal anlayışın tipik bir özelliğini yansıtmaktadır ve onun uygulamalarıdır ki, Türkiye'yi büyük sorunlara itmiştir. Özetlemek gerekirse, neoliberal anlayış, geçmişte devletin işletmeciliği beceremediği ve bütçe açıkları verdiği ya da doğru ekonomi politikaları uygulayamadığını söylerken, şimdi tasarının genel gerekçesinde belirtildiği gibi, yönetme işlevini de devletin yapamadığı ve bunun yanında, biraz daha ileriye giderek, devletin veya kamunun, siyaseti de artık yürütemediği gibi bir sonuç çıkarılmaya çalışılmaktadır ki, bu da, Türkiye için, bizler için büyük bir talihsizliktir diye düşünüyorum.

Daha önceleri, kamu yönetimlerine ilişkin yalnızca bütçe açığı vurgulanırken, bugün, artık, IMF programlarıyla birlikte, şimdi, daha çok, yönetsel, siyasal beceriksizlikten Türkiye için söz edilmeye başlanılmaktadır ve bu nedenle de, gerekçeleriyle birlikte bu tasarıda, stratejik açık, performans açığı ve güven açığı denilen üç konu üzerinde durulmaktadır.

Şimdi, izin verirseniz değerli milletvekilleri, bu üç açığın, gerçekten tasarıda belirtildiği gibi, acaba, yönetim krizinden mi doğduğu, yoksa, bir ideolojik gereklilikten mi doğduğu üzerinde sizlerle fikirlerimi paylaşmak istiyorum.

Bütçe açığı diyorsunuz. Bütçe açığı Türkiye'de ne zaman doğmaya başladı; 1980'li yılların başında neoliberal ekonomi politikalarının uygulamalarına geçilmesiyle, arz yanlısı vergi politikalarıyla başlamıştır Türkiye'de. Bu, vergi kaçaklarıyla biraz daha büyümüş ve kaçışlarla da artmıştır. Bu, bir gerçektir; bunun yönetimle ilgisi yoktur, bu ideolojik tercihtir.

Yine, ikinci konuya gelelim; performans açığından söz ediliyor. Neoliberal anlayış içerisinde, yine, değerli milletvekilleri, toplumsal içerikli bütçe yapılması ve yatırım giderlerinin toplumsal içerikli hale dönüştürülmesi mümkün değildir. Bu nedenle de bütçelerde, bu doğrultuda, bugün olduğu gibi, 2004'te olduğu gibi, 2003'te olduğu gibi kısıtlamalara gidilmiştir; toplumsal talep ile bütçe arasında büyük farklar, büyük makaslar oluşmuştur.

İşte, bu nedenle de, kamu hizmetini sağlama ve kamu hizmetinde performans düşüklüğü zaten ortaya çıkacaktı ve çıkmıştır da. Onun için, bunu, yönetim kötülüğünden ayırmak lazım. Devletin performansı bu nedenle düşmüştür.

Üçüncü önemli bir şey, güven açığından söz edilmektedir.

Değerli milletvekilleri, hatırlayınız, siyaset kurumu ile bürokrasi arasındaki geleneksel ilişki, koordinasyon ne zaman kopmuştur Türkiye'de; 1980'lerde prensler yönetimlerinin Türkiye'nin bürokrasisine hâkim olmaya başladığı dönemde kopmuştur ve yine, bu prensler dönemindeki yönetim biçiminin, bütçe dışındaki fonlarla birtakım hareketler içerisine girmesiyle, toplum ile bürokrasi arasındaki güven duyguları zedelenmiştir ve bu nedenle de, güven sorunu ortaya çıkmıştır Türkiye'de. Şimdi, siz gelir de, bunu tüm Türkiye kamu yönetimine uygulamaya çalışırsanız, yanılırsınız.

Stratejik açıktan söz ediliyor değerli milletvekilleri. 1980'li yılların neoliberal aşırılığı içerisinde, hatırlayınız, her türlü yapısal uyumun piyasa yoluyla çözüleceği iddia edilmişti, savunulmuştu. Devletin stratejik kurgulayıcı fonksiyonu, planlayıcı, koordine edici görevleri, yönlendirici işlevleri, biliyorsunuz, tümüyle ortadan kaldırılmıştı. Ne olmuştur; devlet, artık, planlayamaz, stratejik kararlar alamaz, yönlendiremez, koordine edilemez hale getirilmiştir. Niye getirilmiştir; bilinçli olarak getirilmiştir, yani, ortalık bir orman kanununa bırakılmış, yapılanlar, insanların yanına kâr kalmıştır, yani, Türkiye, bir boşluk içerisine itilmiştir. Nitekim, banka soygunlarının, bankaların içlerinin boşaltılma hareketleri hep bu dönemde başlamadı mı. Bunun yönetimle ne ilgisi var. Bu, bilinçli ideolojik bir hareketti. Bunu böyle bilmek lazım. Türkiye, o dönemde kaptansız ve dümeni olmayan bir gemi gibiydi.

Değerli arkadaşlarım, elbette ki, süreç içerisinde eski örgütsel, kurumsal, yönetsel yapılar değişmelidir, işleyişler değiştirilip, yenilenmelidir. Ancak, değişiklik yapılırken, tahlillerimizi doğru yapmak, teşhislerimizi ona göre kurmak zorundayız. Tahlilde de, teşhiste de bu tasarı yanılmaktadır.

Değerli arkadaşlarım, biz, ülkemizin, içerisinde bulunduğu toplumsal, iktisadî, hatta, siyasî sorunların yönetsel bir eksikliğe indirgenmesi mantığına karşıyız; böyle bir gerekçe olamaz diyoruz. Sorunların ve incelenen konunun ideolojik bir yönünün de olduğu bir tarafa itilerek, konuyu sadece yönetsel açıdan ele almak yanlıştır, eksiktir diyoruz.

Değerli arkadaşlarım, üzerinde durmak istediğimiz, bizlerin, bu tasarıya bakış açımızdaki sizlerle farklılıklarımızdan bir tanesi de şu: Bu tasarı, 1970 ve 1980'lerde kalmış hizmet temelli bir yerel yönetim modelini getiriyor bugün. Bugün, Türkiye'nin ihtiyacı, ekonomik, toplumsal ve çevresel değerleri korumaya yönelik gelişme temelli bir yerel yönetim anlayışı olmalıydı. Bugün illerimizde, il gelişme planları vardır valiliklerimizin önünde. İşte, buna benzer, bu fonksiyonlarını artırıcı, o yerel bölgenin potansiyelini ortaya çıkarıcı, sermayedarıyla, girişimcisiyle, işçisiyle, memuruyla bir arada rekabet eden bir yerel yönetim, yerel birlik yaratacağımız yerde, biz ne yapıyoruz; tam tersini, 1970 ve 1980'lerden kalma ve hizmet temelli bir yerel yönetim modelini uygulamaya çalışıyoruz. Bunun zamanı otuz yıl önce idi, yirmi yıl önce idi; bu, geçmiştir. Değerli arkadaşlarım, 1970 ve 1980'lerin başlarındaki yerel işleyiş modelinin modası artık geçmiştir. Bunun yerine biz, yerel birimlerin ihtiyaçlarına göre gelişme potansiyellerini ortaya çıkaracak bir tasarı hazırlamak zorundayız.

Değerli milletvekilleri, bu tasarının birçok sorunlu yönü var. Bunlardan bir tanesini hemen söyleyeyim: Şimdi, diyelim ki, birtakım bakanlıkların taşra teşkilatlarını yerel yönetimlere bıraktık. Bunlar kimi istihdam edecektir; bugün belediyelerde olduğu gibi, sadece o bölgedeki insanları istihdam etmeye başlayacaktır. Bir kültür ve turizmi alalım. Kültür ve turizmin, Gaziantep'te çalışanları, zaman içerisinde, sadece Gazianteplilerden oluşacaktır. Bir Trabzonlunun Gaziantep'te çalışma hakkı olmayacaktır. Bu gelişmeler bizi buraya doğru götürecektir. Böyle bir ayırımı, Türkiye'de yapmanın anlamı var mıdır? Memurluk sistemi, askerlik sistemi gibi, Türkiye'yi birleştiren, bütünleştiren; bölgeleri, insanlarımızın tanımasını sağlayan bir sistemdir; ama, siz bunu da yok ediyorsunuz, bunun gibi birçok soruna yol açıyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, son olarak, bu tasarının 6 ncı maddesi, Anayasanın 123, 126 ve 127 nci maddelerine tümden karşıdır, aykırıdır. Bunları siz de biliyorsunuz, içinizde bulunan tüm hukukçular da biliyor, en azından, fakültelerde, anayasa hukukuna giriş kitabını okuyanlar da biliyor; ama, bunu ısrarla yapmaya çalışıyorsunuz. Neden bunları yapıyorsunuz? Mevcut Anayasaya, anayasal düzene aykırı olduğu açıkça belli bu tasarıyı neden buraya getirmeye çalışıyorsunuz? Anayasa Mahkemesinin, Çankaya'nın duvarlarına çarparak döneceğini bildiğiniz bu tasarıyı niye getirmekte ısrar ediyorsunuz? Nedir, sizin, Türkiye Cumhuriyetinin anayasal kurumlarıyla sorununuz nedir? Bunu bile bile yapmanın anlamı nedir? Eğer, siz, biraz önce konuşan, benden önce konuşan AKP'li arkadaşın dediği gibi, Anayasayı değiştirmek istiyorsanız, çıkacaksınız, seçim meydanlarında, ben Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının şu şu maddelerini değiştireceğim diyeceksiniz; ben, Türkiye'deki bu cumhuriyet rejimiyle ilgili sizinle aynı fikirde değilim Cumhuriyet Halk Partisi, değiştireceğim diyeceksiniz, halk da size oy verirse değiştireceksiniz; ama, seçim meydanlarında bunları söylemeyip hatta seçim meydanlarında anayasa değişiklikleriyle ilgili söylediğiniz sözleri tutmayıp bugün burada gelip, Anayasa Mahkemesinin duvarlarına çarparak dönecek bu tür girişimlerde neden bulunuyorsunuz? Bunu biz de anlayamıyoruz, Türkiye kamuoyu da anlamakta güçlük çekiyor. Bu yasa tasarısı Anayasa Mahkemesinden dönmeyecektir diyen bir tek burada AKP'li değerli arkadaşım bulunabilir mi?! Biraz hukuk bilgisi olan, şu kadar hukuk bilgisi olan bunu söyleyebilir mi?! Durum böyleyken değerli arkadaşlarım, bunu neden yapıyorsunuz? Cumhuriyetin kurumlarına karşı niye bu kadar kinlisiniz; bunu sormak istiyorum; bunu düşünün diyorum. (AK Parti sıralarından gürültüler, CHP sıralarından alkışlar)

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Böyle bir üslupla konuşamazsınız; bu size yakışmıyor!.. Bu üslup yakışmıyor!..

ABDULKADİR ATEŞ (Devamla) - Eğer bu konuda böyle düşünmüyorsanız... (AK Parti sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Sayın Başkan, müdahale edin lütfen!..

BAŞKAN - Sayın Ateş...

RESUL TOSUN (Tokat) - Bu kürsü sana hakaret hakkını vermiyor.

ABDULKADİR ATEŞ (Devamla) - Hepinize saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar, AK Parti sıralarından gürültüler)

ZEKİ KARABAYIR (Kars) - Bu millet, milletin vekilliğini hiçbir zaman size vermedi, layık görmedi. Siz, çünkü, bunu taşıyacak şeyde değilsiniz!..

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Sayın Başkan, bu kürsüden nasıl hitap edileceği İçtüzükte açıkça ifade edilmiştir. Değerli arkadaşlarımızın, konuşmalarında hassasiyet göstermeleri lazım; en azından, kendilerine saygı gereği bunu yapmaları lazım. (AK Parti sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Yapmayın, ayıp!..

BAŞKAN - Şahsı adına, Van Milletvekili Sayın Hacı Biner.

Sayın Biner, buyurun.

RESUL TOSUN (Tokat) - Ne konuştuğunu bilmiyor...

Kullandığın kelimeleri dikkatli seç!.

BAŞKAN - Sayın Tosun...

Sayın Biner, buyurun.

AHMET IŞIK (Konya) - Dava konusu, Sayın Başkan, dava konusu!..

HACİ BİNER (Van) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz yasa tasarısının 6 ncı maddesiyle ilgili şahsî görüşlerimi arz etmek üzere huzurlarınızdayım; hepinize saygılar sunuyorum.

Biraz önce CHP'li arkadaşımızın ifadelerini duydunuz. Şunu söylüyorum: Esasen, AK Parti milletvekilleri ve AK Parti felsefesinde ve gerisinde, cumhuriyete karşı, laikliğe karşı tek bir şey bulamazsınız; ama, inceleyin -burada birçok milletvekili arkadaşlarım var; otuzbeş yıldır ben bunları izliyorum- bunların kafasının gerisinde, maalesef, ideolojik yapılar var.

HALİL TİRYAKİ (Kırıkkale) - Ne var?

K. KEMAL ANADOL (İzmir) - Ne var, söyle?

HACİ BİNER (Devamla) - Evet, söyleyeyim, söyleyeyim...

ATİLA EMEK (Antalya) - Ömer Dinçer nerede?!

HACİ BİNER (Devamla) - Millete hizmet gidecek; siz, millete hizmeti niçin engelliyorsunuz?!

BAŞKAN - Sayın Biner... Sayın Biner, lütfen Genel Kurula hitap ediniz.

V. HAŞİM ORAL (Denizli) - Atatürk'ün mareşal resminden kim rahatsız oldu?!

HACİ BİNER (Devamla) - Sizin burada seçim bildirgenizin bir maddesinde aynen şu söyleniyor...

BAŞKAN - Sayın Biner, beni dinler misiniz...

Sayın Biner, çok önemli bir yasa tasarısını görüşüyoruz; ortamı gerginleştirmeden veya herhangi bir sataşmaya meydan vermeden, lütfen, Genel Kurula hitap ederseniz daha güzel olur.

Buyurun.

HACİ BİNER (Devamla) - Bakın, CHP'nin seçim bildirgesinin bir maddesinde aynen şöyle söyleniyor...

ZEKERİYA AKINCI (Ankara) - Sayın Biner, bizim kafamızda seksen yıldır Kemalizm ideolojisi var; doğrudur.

HACİ BİNER (Devamla) - ...bu maddeyle ilgili deniliyor ki: Halkın yönetime katılımını sağlayacağız, yönetimi yeniden yapılandıracağız, merkezî yönetim ile yerel yönetimler arasındaki yetki ve görev dağılımını yeniden düzenleyeceğiz.(CHP sıralarından gürültüler)

V.HAŞİM ORAL (Denizli) - Seksen yıldır; Mesut Yılmaz, Tansu Çiller...

ZEKİ KARABAYIR (Kars) - Yarın milletin karşısına nasıl çıkacaksınız?!

HACİ BİNER (Devamla) - Merkezî yönetimin yerel yönetimler üzerindeki vesayetini kaldıracağız, belirli yetkileri seçilmiş organlara devredeceğiz. Peki, bu maddede getirilen ne? (AK Parti ve CHP sıralarından gürültüler)

Bakın, sizden farklı bir şeyimiz var; siz, vesayeti kendi elinizde tutuyorsunuz, merkezî yönetimde tutuyorsunuz; ama, AK Parti Hükümeti, vesayeti elinde tutuyor, vesayeti vermiyor.

ZEKERİYA AKINCI (Ankara) - AK Parti, devlet değil, hükümet, Sayın Biner.

HACİ BİNER (Devamla) -Diyeceksiniz ki, vesayet nedir. Belki, vesayet ile vasiyeti karıştıracaksınız; onu da söyleyeyim.

Değerli arkadaşlar, bakın, yerel yönetimlerin yaptıklarını ve merkezî yönetimin yaptıklarını, size, bir misalle, ufak bir misalle arz edeceğim.

Bir dönem, merkezî yönetimden bir şark vilayetine bir yazı yazılıyor "kışın siz ne yakıyorsunuz" diye. Oradan cevap geliyor: "Efendim, biz, tezek yakıyoruz." Peki, tezek nedir, kalorisi kaçtır" diye tekrar yazı yazılıyor; cevap geliyor "efendim, tezek falan filandan yapılıyor, kalorisi yoktur."

Bakın, bir tek şey için aylarınız alınıyor, zamanınız geçiyor. AK Parti, bu zaman israfını ortadan kaldırıyor, hizmeti yeknesak olarak ortaya koyuyor. Bu madde bunu getiriyor, bu kanun bunu getiriyor; niçin buna karşı çıkıyorsunuz?! (CHP sıralarından gürültüler)

K. KEMAL ANADOL (İzmir) - Tezek kanunu mu!..

ZEKERİYA AKINCI (Ankara) - Tezek kanunu mu?! Bu kanunun adı, ne oluyor?!.

HACİ BİNER (Devamla) - Değerli arkadaşlarım, bir misal verdim; o, tezek kanunu değil. Burada bir incelik var, siz o inceliği anlayamadınız. Sizin anlayabilmeniz için, AK Parti anlayışını benimsemeniz lazım.

ATİLA EMEK (Antalya) - Biz çok iyi anlıyoruz.

HACİ BİNER (Devamla) - Bu kanun tasarısı, fevkalade güzel şeyler getiriyor, millete hizmet getiriyor, millete zaman kazandırıyor, kırtasiyeciliği kaldırıyor, hizmet anlayışını yeniden yapılandırıyor. Millet bunu bekliyor; ama, maalesef, milletin gözü önünde, CHP bunu engellemeye çalışıyor.

ATİLA EMEK (Antalya) - Ömer Dinçer'i aklıyor musunuz?!

HACİ BİNER (Devamla) - Bakın, tüzüğün bu ilgili maddesi, bir yıldır burada; allahaşkına, hangi maddede kullanıldı?! Sadece milletin hayrına olan bir kanunu çıkarmamak için, özellikle engellemeye çalışıyorsunuz; ama, millet sizi seyrediyor, 28 Martta millet sizin dersinizi verecek.

ZEKERİYA AKINCI (Ankara) - Tezeği yerel belediyeler mi dağıtacak Sayın Biner?!

HACİ BİNER (Devamla) - Bu kanun fevkalade; millet için hayırlı ve uğurlu olsun.

Teşekkür ediyorum; saygılar sunuyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

ZEKERİYA AKINCI (Ankara) - Tezek işine Van Belediyesi mi bakacak Sayın Biner?!

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Biner.

Sayın milletvekilleri, İçtüzüğün 72 nci maddesi uyarınca, 6 ncı maddeyle ilgili bir önerge vardır. Önergeyi okutacağım.Yalnız -dün akşam da söyledim, daha önceki uygulamaları da incelettirdim- önergenin gerekçesini okutmayacağım, sadece önergeyi okutup, görüşmesiz oylarınıza sunacağım.

K.KEMAL ANADOL (İzmir)- Sayın Başkan, tutumunuz hakkında söz istiyorum.

HALUK KOÇ (Samsun)- Önerge bir bütündür Sayın Başkan; önerge, gerekçesi ve imzalarla bir bütündür

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Hayır efendim. Çok ayrı bir şeydir Sayın Başkan.

K.KEMAL ANADOL (İzmir) - Tutumunuz hakkında söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN- Sayın Anadol, ne hakkında, ne bakımdan söz istiyorsunuz?

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Gerek yok Sayın Başkan, gerek yok...

K.KEMAL ANADOL (İzmir) - Efendim, uygulamanız açık; bu uygulamanız ve sizin yönetim biçiminiz hakkında... İçtüzük açık. Takdir yetkisi de yok zatıâlinizin; söz vermek, müzakere açmak durumundasınız.

BAŞKAN - Niye?..

K.KEMAL ANADOL (İzmir) - Açık efendim...

BAŞKAN - Açık, ben de okuyorum. 72 nci maddeyi açın okuyun Sayın Anadol, açık; 72 nci madde açık.

K.KEMAL ANADOL (İzmir) - Bakın efendim, bakın oraya, okuyun lütfen

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, takdir yetkiniz yok, usul hakkında söz istiyor.

BAŞKAN - Bakınız, takdir yetkimi kullanmıyorum; buradaki olay var. Dün okuduk burada, açık, belli, Sayın Koç.

HALUK KOÇ (Samsun) - Hayır, Sayın Başkan, bakın, usul hakkında söz isteniyor; usul hakkında söz istendiğinde sizin takdir yetkiniz yok.

BAŞKAN - Hayır, usul hakkında... Onu demiyorum ben; yani, bu maddeyle ilgili diyorum.

HALUK KOÇ (Samsun) - Efendim, usul hakkında söz istiyoruz.

BAŞKAN - Sayın Anadol, buyurun.

Sayın Anadol, çok kısa olarak..

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Sayın Başkan, her şeye itiraz eder gibi görünmek istemiyorum; ama, böyle bir usul tartışması açılamaz; İçtüzük açıkken böyle bir usul tartışması açılamaz.

BAŞKAN - Sayın Kapusuz, bir dakika efendim...

OYA ARASLI (Ankara) - Usul tartışması değil, usul hakkında söz istedi. (Gürültüler)

BAŞKAN - Sayın Anadol, çok kısa, buyurun efendim.

K. KEMAL ANADOL (İzmir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

HALUK KOÇ (Samsun) - Kısa değil efendim, 10 dakika yazılı orada süresi; 10 dakikayı geçmemek üzere...

K. KEMAL ANADOL (İzmir) - Şimdi, efendim, lüzumsuz, gereksiz tartışmalarla Meclisin vaktini almamak için, aynen... (AK Parti sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar [!])

Teşekkür ederim arkadaşlar, teşekkür ederim.

"Usul hakkında konuşma

Madde 63 - Görüşmeye yer olup olmaması, Başkanı gündeme veya Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışma usullerine uymaya davet, bir konuyu öne alma veya geriye bırakma gibi usule ait konular, diğer işlerden önce konuşulur.

Bu yolda bir istemde bulunulursa, onar dakikadan fazla sürmemek şartıyla, lehte ve aleyhte en çok ikişer kişiye söz verilir.

Bu görüşme sonucunda oya başvurmak gerekirse, oylama işaretle yapılır."

Ne var, açık olmayan bir şey var mı?

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Hangi gerekçeyle?..

K. KEMAL ANADOL (Devamla) - Meramımı anlatacağım, bir dakika efendim.

Şimdi, Başkanı çalışma usullerine davet için söz aldım. Değerli milletvekilleri, Yüce Heyetinize onun için başvuruyorum. Sayın Başkana da, çalışma usullerine uyması için çağrıda bulunuyorum, davette bulunuyorum ve İçtüzüğün bana verdiği bu hakkı kullanıyorum. Niye itiraz ediyorsunuz?!

Efendim, önerge bir bütündür...

MUSTAFA DURU (Kayseri) - Zamanımızı alıyorsunuz.

K. KEMAL ANADOL (Devamla) - Zamanınızı almıyorum efendim; bakınız, arz edeceğim.

Mecellede bir hüküm vardır; "suimisal emsal olmaz."

AHMET YENİ (Samsun) - Mecelle geçmişte kaldı.

K. KEMAL ANADOL (Devamla) - Bir hukuk eseridir...

AHMET YENİ (Samsun) - Geçti, geçti...

K. KEMAL ANADOL (Devamla) - Yürürlükte olmasa bile, hukukun genel kuralları, dünyanın neresinde olursa olsun, evrensel kuralları her zaman geçerlidir. Kötü misal emsal olmaz diyorum. Eğer, burada, daha önce bir uygulama yapıldıysa, bunun kaynağı İçtüzük değil, orada oturan, o makamı işgal eden kişinin, Divanın uygulaması...

ASIM AYKAN (Trabzon) - İşgal değil...

K. KEMAL ANADOL (Devamla) - "İşgal"i olumsuz anlamda söylemedim; hayır, "işgal"i olumsuz anlamda söylemedim. Uyarınıza da teşekkür ederim.

Orada, o makamda bulunan kişinin ve Başkanlık Divanının yanlış bir uygulamasıdır; kaynağını Anayasadan almıyor, İçtüzükten almıyor, herhangi bir yasadan almıyor. Nedir o; önergeyi gerekçesiz olarak oylamak. Önerge neden veriliyor? Önerge, gerekçeyle beraber bir bütün olarak, Meclisin ıttılaına, bilgisine sunuluyor. Onun içindir ki, milletvekillerinin, bunu öğrenip, olumlu veya olumsuz biçimde oy kullanmaları için o gerekçe oraya yazılıyor; Sayın Maliye Bakanının deyimiyle, spor olsun diye yazılmıyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, Sayın Başkan, eski bir uygulamayı misal göstererek, kötü bir uygulamayı misal göstererek bunu bir gelenek haline getirirse, bundan sonraki uygulamalarda da önergeler gerekçesi okunmadan oylanırsa...

Arkadaşlar, bu aritmetik, Parlamento aritmetiği gelip geçicidir. Allah sayınızı artırsın; kıskandığım falan yok. (AK Parti sıralarından "Amin" sesleri) ama, bilin ki, Cumhuriyet Halk Partisi barajın altında kalıp Parlamento dışında bulunduğu zaman...

AHMET YENİ (Samsun) - Onu da istemeyiz.

K.KEMAL ANADOL (Devamla) - ...bu Meclis kürsüsüne gelip Cumhuriyet Halk Partisiyle alay edenler, bu Mecliste yok, milletvekili sıfatı taşımıyorlar artık, dışarıdalar. (CHP sıralarından alkışlar) Yani, siyasal geçmişe bakmak lazım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - Ama, geçmişten ders almamışsınız.

K.KEMAL ANADOL (Devamla) - Bir atasözü var, biliyor musunuz; "Ne oldum dememeli, ne olacağım demeli." Şimdi, bırakalım bunları.

Yarın, bu uygulama, bu İçtüzük maddesi size de lazım olabilir. Bir hukuk uygulamasından bahsediyoruz; laf yarıştırmıyoruz burada. Onun için, bir doğru uygulama yapalım, istirham ediyorum sizden.

MUSA SIVACIOĞLU (Kastamonu) - Doğruyu yapalım.

K. KEMAL ANADOL (Devamla) - Gerekçesiz önerge okuma gibi bir ayıbı, bu uygulamayı, Meclise layık görmeyelim arkadaşlar.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, birleşime 5 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati : 17.40

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati : 18.00

BAŞKAN : Başkanvekili Nevzat PAKDİL

KÂTİP ÜYELER : Suat KILIÇ (Samsun), Ahmet KÜÇÜK (Çanakkale)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 55 inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

349 sıra sayılı kanun tasarısının müzakeresine devam edeceğiz.

IV. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

4. - Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun Tasarısı ile İçişleri, Plan ve Bütçe ve Anayasa Komisyonları Raporları (1/731) (S. Sayısı: 349) (Devam)

BAŞKAN - Komisyon?.. Yerinde.

Hükümet?.. Yerinde.

6 ncı maddenin görüşmelerinin devam etmesine dair verilen önergeyle ilgili olarak yapılan usul tartışmasında kalmıştık.

Önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının görüşülmekte olan 6 ncı maddesiyle ilgili görüşmelerin İçtüzüğün 72 nci maddesi uyarınca devam etmesine karar verilmesini arz ederiz.

Haluk Koç	Mehmet Işık	Atila Emek
Samsun	Giresun	Antalya
Osman Özcan	Hüseyin Ekmekcioğlu	Mehmet Kartal
Antalya	Antalya	Van

Gerekçe:

Görüşülmekte olan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısıyla "kamuda ilk kez bütün kamu kurumlarının uyması gereken temel ilkelerin bir bütün olarak ortaya konduğu, kamuda katılımcılık, şeffaflık, hesap verebilirlik, etkililik, hizmetlerin sonucuna odaklılık, insan haklarına saygı, bürokratik işlemlerde ve mevzuatta sadelik, bilgi teknolojilerinden yararlanma ve benzeri ilkelerin uygulanabilir hale getirildiği teşkilat yapıları, yatay organizasyon ve yetki devri esası uyarınca yeni ve etkin bir çerçeveye kavuşturulmakta olduğu bakanlıklar ve kuruluşlar arasındaki görev dağılımı netleştirilerek mükerrerliklerin önlenmesinin öngörüldüğü, gereksiz hale gelmiş kuruluşların veya işlevlerin tasfiyesi veya uygun birimlere devri gündeme getirildiği merkezî idare ile mahallî idareler arasında yetki ve görev paylaşımı netleştirilerek, merkezî idarenin stratejik düzeyde etkinliği artırılırken, mahallî idarelerin operasyonel düzeyde esneklikleri ve kaynaklarının genişletildiği devletin aslî hizmetleri dışında bakanlıkların taşra teşkilatının ortadan kaldırılarak yerel ve yerinden yönetim birimlerinin güçlendirildiği kamuda stratejik yönetim anlayışının benimsendiği ve kaynak tahsisi mekanizmalarıyla ilişkisinin kurulduğu, denetim sistemi performans esaslı ve iç denetim boyutunun güçlendirilmiş hale getirildiği, halk denetçisi (ombudsman) mekanizması dahil olmak üzere kamu denetiminin güçlendirildiği bu kapsamda merkezî idarenin görev ve fonksiyonlarının belirlendiği, mahallî müşterek nitelikli görev ve hizmetlerin mahallî idarelere bırakıldığı, yine bu

kapsamda merkezî birimlerin strateji geliştirme, genel koordinasyon ve yönlendirme kapasitesi artırılırken, mahallî idarelerin inisiyatif kullandırma ve operasyonel esnekliğinin vurgulandığı değişen koşulların gerektirdiği farklılaşma ihtiyacını giderecek esneklikler verilirken bütünlük içinde uyumlu çalışmanın gerektirdiği minimum genel standart birliğinin de korunduğu, etkililik ve ekonomiklik ilkelerinden vazgeçmeden, mahallî ihtiyaçların yerel düzeyde karşılanması ilkesinden hareket edildiği, ayrıca Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısında, kamu yönetiminde bütünlük ilkesinin korunmasına, merkezî yapılar ile mahallî idareler arasında tamamlayıcı bir anlayışla, işbirliğiyle koordinasyona azamî önem verildiği, yine idarî usul, saydamlık ve vatandaşın bilgi edinme hakkı, e-dönüşüm Türkiye projesi ve e-devlet bürokrasisinin azaltılması ve basitleştirilmesi, vatandaş memnuniyetinin ölçülmesi, performans sistemine ve ödüllendirmeye geçiş, kamuda etik kuralların gözden geçirilmesi gibi birçok alanda yapılacak düzenlemelerle bu konuda öngörülen çağdaş yönetim anlayışının hayata geçirileceği" genel gerekçede belirtilmiş ise de, tasarı, kamuoyunda, sivil toplum kuruluşlarında yeteri kadar tartışılmadığı için, aceleyle yapılacak bir düzenlemeyle, uygulamada büyük sorunlarla karşılaşılacak, kamu yönetiminde arzu edilen kaliteye ulaşılamayacak ve tasarının genel gerekçesinde ve madde gerekçesinde belirtilen hedeflere erişilemeyecektir.

Bütün bu nedenlerle, maddenin görüşülmesine devam edilerek, konunun daha çok aydınlığa ve açıklığa kavuşmasında sayısız ve sınırsız yarar bulunduğuna inandığımız için, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 72 nci maddesi uyarınca, görüşülmekte olan maddeyle ilgili görüşmelerin devam etmesine karar verilmesi için bu önerge verilmiştir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi, 10 dakikalık soru-cevap işlemini başlatıyorum.

İlk söz, Sayın Osman Coşkunoğlu'nun.

Buyurun.

MUSTAFA ERDOĞAN YETENÇ (Manisa) - Sayın Coşkunoğlu yoklar efendim.

BAŞKAN - Sayın Işık, buyurun.

AHMET IŞIK (Konya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Birinci sorum: 6 ncı maddenin (b) bendinde "kamu hizmetlerinin hukuka, belirlenen politika ve standartlara uygunluğunu izlemek, değerlendirmek ve denetlemek" denilmektedir. Kamu hizmetlerinin hukuka uygunluğunu denetlemek, esasen yargının görevi değil midir?

İkinci sorum: (c) bendinde "hizmetlerin verimli ve merkezî idare ile mahallî idareler arasında koordinasyon içerisinde yerine getirilmesini sağlamak" denilmektedir. (c) bendindeki yetki, yerel yönetimlerin idarî özerkliğini sınırlandırmaz mı?

Son sorum: 6 ncı maddenin (f) bendinde "mahallî idareler ve hizmet yönünden yerinden yönetim kuruluşları üzerinde kanunlarla öngörülen idarî vesayet yetkisini kullanmak" denilmektedir. İdarî vesayet Anayasada uygulanabilecek şekilde düzenlendiği halde, burada neden tekrarlanmıştır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Işık.

Sayın Haşim Oral, buyurun.

V. HAŞİM ORAL (Denizli) - Sayın Bakanım, biraz önce sorduğum soruyu zamansızlık yüzünden yanıtlayamadınız, aynı soruyu tekrar sormak istiyorum.

Özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerindeki sağlık sorunları, sağlık hizmetlerinin yetersizliği hepimizin malumu. Sağlık ünitelerinin yerel yönetimlere devredilmesiyle, acaba, yerel yönetimlerce nasıl başarılı bir halde kullanılacak? Mesela, iki üç yıldır personelinin maaşını ödeyemeyen yerel yönetimler, özel sektörün istihdam yaratamadığı Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerindeki illerimizde sağlık sorunu hangi yerel yönetim mekanizmasıyla veya dinamiğiyle halledilecek? Eğer, konuyla ilgili ekonomik bir katkı varsa, onu da sizden duymak isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Haluk Koç, buyurun.

HALUK KOÇ (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, ben, sosyal devlet konusuna devam etmeyeceğim; çünkü, sporda sponsorluk konusuyla yanıt veriyorsunuz. Onun için, başka bir soruya geçeceğim.

6 ncı maddede, idare hukukunun temel kavramı olan kamu hizmeti kavramı orijinal anlamından farklı bir şekilde tanımlanmakta ve âdeta değeri düşürülmektedir.

Şimdi, 6 ncı maddenin gerekçesindeki ifadeler, gerçekten, bu demin yukarıda söylediğim kanımızı kuvvetlendirmektedir. Özellikle, şöyle ifade var: "...1980'li yıllarda dünyada meydana gelen gelişmeler, devletin rolünde de önemli değişiklikler meydana getirmiştir. Devlet, doğrudan hizmet üretmekten ziyade, hizmetin üretilmesini kolaylaştırıcı önlemleri alan ve düzenlemeleri yapan konuma çekilmiş, devlet eliyle yürütülen bazı hizmetler ise, mahallî idareler, sivil toplum örgütleri ve özel sektör tarafından yerine getirilmeye başlanmıştır. Merkezî idare ise, ulusal ölçekli olanlar hariç, doğrudan kamu hizmetini yerine getirmek yerine, genel ilke, politika, amaç ve hedefleri belirleme, koordinasyonu sağlama ve denetleme görevini üstlenmektedir."

Şimdi, gerekçede olumlu olarak gösterilen bu ifadede ilginç bir tanımlama var Sayın Bakan. Kamu hizmeti, sanki kamunun, kamu yönetiminin yapmak zorunda olduğu işler, görevler değilmiş gibi, hizmeti verenler değil de, hizmetin kendisi önplanda tutulmuştur; yani, bu kamu hizmeti gereklidir; ama, bu hizmetin devlet tarafından verilmesi şart değildir. Pekala, özel sektör de, sivil toplum kuruluşları da kamu hizmeti verebilir. Üstelik, bunların, yani, devletdışı kurumların kamu hizmeti görmesi daha verimli olacaktır. Peki, merkezî idare ne yapacak? Ne yapmalı? Sorumun birincisi bu.

Elbette, bu küreselleşme, yerelleşme düzenini korumalı, sadece bu açıdan güçlü, yani, bir polis devleti manzarasında kalmalıdır merkezî idare. Kamu hizmeti kavramı ile devlet arasındaki ilişkinin bu şekilde gevşetilmeye çalışılması, Türkiye'nin, bu yasanın bütün boyutunda tartışmaya açıldığı gibi, federalizm bile değil, piyasa otonomlarına dönüştürülmeye çalışıldığını göstermektedir. Tasarının yerelcilik anlayışı da zaten budur. Bu görüşüme katılıyor musunuz Sayın Bakan?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Evet, başka soru yok.

Sayın Bakanım, buyurun.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, önce, Sayın Işık'ın sorusuyla başlamak istiyorum. Sayın Işık "kamu hizmetlerinin, hukuka, belirlenen politika ve standartlara uygunluğunu izlemenin, değerlendirmenin ve denetlemenin merkezî idarenin görevi olduğunu 6 ncı madde yazmaktadır; halbuki, hukuka uygunluk denetimini yargı yapmıyor mu Türkiye'de" anlamına gelen bir soru tevcih ettiler. Kuşkusuz ki, kamu hizmetlerinin hukuka uygunluk denetimi, kamu kurum ve kuruluşları bünyesindeki -şu anda teftiş kurulları, çıkaracağımız bu yasa yürürlüğe girdiği takdirde de- denetim birimleri tarafından yapılacaktır. Tabiî, bu denetim birimlerinin yapmış olduğu çalışmalar, hazırladıkları raporlar ve uygulamaları hususunda, ilgili kişiler, yapılan uygulamanın hukuka aykırı olduğu kanaatine varırlarsa, bilindiği gibi, idarî yargıya da başvurma hakları vardır. Dolayısıyla, burada, yani 6 ncı maddenin (b) fıkrasında öngörülen hukuka uygunluğu değerlendirmek ve denetlemek, politika ve standartlara

uygunluğu izlemek, değerlendirmek ve denetlemenin merkezî idarenin görevleri arasında sayılması, Anayasaya ve hukukun genel prensiplerine aykırılık teşkil etmemektedir.

Ayrıca, Sayın Işık, Anayasanın 127 nci maddesinde idarî vesayetten bahsedildiği halde, neden bu tasarının 6 ncı maddesine "idarî vesayet" ibaresinin de taşındığını sordular. Gerçekten, bu konuda haklıdırlar. Anayasanın 127 nci maddesi idarî vesayetten bahseder ve genel idarenin, yani, merkezî yönetimin yerel yönetimler üzerinde idarî vesayet yetkisi olduğunu, Anayasa, özenle vurgulamıştır. Buraya niye taşıdık; Anayasa, üstün hukuk normudur. Burada idarî vesayet ibaresi yer almasaydı bile, genel yönetimin, merkezî yönetimin, zaten, yerel yönetimler üzerinde idarî vesayet yetkisi kaldırılmış olmayacaktı; ancak, dün de burada ifade ettim, Danıştayda yapmış olduğumuz çalışmalar sonucunda, atölye çalışmaları sonucunda, Danıştay Başkanımız başta olmak üzere, bu konudaki yetkin hukukçular, idarî vesayet yetkisinin bu yasaya da taşınmasında yarar gördüler; biz de, hukukçularımızın önerdiği bu hususu yasaya taşımak durumunda olduk. Bunun bir mahzuru olacağı kanaatinde değiliz; iki kez, aynı husus vurgulanmış oldu.

Bunun dışında, Sayın Oral "sağlık hizmetlerini yerel yönetimlere aktarıyorsunuz; halbuki, sağlık hizmetleri önemli bir maddî kaynağa ihtiyaç hissettirir. Zaten belediyelerimiz personel maaşlarını zor ödüyor; bu nedenle, bu isabetsiz değil midir" diye sordular. Bu anlamda bir soru yöneltiniz, değil mi?

V. HAŞİM ORAL (Denizli) - Yaklaşık olarak, evet.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Haşim Bey, geçici 1 inci maddenin (a) fıkrası okunduğunda, Sağlık Bakanlığının taşra teşkilatının, eğitim hastaneleri hariç, birtakım ünitelerinin araç, gereç, taşınır ve taşınmaz mallarıyla, alacak ve borçlarıyla, bütçe ödenekleri ve kadrolarıyla birlikte, belediyelere değil, il özel idarelerine devredildiğini yazmaktadır.

V. HAŞİM ORAL (Denizli) - Aynı şey.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Ancak, tabiî, birtakım belediyelerimizin ekonomik sıkıntılar içerisinde olduğunu da, bir önceki madde görüşülürken, sorunuz içinde ifade etmiştiniz.

Hemen şunu ifade edeyim: Gerçekten, bazı belediyelerimizin ekonomik güçlükler içerisinde olduğunu biliyoruz; çünkü, İller Bankasından krediler almışlar, birtakım borçları var, bu borçlar nedeniyle kesinti oluyor; ancak, biz şöyle bir uygulama yaptık gelir gelmez: Tüm belediyeler, hangi siyasî partiye mensup olursa olsun, isterse bağımsız olsunlar, ne kadar borçlu olurlarsa olsunlar, mutlaka, aylık, kendilerine Ankara'dan gönderilmesi gereken paranın yüzde 60'ı gönderilmektedir; Sayın Başbakanın talimatıdır.

V. HAŞİM ORAL (Denizli) - Uygulama tam olarak öyle değil, Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - O bakımdan, tabiî ki, belediyelerimiz de ayaklarını yorganlarına göre uzatmalıdırlar. Planlarını, programlarını, istihdam sorununu veya istihdamla ilgili uygulamalarını kendilerine göre yapmalılar. Ancak, yasalar, bir belediyeye ne kadar para gönderilmesi gerektiğini söylüyorsa, kuşkusuz ki, Ankara'dan o kadar para gitmektedir.

V. HAŞİM ORAL (Denizli) - Ağrı Özel İdaresi nasıl aşacak bunu?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Bir süre sonra, buraya, belediye yasalarıyla ilgili tasarılar da gelecek. Bu sorun, sizin gündeme getirdiğiniz buna benzer sorunlar, İl Özel İdaresi Yasası gelecek, Belediyeler Yasası gelecek; orada büyük ölçüde çözülüyor. Katkılarınızla belki tamamen çözme imkânı elde ederiz.

Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Bakanım, süreniz tamam; teşekkür ediyorum.

Madde üzerinde 7 adet önerge vardır; önergeleri önce geliş sıralarına göre okutacağım; sonra aykırılıklarına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 6 ncı maddesinin (f) bendinde geçen "idarî vesayet" ibaresinden sonra "ve denetim" ibaresinin eklenmesini arz ederim.

Orhan Erdem
Konya

BAŞKAN - İkinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 6 ncı maddesinin (b) bendinde geçen "hukuka" ibaresinden sonra "insan temel hak ve özgürlüklerine" ibaresinin eklenmesini arz ederim.

Orhan Erdem
Konya

BAŞKAN - Üçüncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 6 ncı maddesinin (c) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederim.

Madde 6/c- Hizmetlerin verimli, merkezî idare ile yerel yönetimler arasında koordinasyon içerisinde yerine getirilmesini sağlamak.

Kerim Özkul
Konya

BAŞKAN - Dördüncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 6 ncı maddesinin (d) bendinde geçen "kamu kurum ve kuruluşları" ibaresinden sonra "ve mahallî idareler" ibaresinin eklenmesini arz ederim.

Kerim Özkul
Konya

BAŞKAN - Beşinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 6 ncı maddesi (a) bendinde geçen "amaç" ibaresinin "gaye" olarak değiştirilmesini arz ederim.

Kerim Özkul
Konya

BAŞKAN - Altıncı önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "Merkezî idarenin genel yetkileri" başlıklı 6 ncı maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Araslı
Ankara

Abdulkadir Ateş
Gaziantep

Haluk Koç
Samsun

Mehmet S. Kesimoğlu
Kırklareli

BAŞKAN - Yedinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kanun Tasarısının 6 ncı maddesinin Anayasaya aykırılığı nedeniyle tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Araslı	Haluk Koç	Mehmet Nuri Saygun
Ankara	Samsun	Tekirdağ
Dursun Akdemir	V. Haşim Oral	Bayram Ali Meral
Iğdır	Denizli	Ankara

BAŞKAN - Bu önerge en aykırı önerge olduğu için işleme alıyorum.

Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Katılmıyorsunuz.

Hükümet?..

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Katılmıyorsunuz.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Tasarının 6 ncı maddesinde merkezî idarenin genel yetkileri kenar başlığı altında, merkezî idarenin kamu hizmetleri ile ilgili yetki ve sorumlulukları düzenlenmiştir.

Anayasamıza göre idare, kuruluş ve görevleri ile bir bütündür ve kanunla düzenlenir.

İdarenin kuruluş ve görevleri, dolayısıyla yetkileri, merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayanır. Merkezî idare kamu hizmetleri konusunda genel yetkili idaredir. Mahallî idarelerin görev ve yetkileri ise, Anayasanın 127 nci maddesinde açıkça belirtildiği gibi, il, belediye veya köy halkının mahallî müşterek ihtiyaçlarıyla sınırlıdır.

Anayasanın hükümleri bu doğrultuda iken merkezî idarenin sanki özel yetkileri de varmış gibi genel yetkilerinin yasada sıralanması ve böylece tadadi hale getirilmesi Anayasanın 123, 126 ve 127 nci maddelerine açıkça aykırıdır.

Bu tür tadadî bir yetki ve görev ayırımı yöntemi genellikle federal yapıdaki devletlerde federe ve federal düzeyde yetkilerin gösterilmesi amacıyla kullanılır. Üniter yapılı devletlerde bu tür bir ayırıma merkezî idare için gidilmesi, üniter devlet kavramını ruhuyla bağdaşmaz ve düzenlemenin Anayasanın 3 üncü maddesine uygunluğunu tartışmalı hale getirir, getirmiştir de.

Anayasanın genel yetki olarak düzenlediği ve yetki alanı tüm kamu hizmetleri ve tüm Türkiye coğrafyasını kapsamına alan genel idarenin yetkilerini kalem kalem yazarak tadadî hale getirmek, bir anlamda genel idarenin yerel yönetim alanlarında, sıralanan yetkiler dışında hiçbir yetki kullanamayacağı, görev yapamayacağı anlamına gelir ki, bu da Anayasanın 123, 126 ve 127 nci maddeleriyle bağdaşmaz.

Anayasanın herhangi bir hükmüne aykırı olarak bir düzenlemenin hukuk devleti ilkesi ile de bağdaşması mümkün değildir; çünkü, hukuk devleti, bütün işlem ve eylemlerinin hukuk kurallarına uygunluğunu başlıca geçerlik koşulu sayan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurmayı amaçlayan ve bunu geliştirerek sürdüren, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasaya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, insan haklarına saygı duyarak bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, Anayasa ve hukuk kurallarına bağlılığa özen gösteren, yargı denetimine açık olan, yasaların üstünde yasa koyucunun da uymak zorunda olduğu temel hukuk ilkeleri ile Anayasanın bulunduğu bilinci olan devlettir. Bu bağlamda, yasaların Anayasaya uygun olması zorunluluğunu kabul eden hukuk devletinde Anayasanın herhangi bir kuralına aykırılığı saptanan yasa kuralları doğal olarak hukuk devleti ilkesine de aykırılık oluştururlar. (Anayasa Mahkemesinin 26.11.1997 tarih E. 1997/54, K.1997/67 sayılı kararı, R.G. 9.3.2000, sa.23988).

Diğer yandan Anayasanın herhangi bir hükmüne aykırı yasaların Anayasanın 11 inci maddesinde ifade edilmiş olan Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkesiyle bağdaşması da düşünülemez. Anayasanın 11 inci maddesinde;

"Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır.

Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz."

denilmektedir.

349 sıra sayılı kanun tasarısının Anayasanın 2, 11, 123, 126 ve 127 nci maddelerine aykırı olan 6 ncı maddesinin tasarı metninden çıkarılması ve yerine Anayasaya uygun bir hükmün getirilmesi için yeni bir düzenleme yapılmasının sağlanması amacıyla bu önerge hazırlanmıştır.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "Merkezî idarenin genel yetkileri" başlıklı 6 ncı maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Araslı (Ankara) ve arkadaşları

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet?..

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Gerekçeyi mi okutuyorum?

HALUK KOÇ (Samsun) - Gerekçe okunsun.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

349 sıra sayılı kanun tasarısının "merkezî idarenin genel yetkileri" başlıklı 6 ncı maddesinin madde gerekçesinde aynen şu ifadelere yer verilmektedir:

"Bu maddede, merkezî idare ile mahallî idareler arasındaki yetki ve sorumlulukların paylaşımı düzenlenmektedir. Özellikle 1980'li yıllarda dünyada meydana gelen gelişmeler devletin rolünde de önemli değişiklikler meydana getirmiştir. Devlet, doğrudan hizmet üretmekten ziyade hizmetin üretilmesini kolaylaştırıcı önlemleri alan ve düzenlemeleri yapan konuma çekilmiş; devlet eliyle yürütülen bazı hizmetler ise mahallî idareler, sivil toplum örgütleri ve özel sektör tarafından yerine getirilmeye başlanmıştır. Merkezî idare ise ulusal ölçekli olanlar hariç doğrudan kamu hizmetini yerine getirmek yerine genel ilke, politika, amaç ve hedefleri belirleme, koordinasyonu sağlama ve denetleme görevini üstlenmektedir. Küreselleşme süreci ile birlikte merkezî idare kurumlarının uluslararası ilişkiler sistemindeki artan rolünü güçlendirebilmek için günlük uygulamaların ve işlemlerin dışına çıkarılması gerekmektedir. Böylece, merkezî idare daha etkili hale gelecek; daha güçlü bir şekilde plan ve daha yeterli denetim yapabilecektir.

Diğer taraftan, merkezî idare, idarenin bütünlüğü ilkesini gerçekleştirmek amacıyla, yerinden yönetim kuruluşlarının işlem ve eylemleri üzerinde sahip olduğu vesayet yetkisini kullanabilecektir. Anayasanın 127 nci maddesinin beşinci fıkrasında "mahallî hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahallî ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla" mahallî idareler için öngörülen idarî vesayet yetkisinin, merkezî idareye daha bağımlı olan hizmet yönünden yerinden yönetim kuruluşları üzerinde de geçerli olduğu konusunda tartışma bulunmamaktadır.

Bu çerçevede, madde ile merkezî idarenin kamu hizmetlerinin görülmesi konusundaki genel yetki ve sorumlulukları belirlenmektedir. Buna göre 3 üncü maddede tanımlanan merkezî idare kapsamına giren kurum ve kuruluşlar;

a) Kamu hizmetlerinin ulusal düzeyde genel ilke ve politikalarını, amaç ve hedeflerini ve standartlarını belirleyecek,

b) Kamu hizmetlerinin hukuka, belirlenmiş politika ve standartlara, performans ve hedeflerine uygun olup olmadığını izleyecek, değerlendirecek ve denetleyecek,

c) Kamu hizmetlerinin, bu Kanunda belirlenen temel ilkelere uyumlu olarak etkin ve verimli bir şekilde yerine getirilmesini sağlamak için merkezî idareye dahil kurum ve kuruluşlar ile mahallî idareler arasında koordinasyonu sağlayacak,

d) Kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve sivil toplum örgütleri arasında iletişim ve işbirliğini sağlamaya yönelik mekanizmaları oluşturacak ve bunların hizmet ve işlev kapasitelerini geliştirecek,

e) Kamu hizmetlerini merkez ve gerektiğinde taşra ve yurtdışı teşkilatı kurarak doğrudan yerine getirecek,

f) Mahallî idareler ve hizmet yönünden yerinden yönetim kuruluşları üzerinde kanunlarla öngörülen idarî vesayet yetkisini kullanacaktır."

6 ncı maddenin (d) fıkrasında merkezî idarenin genel yetkileri içerisinde "Kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve sivil toplum örgütleri arasında iletişim ve işbirliğini sağlayıcı mekanizmalar oluşturmak, hizmet ve işlev kapasitelerini geliştirmek" hükmüne yer verilmiştir. Burada öngörülen yalnızca bir danışma mekanizması değil, "hizmet ve işlev kapasitesini güçlendirmek" ifadesinden anlaşılacağı gibi kurumsal bir örgütlenmedir. Günümüzde kamu kudreti, yasama emrinde çalışan yürütme organı ve ona bağlı bürokrasi tarafından kullanılmaktadır. Öngörülen mekanizmayla kamu kudreti bu noktadan dışarı çıkarılacaktır. Yeni konumda yetki sahipleri yalnızca yürütme bürokrasisi değil, bununla birlikte şirket temsilcilerinden gelen kişiler olacaktır. Hüküm, kamu kudretinin yerini ve aktörünü değiştirmenin ikiyüz yıllık temsilî demokratik yapılanmaya son vermenin başlangıç adımının ilan hükmüdür. Katılımcılık adına yapılan bu düzenleme toplumsal kesimlerden sermaye kesimini tercihini ortaya koyan siyasî anlayış düşünüldüğünde, örgütlenme düzeyi düşük geniş toplumsal kesimleri karar sistemi dışına itecektir. Bu anlayış yerli-yabancı sermaye kesimini ulusal kamu kudretine eşit ortak kılma amaçlarına hizmet etmektedir.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 6 ncı maddesinin (a) bendinde geçen "amaç" ibaresinin "gaye" olarak değiştirilmesini arz ederim.

Kerim Özkul

Konya

KERİM ÖZKUL (Konya) - Bu ve diğer önergelerimi geri çekiyorum.

BAŞKAN - Önergeler geri çekilmiştir.

HALUK KOÇ (Samsun) - Hangi önergeler efendim; isterseniz, okuyun da ondan sonra çekin.

BAŞKAN - Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 6 ncı maddesi (b) bendinde geçen "hukuka" ibaresinden sonra "insan temel hak ve özgürlüklerine" ibaresinin eklenmesini arz ederim.

Orhan Erdem
Konya

ORHAN ERDEM (Konya) - Bu ve diğer önergemi geri çekiyorum.

BAŞKAN - Önergeler geri çekilmiştir.

FERİDUN FİKRET BALOĞLU (Antalya) - Sayın Başkan, çok yararlı bir önerge, niye geri çekiyorlar?!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 6 ncı madde üzerindeki görüşmemler tamamlanmıştır.

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, karar yetersayısının aranılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN - Tamam, maddeyi hem oylayacağım hem de karar yetersayısını arayacağım.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, mükerrer sayım oluyor; elektronik cihazla oylama yapın.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, bütün milletvekili arkadaşlarımız yerlerine oturduktan sonra işaret ederlerse, oy sayımını sağlıklı yapacağız. Lütfen arkadaşlarımız yerlerine otursunlar.

Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir. Karar yetersayısı vardır.

7 nci maddeyi okutuyorum:

Merkezî idare tarafından yürütülecek görev ve hizmetler

MADDE 7. - Merkezî idare tarafından yürütülecek görev ve hizmetler şunlardır:

a) Adalet, savunma, güvenlik, istihbarat, dış ilişkiler ve dış politikaya ilişkin görev ve hizmetler.

b) Maliye, hazine, dış ticaret, gümrük hizmetleri ile piyasalara ilişkin düzenleme görev ve hizmetleri.

c) Ulusal düzeyde ekonomik, sosyal ve fiziki planları hazırlamaya, bölgeler arasındaki gelişmişlik farklılıklarını gidermeye yönelik program ve projelerin uygulanmasını sağlamaya ilişkin görev ve hizmetler.

d) Millî eğitimle ilgili görev ve hizmetler.

e) Diyanetle ilgili görev ve hizmetler.

f) Sosyal güvenlikle ilgili görev ve hizmetler.

g) Tapu ve kadastro, nüfus ve vatandaşlıkla ilgili görev ve hizmetler.

h) Acil durum yönetimi ve sivil savunma ile ilgili ulusal düzeyde yapılması gereken görev ve hizmetler.

i) Vakıflarla ilgili görev ve hizmetler.

j) Mahallî idarelere teknik ve malî yardımda bulunma, rehberlik yapma ve eğitim desteği sağlama görev ve hizmetleri.

k) Kanunlarla münhasıran Merkezî idare tarafından yerine getirilmesi öngörülen ulusal nitelikli veya birden çok ili kapsayan diğer görev ve hizmetler.

BAŞKAN - 7 nci madde üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Ali Kemal Kumkumoğlu; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (İstanbul) - Sayın Başkan, benim, kişisel söz hakkımın da olması lazım.

BAŞKAN - Hayır, sizin, şahsınız adına söz talebiniz yok; başka bir milletvekili arkadaşınızın var.

Buyurun efendim.

CHP GRUBU ADINA ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlarım, Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 7 nci maddesi üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlarım.

Değerli arkadaşlarım, toplumun çok değişik kesimlerinde, çok derin izler ve sıkıntılar yaratan, kaygılar oluşturan bir yasa tasarısının, bu kaygıları en yoğun biçimde yaşatan maddelerinden birini tartışıyoruz. Sayın Bakan dahi, bu kaygılardan telaşlandığı için, başta sayın milletvekillerimiz olmak üzere, televizyonları aracılığıyla bizi dinlemeye ve bu tasarıyla ilgili kaygılarını hiç olmazsa belli ölçüler içerisinde gidermeye çalışan yurttaşlarımızı, âdeta, yanıltmak amacıyla, bu yasa tasarısının geçici 1 inci maddesine atıfta bulunarak, sağlık ocağı, kütüphane, fidanlık, piknik yeri, üretme istasyonları ve benzeri gibi birtakım kurumların yerel yönetimlere devredilmesinin karşısında olmayı anlayamadığını, burada, hiç rahatsızlık duymadan ifade edebildi.

Değerli arkadaşlarım, bu maddenin kapsamıyla getirilenler bunlardan ibaret midir?! Sayın Bakan, bu maddenin kapsamıyla, bunu mu getirmeye çalışıyorsunuz?! Eğer, sadece bunlar gelecekse, yine, sizin konuşmanızda ve İktidar Partisine mensup milletvekili arkadaşlarımın yapmış oldukları konuşmalar içerisinde, bunun, ismini değiştirdiğiniz, Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının; yani, Anayasamızda olmayan, mevcut hukuk sistemimizin içerisinde yer almayan bir çerçeve yasa tasarısı olduğunu, buna bağlı olarak, kapsamlı 7-8 tasarının hazırlıklarının tamamlanmak üzere olduğunu, hatta, tümü üzerinde konuşma yapan AKP'li milletvekili arkadaşımızın, buna bağlı 1-2 yasanın da, buradan bir şekilde geçtiğini ifade etmesini nasıl değerlendireceğiz?! Sizin böyle bir hakkınız nasıl var Sayın Bakan?! Siz, kendinizde böyle bir hakkı nasıl görüyorsunuz?!

Burada, İktidar Partisine mensup, tümü üzerinde konuşma yapan arkadaşım, kamu personeline ait kalın bir kitaptan bahsetti. Ben, o arkadaşıma ve bu arada bütün milletvekili arkadaşlarımıza, şu kitapları sadece benim bulabildiğim, bu yasa tasarısıyla ilgili yazılmış ve içinde toplumun değişik örgütlü kesimlerinin olağanüstü kaygılarını, milletvekillerini uyararak, dikkatlerini çekerek, bu yasa metnindeki kaygılarını toplumla, bizimle paylaşmak üzere yazılmış bu kitapları, lütfen, dikkate almalarını öneriyorum.

Değerli arkadaşlarım, bu kaygılarını dile getiren kurumların içerisinde, milyonlarca üyesi olan memur sendikası var. Bunlar için "bunlar niyet okuyucusudur" diyoruz. Yine, bu ifadeleri, bu kaygıları dile getiren bir başka sendika var. Sayın Bakan "bunlar kurum milliyetçisidir" diyor. Bu yasa tasarısının gerekçeleriyle, bu tasarıyı hazırlamak üzere göreve getirilmiş Başbakanlık Müsteşarının bugün de arkasında olduğunu söylediği cumhuriyet karşıtı metin, tam anlamıyla bu yasa tasarısının gerekçeleriyle örtüşmektedir deniliyor; "Başbakanlık Müsteşarını bu işe karıştırmayın, Başbakanlık Müsteşarının bu işle ne ilgisi var" deniliyor.

Değerli arkadaşlarım, şu Başbakanlık Müsteşarıyla ilgili metin ortaya çıktığı güne kadar, bu yasa tasarısının tartışıldığı her platformda, bu yasa tasarısının mimarı olarak, bu yasa tasarısını hazırlamak üzere Başbakanlık Müsteşarlığına getirilmiş kişi olarak, bize, Başbakanlık Müsteşarı Ömer Dinçer gösterilmiyor muydu?! Bütün gazetelerde, bütün televizyonlarda bu yasa tasarısı Başbakanlık Müsteşarı tarafından anlatılmaya çalışılmıyor muydu?!

Sayın Bakan, siz, Meclis üyelerine, komisyon üyelerine bu tasarıyla ilgili bilgi vermek üzere geldiğinizde, sizin yanınızda Başbakanlık Müsteşarı yok muydu?! Hani Başbakanlık Müsteşarı? Niye, Başbakanlık Müsteşarı, şimdi, Meclisin koridorlarında dolaşıyor; ama, hiçbir televizyonda bu yasa metniyle ilgili bir tek ifade kullanamıyor?! Niye?!

AHMET YENİ (Samsun) - Vazifesi bitti de ondan.

MEHMET SOYDAN (Hatay) - Onu biz yapacağız, Meclis yapacak.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Görevi bitti de ondan. Onu biz konuşuyoruz, siz konuşuyorsunuz işte

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (Devamla) - Başbakanlık Müsteşarı, daha önce Sayın Bakanla birlikte, bu yasa tasarısının hazırlanışının mimarı olarak, her alanda, her noktada yer alırken, görev alırken, sorumluluk üstlenirken, şimdi, bizim oralarda bir ifade vardır "sin, külahın görünmesin" misali hiç ortalıkta görünmüyor.

AHMET YENİ (Samsun) - Vazifesini tamamladı.

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (Devamla) - Evet, doğrudur, doğrudur...

AHMET YENİ (Samsun) - Siz kendi işinize bakın...

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (Devamla) - Değerli arkadaşlarım, bu yasa tasarısının gerekçeleriyle, Başbakanlık Müsteşarının cumhuriyet karşıtı olduğunu ifade ettiğim metni arasında tam bir örtüşme söz konusudur. İkisi arasındaki tek fark, metinlerin birinin gerçek niyetleri ortaya koyma anlamında çok daha açıklayıcı olmasıdır.

AHMET YENİ (Samsun) - Niyet okumaya devam edin siz...

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (Devamla) - Evet, okumaya devam ediyorum; şimdi, geliyorum niyet okumaya.

Değerli arkadaşlarım, bakın, Türkiye Cumhuriyetinin Başbakanlık Müsteşarı ne söylüyor...

AHMET YENİ (Samsun) - Hayalî niyetleri okumaya devam edin.

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (Devamla) - "Böylece, Türkiye Cumhuriyetinin, başlangıçta ortaya koyduğu bütün temel ilkelerin laiklik, cumhuriyet ve milliyetçilik gibi birçok temel ilkenin yerini daha çok katılımcı, daha ademi merkezî, daha Müslüman bir yapıya devretmesi zorunluluğu ve artık, bunun zamanının geldiğini düşünüyorum."

Değerli arkadaşlarım, şimdi, ben, çok açık bir soru soruyorum: Cumhuriyetin, başlangıçta ortaya koymuş olduğu bütün temel ilkelerin, artık, değerini yitirdiğini düşünen Sayın Bakan, Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, bir milletvekili var mı, lütfen, ben bu düşünceye katılıyorum diyen, rica ediyorum; soruyorum, bu düşünceye katılan bir tek milletvekili var mı? (AK Parti sıralarından "Var" sesleri)

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (Devamla) - Kim?.. Cumhuriyetin bütün değerlerinin anlamını yitirdiğini söyleyen milletvekili kim? Lütfen... Rica ediyorum...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) - Ayıp oluyor ama!

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (Devamla) - Rica ediyorum... Kim?.. Yok, Evet... (AK Parti sıralarından gürültüler)

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) - Böyle bir şey sormaya hakkın yok! (AK Parti sıralarından gürültüler)

ZEKERİYA AKINCI (Ankara) - Epeyce var anlaşılan!..

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (Devamla) - Müsaade eder misiniz...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) - Provokatör!..

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (Devamla) - Provokatör sensin!..

Sevgili yurttaşlarım, değerli yurttaşlarım...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) - Sayın Başkan, böyle konuşma olur mu yahu?!

BAŞKAN - Sayın Kumkumoğlu...

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (Devamla) - Böyle konuşma yok; bunu, Başbakanlık Müsteşarı söylüyor, ben demiyorum.

BAŞKAN - Sayın Kumkumoğlu...

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (Devamla) - Bunu, sizin Başbakanlık Müsteşarınız söylüyor...

BAŞKAN - Sayın Kumkumoğlu...

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (Devamla) - Provokatif davranışlarla bu gerçekleri...

AHMET IŞIK (Konya) - Tahrik etmeyin!..

BAŞKAN - Sayın Kumkumoğlu, konuşmanız sırasında şahısları hedef alarak veya Genel Kurulda birkısım arkadaşlara yönelerek soru sorma itiyadını bir tarafa bırakarak, lütfen, Genel Kurula hitap ediniz.

ZEKERİYA AKINCI (Ankara) - Bize de soruyor, sadece AKP'lilere değil.

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (Devamla) - Sayın Başkan, burada, Cumhuriyet Halk Partisinin bir metninden yola çıkılarak, Cumhuriyet Halk Partisine onlarca defa soru yöneltildi. Ben, buradan, Sayın Bakana ve sayın milletvekillerine, cumhuriyetin başlangıçta ortaya koyduğu bütün temel ilkelerin anlamını yitirdiğini düşünen bir tek milletvekili var mı diye soruyorum.

AHMET YENİ (Samsun) - Soramazsın bu soruyu!..

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (Devamla) - Evet... Yani...

BAŞKAN - Sayın Kumkumoğlu...

AHMET YENİ (Samsun) - Kim oluyorsun sen?!.

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (Devamla) - Yani "hayır" diyemiyorsunuz değil mi?! "Soramazsınız" diyorsunuz.

BAŞKAN - Sayın Kumkumoğlu... Sayın Kumkumoğlu...

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (Devamla) - Müsaade eder misin Sayın Başkan.

Arkadaşlarım "soramazsın" diyor "hayır" diyemiyor.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) - Ne hakla soruyorsun?!.

AHMET YENİ (Samsun) - Soramazsın böyle soruyu.

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (Devamla) - Şimdi, ben, arkadaşlarımın bilgilerine bir şey daha sunmak istiyorum. Bu ifadeleri kullanan bir kişinin bu ülkede Başbakanlık Müsteşarlığı yapmasına, bu Parlamentonun çatısı altında yer alan bir tek milletvekilinin müsaade etmesinin anlamı, mantığı nedir değerli arkadaşlar?

ALİ YÜKSEL KAVUŞTU (Çorum) - Bal gibi yapar!.. Bal!..

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (Devamla) - Evet, bal gibi yapar!..

Değerli arkadaşlarım, mantık bu!.. Olay açık!.. Mantık bu!.. (CHP sıralarından alkışlar)

"Bal gibi yapar" diyor değerli arkadaşlarım. Yani, cumhuriyetin bütün ilkelerinin anlamını yitirdiğini ifade eden bir kişinin bu ülkede Başbakanlık Müsteşarlığını bal gibi yapabileceğini söyleyen bir anlayışa, bence, bu çatı altında anlatabilecek çok fazla şey kalmıyor.

ALİ YÜKSEL KAVUŞTU (Çorum) - Evet...

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (Devamla) - Evet... Evet... Evet...

Değerli arkadaşlarım, bakın, burada öyle çelişkili bir mantık var ki, insanları sıkıştıran, kendi halinde, kendi dünyasındaki insanları bir teslimiyetin içerisine sokmaya çalışan, olağanüstü provokatif, olağanüstü teslimiyetçi yaklaşımlar var. Bakın, ne söylüyor: "Dolayısıyla, globalleşmenin olduğu her yerde mahallî kültürlerin gelişmeye başladığını görüyoruz. Bizim ülkemiz söz konusu olduğunda ise, mahallî kültür İslamdır. Globalleşme ne kadar artarsa İslamlaşma o kadar artacaktır, böylelikle varlığını hissettirmeye başlayacaktır; nitekim, hissettirmektedir de. Öyleyse, Türkiye'nin, bu durumu fark ederek gerekli düzenlemeleri yapması gerekir."

Değerli arkadaşlarım, bakın, bununla, aslında, samimî, inançlı yurttaşlarımıza şu öneri taşınıyor: Burada İslamlaştırma anlayışı değil, dincileştirme anlayışı değil, o insanları bir anlayışa mahkûm ettirme yaklaşımı. Nedir bu?.. Globalizm bu ülkeye ne getirmiştir; yokluk, yoksulluk, işsizlik, çaresizlik, adaletsizlik... Şimdi, bu anlayışla, samimî, inançlı yurttaşlarımıza deniliyor ki: "Ya globalizmin getirdiği yokluğa, yoksulluğa, çaresizliğe teslim olursunuz ya da..." (AK Parti sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Sayın Kumkumoğlu, bir dakika...

Arkadaşlar, bir dakika.

Sayın Kumkumoğlu, size 1 dakika eksüre veriyorum; buyurun.

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlarım, burada, bu anlayış içerisinde; yani, benim Plan ve Bütçe Komisyonunun bir üyesi olarak, Cumhuriyet Halk Partisinin sözcüsü olarak "bu belgenin arkasında durduğunu ifade eden Başbakanlık Müsteşarı cumhuriyet düşmanıdır" dememe rağmen...

AHMET IŞIK (Konya) - Alakası yok... Cumhuriyete bağlı...

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (Devamla) -...sırf, bu belge konuşulmasın, sırf, bu belge tartışılmasın diye bu ifadeyi, Parlamentonun resmî organlarında seslendirmiş bir milletvekilini mahkemeye verme cesaretini bile gösteremeyen bir Başbakanlık Müsteşarının hazırladığı bir metinle karşı karşıyayız. (CHP sıralarından alkışlar, AK Parti sıralarından gürültüler)

AHMET IŞIK (Konya) - Tasarının muhatabı hükümettir.

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (Devamla) - Bu metin, bu metin...

MEHMET EMİN TUTAN (Bursa) - Yalan söylüyorsun, yalan!..

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (Devamla) - Bu metin, hazırlanan bu 7 nci maddesiyle, bütün bu anlayışları; yani, cumhuriyetin bugüne kadar kurmuş olduğu bütün yapıları tersyüz ederek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kumkumoğlu, teşekkür ediyorum; buyurun...

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (Devamla) - Son cümlem Sayın Başkan.

BAŞKAN - Süreniz dolmuştur; buyurun...

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (Devamla) - Son cümlem Sayın Başkan.

Dolayısıyla, başta bu madde olmak üzere, bu yasa tasarısı Parlamento gündeminden geri çekilmelidir. (CHP sıralarından alkışlar; AK Parti sıralarından gürültüler, alkışlar [!])

AHMET IŞIK (Konya) - Asla...

AHMET YENİ (Samsun) - Maddeyle ilgili bir şey söyledin mi?!

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (İstanbul) - İtirazın varsa, şu kadar yüreğin varsa, onu söyle.

MEHMET SOYDAN (Hatay) - Şov yapıyorsun artık.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 7 nci madde üzerinde, hükümet adına, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Mehmet Ali Şahin konuşacaklardır.

Sayın Bakanım, buyurun. (AK Parti sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım; zaman zaman, Hükümet adına açıklama yapmak üzere huzurunuza gelme ihtiyacını hissediyorum. Biraz önce Grubu adına sizlere hitap eden saygıdeğer meslektaşım Sayın Kumkumoğlu, bazı konularda açıklama yapma zaruretini duymama neden olan ifadelerde bulundu.

Önce, üzerinde görüşmekte olduğumuz 7 nci madde, merkezî idare tarafından yürütülecek görev ve hizmetleri düzenlemiştir. Merkezî idaredeki birtakım yetki ve görevlerin yerel yönetimlere devredilmesi halinde, mutlaka, merkezî idarenin uhdesinde kalacak olan görev ve hizmetler vardır. Bunları yerel yönetimlere aktarmamamız gerekir. Aslında, biz bu tasarıyla, merkezî yönetimi, standart koyan, makro ölçekte planlar ortaya koyan ve denetim görevini yapan bir organ haline getirmek suretiyle, kamu hizmetlerinde etkinliği sağlamak istiyoruz. Bu düşünce sadece bizim düşüncemiz değil; yani, şu 7 nci maddeyle yapmış olduğumuz düzenleme sadece bizim öngörmüş olduğumuz bir düşüncenin ürünü değil.

Şimdi, size, Cumhuriyet Halk Partisinin yerel yönetimlerle ilgili seçim beyannamesinden birkaç cümle okumak istiyorum: "Merkezî yönetim yalnızca koordinasyon ve denetim yapacaktır." Şu kanun tasarısının mantığı bir tek bu cümlede toplanmaktadır. Sizinle aynı fikirdeyiz, işte bu düşüncelerle getirdik. (AK Parti sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

CANAN ARITMAN (İzmir) - Şeriat isteyen...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla) - Siz diyorsunuz ki: "Merkezî yönetim yalnızca koordinasyon ve denetim yapacaktır." İşte, buyurun.

Bakınız, sizin sahip çıktığınız ve şu anda internet sitesinde yer alan "Yerel Yönetimler 2000" çalışmasını yaptığını söyleyen eski bakanlardan Sayın Onur Kumbaracıbaşı'nın bundan iki ay kadar önce bir makalesi yayımlandı bir gazetede. Şimdi, makalesinden bir bölüm okumak istiyorum.

MUSTAFA ERDOĞAN YETENÇ (Manisa) - Sayın Bakan partili; bizi ne ilgilendirir!

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla) - Sayın Kumbaracıbaşı diyor ki: "Cumhuriyet Halk Partisinin bu yerel yönetimlerle ilgili çalışmalarının içerisinde yer aldım." Şimdi, makalesinin son bölümünü sizlere aktarmak istiyorum. Sayın Kumbaracıbaşı diyor ki: "Bunu hazırlayan ekipte ben de vardım. Bugün, Cumhuriyet Halk Partisinin, hükümet tasarısını eleştirmesi beni çok şaşırtıyor; çünkü, tasarı, neredeyse, tümüyle Cumhuriyet Halk Partisi modelinden esinlenmiş görünüyor.

Cumhuriyet Halk Partisi, öncelikle kendi yerel yönetim reformuyla yeni tasarının farklılıklarını belirlemelidir. Örneğin, Cumhuriyet Halk Partisinin denetime ilişkin duyarlılığı tamam; ama, denetimi vurgularken doğruları sahiplenmesi, eleştirilerini önerilerle netleştirmesi, tasarının bodoslama reddinden daha anlamlı olmaz mı?" Bu, benim ifadelerim değil. Yerel yönetimlerle ilgili hazırlığı yapan ekipte yer alan Sayın Kumbaracıbaşı'nın ifadeleridir.

MUSTAFA ERDOĞAN YETENÇ (Manisa)- Sayın Bakan, Onur Kumbaracıbaşı bizi ilgilendirmiyor.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla)- Diyor ki: "Salt muhalefet yapmak uğruna, Cumhuriyet Halk Partisi, kendi reform modelinden vazgeçmişse, bunun nedenlerini açıklamalıdır..."

K. KEMAL ANADOL (İzmir)- Onur Beyden bize ne!..

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla)- "... yok, unutmuşsa; hafızasız bir partiyi vatandaş nasıl değerlendirsin." (AK Parti sıralarından alkışlar)

Şimdi, arkadaşlar, siz, hafızanızı kaybettiniz.

ALİ ARSLAN (Muğla)- Erbakan Hoca ne diyor?!.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla)- Lütfen, şu hafızanızı bir yenileyiniz.

ZEKERİYA AKINCI (Ankara)- Biz de, Necmettin Erbakan'ın, Sayın Tayyip Erdoğan ile ilgili söylediklerini mi okuyalım!..

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla)- Şu yerel yönetimlerle ilgili halka vaat ettiğiniz...

K. KEMAL ANADOL (İzmir)- Elbette, biz, söylediklerimizin arkasındayız.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla)- ...internet sitesine yüklediğiniz, kitaplaştırdığınız ve iktidara gelirsek şunları, şunları yapacağız diye vaat ettiğiniz şeyleri bir kez daha hatırlayın.

FERİDUN FİKRET BALOĞLU (Antalya)- Söylediklerinizin cevapla bir ilgisi yok; lütfen sorulara cevap verin.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla)- Sizin burada yapmış olduğunuz eleştiriler, halka vaat etmiş olduklarınızla tamamen çelişmektedir. (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN- Lütfen, sakin olalım.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla)- Bu, kuşkusuz ki, sayın milletvekili arkadaşlarımızın dikkatinden kaçmıyor.

MUSTAFA ERDOĞAN YETENÇ (Manisa)- Dokunulmazlıkları bir kaldırın bakalım!..

BAŞKAN- Sayın Bakanım, müsaade eder misiniz...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla)- Televizyonları başında bizleri izleyen vatandaşlarımızın dikkatlerinden kaçmıyor. Bakınız, merkezî yönetimin... (CHP sıralarından gürültüler)

FERİDUN FİKRET BALOĞLU (Antalya)- Sayın Bakan, konuşun, konuşun iyi oluyor...

BAŞKAN- Sayın Bakanım, müsaade eder misiniz...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla)- Efendim, konuşsunlar. Ben konuşuyorum Sayın Başkan; onlar konuşsunlar...

BAŞKAN- Sayın Bakanım, bir dakika...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla)- Ben kürsüye hâkimim; beni dinleyen dinler. İşte, arkadaşlar dinliyor. Televizyonları başında vatandaşlarımız da dinliyor. (AK Parti sıralarından alkışlar)

Bakın, yerel yönetimlere birtakım merkezî görev ve yetkiler devredildikten sonra, mutlaka, merkezî yönetimde kalması gereken görev ve yetkilerin tadadî olarak sayılmasının iki nedeni vardır; Türkiye'nin, altına imza koymuş olduğu Avrupa Yerel Yönetimler, Özerklik Şartının bir sonucudur; çünkü, Türkiye'nin, altına imza koyduğu bu uluslararası anlaşmada, merkezî yönetimin yetkilerinin tadadî olarak sayılması öngörülmektedir; Türkiye de bunun altına imza koymuştur.

Ayrıca, Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçen Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planında da "bu doğrultuda, kamuda yeniden yapılanma gerçekleştirilmeli ve merkezî yönetimin yetkileri ve görevleri tek tek tadadî olarak sayılmalıdır" denilmektedir.

O uluslararası anlaşma buradan onaydan geçmiştir. Ayrıca, Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı bu Meclisin onayından geçmiştir. Dolayısıyla, bu Meclisin onaylamış olduğu iki yasanın ürünü olarak, biz, 7 nci maddede, genel merkezin, merkezî yönetimin yetkilerini böyle tadadî olarak sayıyoruz.

Tabiî, Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlarımızın bazıları maddelerle ilgili gerekçeyi okuyup, bazıları da okumadan buraya geliyor. Neden bunu böyle yaptığımızın gerekçeleri, aslında, bu raporda da mevcuttur.

HÜSEYİN BAYINDIR (Kırşehir) - Söylediğini sen bile bilmiyorsun; Amerika'nın talimatına göre yapıyorsun; Amerikancı Bakan!

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla) - Değerli arkadaşlarım, biz, tıpkı Anamuhalefet Partimiz Cumhuriyet Halk Partisi gibi, merkezî yönetimin yalnızca koordinasyon ve denetim görevi yapmasını öngörüyoruz; çünkü, onlar da onu öngörüyorlar.

Bakın, Cumhuriyet Halk Partisi "merkezî yönetim ile yerel yönetimler arasındaki yetki-görev dağılımını yeniden düzenleyeceğiz" diyor. Şimdi, dikkat edin, aynen bu maddedir, okuyorum: "Halen merkezî yönetimde olan yetkilerden, içişleri, dışpolitika, millî savunma, adalet, maliye, sosyal güvenlik, bayındırlık, ulaştırma, enerji vb. hizmetlerin, kısmen sağlık ve eğitim ile ülke ölçeğinde genel planlama, eşgüdüm ve denetim dışında kalan tüm yetkiler yerel yönetimlere aktarılacaktır. Sonraki dönemde, yerelleşme, Batı demokrasilerinde yer alan daha ileri boyutlara ulaştırılacaktır."

Sayın Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlarım, aynen sizin öngördüklerinizi yapıyoruz, milimi milimine, aynen sizin öngördüklerinizi yapıyoruz. (AK Parti sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

K. KEMAL ANADOL (İzmir) - Partimize sataşmaya devam ediyor; birazdan söz isteyeceğim.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla) - Şimdi, tabiî, siz, muhalefet partisisiniz, Anamuhalefet Partisisiniz; sizi de anlamaya çalışıyorum.

ATİLA EMEK (Antalya) - Sayın Bakan, Ömer Dinçer'i anlamaya çalış!

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla) - Böylesine güçlü, Türkiye'nin meselelerine böylesine sahip, her gün başarılı bir adım atmaya azmetmiş iktidar karşısında muhalefet görevi yapmanın zorluğunu da takdir ediyorum; bunun zorluğu içerisindesiniz. (AK Parti sıralarından alkışlar)

ZEKERİYA AKINCI (Ankara) - Sayın Bakan, Meclisi gaz dolum istasyonuna çevirdiniz.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla) - Şimdi, anamuhalefet partisinin, muhalefetin seviyesini bir kamu bürokratının seviyesine düşürmemesi gerekir. (AK Parti sıralarından alkışlar)

ALİ ARSLAN (Muğla) - Nereden çıkarıyorsun?!

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla) - Anamuhalefet partisinin muhatabı iktidar partisi olmalıdır, biz olmalıyız. Bir kamu görevlisinin muhatap alınarak, buraya gelip, o kamu görevlisini muhatap almak, muhalefetin seviyesini düşürür. Sizin, muhalefetin seviyesini düşürmeye ne hakkınız var. (CHP sıralarından gürültüler) Şimdi, müsteşar seviyesine düşürdüler muhalefetin seviyesini; acaba, daire başkanlığı, şube müdürlüğü veya odacı seviyesine düşürürler mi diye de endişe ediyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

Bir kamu görevlisi geçmişte şöyle veya böyle bir konuşma yapmış olabilir, o konuşma bizi bağlamaz, o konuşma, sadece o bürokratı bağlar. (CHP sıralarından gürültüler)

ATİLA EMEK (Antalya) - Kamu görevlisi, devletin temeline dinamit koyuyor!..

FERİDUN FİKRET BALOĞLU (Antalya) - Yazıklar olsun sana! Yazıklar olsun sana!

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla) - Eğer o konuşmada bir suç varsa, geçmişte yapılmış olan o konuşmada bir suç varsa, işte, yargı organlarını göreve davet ediyoruz. (CHP sıralarından gürültüler)

FERİDUN FİKRET BALOĞLU (Antalya) - Bir Bakan nasıl böyle konuşabilir?!

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla) - Lütfen, görevlerini yapsınlar. Beratı zimmet asıldır. Anayasa diyor ki: "Hiç kimse, hakkında kesinleşmiş mahkeme kararı olmadan suçlu ilan edilemez." Bu cümleyi Anayasa söylüyor, sizler de, buraya çıktığınızda söylüyorsunuz.

ATİLA EMEK (Antalya) - Suçluların telaşı içerisindesiniz Sayın Bakan.

ZEKERİYA AKINCI (Ankara) - Bu yolla müsteşarı kurtaramazsınız Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla) - Dolayısıyla, lütfen, tutarlı olalım, ilkeli olalım; muhalefet yapıyoruz diye, muhalefetin seviyesini düşürmeyelim.

Hepinize saygılar sunuyorum. (Ak Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

K. KEMAL ANADOL (İzmir) - Sayın Başkan?..

BAŞKAN - Evet, Sayın Anadol?..

K. KEMAL ANADOL (İzmir) - Sayın Bakan yaptığı açıklamada, tamamen, Cumhuriyet Halk Partisini hedef tutan cümleler kullanmıştır. (AK Parti sıralarından gürültüler)

HALİL AYDOĞAN (Afyon) - Yanlış anlamışsınız!

K. KEMAL ANADOL (İzmir) - 69 uncu madde açık; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Partimize sataşıldığı için açıklama yapmak istiyorum. İçtüzük 69 uncu maddeye göre söz istiyorum. (AK Parti sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Sayın Anadol, buraya çıktığı zaman, partilerin kendi programları üzerindeki görüşler beyan edildi. Sayın Bakan, sizin, internet sitesinde yayımlanan Partinizin görüşlerini beyan etti; burada bir sataşma falan yoktur. (CHP sıralarından gürültüler)

K. KEMAL ANADOL (İzmir) - Hayır... Olmaz efendim... Hayır, direniyorum... Israr ediyorum...

HÜSEYİN BAYINDIR (Kırşehir) - Bakana yakışan müsteşar!..

BAŞKAN - Burada bir sataşma yoktur efendim. (AK Parti sıralarından alkışlar)

AK Parti Grubu adına, Konya Milletvekili Sayın Halil Ürün; buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

K. KEMAL ANADOL (İzmir) - Oylama yapın... Israr ediyorum... Oylama yapmak zorundasınız...

BAŞKAN - Hayır efendim...

K. KEMAL ANADOL (İzmir) - Direniyorum efendim; oylama yapın.

BAŞKAN - Direniyorsunuz...

Değerli milletvekilleri, Sayın Anadol bir sataşma olduğu iddiasındadır. Ben, Başkanlık Divanının yöneticisi olarak burada bir sataşma görmedim; ama, kendisi ısrar ediyor; dolayısıyla, İçtüzük gereği oylarınıza sunacağım.

Oylarınıza sunuyorum: Sataşma olduğunu kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar[!])

FERİDUN FİKRET BALOĞLU (Antalya) - Sayın Başkan, bundan sonra biz de aynı üslupla konuşacağız.

HÜSEYİN BAYINDIR (Kırşehir) - Onlar sataşma görmemiş!..

BAŞKAN - Sayın Ürün, buyurun efendim.

AK PARTİ GRUBU ADINA HALİL ÜRÜN (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 7 nci maddesi üzerinde söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı önemli bir zaruretten ortaya çıkmıştır, bir gerekten ortaya çıkmıştır. Bu, yeni değildir, yılların meselesidir; bugün, sadece AK Partinin meselesi değildir, AK Parti Hükümetlerinin meselesi değildir, AK Parti Grubunun meselesi değildir; geçmiş dönemlerde, çeşitli vesilelerle, iktidarların, hepsinin öne aldıkları; ama, muvaffak olamadıkları bir konudur.

AK Parti Hükümeti, bugün, tek başına iktidardadır; sözler vermiştir, meydanlarda halka sözler vermiştir; halkın çalışma azmini, çalışma gücünü artıracak, işleri kolaylaştıracak, daha hızlı, daha verimli, daha kaliteli, daha üretken, daha katılımcı bir iş düzeni ve hukuk düzeni kurmak üzere söz vermiştir; yönetimdeki boşlukları, yönetimdeki sıkıntıyı aşma sözü vermiştir. Bu sözünü yerine getirmek üzere, Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı burada gündeme gelmiştir.

Öncelikle, geçmiş dönemi, şöyle, kısaca bir ele alacak olursak, geçmiş dönemde, bu, tasarılar halinde geldi; ancak, Meclise getirilmeden kadük oldu. Neden; o dönemin yönetimleri bunu göğüsleyemediler, bu konudaki çalışmaları yürütemediler. Neden; başka işleri vardı, onları yürüttüler.

Şimdi, 7 nci maddede, merkezî idare tarafından yürütülecek olan görev ve hizmetler sıralanmıştır.

ALİ KEMAL KUMKUMOĞLU (İstanbul) - Sıralanmamış, sınırlandırılmıştır; iki şeyi birbirine karıştırmayın.

HALİL ÜRÜN (Devamla) - Anayasamızın amir hükümlerinin hiçbiriyle çatışmayan ciddî bir program ortaya konulmuştur burada.

Bakınız, adalet, savunma, güvenlik, istihbarat, dışilişkiler, dışpolitikaya ilişkin görev ve hizmetler merkezî yönetimin uhdesinde tutulmuştur; maliye, hazine, dışticaret, gümrük hizmetleri, piyasalara ilişkin düzenlemeler merkezî hükümetin yetkisinde tutulmuştur; ulusal düzeydeki ekonomik programlar ve koordinasyon hizmetleri, denetim hizmetleri merkezî yönetimin, merkezî hükümetin uhdesinde tutulmuştur. Millî eğitimle ilgili görev ve hizmetler, en çok itiraz gelen nokta bu; efendim, üniter yapı bozulacak, üniter yapı bozulacak, üniter yapı bozulacak... Bununla oturup, bununla kalkıyor bazıları. Ben, buradan, Grubum adına ve şahsım adına şunu ifade etmek istiyorum: Devletin üniter yapısının bozulmasını istemeyen, en çok istemeyen bir parti var, o da AK Parti, AK Parti yönetimleri ve hükümetleri. (AK Parti sıralarından alkışlar; CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar [!])

ALİ ARSLAN (Muğla) - Ne zamandan beri?!.

HALİL ÜRÜN (Devamla) - Ancak, eğer, endişe şuysa -bunun bu çerçeve içerisinde verildiğine bakarak aldanmamak lazım- endişe, eğer, vurguncuların, soyguncuların, talancıların kurdukları üniter yapının bozulmasıysa, bu endişede haklıdırlar; onlar bozulacak; yani, o üniter yapı bozulacak; bunu bilin. (AK Parti sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

HÜSEYİN BAYINDIR (Kırşehir) - Sen bu hortum işlerini iyi biliyorsun herhalde; senin niyetin kötü...

UFUK ÖZKAN (Manisa) - Dokunulmazlığı kaldırın; önce, dokunulmazlığı kaldırın.

HALİL ÜRÜN (Devamla) - Değerli arkadaşlar, merkezî yönetimin kendi uhdesinde tuttuğu yetki ve görevleri en iyi şekilde yürütebilmesinin şartı, merkezî yönetime ait olmayan, doğrudan merkezî yönetimle ilgili olmayan yetkilerin yerel yönetimlere devredilmesidir; dünyanın gerçeği budur. Bu, sadece bizim görmemiz lazım gelen bir gerçek değildir; dünyadaki bütün gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler, bu gerçeği görerek hareket etmişler ve yönetim biçimlerini bu kıstaslara göre düzenlemişlerdir. Onun için, kesinlikle, bilimden yana, akılcılıktan yana ve dünyanın gerçeklerinden yana bir tavırla bu yasa tasarısı buraya gelmiştir ve biz, mutlaka, bu yasa tasarısının buradan geçmesini temin edeceğiz.

HÜSEYİN BAYINDIR (Kırşehir) - Siz önünüzü göremiyorsunuz, dünyayı nasıl göreceksiniz?!

HALİL ÜRÜN (Devamla) - Bakınız, millî eğitimle ilgili görev ve hizmetler... Burada, müfredat, tamamen, merkezî yönetimin uhdesine bırakılmıştır. Eğer, müfredat yerel yönetimlere terk edilmiş olsa, haklıdırlar; birtakım değişik tutumlar, davranışlar gelebilir.

ALİ ARSLAN (Muğla) - Başta nasıldı?

K. KEMAL ANADOL (İzmir) - Başta devrettiniz; başta vardı o...

HALİL ÜRÜN (Devamla) - Dünyanın diğer ülkelerinde, aslında, millî eğitimle ilgili bu tür görevler de yerel yönetimlere devredilmiştir; ama, bizim ülkemizde, biz, bu konudaki hassasiyetimizi koruyoruz ve Anayasanın amir hükümlerinin hiçbirinin dışına çıkmadan, yürürlükteki mevcut Anayasaya uygun bir yasa tasarısını buraya getiriyoruz.

Şimdi, burada, tabiî, muhalefet biraz sızlanıyor; ancak, muhalefetin sızlanmasına bakarak karar vermek doğru değil, muhalefetin yerel yönetimlerine gidip, bakın. Ben, çoğuyla görüştüm, çoğuyla yüzyüze oturup konuştum; onların büyük ekseriyeti bizim gibi düşünüyor. Eğer, Cumhuriyet Halk Partisi, burada, kendi yerel yöneticilerini dinlese, eminim ki, bizim doğrultumuzda hareket edecektir; bundan eminim.

ZEKERİYA AKINCI (Ankara) - Yerel yöneticiler dava açar, afakî konuşma.

HALİL ÜRÜN (Devamla) - Değerli arkadaşlar, şimdi, bakınız, acil durum yönetimi ve sivil savunmayla ilgili ulusal düzeyde yapılması gereken görev ve hizmetler; tapu ve kadastro, nüfus ve vatandaşlıkla ilgili görev ve hizmetler; vakıflarla ilgili görev ve hizmetler; mahallî idarelerin teknik bakımdan lüzumlu gördükleri, teknik yardımlarla ilgili düzenlemeler; bütün bunların hepsi merkezî yönetimin uhdesine bırakılmıştır. Dünyada, artık, merkeziyetçi yöntemlerle idare edilen ülke kalmadı. Eğer, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun değerli milletvekilleri bunu istiyorlarsa, günün birinde eğer onlar da iktidar olurlarsa, onlar da değiştirirler. Ne yapalım; başka yapacak bir şey yok; ama, ben şunu söylemek istiyorum: Bizim yaptığımız, günün birinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu -bugün muhalefette- eğer, iktidar olurlarsa, hazıra konmuş olacaklar, bu kolaylıklardan en çok onlar istifade etmiş olacaklar. Dolayısıyla, onların bu doğrultuda bizim gibi düşünmeleri gerekir diye ifade ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bakınız, burada, şunu esas almak lazım; esas itibariyle, en önemli husus şudur: Bir yetki kullanılırken, bir hizmetin en ciddî anlamda, en verimli olarak ortaya çıkması esastır. Eğer, siz, birkaç ayda çıkması beklenen bir hizmeti, birkaç yılda ortaya koyuyorsanız, orada bir eksiklik var demektir. O eksikliği sizin görmeniz lazım. Merkezî yönetimin hantal yapısını, eğer, siz, hâlâ korumaya devam ederseniz, sizin burada yaptığınız kesinlikle dünya çıkarlarıyla, dünya gerçekleriyle çatışır.

ZEKERİYA AKINCI (Ankara)- Eleştirilerden bu kadar mı anladınız?!

HALİL ÜRÜN (Devamla)- Esas itibariyle, yapılması lazım gelen, daha kolay, daha üretken, daha ekonomik, daha kaliteli, daha hızlı bir hizmetin ortaya çıkmasıdır. Bu da, yetkiyi, mümkün olduğu kadar halka en yakın olan mahalle taşımakla yapılabilir. Dolayısıyla, bizim yapmakta olduğumuz budur ve yasa tasarısı üzerinde yaptığımız bu çalışmayı nihayetlendirmek suretiyle, arzu ettiğimiz bu hizmet hızını yakalayacağız. Bugün dünyanın hiçbir ülkesi hâlâ o sistemle kalkınmasını gerçekleştirmiş değildir; bundaki ısrarı ben anlayamıyorum, bundaki ısrara anlam veremiyorum.

Değerli arkadaşlar, bu maddeyle alakalı olarak şahsî görüşüm; madde, tamamen uygundur, yerindedir; hem Türkiye gerçeklerine uymaktadır hem Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartına, imza attığımız o özerklik şartına uygundur hem uyum yasalarına uygundur hem Türkiye'nin kalkınmasını sağlayacak olan bir maddedir. Bu maddenin mutlaka geçmesi gerekir diye ifade ediyor, hepinizi saygıyla, sevgiyle, muhabbetle selamlıyorum.

Sağ olun, var olun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ediyorum Sayın Ürün.

ZEKERİYA AKINCI (Ankara)- Hem IMF'nin felsefesine uygundur hem Ömer Dinçer'in felsefesine uygundur.

BAŞKAN- Komisyon Başkanının söz talebi var, bir açıklaması olacak.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul)- Yerimden.

BAŞKAN- Sayın Başkan, buyurun efendim.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul)- Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu tasarıyı dünden beri tartışıyoruz. 5-6 madde geçirebildik. Ağır gidiyor. İşte, artık belki bunda da bir hayır vardır, o ayrı bir mesele.

FERAMÜZ ŞAHİN (Tokat)- Acelemiz yok Sayın Başkan.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul)- Hayır, memleketin acelesi vardır belki. O açıdan söylüyorum.

FERAMÜZ ŞAHİN (Tokat)- Yok yok, senin bir acelen var!

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul)- Şimdi, Anayasayla ve tasarıyla ilgili olarak iki husus üzerinde duruluyor. Komisyon çalışması sırasında da ben bu konuda açıklamalar yaptım. Bir daha tekrar ediyorum huzurunuzda.

Anayasaya aykırılık konusunda ekim metnine baktığımız zaman bu tasarının, gerçekten bazı noktalarda ciddî sorunlar vardı altı yedi hususta; ben onları tespit ettim; Danıştayımızın da yardımıyla bu konular önemli ölçüde düzeltildi.

Gözden kaçan noktalar olabilir; o, ayrı bir konu. Yani, bile bile, Anayasaya aykırı bir metin, en azından, benim bulunduğum komisyondan geçmez. (CHP sıralarından "Oo" sesleri)

Hayır, müsaade buyurun efendim... Anlatamıyorum...

ZEKERİYA AKINCI (Ankara) - Anayasa Mahkemesinden dönen yasalar burada görüşülüyor Sayın Başkan; başka bir Mecliste görüşmedik, burada görüştük.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Anayasa Mahkemesinin verdiği kararlar doğrudur diye bir şey yok. Onlar, nass durumunda değildir. Verdiği kararın sonucuna uyarsınız, o kadar. Yanlış da olabilir; yani, kararın verilmiş olması, doğru olduğu anlamına gelmez. (CHP sıralarından gürültüler)

FERAMUS ŞAHİN (Tokat) - Anayasa Mahkemesinin verdiği kararlar yanlış mıdır?!

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Bana mesleğimi öğretmeyin lütfen; otuz yıldır bu işin içerisindeyim ben. Müsaadenizle... O konuyu kapattım.

İkinci husus; muhalefet partimizden benim bir ricam var. Bakın, bunu samimî olarak söylüyorum; orada da bunu sordum -Kemal Anadol da oradaydı, Sayın Topuz da oradaydı- bir daha soruyorum, diyorum ki, bakın, bir müsteşarın on sene önce yazdığı bir makale; doğru yanlış, onu bir tarafa bırakalım. (CHP sıralarından gürültüler)

ZEKERİYA AKINCI (Ankara) - "Arkasındayım" diyor.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Müsaade buyurun efendim... Bir şey soruyorum, lütfen... Dinleyin, bakın, dünden beri konuşmadım. Müsaadenizle...

HÜSEYİN BAYINDIR (Kırşehir) - "Yanlış" de...

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Sayın Başkan...

Şimdi, şunu soruyorum sizden; milletin huzurunda, 70 000 000 bizi dinliyor, hepinize şunu soruyorum...

ZEKERİYA AKINCI (Ankara) - Hepsi dinlemiyordur.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Dinleyen dinler.

Diyorum ki, bu sözü geçen makaleden hangi satır, hangi cümle, hangi kelime, hangi fikir elimizdeki bu metne girmişse, önerge verin çıkaracağım, söz veriyorum; buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar; CHP sıralarından gürültüler) Yapmayın!..

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şahsı adına, Sivas Milletvekili Sayın Selami Uzun?.. Yok.

Şahsı adına ikinci konuşmacı, İzmir Milletvekili Sayın Kemal Anadol; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

K. KEMAL ANADOL (İzmir) - Sayın Başkan, Yüce Meclisin saygıdeğer üyeleri; Sayın Anayasa Komisyonu Başkanı, çok değer verdiğim Profesör Burhan Kuzu'nun şimdi sordukları soruya yanıt vermek istedim; İktidar Grubunun değerli oylarıyla reddedildi. Ordu Milletvekili Sayın Kâzım Türkmen arkadaşıma teşekkür ediyorum, söz hakkını bana devretti; hiç olmazsa, Sayın Bakanın ve Sayın Komisyon Başkanının sorularına Cumhuriyet Halk Partisi Grubu ve şahsım adına yanıt verme olanağı buldum.

Şimdi, arkadaşlar, deminden beri tartışıyoruz; şu Ömer Dinçer meselesini bir halledelim, şu müsteşar meselesini evvela... (AK Parti sıralarından gürültüler)

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Neyi halledeceksin, mahkeme mi burası!

ATİLA EMEK (Antalya) - Felsefesi çok kıymetli, biliyoruz; felsefesi burada!..

K. KEMAL ANADOL (Devamla) - Sakin... Kızmayın, kızmayın... (AK Parti sıralarından gürültüler) Şimdi, bir dakika, dinleyin ama... Dinleyin... Dinleyin yahu!.. Dinleyin...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, dinleyelim.

K. KEMAL ANADOL (Devamla) - Şimdi, Komisyon Başkanınız soru sordu, yanıt veriyorum. (AK Parti sıralarından gürültüler)

Sayın Ömer Dinçer, 1995 yılında bir makale yazmış, arkadaşlarımız bu makaleyi okudular; iki önemli cümleyi ben de okuyarak geçeceğim: "Sanki, birbirinden farklı iki tane İslam varmışçasına, siyasî İslam ve kültürel İslam denilirken, bugün, modern devletin bize aşılamaya çalıştığı veya dayatmaya çalıştığı şeriatçılık ve Müslümanlık gibi iki farklı kavramın, teorik temellere oturtulması düşüncesi yatıyor gibi geliyor bana." Bu ne demektir; yani, bir adam Müslümansa, mutlaka şeriatçı olacak demektir; bunun başka anlamı yok! (AK Parti sıralarından "Maddede ne yazıyor" sesleri, gürültüler)

Dinleyin...

FAHRİ KESKİN (Eskişehir) - Kaçıncı maddede yazıyor?!

BAŞKAN - Sayın Anadol, buyurun.

K. KEMAL ANADOL (Devamla) - Başkanım, bunlar süreden düşülüyor değil mi?

AGÂH KAFKAS (Çorum) - Hangi maddede yazıyor o!

K. KEMAL ANADOL (Devamla) - Ne kadar rahatsız oluyorsunuz?! Ne olur, meramımı anlatayım. Niye rahatsız oluyorsunuz bu kadar?!

Aynı şekilde "Türkiye'de cumhuriyet ilkesinin yerini katılımcı bir yönetime devretmesi gerektiğini ve nihayet, laiklik ilkesinin yerinin İslamla bütünleşmesinin gerekli olduğu kanaatini taşıyorum" diyor, devam ediyor. (AK Parti sıralarından "Hangi maddede yazıyor o" sesleri) Vakit değerli, okumuyorum devamını.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Hangi maddede var o!

ZEKERİYA AKINCI (Ankara) - Tasarının ruhunda var, her tarafına sinmiş!

K. KEMAL ANADOL (Devamla) - Şimdi, 1995'teki bu makalesi, Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlar tarafından deşifre edilince, Sayın Müsteşar, 24.12.2003 tarihinde -Anadolu Ajansındaki demecini söylüyorum- "Sözlerimin arkasındayım, arkasında duruyorum, tekrarlıyorum, zaman beni haklı çıkardı" diyor, 24.12.2003'te diyor bunu. (AK Parti sıralarından "Delikanlı adam" sesi)

Delikanlı adam tabiî... Delikanlı adam...

AHMET YENİ (Samsun) - Hangi maddede?..

ZEKERİYA AKINCI (Ankara) - Açın gözünüzü, görürsünüz.

K. KEMAL ANADOL (Devamla) - Şimdi, Sayın Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın, 8 Ocak 2004 Perşembe günü Yavuz Donat'a verdiği demeçten bir cümle okuyacağım. Yavuz Donat soruyor: "Sayın Başbakan, yeni müsteşarınız koltuğunu koruyacak." Cevap: "Müsteşarım hakkında fikir yürütenlerin hiçbiri onu benim kadar tanımaz..."

AHMET YENİ (Samsun) - Doğru diyor.

K. KEMAL ANADOL (Devamla) - "... Yaklaşım tarzları çirkin. Bilim adamı olarak medyaya açık bir yerde konuşmuş. O konuşma ne zaman ortaya çıkarılıyor; aradan dokuz yıl geçtikten sonra, Başbakanlık Müsteşarı olduktan sonra." Dikkatinizi çekerim.

AHMET YENİ (Samsun) - Madde... Madde...

K. KEMAL ANADOL (Devamla) - Kamu yönetimi reformu üzerinde çalışırken, bütün kamuoyunun bu ayrıntıya dikkat etmesini isterim.

AHMET YENİ (Samsun) - Heyecanlanma... Heyecanlanma...

K. KEMAL ANADOL (Devamla) - Yani, Recep Tayyip Erdoğan, müsteşarınızın bu tasarının üstündeki damgasını, mührünü tescil ve tespit ediyor. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

ZEKERİYA AKINCI (Ankara) - Başbakan söylüyor, karşı çıkmayın, aman ha!..

K. KEMAL ANADOL (Devamla) - Başbakanlık Müsteşarı Ömer Dinçer'in 14 Ocak 2004 tarihinde, komisyon toplantıları başlamadan bir gün önce, TRT-2 Haber Postası programında yaptığı konuşmanın deşifre edilmiş metni elimde. Bir cümle okuyacağım. Diyor ki Ömer Dinçer: "Gördüğünüz gibi ben işimi yapıyorum. Hatta, böyle bir taslağın hazırlanmasında rol aldığım için inanın çok mutluyum; çünkü, hakikaten, bu ülke için bir şey yapma fırsatı bana verildi ve ben de onu en iyi şekilde yapmaya çalıştım ve yapmaya devam edeceğim."

FERAMUS ŞAHİN (Tokat) - Sayın Bakan, dinliyor musunuz?

K. KEMAL ANADOL (Devamla) - Şimdi, Sayın Bakan soruyor: Cumhuriyet Halk Partisinin seçim bildirgesinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Anadol, 1 dakikalık eksürenizi başlatıyorum, buyurun.

K. KEMAL ANADOL (Devamla) - Bizim parti programında ve seçim bildirgesindeki metnimizi okudu. Müsteşarın bu metnin arkasında olduğundan çok daha fazla, programımızın da, tüzüğümüzün de, seçim bildirgemizin de arkasındayız. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; AK Parti sıralarından alkışlar [!])

Aramızdaki fark ne? (AK Parti sıralarından alkışlar [!])

Bunları süreden düşüyorsunuz değil mi?

Uzlaşma nasıl olur?.. Vasıtaya binmek uzlaşma demek değildir. İstanbul'a gitmeye karar veririz hep beraber, siz uçakla gitmeye karar verirsiniz, biz de otobüsle gitmeye karar veririz; anlaşırız, trenle gideriz; ama, biz İstanbul'a gitmek isterken siz Erzurum'a gitmek istiyorsanız anlaşmak mümkün mü?

AHMET IŞIK (Konya) - Erzurum da vatan.

K. KEMAL ANADOL (Devamla) - Biz, yerelleşme programını, partimizin programında, seçim bildirgesinde yer alan metinleri daha ileri bir Türkiye için, üniter devlet yapısı içinde, özgür birey için, özgür yerel yönetimler için, yerel demokrasiler için istedik, onun için bunları yazdık, sözümüzün arkasındayız... (CHP sıralarından "bravo" sesleri, alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Anadol, tamam...

K. KEMAL ANADOL (Devamla) - Bitiriyorum.

BAŞKAN - Lütfen, cümlelerinizi tamamlar mısınız Sayın Anadol.

Buyurun.

K. KEMAL ANADOL (Devamla) - ... ama, sizin tasarınız örümcekli, çağdışı. Globalleşmeyi yerelleşme ve bu yerelleşmeyi de dinci bir anlayışa dönüştürme çabası içindeki bu tasarıyı bizim benimsememiz onun için bundan farklı. Cumhuriyet Halk Partisi Atatürk devrimlerini hedefliyor, siz çağdışı bir anlayışın temsilciliğini yapıyorsunuz burada, onun için karşıyız. (CHP sıralarından alkışlar, AK Parti sıralarından gürültüler)

FAHRİ KESKİN (Eskişehir) - Örümcek kafalı değiliz.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

EYÜP FATSA (Ordu) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Fatsa.

EYÜP FATSA (Ordu) - Söz talebim var Sayın Başkan.

BAŞKAN - Neyle ilgili?

EYÜP FATSA (Ordu) - Hem Sayın Başbakanımıza hem Grubumuza hem de hiçbir arkadaşımın böyle bir düşüncesi ve niyeti olmadığı halde, sadece niyet okuyarak veya içinden geçenleri Grubumuzun ve arkadaşlarımızın düşüncesiymiş gibi takdim ederek, arkadaşlarımıza ve Grubumuza haksız istinatta bulunan Cumhuriyet Halk Partisi sözcülerine cevap vermek istiyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

AHMET IŞIK (Konya) - Oyla, oyla!..

BAŞKAN - Sayın Fatsa, tutanakları getirteceğim...

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, Sayın Başbakana hakaret edilmemiştir.

BAŞKAN - Sayın Fatsa, tutanakları getirteceğim; o sataşmalar varsa, söz hakkı vereceğim size.

Şahsı adına, Sayın Araslı; buyurun efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

OYA ARASLI (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz önce konuşan, değerli meslektaşım, Anayasa Komisyonu Başkanı Prof. Dr. Burhan Kuzu'nun açıklamaları üzerine söz almak ihtiyacını duydum. Eğer, yanlışsa bundan sonra söyleyeceklerim, müdahale etmesini dilerim.

Öyle zannediyorum ki, meslekî hayatımızın başlangıcında -üniversitede- bana öğretildiği gibi kendisine de öğretilmiş olan bir temel bilgi vardır; bu da şudur: Akademik hayatta görev alacak kimseler "bu doğrudur" deyip, kendine göre doğru olanı ortaya koyduktan sonra, başkalarının fikirlerine zihinlerinin kapısını kilitlememelidirler.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Doğru...

AHMET IŞIK (Konya) - Çok doğru.

OYA ARASLI (Devamla) - Bana öğretildiği gibi, bu değerli arkadaşıma da, bunun, çeşitli hocaları tarafından -aynı hukuk fakültesinden mezunuz- öğretildiğini zannediyorum. Ama, ne yazık ki, bu değerli arkadaşımın, burada görev yaparken, zaman zaman, bu öğretiden uzaklaştığını, sanki ikimize de böyle bir şey öğretilmemiş gibi bir tavır içerisine girdiğini izliyorum. Arkadaşımız, devamlı şunu söylüyor: Anayasa Mahkemesinin kararları, dogma değildir, mutlak doğru değildir; ama, Anayasa Mahkemesi, o kararı vermiştir, tartışılır... Doğru, evet; tartışılır. Hepimiz de Anayasa Mahkemesinin kararları üzerine, bu kararlara katıldığımızı veya katılmadığımızı gösteren, çeşitli açılardan eleştiren makaleler yazmışızdır; ama, bu, vatandaş olarak, milletvekili olarak, Anayasa Komisyonu Başkanı olarak, bakan olarak, Anayasa Mahkemesi kararlarına uymak zorunluluğumuzu ortadan kaldırmaz; ama, Anayasa Mahkemesi kararlarının, bir küçük heyetin çoğunluğunun verdiği kararlar olup, bizden doğruyu bulduğunun tartışmalı olduğunu ifade etmek, bu kararların meşruiyetine, herkesi bağlayıcılığına gölge düşürür. Bunu, bir bilim adamına, bir milletvekiline, bir anayasa profesörüne yaraştırmakta zorlandığımı burada ifade etmeliyim.

Önümüze konulan tasarıda, her şey ayıklandı deniliyor. Burhan Kuzu'nun penceresinden, Anayasaya aykırı olan her şey ayıklanmış olabilir; ama, ben, görüyorum ki, Anayasaya aykırılıklar, hâlâ, bu tasarıda, şu kürsülerde, defaatle, çeşitli maddeler münasebetiyle dile getirilecek kadar çok sayıda. Onun için, ben, arkadaşıma, tasarıyı, tekrar tekrar, bir kere daha okumasını diliyorum.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Çok okuduk Hocam...

OYA ARASLI (Devamla) - Bize sordukları bir şey var: "Ömer Dinçer'in fikirleri neresinde bu tasarının." diyor Neresinde değil ki sevgili arkadaşım, neresinde değil ki... (CHP sıralarından alkışlar) Amacından başlayarak, her yerinde damgası var bu fikirlerin. Bunu ben söylemiyorum, kendisi söylüyor; bu damgadan müftehir. Bunu iftiharla da, biraz önce Sayın Anadol'un açıkladığı gibi, her yerde açıklıyor.

Bir şeyin aynı kelimelerle ifade ediliyor olması, aynı amaçla ifade ediliyor olması demek değil. Galiba, bizleri ayıran en büyük ayırım da amacımız. Biz, laik, demokratik Türkiye'yi, Atatürk'ün kurmuş olduğu Türkiye'yi, Türkiye Cumhuriyetini ilelebet yaşatmak azim ve kararlılığındayız; Cumhuriyet Halk Partisinin kuruluş nedeni budur. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri alkışlar, AK Parti sıralarından alkışlar)

Her zaman bu nedenin arkasındayız, her zaman arkasında olacağız. Siz, meydanlarda "cumhuriyeti korumak bizim de fikrimizdir, bizim de idealimizdir; laik cumhuriyet bizim de hedefimizdir" diyorsunuz; ama, Ömer Dinçer'in fikirlerini böyle bir tasarıya, laik cumhuriyetin işlevinin bittiğini, zamanının geçtiğini söyleyen Ömer Dinçer'in eline, böyle bir yasa tasarısının hazırlığını.teslim etmekte tereddüt etmiyorsunuz. (AK Parti sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Araslı, ek sürenizi veriyorum, buyurun.

OYA ARASLI (Devamla) -Bitiriyorum Sayın Başkan.

MEHMET EMİN TUTAN (Bursa) - Hocam, bir tek madde söyleyin.

OYA ARASLI (Devamla) - Neresinde olduğunu her vesileyle söylüyoruz efendim; ama, bazı kişiler için bir şeyi bir kere söylemek yeter, bazıları için defaatle söylemek yeter; hâlâ "neresinde" diye soruyorsanız, bu, artık, bizim sorunumuz değil, sizin sorununuz; biz anlatmaktan yorulduk, siz de biraz anlamaya gayret ediniz.

Saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Araslı.

Saygıdeğer milletvekilleri, birleşime 1 saat ara veriyorum.

Kapanma Saati : 19.26

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati : 20.30

BAŞKAN : Başkanvekili Nevzat PAKDİL

KÂTİP ÜYELER : Suat KILIÇ (Samsun), Ahmet KÜÇÜK (Çanakkale)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 55 inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

349 sıra sayılı kanun tasarısının görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

IV. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

4.- Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun Tasarısı ile İçişleri, Plan ve Bütçe ve Anayasa Komisyonları Raporları (1/731) (S. Sayısı: 349) (Devam)

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet yerinde.

Tasarının 7 nci maddesi üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştı.

Şimdi, 10 dakika süreyle, soru-cevap işlemi yapacağız.

Sayın Haluk Koç?.. Yok.

Sayın Işık, buyurun.

AHMET IŞIK (Konya) - Sayın Başkan, 7 nci maddede, merkezî idare tarafından yürütülecek görev ve hizmetler "sayma" usulüyle belirtilmiştir; bu görevler, onun hizmet alanıyla sınırlı mıdır?

Diğer sorum: Maddede sayılmayan ve halen merkezî idare tarafından yürütülen bazı hizmetler, örneğin meteoroloji gibi hizmetler yerel yönetimler eliyle yapılabilecek midir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Ben teşekkür ederim.

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, ben geldim; söz hakkım geçti mi?

BAŞKAN - Evet, bu defa sizin sıranız geçti Başkanım.

Sayın Oral, buyurun.

V. HAŞİM ORAL (Denizli) - Sayın Bakanım, öncelikle şunu sormak istiyorum: Malum, siz, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünden sorumlu Bakansınız; ancak, yasa tasarısında gençlik ve sporla ilgili bir şey göremiyorum. Bu, merkezden mi yönetilecek, yoksa, illerdeki gençlik ve spor il müdürlükleri marifetiyle mi yürütülecek? Bu, birinci sorum.

İkinci sorum: Çok iyi niyetle ve bütün arkadaşlarımın da affına sığınarak bir şey söylemek istiyorum. Demin, Sayın Bakanım, özellikle bu yasanın gerekliliği konusunda aydınlatıcı bilgiler verirken "biz, bizden çok gerilerde olan ülkelerin çok gerisinde kaldık" dediler; ki, haklılar, doğrular. Ben, burada şöyle bir yorum getirmek istiyorum; bilmiyorum Sayın Bakanım bana katılır mı: Geçmişte, şapkayla siyaset yapanlar, başörtüsüyle siyaset yapanlar, gazetelere elleri kolları bağlı yerel yöneticilerin resimlerini koyanlar, kadayıfın altıyla üstüyle siyaset yapanlar, yeğenlerle siyaset yapanlar, bankaları hortumlayanlar, acaba, bu yasanın bu hale gelmesinde, bu yasanın kullanılamamasında, yerel yönetimlerin, daha doğrusu, bu yasanın tarif edilmesi sırasındaki ihtiyaçların gerçek sebepleri değiller midir diye, sizin de benim düşüncelerimle ilgili yoruma katkı koymanızı rica ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Oral.

Sayın Gazalcı, buyurun.

MUSTAFA GAZALCI (Denizli) - Sayın Başkan, Sayın Bakana, aracılığınızla, şu soruları yöneltmek istiyorum:

1- Görüşmekte olduğumuz bu tasarının ilk taslağında millî eğitim hizmetleri de bütünüyle yerel yönetimlere devrediliyordu. Görüştüğümüz tasarıda bundan vazgeçildiğini görüyoruz. Önce taslağa konulduğu halde sonradan çıkarılması, kamuoyunda oluşan tepkiler üzerine mi olmuştur?

2- Kültür Bakanlığı da taşra teşkilatı kuramayacak bakanlıklar arasında. Eğitimde görülen bir sakınca Kültür Bakanlığında görülmeyecek mi?

3- Millî Parklar Genel Müdürü, Çanakkale Gelibolu Şehitliğine girişi paralı yapmıştır. Bu, yerel tepkilere yol açmıştır; insanların şehitliklerini parayla ziyaret etmesi...

Ayrıca, yine, Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Erkan Mumcu "müzelerin işletmesini özel şirketlere devredeceğiz" diye bir açıklama yapmıştır. Ayasofya Müzesinin işletmesini almak için İtalyanlar istekli olmuşlardır. Bu tasarı yasalaşırsa, örneğin, Millî Parklar Genel Müdürlüğü, Gelibolu Şehitliğini paralı yapabilecek midir? Kültür ve Turizm Bakanı müzeler konusunda bir karar verebilecek midir? Siz bu kararları benimsiyor musunuz?

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Baloğlu, buyurun.

FERİDUN FİKRET BALOĞLU (Antalya) - Efendim, bu tasarının tartışma sürecinin ikinci gününü yaşıyoruz. Toplumda geniş bir tepki oluşuyor, Meclisin kapısına kadar dayandı insanlar. Bu tasarının mimarı olmakla övünen Müsteşar, dün bir memur toplantısında -çok üzülerek söylüyorum- yuhalanarak toplantıyı terk etmek zorunda kaldı. Bu gergin ortamda bu tasarıyı Meclisten geçirmekte direnecek misiniz; geri çekmeyi düşünüyor musunuz? Bu, bir.

İki; sağdan sola kadar birçok kitle örgütü bu tasarıya karşı. Böylesine bir karşıtlık karşısında herkesin yanıldığını, sadece sizin doğru düşündüğünüzü mü düşünüyorsunuz?

Teşekkür ederim.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elazığ) - Her tepki gösterilen yasayı geri mi çekeceğiz?!

BAŞKAN - 5 dakikalık süre doldu; eğer Sayın Bakanın cevaplarından arta kalan süre olursa yine kullandıracağım.

Buyurun Sayın Bakanım.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, bana ayrılan süre içerisinde, sorulara kısa kısa cevaplar vermeye çalışacağım.

Önce, Sayın Işık, Meteoroloji Genel Müdürlüğünün hizmetleri de mi taşra örgütleri tarafından görülecek diye bir soru yönelttiler. Bu soruya hemen cevap vermek durumundayım. Kanunlarla, münhasıran merkezî idare tarafından yerine getirilmesi öngörülen ulusal nitelikteki görev ve hizmetler merkezî yönetimler tarafından yerine getirilecektir. Meteoroloji hizmetleri de, merkezî idare tarafından yerine getirilmesi gereken ulusal nitelikli bir görev olduğu için, bu yetki merkezî idarenin elindedir. Size, bu sorunuzla ilgili vereceğim cevap bundan ibarettir.

Sayın Oral, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün taşra teşkilatlarının yerel yönetimlere devrini hatırlatan bir soru yönelttiler bana.

V. HAŞİM ORAL (Denizli) - Öyle bir şey demedim; nasıl yöneteceksiniz dedim.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Evet, şimdi, hemen ona cevap veriyorum. Bizim bu tasarımızın sanıyorum geçici 1 inci...

V. HAŞİM ORAL (Denizli) - 7 nci maddede yok Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Bir saniye... Bir saniye... Var, olmaz mı.

V. HAŞİM ORAL (Denizli) - Nerede var?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Evet, geçici 1/f maddesi...

V. HAŞİM ORAL (Denizli) - Geçici madde!..

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - "Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü taşra teşkilatının görev ve yetkileri ile spor sahaları, spor salonları, stadyumlar ve diğer spor tesisleri bina, araç, gereç, taşınır ve taşınmaz malları, alacak ve borçları, bütçe ödenekleri ve kadroları ile birlikte olmak üzere personeli, belediye sınırları içinde belediyelere, belediye sınırları dışında da il özel idarelerine devredilecektir." Yani, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, yine denetim görevini yapacaktır, koordinasyon görevini yapacaktır; ama, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün il ve ilçe örgütleri, belediye sınırları içerisinde olan yerlerde belediyelerimize, belediye sınırları dışında olan yerlerde de il özel idarelerine devredilecek ve bu hizmetler yerel yönetimler tarafından görülmeye devam edilecektir.

Şöyle bir soru daha yönelttiniz Haşim Bey. "Niçin bu ihtiyaçlar şimdiye kadar gerçekleşmedi" dediniz ve birtakım misaller de verdiniz. Ben, zaman darlığı sebebiyle oralara girmek istemiyorum.

Ben, ilk gün yapmış olduğum konuşmada da ifade etmiştim; özellikle son yıllarda kurulan aşağı yukarı tüm hükümetlerin programında, kamuda yeniden yapılanma hedefi yer almıştır, Ankara'da toplanan yetkilerin önemli bir bölümünün yerel yönetimlere devriyle ilgili vaatler yer almıştır. Hükümetlerin bunu yapacağı hükümet programlarında yer almıştır. Şu ana kadar niçin gerçekleşmedi diye düşündüğümüzde, benim ilk aklıma gelen, bir siyasî irade noksanlığıdır. Biz, son yıllarda, daha çok koalisyon hükümetleriyle yönetildik. Koalisyon hükümetlerinde bu tür temel konularda uzlaşı sağlayarak bir yasa tasarısını Parlamentoya sevk etmenin belki güçlüğü burada yatmaktadır. Aynı zamanda, tabiî, bir de güçlü bir siyasî irade gerekir. 3 Kasımdan sonra Parlamentoda oluşan bu tablo, İktidar Partisine, bu konuda güçlü bir irade ortaya koyma imkânı vermiştir. Bu, milletimizin bir tercihinin sonucudur. İşte, biz de, o nedenle, şu ana kadar hep özlemi duyulduğu halde bir türlü gerçekleşemeyen bir adımı atmış bulunuyoruz; şu anda bir tasarıyı görüşüyoruz.

Sayın Gazalcı Millî Eğitim Bakanlığıyla ilgili bir soru yönelttiler "daha önceki metinlerde Millî Eğitim Bakanlığının da taşra teşkilatları mahallî yönetimlere aktarılıyordu; ama, bundan vazgeçtiniz" dediler. Ben, ilk gün yaptığım konuşmada da ifade etmiştim; Sayın Cumhurbaşkanımızı ziyarete gittiğimizde, Sayın Cumhurbaşkanımız da, Millî Eğitim Bakanlığının yapmış olduğu hizmetlerin özelliği ve teşkilatının büyüklüğü sebebiyle "eğer Millî Eğitim Bakanlığının taşra teşkilatları yerel yönetimlere devredilecekse, bunun için geçiş sürecini uzun tutun" demişti. Nitekim, daha sonra bunu beş yıla çıkarmıştık; ama, daha sonra, Bakanlar Kurulunda değerlendirildi. İleriki bir aşamada Millî Eğitim Bakanlığının taşra teşkilatlarının yerel yönetimlere devri hususunu mahfuz tutarak bu metinden çıkardık. Tepki demeyelim; ama -bazı konularda, biz, son derece hassasız Hükümet olarak- ülkemizin içinden geçtiği süreçte, bu hassasiyetleri değerlendirerek böyle bir tercihte bulunduk. İleride bunu gündeme tekrar alabiliriz.

Kültür Bakanlığıyla ilgili sorular yönelttiniz. Kültür Bakanlığıyla ilgili sorulara, tabiî, şu anda cevap verebilmem için Kültür Bakanının yanımda olması lazım. Bu sorularınıza da, izin verirseniz, yazılı cevap vereyim.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Bakanım, teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, soru-cevap işlemi tamamlanmıştır.

Madde üzerinde 7 adet önerge vardır; önergeleri, önce geliş sıralarına göre okutacağım, sonra aykırılık derecelerine göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 7 nci maddesi (b) bendinde geçen "hazine" ibaresinden sonra "bankalar" ibaresinin eklenmesini arz ederim.

Orhan Erdem

Konya

BAŞKAN - İkinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 7 nci maddesinde geçen "Kanunlarla münhasıran" ibaresinin "Kanunlarla belirlenen" olarak değiştirilmesini arz ederim.

Orhan Erdem

Konya

BAŞKAN - Üçüncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 7 nci maddesindeki (j) bendinin madde metninden çıkarılmasını ve diğer bentlerin buna göre yeniden teselsül ettirilmesini arz ederim.

Kerim Özkul

Konya

BAŞKAN - Dördüncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 7 nci maddesindeki (i) bendinin madde metninden çıkarılmasını ve diğer bentlerin buna göre yeniden teselsül ettirilmesini arz ederim.

Kerim Özkul

Konya

BAŞKAN - Beşinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 7 nci maddesindeki (d) bendinin madde metninden çıkarılmasını ve diğer bentlerin buna göre yeniden teselsül ettirilmesini arz ederim.

Kerim Özkul

Konya

BAŞKAN - Altıncı önergeyi okutuyorum...

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Sayın Başkanım, son okunacak iki önergenin gerekçesi 500 kelimeyi geçtiği için işleme alamazsınız efendim.

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, bilgisayar programında 499 kelimeyi geçmiyor. Herhalde bilgisayar, Sayın Kapusuz'dan daha iyi sayar.

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Sayın Başkan, burada saydım; bir önceki de böyle...

HALUK KOÇ (Samsun) - Efendim, Sayın Kapusuz'un saymasındansa bilgisayarın sayması daha güvenilir.

SALİH KAPUSUZ (Ankara) - Sayarsanız, görürsünüz...

BAŞKAN - Bir dakika..

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, bunlar sayılarak veriliyor.

BAŞKAN - Sayın Başkan, bir dakika müsaade ederseniz...

MUSTAFA ERDOĞAN YETENÇ (Manisa) - Sayın Başkan, tek tek sayın.

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, geçerli olup olmaması konusunda, Başkanlık Divanının önergedeki kelime sayısını tespit etmesini istiyorum!..

BAŞKAN - Buyurun; siz, okumaya devam edin lütfen.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "Merkezî idare tarafından yürütülecek görev ve hizmetler" başlıklı 7 nci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Haluk Koç	Muzaffer R. Kurtulmuşoğlu	R. Kerim Özkan
Samsun	Ankara	Burdur
Mehmet Kartal		Mehmet Işık
Van		Giresun

BAŞKAN - Yedinci önergeyi okutuyorum. Bu önerge, en aykırı önergedir; okutup, işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "Merkezî idare tarafından yürütülecek görev ve hizmetler" başlıklı 7 nci maddesinin Anayasaya aykırılığı nedeniyle tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Oya Araslı	Haluk Koç	Ufuk Özkan
Ankara	Samsun	Manisa
Haşim Oral		Halil Tiryaki
Denizli		Kırıkkale

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet?..

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Biz de katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Gerekçe mi...

HALUK KOÇ (Samsun) - Gerekçe okunsun Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

349 sıra sayılı kanun tasarısının "Merkezî idare tarafından yürütülecek görev ve hizmetler" başlıklı 7 nci maddesinin madde gerekçesinde aynen şu ifadelere yer verilmektedir.

"Madde, 8 inci madde ile birlikte bu Kanunun en hayatî hükümlerini oluşturmaktadır. Çünkü ilk defa merkezî idare ile mahallî idareler arasındaki görev, yetki ve sorumluluk dağılımı yeni kamu yönetimi anlayışına uygun olarak farklı bir yaklaşımla ele alınmıştır. Bu görev dağılımı yapılırken kamu yönetiminin bütünlüğü ilkesi dikkate alınmış, merkezî idare ile mahallî idareler birbirlerini ikame edecek kurumlar olarak değil, devletin yürütmeye ilişkin ve birbirini tamamlayan unsurları olarak değerlendirilmiştir.

Merkezî idare 6 ncı maddede sayılan yetki ve sorumlulukları çerçevesinde, bazı görev ve hizmetleri doğrudan kendisi yerine getirecektir. Bu hizmetler, niteliği gereği doğrudan merkezî idare tarafından yerine getirilmesi gereken hizmetler olup, mahallî idarelere devredilemeyecek niteliktedir. Diğer taraftan, ülkemizin de onaylamış olduğu Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının bir gereği olarak, bunlar tadadî bir şekilde sayılıp, bunlar dışında kalanların mahallî idareler tarafından yerine getirilmesi öngörülmektedir. Bu kapsamda maddede doğrudan merkezî idarenin yerine getirmesi gereken görev ve hizmetler sayılmıştır."

349 sıra sayılı kanun tasarısının "Merkezî idare tarafından yürütülecek görev ve hizmetler" başlıklı 7 nci maddesi, merkezî idare tarafından yürütülecek görev ve hizmetleri kalem kalem sıralamıştır.

Anayasamızın 123, 126 ve 127 nci maddeleri merkezî idarenin, idarede genel yetkili birim olduğunu ortaya koymaktadır. Bu gerçek ortada dururken, 7 nci maddede merkezî idare tarafından yürütülecek görev ve hizmetlerin tadadî olarak gösterilmesi, merkezî idarenin genel yetkili ve görevli idarî birim olma özelliğini Anayasaya aykırı bir biçimde ortadan kaldıracaktır.

Anayasanın herhangi bir hükmüne aykırı olan bir düzenlemenin hukuk devleti ilkesiyle de bağdaşması mümkün değildir; çünkü, hukuk devleti, bütün işlem ve eylemlerinin hukuk kurallarına uygunluğunu başlıca geçerlilik koşulu sayan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurmayı amaçlayan ve bunu geliştirerek sürdüren, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasaya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, insan haklarına saygı duyarak bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, Anayasa ve hukuk kurallarına bağlılığa özen gösteren, yargı denetimine açık olan, yasaların Anayasaya uygun olma zorunluluğunu kabul eden hukuk devletinde, Anayasanın herhangi bir kuralına aykırılığı saptanan yasa kuralları, doğal olarak hukuk devleti ilkesine de aykırılık oluştururlar.

Diğer yandan, Anayasanın herhangi bir hükmüne aykırı yasaların Anayasanın 11 inci maddesinde ifade edilmiş olan Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkesiyle bağdaşması da düşünülemez. Anayasanın 11 inci maddesinde "Anayasa hükümleri yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır. Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz" denilmektedir.

349 sıra sayılı kanun tasarısının yukarıdaki gerekçelerle Anayasaya aykırı olan 7 nci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını ve yerine Anayasaya uygun bir düzenleme yapılmasını sağlamak amacıyla bu önerge verilmiştir.

K. KEMAL ANADOL (İzmir) - Karar yetersayısının aranılmasını istiyoruz.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, önergeyi oylarınıza sunup, karar yetersayısı arayacağım.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

K. KEMAL ANADOL (İzmir) - Yok, hiç uğraşmayın.

BAŞKAN - Karar yetersayısı yoktur; birleşime 5 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati : 20.53

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 21.00

BAŞKAN : Başkanvekili Nevzat PAKDİL

KÂTİP ÜYELER : Suat KILIÇ (Samsun), Ahmet KÜÇÜK (Çanakkale)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 55 inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

IV. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

4. - Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun Tasarısı ile İçişleri, Plan ve Bütçe ve Anayasa Komisyonları Raporları (1/731) (S. Sayısı: 349) (Devam)

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet yerinde.

Önergenin oylanmasında karar yetersayısı bulunamamıştı.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunacağım ve karar yetersayısını arayacağım: Kabul edenler...

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, AK Parti Grubu kabul etti; önerge kabul edilmiştir.

BAŞKAN - Hayır, hayır... Bir dakika Hocam, yapmadık ki bir şey...

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, kabul edildi.

BAŞKAN - Hayır efendim, hayır...

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir; karar yetersayısı vardır.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "Merkezî idare tarafından yürütülecek görev ve hizmetler" başlıklı 7 nci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Haluk Koç (Samsun) ve arkadaşları

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet?..

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Biz de katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

349 sıra sayılı kanun tasarısının "Merkezî idare tarafından yürütülecek görev ve hizmetler başlıklı 7 nci maddesinin madde gerekçesinde aynen şu ifadelere yer verilmektedir:

"Madde, 8 inci maddeyle birlikte bu Kanunun en hayatî hükümlerini oluşturmaktadır. Çünkü ilk defa merkezî idare ile mahallî idareler arasındaki görev, yetki ve sorumluluk dağılımı yeni kamu yönetimi anlayışına uygun olarak farklı bir yaklaşımla ele alınmıştır. Bu görev dağılımı yapılırken kamu yönetiminin bütünlüğü ilkesi dikkate alınmış, merkezî idare ile mahallî idareler birbirlerini ikame edecek kurumlar olarak değil, devletin yürütmeye ilişkin ve birbirini tamamlayan unsurları olarak değerlendirilmiştir.

Merkezî idare, 6 ncı maddede sayılan yetki ve sorumlulukları çerçevesinde, bazı görev ve hizmetleri doğrudan kendisi yerine getirecektir. Bu hizmetler, niteliği gereği doğrudan merkezî idare tarafından yerine getirilmesi gereken hizmetler olup, mahallî idarelere devredilemeyecek niteliktedir. Diğer taraftan, ülkemizin de onaylamış olduğu Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının bir gereği olarak, bunlar tadadî bir şekilde sayılıp, bunlar dışında kalanların mahallî idareler tarafından yerine getirilmesi öngörülmektedir. Bu kapsamda, maddede doğrudan merkezî idarenin yerine getirmesi gereken görev ve hizmetler sayılmıştır."

349 sıra sayılı kanun tasarısının "merkezî idare tarafından yürütülecek görev ve hizmetler" başlıklı 7 nci maddesi, merkezî idare tarafından yürütülecek görev ve hizmetleri kalem kalem sıralamıştır.

Anayasamızın 123, 126 ve 127 nci maddeleri, merkezî idarenin idarede genel yetkili birim olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu gerçek ortada dururken, 7 nci maddede merkezî idare tarafından yürütülecek görev ve hizmetlerin tadadî olarak gösterilmesi, merkezî idarenin genel yetkili ve görevli idarî birim olma özelliğini, Anayasaya aykırı bir biçimde, ortadan kaldıracaktır.

Diğer yandan, böyle bir düzenleme, sıralanan hususlar dışında merkezî idarenin mahallî idare coğrafyasında yetkisiz olduğu anlamına gelecektir. Bu da Anayasanın 123, 126 ve 127 nci maddelerine aykırı düşeceği gibi, düzenlemenin Anayasanın 3 üncü maddesinde ifade edilen üniter devlet ilkesine uygunluğunu da tartışmaya açacaktır.

İdarenin bütünlüğü ilkesinde "genel yetki" merkezî yönetimdedir. Yerel yönetimlerin yetkileri, görevlerin sayılıp sınırlandırmasıyla belirlenir. Buna karşın, yerellik ilkesinde "genel yetki" yerel yönetimlere aittir. Görevleri sayılıp sınırlandırıldığı taraf merkezî yönetimdir. Anayasanın "mahallî müşterek ihtiyaçları karşılamak" üzere kurulmasını öngördüğü mahallî idarelere verilen görevlerin karşılayacağı toplumsal ihtiyaçların büyük çoğunluğunun "yerel ortak ihtiyaç" olarak nitelendirilmesi gerekmektedir. Bugüne kadar, merkezî idare ile yerel yönetimler arasındaki görev bölüşümüne ilişkin birçok kanun, dava ya da itiraz yoluyla Anayasa Mahkemesine götürülmüştür. İmar planları yapma yetkisine ilişkin düzenlemelerden Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma Teşkilatı kurulmasına ilişkin düzenlemelere kadar Anayasa Mahkemesinin bu konuda bir dizi kararı bulunmaktadır. Anayasa Mahkemesi kararlarında, merkezî idare ile mahallî idareler arasındaki görev sınırlarına ilişkin sorunlar, merkezî idare yetkilerinin mahallî idareler aleyhine genişletilmesinden doğmuştur. 349 sıra sayılı kanun tasarısında ise, merkezî idarenin görevleri mahallî idareler lehine sınırlanmaktadır. Bu anlamda, Anayasaya aykırılıkların ayıklanması için maddenin tasarıdan çıkarılması doğru olacaktır.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 7 nci maddesindeki d) bendinin madde metninden çıkarılmasını ve diğer bentlerin buna göre yeniden teselsül ettirilmesini arz ederim.

Kerim Özkul

Konya

KERİM ÖZKUL (Konya) - Önergelerimi geri çekiyorum.

BAŞKAN - Önergeler geri çekilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 7 nci maddesinde geçen "Kanunlarla münhasıran..." ibaresinin "Kanunlarla belirlenen..." olarak değiştirilmesini arz ederim.

Orhan Erdem
Konya

ORHAN ERDEM (Konya) - Her iki önergeyi de geri çekiyorum.

BAŞKAN - Önergeler geri çekilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 7 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7 nci madde kabul edilmiştir.

8 inci maddeyi okutuyorum:

Mahallî idarelerin görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 8. - Mahallî müşterek ihtiyaçlara ilişkin her türlü görev, yetki ve sorumluluklar ile hizmetler mahallî idareler tarafından yerine getirilir.

Mahallî idareler görev, yetki ve sorumluluk alanlarına giren hizmetleri, idarenin bütünlüğüne, kanunlarla belirlenen esas ve usullere, kalkınma plânının ilke ve hedeflerine, kendi stratejilerine, amaç ve hedeflerine, performans ölçütlerine uygun olarak yürütür.

Mahallî idarelerin kanunlarla verilen temel görev ve hizmetleri ciddi şekilde aksatması ve bu durumun halkın sağlık, huzur ve esenliğini önemli ölçüde olumsuz etkilemesi durumunda, aksamanın boyutu ile ölçülü olmak kaydıyla, ilgili merkezî idare kuruluşunun talebi üzerine İçişleri Bakanlığı bu aksaklıkların giderilmesi için kanunlarda öngörülen tedbirleri alır.

BAŞKAN - Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Çanakkale Milletvekili İsmail Özay; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Özay, süreniz 10 dakika.

CHP GRUBU ADINA İSMAİL ÖZAY (Çanakkale) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısında merkezî idarenin yetkileri 7 nci maddede sayılırken, 8 inci maddede de, mahallî idarelerin yetkileri "mahallî müşterek ihtiyaçları yerine getirmek" gibi soyut bir tanımla belirlenmeye çalışılmıştır. Hangi konuların mahallî müşterek ihtiyaçlara girdiği konusu yasalarca tanımlanmamıştır. Örneğin, kentsel bir alanın planlanması, ilk bakışta, hiç tartışmasız yerel yönetimlerin yetkisi içerisinde, mahallî müşterek ihtiyacın yerine getirilmesi olarak düşünülebilir; ama, Anayasa Mahkemesi, 1991'de "imar planlamasının, mutlaka ve yalnızca yerel bir gereksinim olarak nitelenmesi zordur" şeklinde bir karar almıştır. Tanımları açıkça yapılmamış kavramları yasanın içine yerleştirerek, kendi işimize geldiği gibi yorumlamamız çok sakıncalıdır. Bu nedenle, mahallî idarelerin görev ve yetkilerinin tanımlanması boşluktadır, anayasal tartışmaya açıktır.

Maddenin ikinci fıkrası, yerel hizmetlerin yürütülmesindeki prensipleri belirlemeye çalışmaktadır. İlk bakışta, merkezî idareyle eşgüdüm içerisinde ortak bir strateji ve planlama yapılacağı izlenimini uyandırmaktadır; ama, kavramlar incelendiğinde tuzak ortaya çıkmaktadır. Yerel hizmetlerin yürütülmesinde merkezî idareyle eşgüdüm sağlanmasında hiçbir zorunluluk yoktur. Yerel yönetimler hizmetlerini sürdürürken, kendi stratejilerine, amaç ve hedeflerine, kendi performans ölçütlerine uymak zorundadır denilmektedir. Üstelik, tasarının 6 ncı maddesi, merkezî yönetimin yerele yönelik planlama yapmasına ve strateji belirlemesine de izin vermemektedir. Bu durum, ilintisiz, kaynak israfına yol açan yatırımların yapılmasına neden olacaktır.

Yine, bu maddenin üçüncü fıkrasında, anlamsız, yetersiz bir tanımlama yapılmış, partizanlığa açık bir denetim şekli oluşturulmaya çalışılmıştır. Yerel yönetimlerin hizmetlerini ciddî şekilde aksatması, halkın sağlık, huzur ve esenliğinin olumsuz etkilenmesi gibi soyut kavramlar, İçişleri Bakanlığının vesayet yetkisini genişletmektedir.

Bu saydıklarım, hukuksal boyutu olan, hukuk tekniği içerisinde tartışılacak ciddî, önemli sorunlardır. Bu tartışmalar yapılır; ama, asıl olan, bu yerelleşme modeline göre halkın yaşamının nasıl etkileneceğidir. Sağlık, tarım, orman, kültür ve sosyal hizmetler yerel yönetimlere devredilecektir. Bu hizmetler gelir getiren değil, aksine kaynak tüketen hizmetlerdir. Merkezî hükümet, geçtiğimiz dönemlerde, bu hizmetlere yönelik bütçe kaynaklarını giderek azaltmaktaydı. Şimdi, külfet gibi gördüğü bu hizmetleri yerele bırakarak sorumluluktan kaçmaktadır. Merkezden kaynak aktarılacağı lafları da ayrı bir tuzaktır. Ortada yerel yönetimlerin gelirlerini artıracak yasanın izi bile yoktur. Merkezî bütçeden aktarılacağı bahsedilen kaynağın ölçütü bile belirlenmemiştir. Yerel yönetimler, zaten kendileri kaynak sıkıntısı içerisindedirler, merkezden de yeterli kaynak gelmeyeceği için, bu hizmetler daha çok aksayacaktır.

Yerel yönetimler, bu giderleri karşılayabilmek için, ya sağlık hizmetlerini pahalılaştıracaklar ya da yetersiz hizmet vermek durumunda kalacaklardır. Bu durumda özel sağlık kuruluşlarının devreye girmesi kaçınılmaz olacaktır, özellikle sabit ve dar gelirli vatandaşlarımızın sağlık hizmeti alabilmeleri neredeyse imkânsız hale gelecektir.

Değerli milletvekilleri, bu tasarıyı daha iyi değerlendirebilmek için maddelerine bakmak yetmez; amacına ve gerekçesine bakarak, kamu yönetiminin hangi amaçla, nasıl şekillendirilmek istendiği daha iyi anlaşılabilir. Kamu yönetimimizin, toplumun ihtiyacını yeterince karşılamadığı bir gerçektir. Üstelik, halkımızın da, kamu yönetiminin yeniden yapılanması konusunda uzun yıllardır bir beklentisi bulunmaktadır. 1980 sonrası dünyadaki ideolojik değişimler ve 1990 sonrası küreselleşmenin etkileri, kamu düzenlerinin yeniden ele alınması ihtiyacını daha da hızlandırmıştır. Yeni kamu düzeninde yerelleşme daha çok kabul gören ortak bir çözüm gibi görülmektedir; ancak, yerelleşmenin nasıl gerçekleşeceği, yerelleşen yetkileri kimin, nasıl kullanacağı gibi birçok konu bugün tartışılmaktadır.

Bakıldığında, yerelleşmeyi, geniş halk kesimleri, samimiyetle, kendi görüşleri de alınarak, günlük işleri daha kolay çözümlensin diye isterken, sermaye çevreleri, uluslararası sermaye kuruluşları, piyasanın önündeki engellerin kalkması ve yeni pazarlar yaratılması için yerelleşmeyi istemektedirler. Türkiye'deki başka gruplar da, yerelleşmeyi başka amaçlarla savunmaktadırlar. Bunların arasında numaralı cumhuriyet tezlerini ortaya atanlar ile cumhuriyetin temel niteliklerini değiştirmeyi düşünenler de bulunmaktadır. O zaman, yerelleşmeyi savunan herkesin aynı şeyi savunmadığı, aynı amacı gütmediği açıkça ortaya çıkmaktadır. Doğaldır ki, sermayeyle, cumhuriyetle hesaplaşmak isteyen insanlar ile sokaktaki halkın yerelleşme isteği arasında dağlar kadar fark vardır.

Şimdi, yerelleşmeyi isteyen sermaye ile uluslararası kuruluşların yerelleşmeyi niçin istediklerine bakalım. Örneğin, Türkiye'de yerelleşme doğrultusunda kamu düzeni değişikliğini isteyen IMF, bütçe ve borçlanmalara sıkı kontrol getirecektir diye beklentilerini açıklamaktadır. OECD ise, özellikle ekonomik altyapıyla ilgili mevzuatın azaltılması ve rekabet politikasının kurumsallaşmasını gerçekleştirmelidir diyerek, kamu yönetimindeki değişiklikleri izlemekte ve denetlemektedir. Uluslararası kuruluşların beklentileri bellidir; bütçedeki gider kalemini olumsuz etkileyen personel harcamaları ile sosyal harcamaların azaltılması ve uluslararası şirketlerin sosyal hizmet ve kentsel altyapı ihalelerine girmelerinin kolaylaştırılmasıdır. Bunun için, özellikle sosyal hizmet üreten birimlerin kadrolarıyla birlikte yerelleşmesini ve yerel yönetimlerin bir şirket anlayışı içerisinde örgütlenmesini istemektedirler. Bu ticarî yaklaşıma göre yapılacak kamu düzenlemesi, ülkeyi pazara, kamu ve yerel yönetimleri şirkete, yurttaşı müşteriye dönüştürür. Hedefi sadece bu olan, uluslararası kuruluşların önünde diz çökerek bu tür bir yerelleşmeye, Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz karşı çıkıyoruz. Ülkemizde entelektüel geçinen numaralı cumhuriyetçiler ile cumhuriyetin temel niteliklerini sorgulayan ve değiştirmek isteyen insanlar da yerelleşmeyi savunuyorlar. Onlar, niçin yerelleşmeyi istediklerini yazılı olarak kamuoyuna sunmuşlardır. Onlar, cumhuriyetin ilkelerinin zayıflatıldığını ve işlevini kaybettiğini belirterek, devletin daha ademimerkeziyetçi ve daha Müslüman bir yapıya kavuşması gerektiğini söyleyerek yerelleşmeyi niçin istediklerini belirtmektedirler. Bu sözler "bugün de söylediklerimin arkasındayım" diyen, bu yasayı kaleme alan Ömer Dinçer'indir. Yerelleşmeyi cumhuriyetle hesaplaşma olarak anlayan kişilerin özlemine yardımcı olacak böyle bir yerelleşme yasasına, biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak kesinlikle karşıyız.

Değerli arkadaşlarım, biraz önce, Sayın Bakanımız, Cumhuriyet Halk Partisinin yerel yönetim programına yönelik bir değerlendirmesini sundu; ama, bu arada söylediği başka bir konu vardı; yaptığınız eleştirilerde muhalefetin seviyesiyle ilgili bir sorgulama vardı, muhalefeti müsteşar düzeyindeki bir değerlendirmeyle özdeşleştirdi.

Değerli arkadaşlarım, biz, cumhuriyete gelen her türlü tehdit nereden gelirse gelsin karşı çıkarız. Bunun için mevkie, makama, yere bakmayız, biz, Atatürk'ün Bursa nutkunu okuyarak, içimize sindirerek buraya geldik. (CHP sıralarından alkışlar)

AHMET IŞIK (Konya) - Biz, yaşayarak geldik.

İSMAİL ÖZAY (Devamla) - Değerli arkadaşlarım, biz, Atatürk'ün Bursa'daki nutkunu her dakika içimizde hissediyoruz; ama, şimdi, ben, iktidara soruyorum: Siz, iktidar olarak bu müsteşarın arkasında durduğunuza göre, acaba, siz hangi seviyedesiniz, bunun cevabını gerçekten bekliyorum.

AHMET YENİ (Samsun) - Taktın müsteşara be!

İSMAİL ÖZAY (Devamla) - Değerli arkadaşlarım, Sayın Bakanın ifade ettiği gibi, Sayın Onur Kumbaracıbaşı'nın hazırladığı bir makalede söylendiği gibi değil. Bakın, onu burada yaşayan arkadaşlarımız var; 1998'in şubat ayında, ben ve burada bulunan iki üç arkadaşımız da dahil olmak üzere, yerel yönetim programını sekiz aylık bir çalışma çerçevesi içerisinde gerçekleştirdik. Oraya 30 civarında belediye başkanı ve akademisyenler katıldı, sekiz ay çalıştık. Onun tümünü okuyacak olursanız, orada şunlar var unuttuğunuz: Her yer belediyeye dönüşecek, onu öneriyoruz; il meclisleri geliyor, il genel meclisleri kalkıyor; yetki genişliği yerine görev devrinden bahsediliyor; demokratik denetim getiriliyor; geri çağırma, referandum var; yerel yönetimlerin bölgesel denetim mahkemeleri öneriliyor; yerelden merkeze sürdürülebilir planlama öneriliyor; malî kaynakların örgütlenmesi öneriliyor ve en önemlisi örgütlü toplum öneriliyor. Performans kriterleri falan değil, grevli, toplusözleşmeli sendikal hak öneriliyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, Cumhuriyet Halk Partisinin önerdiği yerel yönetim programıyla bu gelen yerel yönetim programı arasında dağlar kadar fark var. İçinden bir kelimeyi cımbızla çekerek işin içerisinden çıkma imkânına sahip değilsiniz. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak, halkımızın, samimî duygularla, güncel ihtiyaçlarının yerelde çözümlendiği, çözüme kendisinin de katıldığı, denetimin hukuksal olarak güçlendirildiği, referandum, geri çağırma gibi demokratik denetim haklarının kullanılabildiği...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özay, lütfen sözlerinizi tamamlayınız.

İSMAİL ÖZAY (Devamla)- Tabiî efendim.

...kamu yönetiminde sosyal yararın önde tutulduğu bir yerelleşmeyi öneriyoruz. "İktidar olarak sekiz aydır çok tartıştık, herkesle konuştuk" deyip hiç fikrini almadığınız emek örgütleriyle, sermaye tabanlı olmayan sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte, halkla paylaştığımız halktan yana yerelleşmeyi savunuyoruz. İşte, Cumhuriyet Halk Partisinin savunduğu yerelleşme, sözcülerinizin hayranlıkla okuduğu "Çözüm-2000"de önerdiğimiz yerel yönetim programımızdır. Sizin bugün önümüze getirdiğiniz, sermayenin dikte ettirdiği, cumhuriyet karşıtlarının amaçlarına hizmet edecek yerelleşmeyle arasında dağlar kadar fark vardır.

O bakımdan, bizim önerimiz, bu tasarınızı geri çekerek, yeni bir demokratik yasa tasarısıyla halkımızı kucaklamanız olacaktır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Özay.

Komisyon adına, Komisyon Başkanı Sayın Burhan Kuzu; buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika Sayın Başkan.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dünden bu tarafa çok konuşmamayı tercih etmeme rağmen, yasa üzerindeki çok ağır ithamlar beni kürsüye çıkmaya sevk etmiştir.

Değerli arkadaşlar, Oya Araslı Hocamla ben meslektaşım, doğrudur; benden daha kıdemlidir. O açıdan, saygı duyduğum bir hocamdır; bu ayrı bir mesele. Yalnız, bizim aynı meslekten olmuş olmamız aynı yönde düşünmemizi gerektirmez. Fikir özgürlüğü olan bir ülkede, bir meselede farklı düşünmek, farklı yorumlamak herkesin en tabiî hakkıdır. Benim söylediklerim çok açık. Zaten, kısa konuştum; ama, herhalde, biraz daha uzun konuşmam gerekecek, öyle anlaşılıyor, anlaşılması bakımından.

Anayasa Mahkemesinin kararları elbette ki, bağlayıcıdır. Sonuçları bakımından bunu tartışacak bir şey yok, Anayasa çok açık zaten bu konuda. Bunu benim söylemem mümkün değil zaten; fakat, bir yasayı Anayasa Mahkemesinin iptal etmiş olması, o yasanın mutlaka yanlış olduğu anlamına gelmez. O günkü şartlarda verilmiş olabilir, hakikaten samimî olarak aykırı da olabilir; ama, bütün mesele şu: Bir siyasî iktidar, bir yasayı Anayasaya aykırı olduğunu göre göre, bile bile, kolay kolay çıkarmaz; bunu anlatmaya çalışıyorum.

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, baştan beri öyle yapıyorsunuz.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (Devamla) - Müsaadenizle Sayın Koç...

Şimdi, bu yasa tasarısı benim başkanı olduğum komisyona geldiğinde, daha doğrusu, gelmeden önce -bir yıldan beri tartışılıyor bu yasa tasarısı- bununla alakalı olarak, ben, hükümet sözcüleriyle de, yetkililerle de görüştüm; işte, Sayın Bakanımız da burada, kendisiyle de konuştum. Dedim ki, Anayasaya birkaç hüküm konulursa, daha sağlıklı, daha rahat olur bu yasanın çıkması. O zaman söylediği şu oldu: "Hocam, mevcut olan Anayasa çerçevesinde yaptığımız kadar yaparız, zaten idealimiz bu değil, daha ileri gitmesi gereken bir yasa; elbette ki, yeterli bir yasa değil; bunu hepimiz kabul ediyoruz." Bu bakımdan, getirilen bu yasa tasarısını bu çerçevede Anayasaya aykırı görmenin doğru olmayacağını ben anlatmaya çalışıyorum. Buna rağmen, ben, 5-6 maddeyi o zaman tespit ettim; onlara daha farklı bir şekil vererek, bazı cümleler ilave ederek, mesela, Anayasada geçen vesayet yetkisini daha açık koymak suretiyle... Yine, idarenin bütünlüğü esasını, çok net olacak şekilde, bu yasa tasarısının metnine biz koymuş olduk. Bütün buna rağmen, gözden kaçan bir yer olabilir; bunu anlatmaya çalışıyorum. İkide bir buraya çıkıp, bu, Anayasaya aykırıdır, şudur budur şeklindeki görüşleri doğru bulmuyorum; bunu anlatmaya çalışıyorum.

Şimdi, ikinci bir iddia, Müsteşarla alakalı kısma gelelim. Bu konuda, Müsteşar, bir bilimadamıdır, bir profesördür, akademik bir kimliği vardır. Söylediği görüşler doğrudur, yanlıştır; o bir...

HALUK KOÇ (Samsun) - Kaç atıf almış uluslararası?

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Sana ne kaç atıf almış; profesör değil mi?!

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (Devamla) - Sayın Koç, şu anda, biz, jüri mi kurduk; allahaşkına, adamın akademik durumunu mu değerlendiriyoruz?! Yapmayın bunları!..

HALUK KOÇ (Samsun) - Efendim, akademisyen dediniz de...

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (Devamla) - Ben, şimdi, hadisenin başka bir tarafına gelmek istiyorum.

HALUK KOÇ (Samsun) - Bir yığın fason akademisyen var Türkiye'de.

K. KEMAL ANADOL (İzmir) -İntihal var, intihal!

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (Devamla) - Hayır, öyle demeyin. Şimdi, bir bilimadamı hakkında, burada olmayan kimse hakkında, ben olsam, konuşmam; açık söylüyorum. Şimdi, ben başka bir şey anlatmak istiyorum size.

Bu elimizdeki yasa tasarısı; Sayın Araslı bilir, hepiniz de bilirsiniz. Anayasanın 88 inci maddesi çok açık; iki yolla gelir yasa buraya; bir teklif olarak, bir tasarı olarak. Müsteşar yasası diye bir teklif, tasarı yok, böyle bir şey yok, dünyada da yok bunun örneği; açık söylüyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar) Böyle bir şey yok. Dolayısıyla, burada, gelen yasayı, bizim, hükümet tasarısı olarak algılamamız lazım. Tabiî ki, hükümet, bunu hazırlarken, teknik bir heyetten istifade edecektir; elbette ki, bu, en tabiî hakkıdır.

Ben şunu soruyorum: Demin Sayın Anadol da burada çok satırlar okuyarak... Komisyonda da bunlar o gün, biliyorsunuz, okundu. Basına da bunlar yansıdı; o, üç dört sayfalık bir makale. Ayrıca, basında da bu konuda yazılmış birtakım yazılardan da alıntılar yaparak okudu.

Ben, şunu deklare ediyorum: Şimdi, okuduğunuz bu satırlar, fikirler, elimizde görüştüğümüz bu yasaya, hangi maddesine, hangi gerekçesine, hangi cümlesine, hangi fıkrasına yansımıştır? Önerge verin diyorum, çıkarttıracağım, söz veriyorum, buyurun. (CHP sıralarından gürültüler)

HALİL AKYÜZ (İstanbul) - Ruhuna aykırı Hocam, ruhuna...

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (Devamla) - Hayır... Buyurun...

K. KEMAL ANADOL (İzmir) - Lafzına ve ruhuna...

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (Devamla) - Hayır, hayır... Hayır...

K. KEMAL ANADOL (İzmir) - Hem lafzına hem ruhuna...

HALİL AKYÜZ (İstanbul) - Felsefesine...

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (Devamla) - Bağırmadan... Müsaadenizle...

Bunu ispatlamadığınız müddetçe, benim Grubum, buraya çıkan her sözcünüze, hangi maddede, hangi cümlede, hangi kelimede vardır diye soracaktır; bunu bilesiniz.

HALUK KOÇ (Samsun) - Kaç tane gerekçe okunuyor...

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Ruh çağırması mı yapacağız burada!

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (Devamla) - Bunun hiç kaçışı yok. Çünkü, bakın, elinizdeki verdiğiniz bilgilere baktığımız zaman...

OYA ARASLI (Ankara) - Önerge veriyoruz... Anlamıyorsunuz...

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (Devamla) -Müsaadenizle Hocam...

Bakın, isnatlarda "cumhuriyet ilkesine aykırılık, laiklik ilkesine aykırılık, ülkenin bölünmezliği ilkesine aykırılık, dinci anlayışta hazırlanmış" dediğiniz şeyler, Anayasanın değişmez maddeleriyle alakalı hususlardır. Şimdi, bu kadar açık aykırılık varsa, gösterin, çıkaralım diyorum.

NURETTİN SÖZEN (Sivas) - Sayın Kuzu, tuzaklar var.

OYA ARASLI (Ankara) - Önerge verdik, kaç kere anlattık; anlamanız için kaç kere anlatmamız gerekiyor?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (Devamla) - Söylüyorum, buyurun; nerede varsa çıkaralım diyorum. Bu kadar açık aykırılık varsa, sizin burada durmamanız lazım; kusura bakmayın o zaman. Bu kadar ağır itham olmaması lazım. Ama, buna rağmen, gerçekten, samimî olarak söylüyorum, varsa bir aykırılık, bunu düzeltmeye hazırız.

Bu yasa yanlış olabilir, doğru olabilir, onu eleştirebilirsiniz, şu cümle eksiktir, bu cümle yanlıştır, şu ifade daha doğru olsa şöyle olur filan gibi; bunlar, elbette ki, en tabii hakkınızdır. Bunu, komisyonda sordum, bir daha soruyorum; bunları, zabıtlara geçsin diye söylüyorum. Ben, bir komisyon başkanıyım, bunun vebalini bu şekilde üzerime alamam, açık konuşuyorum.

ŞEVKET ARZ (Trabzon) - Başkan, devenin neresi doğru ki, düzeltelim!

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (Devamla) - Kusura bakmayın, benim bu konudaki hassasiyetimi içinizdeki birçok arkadaşımız bilir. Soruyorum burada.

MEHMET TOMANBAY (Ankara) - İdarenin bütünlüğü gerekçede yok. İdarenin bütünlüğü yok ki gerekçede, gerekçeye almamışsınız.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (Devamla) - Soyut aykırılıklar değil, bana somut aykırılıklar getirin; hangi ilke cumhuriyete aykırıdır, hangisi laikliğe aykırıdır. Bu tasarının neresinde dinci bir anlayış vardır, dinci, söyleyin, buyurun. Söyleyin çıkaralım, hangi dinci anlayış var burada?! Yapmayın bunları! (AK Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET TOMANBAY (Ankara) - Üniter devleti gerekçeye almamak aykırıdır.

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, madde 123'ün temeline aykırı.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (Devamla) - Bunlar, kamuoyunu aldatmaya yöneliktir.

Şimdi, müsaadenizle, şuradan bir şey okuyayım; ben, okumayı sevmem, ama, okumam gerekiyor: "Türkiye, artık, bugünkü idarî anlayışla yönetilebilecek ülke olmaktan çıkmıştır. Bugünkü koşullarda Türkiye'nin yönetimi yeni anlayışları gerektiriyor. Artık, Türkiye, bugünkü merkeziyetçi yaklaşımla sorunlarını çözebilecek konumdan çıkmıştır. Türkiye'nin, daha ademimerkeziyetçi, daha yerinden yönetime fırsat sağlayacak bir idarî yapılanmaya kavuşması gerekir. Türkiye'deki bütün ebeleri, bütün hemşireleri, bütün imamları Ankara'dan tayin edeceksiniz; olacak iş midir. Bakınız, şu Meclisin önüne, her gün, 20 000'in üzerinde insan geliyor. Bu neyi gösteriyor; Türkiye'de, idarî sistemin, artık, iflas ettiğini, tıkandığını, bu sistemle işlerin götürülemeyeceğini, yürütülemeyeceğini gösteriyor. Bütün yetkileri buraya almışız, buradan her şeyi biz yapacağız... Hadi yap. Yapman da mümkün değil. Zaman israfı, para israfı, enerji israfı... Sorunlar giderek büyüyor, altından kalkılamaz hale geliyor. Sonuç: Türkiye, yeni bir anlayışla yeni yapılanmaya geçmelidir, daha ademimerkeziyetçi, daha desantralize bir yönetim yapısını bir an önce kararlaştırmalıdır. Bu, ülkenin temel sorunudur ve ciddî bir sorundur."

HALUK KOÇ (Samsun) - Çok doğru bunlar. Bunların hepsi doğru şeyler.

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (Devamla) - Türkiye Büyük Millet Meclisi, birleşim 38, 1992, oturum iki, konuşan, Sayın Deniz Baykal. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Biz de bunu getirdik, kusura bakmayın. Biz de bunu getirdik; fakat, eksik getirdik, sizinki çok daha ileride. Keşke, bunların tamamını getirebilmiş olsak, Anayasa değişse. Buna razı gelin hiç olmazsa, eksikleri siz de giderin, buyurun.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum herkese. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kuzu.

Şahsı adına, madde üzerinde, Rize Milletvekili Sayın İlyas Çakır; buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

Sayın Çakır, süreniz 5 dakika.

İLYAS ÇAKIR (Rize) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekili arkadaşlarım; görüşülmekte olan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 8 inci maddesinde, görüşlerimi açıklamak üzere şahsım adına söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, çok önemli bir tasarı görüşülürken iktidarıyla muhalefetiyle verilen destek, dünyadaki değişmeler ve gelişmeler, ülkemizin ihtiyacı doğrultusunda yapılan düzenlemeler ve muhalefetin -amaç maddesinde verdiği önergeyle- bizimle mutabık olduğu tasarının "Amaç" maddesindeki durum gösteriyor ki, hakikaten ihtiyacımız olan bir tasarıyı görüşüyoruz.

Ben, burada, bir polemiğe girmeden, sadece, şahsım adına söz aldığım 8 inci madde üzerinde hazırladığım notları size okumak istiyorum.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 8 inci maddesi üç temel hususu içermektedir: Bunlardan birincisi, mahallî müşterek nitelikli her türlü görev ve yetkinin yerel yönetimlere ait olduğu. "Mahallî müşterek" terimi -CHP'den konuşan arkadaşımızın "mahallî müşterek" teriminin muğlak ve müphem olduğuna dair iddiası var- esasında, anayasal bir terim olduğunu hepimizin bildiği ve içeriğinin de ne olduğunu herkesin bildiği bir terimdir. İkincisi, mahallî idarelerin bu görev ve yetkileri, idarenin bütünlüğü içinde, ulusal düzeyde belirlenen standartlara uygun olarak yürütülür. Üçüncüsü, 8 inci madde, herhangi bir hizmetin ciddî ölçüde aksatılması halinde, merkezî idarenin müdahalede bulunma hakkının olduğunu düzenlemektedir.

Esasen, 1930'lu yıllarda hazırlanan 1580 sayılı Belediye Kanununa baktığımızda, mahallî idarelerin bugünkünden çok daha geniş görev ve yetkilerle donatıldığını; ancak, zaman içinde bu yetkilerin birçoğunun merkezî idare tarafından fiilen üstlenildiğini görmekteyiz. Arkadaşlar, bu yeni düzenlemeyle, merkezî idare kuruluşlarının mahallî müşterek hizmetlere girerek aşırı ayrıntıya boğulması engellenmektedir.

Biraz önce, arkadaşlar da söylediler, Sayın Başkan da söyledi; günde 10 000 kişinin ziyaret ettiği bir Meclis kampusunda, işlerin düzenli yürütülerek, memleketin ihtiyacı olan düzenlemeleri, çalışmaları yapmanın mümkün olmadığını hepimiz yaşıyoruz arkadaşlar.

Merkezî idare, ulusal ve bölgesel nitelikli alanlarda yoğunlaşarak, daha etkin bir yapı kazanırken, mahallî idareler halka en yakın birimler olarak, ilgili mahalli ilgilendiren konularda daha etkin bir konuma yükseltilmektedir. Bu yolla, mahallî müşterek ihtiyaçların daha sağlıklı bir şekilde tespiti ve karşılanması sağlanacağı gibi, bu hizmetlerin planlanmasında ve uygulanmasında katılımcılığın ve demokratik karar alma süreçlerinin önemi de artacaktır.

Dünyadaki genel eğilimlere ve ülkemizin ihtiyaçlarına dayanarak yapılan bu düzenleme, mahallî idarelerde başıbozukluk anlamına da gelmemektedir arkadaşlar. Tam aksine, gereksiz yüklerden arınmış merkezî idare, idarenin bütünlüğü ilkesi çerçevesinde, mahallî idareleri daha sağlıklı bir şekilde yönlendirecek ve denetleyecek bir konuma kavuşturulmaktadır.

Ayrıca, kuruluşundan bu yana üyesi olduğumuz Avrupa Konseyi tarafından kabul edilen Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartını da 1998 yılında onaylamış bulunmaktayız; merkezî idare tarafından görülecek görev ve hizmetler dışında kalan mahallî müşterek nitelikli ve tüm hizmetlerin mahallî idareler tarafından yerine getirilmesi esasını benimsemiş bulunmaktayız.

Bu maddede ortaya konulan anlayış, bu kanunla bütünlük arz eden ve inşallah, yakında Meclis gündemine gelecek olan büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve il özel idareleri kanunlarıyla da birlikte düşünülmesi gerekiyor.

Bu madde kapsamında, görev ve yetkileri sağlıklı bir şekilde tanımlanan mahallî idarelerimizin, kamu hizmetlerinde etkinliği artıracağı ve hizmetten yararlananlara odaklı bir anlayış içerisinde, kaynakları mahallinde en uygun ihtiyaçlara yönlendireceği beklenmektedir.

Ülkemizin, 21 inci Yüzyılın yönetim vizyonuna ve mekanizmalarına uygun bir şekilde yeniden yapılanmasını öngören bu önemli kanun tasarısının, iktidarı ve muhalefetiyle siyasetin ve diğer bütün ilgili tarafların desteğiyle başarıya ulaşmasını diliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İLYAS ÇAKIR (Devamla)- Son cümlem...

BAŞKAN- Buyurun Sayın Çakır, 1 dakikalık eksüreniz var.

İLYAS ÇAKIR (Devamla)- Teşekkür ederim.

Hepinizi, sorumlu bir siyaset anlayışı içinde bu değişim sürecine liderlik yapmaya davet ediyor ve hepinizi, tekrar, saygıyla selamlıyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Çakır.

Şahsı adına ikinci konuşma, İzmir Milletvekili Enver Öktem'e aittir.

Sayın Öktem, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ENVER ÖKTEM (İzmir)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tasarının 8 inci maddesiyle ilgili görüşlerimi açıklamak üzere söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlarım.

Değerli arkadaşlarım, 3 Kasım seçimlerinden bu yana, şahsım olarak, AKP Hükümetini ve onun değerli siz üyelerini yakından izlemeye çalışıyorum. (AK Parti sıralarından "AK Parti" sesleri) Gerçekten, acaba sizin hakkınızı mı yiyoruz diye düşünmeye çalışıyorum. Bire bir, insan olarak çok değerli insanlarsınız. Saygıda da kusur etmemeye çalışıyorum; ancak, takdir edersiniz ki, bir anlayışla karşı karşıyayız, bir felsefeyle karşı karşıyayız; bir hükümeti, bir iktidarı değerlendirebilmek için, onun yaptığı uygulamalarla onun notunu vermek gibi bir durumla karşı karşıyayız. Bugüne kadar AKP'nin yaptığı uygulamalara baktığımız zaman, gerçekten, çok masum olmadığınız ortaya çıkıyor. Bugün yapmak istediklerinizi incelediğimizde, gerçekten... Seçim öncesinde bir plan yayımladınız, acil eylem planıydı bunun adı; ama, bence, yaptığınız uygulamalardan ortaya çıkan bir başka gerçek vardır ki, o da, yayımlamadığınız bir acil eylem planıdır. O acil eylem planının adı da, kanımca, yaptığınız uygulamalara baktığımız zaman, Türkiye Cumhuriyetinin yok edilmesiyle ilgili bir acil eylem planıdır. (AK Parti sıralarından gürültüler)

AHMET IŞIK (Konya)- Ne alakası var! Suç işliyorsun, suç!..

AHMET YENİ (Samsun)- Suç işliyor Sayın Başkan.

AHMET IŞIK (Konya)- Sözünü geri alsın.

ENVER ÖKTEM (Devamla) - Dolayısıyla... (AK Parti sıralarından gürültüler)

AHMET IŞIK (Konya) - Suç işliyorsun, suç!..

BAŞKAN - Sayın Öktem... Sayın Öktem...

ENVER ÖKTEM (Devamla) - Sizin uygulamalardaki... (AK Parti sıralarından gürültüler)

(Başkan tarafından hatibin mikrofonu kapatıldı)

AHMET IŞIK (Konya) - Sayın Başkan, suç işliyor.

BAŞKAN - Sayın Öktem...

ENVER ÖKTEM (Devamla) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Öktem...

AGÂH KAFKAS (Çorum) - Yalan söyleme...

BAŞKAN - Sayın Öktem...

Sayın Kafkas... Arkadaşlar, lütfen...

MEHMET EMİN TUTAN (Bursa) - Yalan söyleme, adam gibi konuş!

HALİL AYDOĞAN (Afyon) - Sözünü geri alsın.

BAŞKAN - Sayın Kafkas... Halil Bey, lütfen...

ENVER ÖKTEM (Devamla) - Böyle bir... (AK Parti sıralarından gürültüler)

MEHMET EMİN TUTAN (Bursa) - Ayıp be!...

MEHMET TOMANBAY (Ankara) - Enver... Enver...

BAŞKAN - Sayın Öktem... Sayın Öktem... (AK Parti sıralarından gürültüler) Sayın Kafkas... Sayın Öktem...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Koskoca İktidar Partisini cumhuriyeti yıkmakla itham ediyor; ayıp yahu!

HALİL AYDOĞAN (Afyon) - Şuna bak be! Şov yapıyor yahu!

BAŞKAN - Arkadaşlar bir susar mısınız...

Halil Bey... (AK Parti sıralarından gürültüler)

AGÂH KAFKAS (Çorum) - Cumhuriyeti senden mi öğreneceğiz!

BAŞKAN - Sayın Kafkas... Arkadaşlar, bir dakika... Yahu, susarsanız konuşalım beyler; bir dakika... Musa Bey, bir dakika... (AK Parti sıralarından gürültüler)

ZAFER HIDIROĞLU (Bursa) - Hangi maddede cumhuriyete karşı bir şey var?!

BAŞKAN - Zafer Bey, lütfen sakin olalım...

AGÂH KAFKAS (Çorum) - Koskoca Türkiye Cumhuriyetine...

BAŞKAN - Sayın Kafkas, lütfen... (AK Parti sıralarından gürültüler)

AYHAN ZEYNEP TEKİN (Adana) - Cumhuriyet düşmanlığı ne demek.

BAŞKAN - Sayın Tekin...

FİKRET BADAZLI (Antalya) - Kim oluyor o!

BAŞKAN - Arkadaşlar, lütfen susar mısınız...

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Görevini yaptı, gülüyor şimdi de. Provokatörlük yapıyor.

BAŞKAN - Arkadaşlar, bir dakika... Sayın arkadaşlar...

EYÜP FATSA (Ordu) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Fatsa, bir dakika...

AHMET IŞIK (Konya) - Sayın Başkan, suç işliyor.

BAŞKAN - Sayın Işık... Arkadaşlar, susarsanız izah edeceğiz.

AHMET IŞIK (Konya) - Meclis Başkanlığı suç duyurusunda bulunsun savcılığa!..

BAŞKAN - Sayın Işık, lütfen...

Sayın Öktem, Türkiye Büyük Millet Meclisinin çatısı altında bulunuyorsunuz ve Genel Kurulda -ben, yetkili Başkanvekili olarak size söz verdim- konuşuyorsunuz; ama, buraya çıkmak, layüsel olmak anlamını taşımaz. Hiç kimseyi, burada cumhuriyeti yıkıcı olmakla itham edemezsiniz, böyle bir konuşmaya hakkınız yok, böyle bir konuşmaya biz müsaade edemeyiz. (AK Parti sıralarından alkışlar) Onun için, konuşmanıza devam etmek için, sözlerinizi, lütfen, tashih ediniz, geri alınız ve bu şekilde konuşma yaparsanız, konuşmanızı kesinlikle keseceğim; böyle bir konuşmaya fırsat veremem, kusura bakmayın. Lütfen, yani, konuşurken, biraz ölçülü olmamız lazım. Birbirimize bu kadar ağır ithamlar yapmak olmaz.

ENVER ÖKTEM (Devamla) - İzin verirseniz konuşacağım.

MUSA UZUNKAYA (Samsun) - Yasayla ilgili konuşacaksın. Yasada yok o dediklerin!

BAŞKAN - Musa Bey... Musa Bey, lütfen. (AK Parti sıralarından gürültüler)

ENVER ÖKTEM (Devamla)- Bağırarak korkutacağınızı sanıyorsanız aldanıyorsunuz!..

MUSA UZUNKAYA (Samsun)- O zaman sen de bize hakaret edemezsin!

BAŞKAN- Arkadaşlar... Arkadaşlar, hep bir ağızdan konuşursak, bir neticeye varamayız. Lütfen...

Sayın Öktem, şimdi mikrofonunuzu açacağım, önce o konuşmanızı tashih edeceksiniz; tashih etmezseniz, kesinlikle sözünüzü keseceğim, söz vermeyeceğim. Onun için, önce mikrofonunuzu açıyorum, tashih edeceksiniz ve konuşmanıza devam edeceksiniz. Eğer, tekrar bu minval üzere bir konuşma yaparsanız, söz hakkınızı kullandırmayacağım.

Buyurun.

K. KEMAL ANADOL (İzmir) - Kürsü dokunulmazlığı var!..

ENVER ÖKTEM (Devamla) - Sayın Başkan, ben, burada yapılan uygulamalar sonucunda kendi değerlendirmemi sunuyorum ve diyorum ki... (AK Parti sıralarından gürültüler)

AGÂH KAFKAS (Çorum) - Sunamazsın böyle bir değerlendirmeyi!..

ENVER ÖKTEM (Devamla) - Ya, izin vermiyorlar konuşalım Başkan... İzin verirseniz konuşalım; ama, lütfen!..

BAŞKAN - Sayın Kafkas!..

ENVER ÖKTEM (Devamla) - Burası dağbaşı değil, izin verin de konuşalım o zaman!.. Hayret bir şey! (AK Parti sıralarından gürültüler)

ZAFER HIDIROĞLU (Bursa) - Değil tabiî!..

AGÂH KAFKAS (Çorum) - Söylediklerinin bununla ne alakası var!

ORHAN SEYFİ TERZİBAŞIOĞLU (Muğla) - Dağbaşı değil tabiî.

BAŞKAN - Sayın Terzibaşıoğlu, lütfen...

Buyurun Sayın Öktem.

AGÂH KAFKAS (Çorum) - Özür dilesin.

ENVER ÖKTEM (Devamla) - Demek istediklerimi bir anlamaya çalışınız, ondan sonra bağırınız! (AK Parti sıralarından gürültüler)

Diyorum ki, Türkiye Cumhuriyetinin kuruluş aşamasında, gelişme sürecinde üzerinde yapılandığı dört ana temel vardır. Bunlardan birisi, ulusal üniter devlet; bir diğeri, sosyal hukuk devleti; bir diğeri, laik eğitim-laik devlet; bir diğeri de, ulusal dışpolitikadır. (AK Parti sıralarından gürültüler) Şimdi, izin verirseniz, eğer, siz bunlara uygun bir davranış içerisinde değilseniz, üzerinize alınmayınız. Ben karşı eylemle ilgili görüşlerimi açıklıyorum. Siz, benim görüşlerimi engelleyemezsiniz. (AK Parti sıralarından "Sözünü geri almadı" sesleri, gürültüler)

AGÂH KAFKAS (Çorum) - Ama, sen de bize olmadığımız şekilde hakaret edemezsin!

ENVER ÖKTEM (Devamla) - Size hakaret etmiyorum. Eğer, sizin uygulamalarınız... (AK Parti sıralarından gürültüler)

MEHMET EMİN TUTAN (Bursa) - Sözünü geri almak zorunda...

ENVER ÖKTEM (Devamla) - Sayın Başkan, izin verirseniz, ben konuşmak istiyorum. (AK Parti sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Sayın Öktem, sayın milletvekilleri...

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, hatibin konuşmasını sağlayın.

ENİS TÜTÜNCÜ (Tekirdağ) - Sayın Başkan, görevinizi yapınız, böyle şey olur mu!

HALUK KOÇ (Samsun) Hatibin konuşmasını sağlayın Sayın Başkan.

ALİ RIZA BODUR (İzmir) - Burası dağbaşı mı?!

BAŞKAN - Sayın Tütüncü, görevimi yapıyorum.

Bakınız, Sayın Öktem...

ENVER ÖKTEM (Devamla) - Efendim, açıklamama izin vermiyorlar. (AK Parti sıralarından gürültüler)

RESUL TOSUN (Tokat) - Önce özür dileyeceksin.

BAŞKAN - Muhterem arkadaşlarım...

MEHMET EMİN TUTAN (Bursa) - Özür dilesin adam gibi!

BAŞKAN - Devam edin Sayın Öktem.

ENVER ÖKTEM (Devamla) - Benim, demin saydığım bu dört ana temel üzerinde...

AHMET YENİ (Samsun) - Özür dile! Sözlerinizi geri alacaksınız, sözlerinizi...

BAŞKAN - Sayın Yeni, lütfen...

ENVER ÖKTEM (Devamla) - İzin verin de konuşalım kardeşim yahu!.. (AK Parti sıralarından "özür dile" sesleri)

Niye özür dileyeceğim kardeşim, sebep ne?!.. Sebep ne?!.. (AK Parti sıralarından gürültüler)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elazığ) - Özür mözür yok!..

ENVER ÖKTEM (Devamla) - Sen niye üzerine alınıyorsun?!.

K. KEMAL ANADOL (İzmir) - Sayın Başkan...

ENVER ÖKTEM (Devamla) - Sayın Başkan, konuşmama bir izin versinler de, açıklama yapayım.

BAŞKAN - Sayın Öktem, süreniz çalışıyor; buyurun.

ENVER ÖKTEM (Devamla) - Benim bu saydığım dört ana temelin karşısında çıkarılacak her yasa, bu ana temelin dışında çıkarılacak her yasa, cumhuriyet karşıtı yasalardır.

AHMET IŞIK (Konya) - Buna siz karar veremezsiniz.

ENVER ÖKTEM (Devamla) - Eğer siz bunları çıkarmıyorsanız, sözüm size değildir. (AK Parti sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Sayın Öktem, bakınız, 5 dakikalık süreniz doldu. (CHP sıralarından gürültüler)

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkanım, ne zaman doldu?! Konuşma hakkı tanımadınız, konuşma güvencesi sağlamadınız.

BAŞKAN - Sayın Koç, lütfen oturur musunuz.

HALUK KOÇ (Samsun) - Hatibin konuşma hakkını sağlamadınız.

BAŞKAN - Sayın Koç, buyurun lütfen, buyurun.

AHMET YENİ (Samsun) - Sözünü geri alsın.

HALUK KOÇ (Samsun) - Fikrini söylüyor. Söylemeye hakkı var.

AHMET YENİ (Samsun) - Böyle söyleyemez!.. Böyle söyleyemez!.. (CHP sıralarından gürültüler)

HALUK KOÇ (Samsun) - Ne bağırıyorsun?!. Rahatsız mı oluyorsun?!

(AK Partili ve CHP'li milletvekilleri kürsü önünde toplandılar)

BAŞKAN - Arkadaşlar... Sayın Koç...

Arkadaşlar, lütfen yerlerinize oturun. (Gürültüler)

İdare Amirleri... (Gürültüler)

Sayın milletvekilleri, birleşime 5 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati : 21.42

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati : 21.54

BAŞKAN : Başkanvekili Nevzat PAKDİL

KÂTİP ÜYELER : Suat KILIÇ (Samsun), Ahmet KÜÇÜK (Çanakkale)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 55 inci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

349 sıra sayılı kanun tasarısının müzakeresine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

4. - Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun Tasarısı ile İçişleri, Plan ve Bütçe ve Anayasa Komisyonları Raporları (1/731) (S. Sayısı: 349) (Devam)

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet yerinde.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, biraz önce, şahsı adına konuşma yapan İzmir Milletvekili Sayın Enver Öktem, yaptığı konuşmada -zabıtları getirttim- aynen şöyle ifade ediyor: "Bugün, yapmak istediklerinizi incelediğimizde, gerçekten... Seçim öncesinde bir plan yayımladınız. Acil eylem planıydı bunun adı; ama, bence, yaptığınız uygulamalardan ortaya çıkan bir başka gerçek vardır ki, o da, yayımlamadığınız bir acil eylem planıdır. O acil eylem planının adı da, kanımca, yaptığınız uygulamalara baktığımız zaman, Türkiye Cumhuriyetinin yok edilmesiyle ilgili bir acil eylem planıdır." İfadeler bunlardır.

Ben, şimdi, Sayın Enver Öktem'i kürsüye çağıracağım ve bu konuşmasıyla ilgili olarak tashih isteyeceğim. Bu konuşması son derece yanlış bir konuşmadır. Bu konuda bir açıklama yapmasını kendisinden isteyeceğim. Sayın Öktem'i çağırıyorum ve kendisine, kalan 2 dakikalık eksüresini veriyorum ve konuşmasını yapmaya davet ediyorum.

Buyurun Sayın Öktem. (CHP sıralarından alkışlar)

ENVER ÖKTEM (İzmir) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; tabiî, benim konuşmam bir bütün olduğu için, bütünün bir tarafından tutuldu ve sonu beklenmeden bir değerlendirmeye, bir yargıya varıldı. Burada benim kastettiğim olay, bir partiyi, burada bulunan milletvekillerini kastetmek değil. Ben, bir anlayışı vurgulamaya çalıştım ve bu anlayışla ilgili dört ana ilke sıraladım ve bu cumhuriyetin kuruluşundan kaynaklanan ilkeleri koydum. Bu ilkeleri tek tek incelediğimizde, ilkelerin karşısında yeni düzenlemeler söz konusu olduğu takdirde, bunun cumhuriyet karşıtı bir program olabileceğini bir düşünce olarak ortaya koymaya çalıştım. Ancak, arkadaşlarımız, tabiî, konuşmanın bütününü dinleme gereği duymadıkları için, peşinen bir yargılama, bir infaz noktasına olayı taşıdılar.

Dolayısıyla, bir kez daha ifade ediyorum. Hepimiz Türkiye Cumhuriyetinde yaşıyoruz. Bedel ödenerek kurulan bir cumhuriyettir; değerleri vardır. Bu değerleri sahiplenmek, Enver Öktem kadar, Cumhuriyet Halk Partisi kadar, sizin de, hepimizin de görevidir. Hepinizin de bu görev bilincinde olduğuna inanıyorum.

Hepinize saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

EYÜP FATSA (Ordu) - Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN - Sayın Fatsa, açıklama mı yapacaksınız?

EYÜP FATSA (Ordu) - Evet, İçtüzüğe göre söz istiyorum.

K. KEMAL ANADOL (İzmir) - Tashih etti; daha ne desin?!

BAŞKAN - Sayın Fatsa, isterseniz, daha sonraki aşamada ben size söz vereyim. Siz buyurun...

Sayın milletvekilleri, İçtüzüğün 72 nci maddesine göre verilmiş bir önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısıyla "kamuda ilk kez bütün kamu kurumlarının uyması gereken temel ilkelerin bir bütün olarak ortaya konduğu, kamuda katılımcılık, şeffaflık, hesap verebilirlik, etkililik, hizmetlerin sonucuna odaklılık, insan haklarına saygı, bürokratik işlemlerde ve mevzuatta sadelik, bilgi teknolojilerinden yararlanma ve benzeri ilkelerin uygulanabilir hale getirildiği, teşkilat yapıları yatay organizasyon ve yetki devri esası uyarınca yeni ve etkin bir çerçeveye kavuşturulmakta olduğu, bakanlıklar ve kuruluşlar arasındaki görev dağılımı netleştirilerek, mükerrerliklerin önlenmesinin öngörüldüğü, gereksiz hale gelmiş kuruluşların veya işlevlerin tasfiyesi veya uygun birimlere devri gündeme getirildiği, merkezî idare ile mahallî idareler arasında yetki ve görev paylaşımı netleştirilerek merkezî idarenin stratejik düzeyde etkinliği artırılırken mahallî idarelerin operasyonel düzeyde esneklikleri ve kaynaklarının genişletildiği, devletin aslî hizmetleri dışında bakanlıkların taşra teşkilatının ortadan kaldırılarak yerel ve yerinden yönetim birimlerinin güçlendirildiği, kamuda stratejik yönetim anlayışının benimsendiği ve kaynak tahsisi mekanizmalarıyla ilişkisinin kurulduğu, denetim sistemi performans esaslı ve içdenetim boyutunun güçlendirilmiş hale getirildiği, halk denetçisi (ombudsman) mekanizması dahil olmak üzere kamu denetiminin güçlendirildiği, bu kapsamda, merkezî idarenin görev ve fonksiyonlarının belirlendiği, mahallî müşterek nitelikli görev ve hizmetlerin mahallî idarelere bırakıldığı; yine, bu kapsamda merkezî birimlerin strateji geliştirme, genel koordinasyon ve yönlendirme kapasitesi artırılırken, mahallî idarelerin inisiyatif kullandırma ve operasyonel esnekliğinin vurgulandığı, değişen koşulların gerektirdiği farklılaşma ihtiyacını giderecek esneklikler verilirken bütünlük içinde uyumlu çalışmanın gerektirdiği minimum genel standart birliğinin de korunduğu, etkililik ve ekonomiklik ilkelerinden vazgeçmeden, mahallî ihtiyaçların yerel düzeyde karşılanması ilkesinden hareket edildiği, ayrıca Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısında kamu yönetiminde bütünlük ilkesinin korunmasına, merkezî yapılar ile mahallî idareler arasında tamamlayıcı bir anlayışla işbirliği ile koordinasyona azamî önem verildiği, yine, idarî usul, saydamlık ve vatandaşın bilgi edinme hakkı, e-dönüşüm Türkiye projesi ve e-devlet bürokrasisinin azaltılması ve basitleştirilmesi, vatandaş memnuniyetinin ölçülmesi, performans sistemine ve ödüllendirmeye geçiş, kamuda etik kuralların gözden geçirilmesi gibi birçok alanda yapılacak düzenlemelerle bu kanunda öngörülen çağdaş yönetim anlayışının hayata geçirileceği" genel gerekçede belirtilmiş ise de, tasarı, kamuoyunda, sivil toplum kuruluşlarında yeteri kadar tartışılamadığı için, aceleyle yapılacak bir düzenlemeyle, uygulamada büyük sorunlarla karşılaşılacak, kamu yönetiminde arzu edilen kaliteye ulaşılamayacak ve tasarının genel gerekçesinde ve madde gerekçesinde belirtilen hedeflere de erişilemeyecektir.

Bütün bu nedenlerle, maddenin görüşülmesine devam edilerek, konunun daha çok aydınlığa ve açıklığa kavuşmasında sayısız ve sınırsız yarar bulunduğuna inandığımız için, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 72 nci maddesi uyarınca, görüşülmekte olan maddeyle ilgili görüşmelerin devam etmesine karar verilmesi için bu önerge verilmiştir.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının görüşülmekte olan 8 inci maddesiyle ilgili görüşmelerin, İçtüzüğün 72 nci maddesi uyarınca devam etmesine karar verilmesini arz ederiz.

Haluk Koç	Feramus Şahin	Mehmet Kartal
Samsun	Tokat	Van
Birgen Keleş		Mesut Özakcan
İstanbul		Aydın

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

8 inci madde üzerinde, 10 dakika süreyle soru-cevap işlemini gerçekleştireceğiz.

İlk söz, Sayın Küçükaşık'ın.

Buyurun efendim.

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Bursa) - Sayın Bakanım, biraz önceki konuşmanızda Başbakanlık Müsteşarı Sayın Ömer Dinçer hakkında konuşurken, kendisinin, bu kamu yönetimi reformu yasasında hiçbir etkisinin olmadığını söylediniz; fakat, tüm milletvekillerine gönderilen ve şu anda elimde bulunan bu kitabın önsözünde çok net bir ibare var "bu kitap, 2003 yılında başlatılan kamu yönetiminde yeniden yapılanma çalışmaları çerçevesinde, Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı hazırlama komitesi adına Prof. Dr. Ömer Dinçer ve Dr. Cevdet Yılmaz tarafından yazılmıştır" ibaresi var ve bizlere bu yasanın açıklaması yapıldı.

Bu kitapçıkta anlatılan bütün genel kavram ve ilkeler ile o makaleyi yan yana koyduğumuzda da aynen örtüştüğü görülmektedir. Bu makaledeki bilgilerin çok geniş bir açıklamasını, Ömer Dinçer'e 3 klasörü bulan bir kitapçıkla anlatma gereğinin niçin duyulduğunu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Küçükaşık.

Sayın Ülkü...

HAKKI ÜLKÜ (İzmir) - Hakkımı arkadaşıma veriyorum; çünkü, biraz sonra benim kendi konuşmam var.

BAŞKAN - Sayın Kepenek, buyurun.

YAKUP KEPENEK (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aracılığınızla, ben, Sayın Bakanımızdan bir noktanın özellikle açıklanmasını istiyorum.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakanımız, aralık ayı sonunda, bu yasayı kamuoyuna açıklarken, teşekkür ettiği kişilerin bir listesini verdi -isim listesi var- ve bu listenin birinci sırasında, komisyon başkanı olarak, Kamu Yönetiminde Yeniden Yapılanma Komisyonu Başkanı olarak Müsteşar Prof. Dr. Ömer Dinçer'in adı yazılı.

Üzülerek belirteyim ki, bir üniversite öğretim üyesinin bir yasanın görüşülmesi sırasında bu derece tartışma konusu olması, gerçekten, rahatsız edici bir durum; ama, bu rahatsızlığın ana nedeni, Sayın Bakanın daha sonraki bir konuşmasında "canım, söylenen, nihayet zihinsel egzersizdir; bunda ne var" sonra da "eğer Müsteşar laik cumhuriyete karşıysa, yerinde tutmayız" anlamına gelecek açıklamalarda bulundular.

Değerli arkadaşlar, düşünce özgürlüğü saygındır, demokrat olmalıyız, düşünce özgürlüğüne saygı duymalıyız, her düzeyde bunu yapabilmeliyiz. Bu çok önemlidir. Düşünce alıntıymış, çalıntıymış; onlar kendi içinde, üniversitede çözülecek işlerdir; ancak, burada ciddî bir sorun var değerli arkadaşlar; o da şudur: Sayın Dinçer sıradan bir akademisyen değildir, Türkiye'deki bürokratik uygulamanın en tepe noktasında yer almaktadır ve bu tepe noktasında yer aldığı için, kadrolaşmadan harcamalara kadar, şimdi bu yasayla gerçekleşecek olan kamu mülkünün, taşınır taşınmaz malların alım satımından ihalelere kadar birçok konuda tek başına söz sahibidir, uygulamacıdır. Bu nedenle kamuoyunda tartışma konusudur.

Yasaya bağlı olmadan şunu söyleyeyim. Ömer gider Ali gelir, Veli olur, o ayrı; ama, Sayın Bakana somut olarak şunu soruyorum: Hükümetiniz bu kadar tartışmalı bir müsteşarı hâlâ görevinde tutmayı sürdürecek midir? Soru bundan ibarettir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kepenek.

Sayın Koç, buyurun.

HALUK KOÇ (Samsun) - Evet, teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Demin konuşma yapmak için kürsüye gelen Anayasa Komisyonu Başkanı Sayın Burhan Kuzu, son birbuçuk yıllık iktidar döneminde Anayasaya aykırı gördüğü birçok noktayı hazırlanan, getirilen kanun tekliflerinde ayıkladığını söyledi. Benim elimde bir liste var. Bu, son birbuçuk yılda Sayın Kuzu'nun hassas Anayasa süzgecinden geçen ve Cumhuriyet Halk Partisi tarafından Genel Kurulda, komisyonlarda yapılan uyarılardan sonra dikkate alınmayan aykırılıkların Anayasa Mahkemesine götürülüş listesi. Merak ediyorsa kendisine verebilirim. 776 sayılı Kanun, yürürlüğü durdurulma, iptal; 4839 sayılı Kanun, yürürlüğü durdurulma, bir maddesi iptal, bir maddesi ret... Uzatmıyorum, iki sayfa yazı. Bunlar, hep Anayasaya aykırı hükümlerinden dolayı Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen yasalar. Daha da sırada karar bekleyen birçok kanun var.

Şimdi, bu tasarıda, yine, anayasaya aykırı olduğunu gördüğümüz ve ifade ettiğimiz pek çok hüküm var; bunları ifade ediyoruz. Bir defa, temeli, 123 üncü maddeye aykırı -madde madde istedi Sayın Burhan Kuzu- 123 üncü maddeye zaten temelden aykırılık içeriyor.

Bunlarla ilgili anayasaya aykırılık önerilerimize, Hükümet ve Anayasa Komisyonu Başkanı katılmıyorlar ve yok diye ısrar ediyorlar. Bu hükümlerin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesinin, ulusumuzun ne kadar zaman ve maddî kaynağının kaybına yol açacağını acaba hesapladılar mı?! Tabiî bütün bu karne, bu siyasî karne, Sayın Kuzu'nun akademik performansının da bir yansıması oluyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Ben teşekkür ederim.

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Soru neydi Sayın Başkan?!

BAŞKAN - Sayın Bakan, buyurun efendim.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, çok teşekkür ederim.

Kamu yönetimi alanında Türkiye için önemli gördüğümüz bir değişiklik tasarısı görüşülürken, bunun şahıslara indirgenmiş olmasından, doğrusu ben de rahatsızlık duyuyorum; zannederim, buradaki görüşmeleri takip eden vatandaşlarımız da rahatsızlık duyuyorlardır. Getirmekte olduğumuz yeni düzenlemeler, halkımıza ne gibi kolaylıklar getirecektir; sanıyorum, halkımız bizden bunu bekliyor. Ancak, bana sorulan sorular, Başbakanlık Müsteşarı Sayın Dinçer'le ilgili.

Sayın Dinçer, 2003 yılının nisan ayında Başbakan Başmüşaviri olarak göreve başladı; ondan çok önce, biz, Hükümet olarak -acil eylem planımızda ifade edildiği gibi- Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı çalışmalarına başlamıştık ve Sayın Başbakan böyle bir görevin koordinasyon sorumluluğunu bendenize vermişti. Başbakanlıkta, Devlet Planlama Teşkilatında, İçişleri Bakanlığında bu konuda uzman olarak çalışan arkadaşlarımızdan bir ekip kurarak bu konuda çalışmaya başladık; daha sonra, bu çalışmaların içerisine, bu komisyonun içerisine Sayın Dinçer de dahil oldu. Sayın Dinçer, bu çalışmaların içerisinde, Hükümet olarak bu komisyondan ne beklemişsek, o doğrultuda çalışmalar yaptı, tıpkı diğer komisyon üyesi arkadaşlarımız gibi.

Onun konuşması, dokuz sene önce yapmış olduğu konuşma, tefrika halinde bazı gazetelerde yayımlandı, Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlarımız tarafından da fotokopi yapılarak Türkiye Büyük Millet Meclisinde ve diğer yerlerde çokça dağıtıldı.

Anayasa Komisyonu Başkanımız Sayın Burhan Kuzu iki defa bir soru sordu. O soruyu, ben tekrar burada sormak durumundayım. O konuşmanın içerisindeki hangi cümle, hangi kelime bu tasarının içerisinde varsa, söyleyin çıkaralım diyoruz.

Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlarımızdan, bu sorumuza, şu ana kadar daha cevap alamadık.

OYA ARASLI (Ankara) - Aldınız da, anlamadınız.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Lütfen, bu konuda somut bir şey getirin, deyin ki, şu konuşmanın içerisindeki şu cümle buraya girmiştir.

YILMAZ KAYA (İzmir) - Tamamı Sayın Bakan, tamamı.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Bu, Türkiye'deki laik cumhuriyeti ortadan kaldırıcı nitelikte bir düzenlemedir deyin, biz de hemen bunu çıkaralım.

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Anlayış... Anlayış...

OYA ARASLI (Ankara) - Biz anlatıyoruz, siz anlamamakta kararlı ve ısrarlısınız.

YILMAZ KAYA (İzmir) - Tamamını geri alın Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Bakın, bizim...

BAŞKAN - Sayın Bakanım, izin verirseniz, cevaplarınız tamamlandıysa...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Tamamlanmadı efendim.

BAŞKAN - Sayın Koç'un konuşmalarının bir kısmında Sayın Komisyon Başkanına hitaben ifadeler oldu, Komisyon Başkanı da cevap vermek istiyor, ona da fırsat vereceğim.

Buyurun efendim.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Son olarak şu cümleyi söyleyeyim: Bu tasarı, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin bir tasarısıdır, Meclise böyle gelmiştir, tasarı olarak komisyonlardan geçmiş, şu anda, hükümet tasarısı olarak burada görüşülmekte. Bunun dışında söylenen hiçbir şeyin gerçekle ilgisi yoktur, ciddîye alınması da mümkün değildir. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kuzu, buyurun.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Koç, siz, tabiî, bir tıp profesörüsünüz, dolayısıyla, benim akademik kimliğim vesaire konusundaki performansımın ne olduğunu bilemezsiniz. Meslektaşlarım beni bilirler, sizin içinizde de beni tanıyan çok insanlar var, burada benim çok sayıda da öğrencim var, milletvekili arkadaşlarım olarak şu anda beraber çalışıyoruz.

Anayasa Mahkemesinin iptal kararı nasıl benim haneme yazılır, böyle bir şey söyleyebilir misiniz siz?! Nasıl bir anlayıştır bu?! Yani, bu şekildeki bir yargılamayı siz nereden alıyorsunuz?! Anayasa Mahkemesine gidecek olan yasalar, Anayasa Komisyonundan geçer, sonra Genel Kuruldan geçer. Bazen, senin de orada imzanın olduğu olabiliyor, mümkündür. Yani, burada bulunan grubun bir yasaya evet demiş olması, sonunda iptalle neticelenmişse, burasının yanlış yaptığı anlamına gelmez ki. Demin de söyledim; Anayasa Mahkemesinin kendi kararları içerisinde, yüzlerce tezat vardır; Oya Hanım, bunu yakından bilir. Biz, onu, acı acı tenkit ederiz. Verdiği kararlar, mesela, yürütmeyi durdurma, örnek vereyim bir tane size: 8 kararında, yürütmeyi durdurma yetkim yoktur, yoktur, yoktur, yoktur dedi; şimdi, vardır, vardır, vardır... Ne yapacaksınız, söyler misiniz bunu bana; hangisi doğru bunun?! (AK Parti sıralarından alkışlar) Anayasa Mahkemesinin kararının şöyle ya da böyle olması, hiç kimseye, eksi veya artı puan getirmez.

Bütün mesele şu: Hükümet olarak, İktidar olarak ve biz, milletvekili olarak, bir yasayı, Anayasaya aykırıdır diye, göz göre göre, elbette ki, kabul edemeyiz; gözümüzden kaçmış olabilir; o, ayrı bir mesele. Fakat, bir Özal döneminde -rahmetli Özal- bir de bu hükümet döneminde çok yasa iptal ediliyor. Bunu da ben size soruyorum; neden acaba bu?! Demek ki, birtakım yasalar köklü değişim gerektiriyor. Mevcut Anayasanın içerisindeki hantal yapı, belki yorumla, buna müsait hale getiriliyor. Buyurun, beraber oturalım, şu çağdaş yasanın önünü açacak şekilde, Anayasayı beraber değiştirelim. Anayasayı oradan iptal ettirmek bir maharet değil ki.

Teşekkür ederim. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

RASİM ÇAKIR (Edirne) - Önce dokunulmazlık, ama Sayın Başkan.

YILMAZ KAYA (İzmir) - Sayın Başkan, hukukçusunuz; Mecliste mahkeme kararlarını tartışıyorsunuz.

YAKUP KEPENEK (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Kepenek, soru-cevap işlemi tamamlanmıştır. Eğer, verilmeyen cevaplar varsa, Sayın Bakan, yazılı olarak, o cevapları, zatıâlinize veya diğer arkadaşlara verebilir.

MUSTAFA ERDOĞAN YETENÇ (Manisa) - Bir tek kelime söyleyecek Sayın Başkan; evet ya da hayır diyecek.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, madde üzerinde, 7 adet önerge vardır. Önergeleri, önce geliş sıralarına göre okutacağım; sonra aykırılık derecelerine göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 8 inci maddesinin başlığının "Yerel yönetimlerin görev, yetki ve sorumlulukları" şeklinde değiştirilmesini arz ederim.

Kerim Özkul

Konya

BAŞKAN - İkinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 8 inci maddesinin birinci bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederim.

"Yerel ortak ihtiyaçlara ilişkin her türlü görev, yetki ve sorumluluklar ile hizmetler yerel yönetimler tarafından yerine getirilir."

Kerim Özkul

Konya

BAŞKAN - Üçüncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 8 inci maddesinde geçen "mahallî idareler" ibaresinin "yerel yönetimler" olarak değiştirilmesini arz ederim.

Kerim Özkul

Konya

BAŞKAN - Dördüncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 8 inci maddesine aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ederim.

"İl özel idaresi ve belediyeler arasında görev dağılımı kanunla belirlenir."

Kerim Özkul

Konya

BAŞKAN - Beşinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 8 inci maddesinin sonuna aşağıdaki ifadenin eklenmesini arz ederim.

Madde: "...ve ilgilileri hakkında gerekli soruşturmayı yapar."

Kerim Özkul
Konya

BAŞKAN - Altıncı önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "Mahallî idarelerin görev, yetki ve sorumlulukları" başlıklı 8 inci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Haluk Koç	Ali Arslan	Sami Tandoğdu
Samsun	Muğla	Ordu
Hüseyin Bayındır	Bayram Meral	Hüseyin Ekmekçioğlu
Kırşehir	Ankara	Antalya

BAŞKAN - Okutacağım yedinci önerge en aykırı önergedir; okutup işleme alacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "Mahallî idarelerin görev, yetki ve sorumlulukları" başlıklı 8 inci maddesinin Anayasaya aykırılığı nedeniyle tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Haluk Koç	Ali Arslan	Hüseyin Ekmekcioğlu
Samsun	Muğla	Antalya
Sami Tandoğdu	Mustafa Özyurt	Hüseyin Bayındır
Ordu	Bursa	Kırşehir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet?..

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Önerge sahipleri, gerekçeyi mi okutayım?

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Gerekçe okunsun.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

349 sıra sayılı kanun tasarısının "Mahallî idarelerin görev, yetki ve sorumlulukları" başlıklı 8 inci maddesinin madde gerekçesinde aynen şu ifadelere yer verilmiştir:

"Madde ile mahallî idarelerin görev yetki ve sorumlulukları düzenlenmektedir. Ancak, bu düzenleme yapılırken Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartından da hareketle 7 nci maddede merkezî idare tarafından görülecek görev ve hizmetler dışında kalan mahallî müşterek nitelikteki tüm kamu hizmetlerinin mahallî idareler tarafından yerine getirilmesi esası benimsenmiştir. Buna göre, mahallî müşterek ihtiyaçlara ilişkin her türlü görev ve hizmetler mahallî idareler tarafından yerine getirilecektir. Ancak, mahallî idareler görev, yetki ve sorumluluk alanına giren hizmetleri Anayasada ifadesini bulan idarenin bütünlüğü ilkesine, kanunlara; ayrıca, kalkınma planının ilke ve hedeflerine, kendi stratejilerine, amaç ve hedeflerine, performans ölçütlerine ve standartlara uygun olarak göreceklerdir.

Bununla birlikte, mahallî idarelerin kanunlarla verilen temel görev ve hizmetleri yerine getirmesinde ciddî aksamaların meydana gelmesi ve yapılan inceleme ve araştırma sonucunda bu durumun halkın sağlık, huzur ve esenliğini önemli ölçüde olumsuz etkilediğinin somut olarak belirlenmesi halinde, ilgili merkezî idare kuruluşunun talebi üzerine İçişleri Bakanlığının bu aksaklığının giderilmesi için aksamanın boyutu ile ölçülü ve geçici nitelikte olmak şartıyla kanunlarda öngörülen tedbirleri alması öngörülmektedir. Bakanlık, makul bir süre içinde söz konusu aksaklığın telafisi için ilgili idareyi uyarır ve aksaklığın giderilmesi için fırsat tanır. Bu tedbirlerin alınmasında bütçe imkânları elverdiği halde ödenek ve personel tahsis edilmemesi, gerekli yatırımların yapılmaması gibi objektif kriterler esas alınır ve tedbirler aksayan kamu hizmetleriyle sınırlı tutulur."

İdarenin bütünlüğü ilkesinde "genel yetki" merkezî yönetimdedir. Yerel yönetimlerin yetkileri, görevlerin sayılıp sınırlandırılmasıyla belirlenir. Buna karşın yerellik ilkesinde "genel yetki" yerel yönetimlere aittir. Görevleri sayılıp sınırlandırıldığı taraf merkezî yönetimdir. Anayasanın "mahallî müşterek ihtiyaçları karşılamak" üzere kurulmasını öngördüğü mahallî idarelere verilen görevlerin karşılayacağı toplumsal ihtiyaçların büyük çoğunluğunun "yerel ortak ihtiyaç" olarak nitelendirilmesi gerekmektedir. Bugüne kadar merkezî idare ile yerel yönetimler arasındaki görev bölüşümüne ilişkin birçok kanun dava ya da itiraz yoluyla Anayasa Mahkemesine götürülmüştür. İmar planları yapma yetkisine ilişkin düzenlemelerden Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma Teşkilatı kurulmasına ilişkin düzenlemelere kadar Anayasa Mahkemesinin bu konuda bir dizi kararı bulunmaktadır. Anayasa Mahkemesi kararlarında merkezî idare ile mahallî idareler arasındaki görev sınırlarına ilişkin sorunlar merkezî idare yetkilerinin mahallî idareler aleyhine genişletilmesinden doğmuştur. 349 sıra sayılı kanun tasarısında ise, merkezî idarenin görevleri mahallî idarcler lehine sınırlandırılmaktadır. Bu anlamda Anayasaya aykırılıkların ayıklanması için maddenin tasarıdan çıkarılması doğru olacaktır.

Ayrıca, 8 inci maddenin son fıkrasıyla yerel yönetimlerin kanunlarla verilen temel görev ve hizmetleri ciddî şekilde aksatması ve bu durumun halkın sağlık, huzur ve esenliğini önemli ölçüde olumsuz etkilemesi durumunda ilgili merkezî idare kuruluşu ve İçişleri Bakanlığının aksaklıkların giderilmesi için tedbir alabilmesine olanak tanınmıştır. Bu düzenlemeyle, anlaşılması zor, tanımı yeterince yapılmamış soyut kavramlara yer verildiğinden, siyasî iktidarların partizanlık yapabilmesine açık bir denetim mekanizması oluşturulması öngörülmektedir. Madde gerekçesinde aksaklıkların giderilmesi için yerel yönetimlere süre verilmesi öngörülmüş; ancak, madde metninde süre verilmesine ilişkin hiçbir hükme yer verilmemiştir. Tasarının madde gerekçesi ile madde metninde yer alan hükümlerin birbiriyle çelişmesi karışıklıklara yol açacağı gibi, kanun yapma tekniğiyle de bağdaşmamaktadır.

Belirtilen Anayasaya aykırılıklardan dolayı 8 inci madde metninin tasarıdan çıkarılması bir zorunluluktur.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, komisyonun ve hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "Mahallî idarelerin görev, yetki ve sorumlulukları" başlıklı 8 inci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Haluk Koç (Samsun) ve arkadaşları

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet?..

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Biz de katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Önerge sahipleri, gerekçeyi mi okutayım?

HALUK KOÇ (Samsun) - Gerekçe okunsun.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

349 sıra sayılı kanun tasarısının "Mahallî idarelerin görev, yetki ve sorumlulukları" başlıklı 8 inci maddesinin madde gerekçesinde aynen şu ifadelere yer verilmiştir.

"Madde ile, mahallî idarelerin görev, yetki ve sorumlulukları düzenlenmektedir. Ancak, bu düzenleme yapılırken Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartından da hareketle 7 nci maddede merkezî idare tarafından görülecek görev ve hizmetler dışında kalan mahallî müşterek nitelikteki tüm kamu hizmetlerinin mahallî idareler tarafından yerine getirilmesi esası benimsenmiştir. Buna göre, mahallî müşterek ihtiyaçlara ilişkin her türlü görev ve hizmetler mahallî idareler tarafından yerine getirilecektir. Ancak, mahallî idareler, görev, yetki ve sorumluluk alanına giren hizmetleri Anayasada ifadesini bulan idarenin bütünlüğü ilkesine, kanunlara; ayrıca, kalkınma planının ilke ve hedeflerine, kendi stratejilerine, amaç ve hedeflerine, performans ölçütlerine ve standartlara uygun olarak göreceklerdir.

Bununla birlikte, mahallî idarelerin kanunlarla verilen temel görev ve hizmetleri yerine getirmesinde ciddî aksamaların meydana gelmesi ve yapılan inceleme ve araştırma sonucunda bu durumun halkın sağlık, huzur ve esenliğini önemli ölçüde olumsuz etkilediğinin somut olarak belirlenmesi halinde, ilgili merkezî idare kuruluşunun talebi üzerine İçişleri Bakanlığının, bu aksaklıkların giderilmesi için, aksamanın boyutu ile ölçülü ve geçici nitelikte olmak şartıyla, kanunlarda öngörülen tedbirleri alması öngörülmektedir. Bakanlık, makul bir süre içinde söz konusu aksaklığın telafisi için ilgili idareyi uyarır ve aksaklığın giderilmesi için fırsat tanır. Bu tedbirlerin alınmasında, bütçe imkânları elverdiği halde ödenek ve personel tahsis edilmemesi, gerekli yatırımların yapılmaması gibi objektif kriterler esas alınır ve tedbirler, aksayan kamu hizmetiyle sınırlı tutulur.

İdarenin bütünlüğü ilkesinde "genel yetki" merkezî yönetimdedir. Yerel yönetimlerin yetkileri, görevlerin sayılıp sınırlandırılmasıyla belirlenir. Buna karşın yerellik ilkesinde "genel yetki" yerel yönetimlere aittir. Görevleri sayılıp sınırlandırıldığı taraf merkezî yönetimdir. Anayasanın "mahallî müşterek ihtiyaçları karşılamak" üzere kurulmasını öngördüğü mahallî idarelere verilen görevlerin karşılayacağı toplumsal ihtiyaçların büyük çoğunluğunun "yerel ortak ihtiyaç" olarak nitelendirilmesi gerekmektedir. Bugüne kadar merkezî idare ile yerel yönetimler arasındaki görev bölüşümüne ilişkin birçok kanun dava ya da itiraz yoluyla Anayasa Mahkemesine götürülmüştür. İmar planları yapma yetkesine ilişkin düzenlemelerden Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma Teşkilatı kurulmasına ilişkin düzenlemelere kadar Anayasa Mahkemesinin bu konuda bir dizi kararı bulunmaktadır. Anayasa Mahkemesi kararlarında, merkezî idare ile mahallî idareler arasındaki görev sınırlarına ilişkin sorunlar, merkezî idare yetkilerinin mahallî idareler aleyhine genişletilmesinden doğmuştur. 349 sıra sayılı kanun tasarısında ise, merkezî idarenin görevleri mahallî idareler lehine sınırlandırılmaktadır. Bu anlamda Anayasaya aykırılıkların ayıklanması için maddenin tasarıdan çıkarılması doğru olacaktır.

Ayrıca, 8 inci maddenin son fıkrasıyla, yerel yönetimlerin kanunlarla verilen temel görev ve hizmetleri ciddî şekilde aksatması ve durumun halkın sağlık, huzur ve esenliğini önemli ölçüde olumsuz etkilemesi durumunda ilgili merkezî idare kuruluşu ve İçişleri Bakanlığının aksaklıkların giderilmesi için tedbir alabilmesine olanak tanınmıştır. Bu düzenlemeyle anlaşılması zor, tanımı yeterince yapılmamış soyut kavramlara yer verildiğinden, siyasî iktidarların partizanlık yapabilmesine ilişkin açık bir denetim mekanizması oluşturulması öngörülmektedir. Madde gerekçesinde aksaklıkların giderilmesi için yerel yönetimlere süre verilmesi öngörülmüş; ancak, madde metninde süre verilmesine ilişkin hiçbir hükme yer verilmemiştir. Tasarının madde gerekçesi ile madde metninde yer alan hükümlerin birbiriyle çelişmesi karışıklıklara yol açacağı gibi, kanun yapma tekniğiyle de bağdaşmamaktadır.

Belirtilen Anayasaya aykırılıklar ile gerekçe ve madde metninde yer alan çelişkili ifadelerden dolayı 8 inci madde metninin tasarıdan çıkarılması bir zorunluluktur.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 8 inci maddesinin sonuna aşağıdaki ifadenin eklenmesini arz ederim.

"Madde ve ilgilileri hakkında gerekli soruşturmayı yapar."

Kerim Özkul

Konya

KERİM ÖZKUL (Konya) - Sayın Başkan, önergelerimi geri çekiyorum.

BAŞKAN - Önergeler geri çekilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 8 inci madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

8 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

9 uncu maddeyi okutuyorum:

Merkezî idare ile mahallî idareler arasındaki ilişkiler

MADDE 9. - Merkezî idare tarafından yürütülmesi öngörülen hizmetlerden illerde yapılması gerekenlerin, kanunlarda belirtilen istisnalar dışında, valilik ve kaymakamlıklar tarafından gerçekleştirilmesi esastır.

Merkezî idare birimleri, mahallî idarelerin sorumluluk alanlarına giren görev ve hizmetler için mahallî düzeyde teşkilat kuramaz, doğrudan ihale ve harcama yapamaz.

Merkezî idarenin görevleri arasında sayılan hizmetlere ait yatırımlardan ilgili bakanlıkça uygun görülenler, mahallî idareler eliyle de gerçekleştirilebilir. Bu yatırımlara ait ödenekler, ilgili kuruluş tarafından o mahallî idare bütçesine aktarılır. Bu ödenekler başka amaçla kullanılamaz.

Merkezî idare, desteklemek ve geliştirmek istediği hizmetleri, proje bazında gerekli kaynaklarını ilgili mahallî idarelere aktarmak suretiyle onlarla işbirliği içinde yürütebilir.

Mahallî idareler, yatırımlarını, yetkili organlarının kararıyla ve bedeli mukabilinde başka mahallî idarelere veya merkezî idare kuruluşlarına yaptırabilir. Mahallî idareler, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği içinde ortak yatırım yapabilir.

Mahallî idarelerin görev, yetki ve sorumluluk alanlarına giren konularda çıkarılacak tüzük, yönetmelik ve benzeri düzenlemelerde, mahallî idarelerin yetkilerini kısıtlayıcı, mahallî hizmetleri zayıflatıcı ve yerinden yönetim ilkesine aykırı hükümler konulamaz.

BAŞKAN - Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, İzmir Milletvekili Hakkı Ülkü; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Ülkü, süreniz 10 dakika.

CHP GRUBU ADINA HAKKI ÜLKÜ (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının -dün akşam değişen şekliyle "Kamu Yönetiminin Yeniden Yapılandırılması" galiba- "Merkezî idare ile mahallî idareler arasındaki ilişkiler" başlıklı 9 uncu maddesi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, tasarı, küçük devlet anlayışı çerçevesinde merkezî yönetimin gücünü sınırlamakta, geleneksel olarak merkezî yönetim kapsamı içinde kalan pek çok hizmeti yerel yönetimlere bırakmaktadır. Bilindiği gibi, Türk yönetim geleneğinde ve Anayasamızda düzenlendiği biçimiyle, yönetim sistemimizde merkezî idare genel yetkilidir; oysa, tasarının düzenlendiği şekliyle bu anlayış tersine dönmekte, genel yetkili merkezî yönetimin görevleri tek tek sayılmak suretiyle sınırlandırılmakta ve genel yetki yerel yönetimlere aktarılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, tasarı, yerel yönetimlere bırakılan geniş hizmet yelpazesini garantilemek için, ileride merkezî yönetimin müdahalesini önleyebilecek ek güvenceler getirmektedir. 9 uncu maddenin ikinci fıkrasında yer alan "merkezî idare birimleri, mahallî idarelerin sorumluluk alanlarına giren görev ve hizmetler için mahallî düzeyde teşkilat kuramaz, doğrudan ihale ve harcama yapamaz" şeklindeki hüküm, merkezî yönetimin müdahalesini önleme amacını taşıyan bir ek güvence hüviyetindedir. Tasarının geçici 1 ve 2 nci maddeleri ile 2 sayılı cetveli dikkate alındığında, yerel yönetimler, Sağlık Bakanlığından, Çevre ve Orman Bakanlığına kadar pek çok bakanlığın il düzeyinde yürüttükleri hizmetleri üstlenmektedirler. Bu durum, yerel yönetimlerin, şimdiye kadar hiç talep etmedikleri hizmetleri üstlenmek durumunda kaldıklarını göstermektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bilindiği üzere, Anayasanın 127 nci maddesi "Mahallî idareler; il, belediye veya köy halkının mahallî müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzelkişileridir.

Mahallî idarelerin kuruluş ve görevleri ile yetkileri, yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenlenir" hükmünü getirmektedir.

127 nci maddenin anlamı kısaca şudur: 1.- mahallî idareler, mahallî ve müşterek ihtiyaçları karşılamak üzere kurulurlar. 2.- hizmet sunumunda merkezî idarenin yetki ve görevi esastır, mahallî idarelerin yetki ve görevi ise istisnadır. Tasarının yerel yönetimlere yüklediği misyonla Anayasanın 127 nci maddesi arasında çok açık bir çelişki bulunmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 9 uncu maddenin birinci fıkrasında "merkezî idare tarafından yürütülmesi öngörülen hizmetlerden illerde yapılması gerekenlerin, kanunlarda belirtilen istisnalar dışında, valilik ve kaymakamlıklar tarafından gerçekleştirilmesi esastır" denilmektedir. Taşra teşkilatı kurma yetkisi ellerinden alınan bakanlıklar açısından bu hükmün hiçbir anlamının bulunmadığı aşikârdır; kaldı ki, taşra teşkilatı kurulabilecek bakanlıklar açısından da, bu hüküm, hesap verme sorumluluk ilişkilerini net ve belirgin biçimde tesis etmekten de uzaktır. Çünkü, bakanlıklar ile taşra teşkilatları arasındaki ilişkiler, yetki ve sorumluluk devri prensibine göre şekillendirilememektedir; başka bir ifadeyle, yetki ve sorumluluk dağılımı sağlam esaslara bağlanmamaktadır. Yetki ve sorumluluk mekanizmalarının sağlam esaslara bağlanmadığı durumlarda saydamlıktan da, hesap verme sorumluluğundan da söz etmek anlamsızdır.

Değerli milletvekilleri, tasarının genel gerekçesinde, kısa adı KAYA olan Kamu Yönetimi Araştırması Projesine atıfta bulunularak, bu projenin, Avrupa Birliğine uyumu ve vatandaş odaklı olmayı gündeme getirdiği belirtilmektedir. O zaman, Kamu Yönetimi Araştırması Projesi tutanağında yerel yönetimlere verilecek kamu hizmetlerinin seçiminde dikkate alınması uygun görülen şu ilkeleri hatırlatmakta yarar vardır:

1 - Yerel nitelikte olan ve öncelikle yerel halkın gereksinmelerine yanıt veren hizmetler.

2 - Yerel halkın katkısını gerektiren ya da bu katkıya açık olan hizmetler.

3 - Bölgesel ya da ulusal düzeyde bir eşgüdüm gerektirmeyen hizmetler.

4 - Yerel yönetim biriminin gücünü çok aşacak biçimde büyük yatırımları ya da özel teknik ve uzmanlık gerektirmeyen hizmetler.

5 - Yerel yönetim birimince yürütülmesinde hizmet etkinliği ve rasyonel kaynak kullanımı sağlanan hizmetler.

Bir başka araştırmada da, yerel yönetimlerin yeni görev ve hizmetlerini üstlenmelerinin, özetle, yapısal bir değişime tabi tutulmaları, gelir ve kaynak gelişmesinin sağlanması ve merkezî idare kuruluşlarıyla etkin ve uyumlu işbirliğinde bulunmaları gibi koşullara bağlanması gereğine dikkat çekilmektedir.

Hiç kuşku yok ki, her alanda olduğu gibi, hizmette halka yakınlık ilkesinin benimsenip yaşama geçirilmesi konusunda da dış etmenlerden çok, ülkemizin kendine özgü, ekonomik, siyasal ve sosyokültürel koşullarının belirleyici rol oynaması asıldır, zaten öyle de olmalıdır.

Yerelleşmeyi bir iktidar paylaşımı olarak görmek yanlıştır. Amaç, yerel iktidar odaklarını değil, yerel demokrasiyi geliştirmek olmalıdır. İşte bu nedenle, yerelleşmeyi tek başına ve ne olursa olsun savunmak ve onu bir amaç haline getirmek doğru değildir. Meseleye, soyut kavramlarla değil, fonksiyonel açıdan, kamu hizmetinin etkinliği ve verimliliği açısından bakmak gerekir.

Ayrıca, merkezî yönetimin yerel yönetim dengesinin korunması da şarttır; yoksa, yerel demokrasiyi güçlendirelim ve yerelleşelim derken, yerel derebeylerini güçlendirme tehlikesiyle karşı karşıya kalabiliriz.

Özetlersek, bu tasarı ve bu tasarının 9 uncu maddesi -ama, bütününü ele alırsak- sosyal devleti terk ederek, düzenleyici devlet faaliyetlerini kapsamaktadır; yönetişim gibi, saydamlık gibi, hesap verilebilirlik gibi, katılımcılık gibi ilk bakışta çekici ve benimsenebilecek kelimelerin ve deyimlerin sık yer aldığı bir kökten değiştirme çabasını içermektedir.

Bu tasarının birçok maddesi Anayasaya aykırıdır. Aslında, Anayasaya aykırı olduğunu hükümet de bilmektedir; ama, düzenleyici reformlarla piyasanın gerekleri, pazar ekonomisinin ihtiyaçları hedeflenmektedir. Katılım konusu da, devletin piyasalaşması amacına yönelik olmaktadır. Vatandaş katılımı adı altında, özel sektörün karar verme süreçlerine katılımı anlaşılmaktadır.

Ayrıca, eğer, bu düzenleyici reformlar yerine getirilmediği takdirde, ulusdışı, ülkedışı yönlendirmeler olduğu gibi, borç alamama, girilmek istenilen üyeliklere girilememe ve dışlanma gibi tehditlerle karşılaşılır. Bunları da bilmektedir hükümet. Ancak, hükümetin bir başka hedefi vardır; büyük olasılıkla, Anayasa Mahkemesinden, Anayasaya aykırı olduğu savıyla dönebilecek olan bu tasarıyla ilgili, Anayasanın 123 ve 127 nci maddelerine ilişkin herhangi bir değişiklik yapılmadan döndüğünde, onlar da, yani iktidar da, yani sizler de, halka dönüp, işte, görüyorsunuz -bir de, sanki kendi buluşlarımızmış gibi- reform yapmak istiyoruz; ancak, bu kurumlar önümüzü tıkıyorlar... Yani, bu kurumlar dediğiniz, anayasal kurumlar, Cumhurbaşkanlığı vesaire. Düşünceleriniz bununla kalsa yine iyi. Asıl hedef, mademki bu kurumlar bizim karşımızda, o halde bu kurumları yıpratalım, yıpratmaya devam edelim, gelecekte Çankaya hesabı yapalım...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ülkü, son 1 dakikalık eksürenizi başlatıyorum.

Buyurun.

HAKKI ÜLKÜ (Devamla) - ... ve bu kurumlar bizim istediğimiz şekle sokuluncaya kadar çalışalım; öylesine çalışalım ki, kimse karşımızda duramasın... Çünkü, Çankaya hedefinden sonraki hedef -birçok arkadaşımızın da yinelediği gibi- sistemi bütünüyle değiştirmektir. Buna giden yol da, Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının bir şekilde çıkarılması ve giderek, ona bağlı olan yasaların çıkarılmasıdır.

Görüyoruz, biliyoruz ve arkadaşlarımızın da biraz önce karşılaştığı taciz durumundan da anlaşılıyor ki, biz, bütün bir dokunulmazlığı isterken ve kürsü dokunulmazlığını ısrarla savunurken, ne kadar haklı olduğumuz ortada. Biraz önce, arkadaşlarımızdan birisinin, burada, sadece laik cumhuriyetin tehlikeye düşürülebileceği konusunda dolaylı bir şekilde söylemiş olduğu sözlere tahammül edilemeyip de, kürsüye saldırılması bile bunun en belirgin örneği.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Kaşıma olayı... Yakışmıyor.

BAŞKAN - Sayın Ülkü, süreniz tamam.

Teşekkür ederim.

HAKKI ÜLKÜ (Devamla) - Son cümlem Sayın Başkan...

BAŞKAN - Tamam...

HAKKI ÜLKÜ (Devamla) - Son cümlem...

BAŞKAN - Tamam...

HAKKI ÜLKÜ (Devamla) - Kürsü dokunulmazlığının olmadığı bir ortamda demokrasiden de bahsedilemez ve dolayısıyla sizleri de demokrat olmaya çağırıyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar; AK Parti sıralarından alkışlar [!])

BAŞKAN - Şahsı adına, Balıkesir Milletvekili Sayın Ali Osman Sali; buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

Sayın Sali, süreniz 5 dakika.

ALİ OSMAN SALİ (Balıkesir) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 9 uncu maddeyle ilgili olarak söz almış bulunmaktayım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kamu yönetiminin aşırı merkeziyetçi yapısının, kamu hizmetlerinin süratli, kaliteli, etkili ve verimli bir şekilde yerine getirilmesini engellediği, toplumun genel bir şikâyet konusudur. O zaman, kamu hizmetlerinin, süratli, kaliteli, etkili ve verimli bir şekilde yerine getirilmesinin yöntemi ne olacaktır?

Bu sorunun cevabı tek değildir sayın milletvekilleri. Örneğin:

1- Merkezî yönetimin taşra teşkilatının yetkileri genişletilerek hizmetler yürütülebilir. Nitekim, Anayasanın 126 ncı maddesi "İllerin idaresi yetki genişliği esasına dayanır" hükmüyle bu yöntemi kabul etmiştir.

2- Anayasanın 127 nci maddesinde, mahallî müşterek ihtiyaçları karşılamak üzere mahallî idarelerin varlığı ve kuruluşu da kabul edilmiştir.

Mahallî müşterek ihtiyaçların kapsamı zaman içinde değişebilir ve kanun koyucu bu yönde düzenleme yapabilir. Anayasa, mahallî idarelerin görevlerinin, yerinden yönetim ilkesine göre, yasayla düzenleneceğini de öngörmüştür.

Kuruluş biçimi ne olursa olsun, bütün idareler, bir bütünün parçaları olarak hareket etmek zorundadır. Merkezî idare ile mahallî idareler, idarenin bütünlüğü ilkesi çerçevesinde, birbirinin alternatifi değil, tamamlayıcısıdır. Kamu hizmetlerinin amacı vatandaşın hayatını kolaylaştırmak ve mutluluğunu artırmak olduğuna göre, bu amaç çerçevesinde hizmetlerin hangi yöntem ve teşkilat aracılığıyla yerine getirilmesinin uygun olacağı tamamen bir tercih sorunudur; ister merkezî yönetim aracılığıyla bu hizmetleri yürütebilirsiniz ister mahallî idareleri bu iş için kullanabilirsiniz veya yeni yöntemler de geliştirebilirsiniz.

Güncel genel kabul, merkezî idarenin, politika belirleme, planlama ve denetleme görevini yerine getirmesi, hizmetlerin ise, hizmetten yararlananlara en uygun ve en yakın birim tarafından yerine getirilmesidir. Ülkemizin tercihi de, merkezî idarenin, politika belirleme, planlama ve denetleme işini yürütmesi, operasyonel işlerin ise, yerel yönetimlerce yürütülmesi yönünde olmuştur. Yerel yönetimler, idarenin bütünlüğü ilkesinin dışında değildir ve merkezî idare ile bütünlük ve uyum içerisinde kamu hizmetlerini yürütmek zorundadır.

Tabiî, bu uyumun sağlanması, idarelerin, yöneticilerin, iyi niyetli yaklaşımlarına da bırakılamaz. Anayasamızda her iki idare biçimi öngörüldüğüne göre, bu idareler arasındaki hizmet alanlarının bölüşümü, işbirliği, israf ve mükerrerliklerin önlenmesi, merkezî idarenin tercih önceliği, sınırları gibi hususların yasa ile düzenlenmesi gerekmektedir. 9 uncu madde ile bu gereklilik yerine getirilmiştir.

Hepinizi, tekrar, saygıyla selamlıyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sali teşekkür ederim.

Şahsı adına, İstanbul Milletvekili Sayın Birgen Keleş; buyurun efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BİRGEN KELEŞ (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 9 uncu maddeyle ilgili olarak şahsım adına söz almış bulunuyorum; Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

9 uncu madde, merkezî idare ile mahallî idarelerin arasındaki ilişkiyi düzenlemektedir. Anayasamızın 123, 124, 126 ve 127 nci maddeleri de merkezî idarenin ve mahallî idarenin yapılandırılmasını, görev yapma sırasında izleyecekleri ilkeleri ve birbirleriyle olan ilişkilerini ele almaktadır.

Değerli arkadaşlarım, 9 uncu madde, Anayasanın bu 4 maddesine de aykırıdır; çünkü, 9 uncu maddede, getirilen kısıtlamalar, Anayasa maddelerindeki idarenin bütünlüğü, yetki genişliği ve idarî vesayet ilkelerini dikkate almadan düzenlenmiştir ve onlarla bağdaşmamaktadır. Merkezî idarenin taşra teşkilatı kurması, ihale ve harcamalar yapması yasaklanmaktadır. Merkezî idarenin yönetmelik, tüzük gibi düzenlemeler yapması, mahallî idarelerin hareketini sınırlamamak gibi bazı koşullarla sınırlandırılmaktadır. Oysa, merkezî idarelerle, belediyeler arasında görev ayırımı yapıldığı zaman, belediyelerin kapasitesi, iş görme çapı hiç düşünülmemiştir. Sayın milletvekilleri, bu yüzden de, 9 uncu maddede getirilen sınırlamalar, sadece Anayasanın biraz önce değindiğim maddelerine değil, aynı zamanda, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartına da aykırıdır; çünkü, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartında, hizmetin bir başka birime aktarılmasında görevin niteliği, verimlilik ve ekonomik gereklilik gibi bazı unsurların dikkate alınması öngörülmektedir. Yerel yönetimlerin uhdesinde olan bir hizmetin başka bir otoriteye aktarılmasında gözetlenmesi gereken bu ilkelerin, hizmetin bizzat yerel yönetimlere verilmesinde gözetileceği gayet açıktır, mantığın ve aklın bir gereğidir.

Sayın milletvekilleri, her belediye kendi olanaklarına, kendi iş görme kapasitesine göre, belli boyutta ve nitelikte görecektir kendisine tevdi edilen hizmetleri. Anayasanın 127 nci maddesinde öngörülen idarî vesayet ise, bu birimler arasında ve hizmet standartları arasında bir denge kurmaya ve bir uyum sağlamaya yöneliktir. 9 uncu maddeyle, yerel yönetimlere devredilen alanlarda merkezî idarenin sınırlandırılması ve âdeta iş göremez hale getirilmesi, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının da bir gereği değildir; çünkü, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartında ilgili maddede -4 üncü maddenin üçüncü bendinde- "genellikle" ve "tercihen" gibi ifadeler kullanılmaktadır. Böylece, üye devletlere bir serbesti tanınmaktadır.

9 uncu maddeyle merkezî idareye getirilen kısıtlamalar, Anayasaya aykırı olduğu gibi, gerçekçi de değildir değerli arkadaşlarım; çünkü, örneğin, Tarım ve Köyişleri Bakanlığının hizmetlerini, eğer, yerel yönetimlere devrediyorsanız ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığının köylüyle olan bağlantısını koparıyorsanız, o zaman, Türkiye'deki tarım üreticisini, Avrupa'nın çok iyi yöntemlerle, etkin yöntemlerle korunan tarım üreticisi karşısında hangi yöntemlerle ve nasıl korunacağını da açıklamak ve hesaplamak durumundasınız.

Gerekli sağlık yatırımını yapamayan veyahut da gerekli sayıda doktor bulundurmayan bir belediyenin, temel insan haklarından en önemlilerinden biri olan sağlıklı yaşam hakkını nasıl sağlayacağını da öngörmek durumundasınız. Sosyal devlet olmanın bu en önemli unsurunu, ilkesini nasıl yaşama geçireceksiniz?

Tasarının tam bir karmaşaya yol açacağı açıktır ve 9 uncu maddeyle getirilen kısıtlamalar, bu karmaşayı daha üst boyutlara yükseltecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Keleş, 1 dakikalık ek sürenizi başlattım.

Buyurun.

BİRGEN KELEŞ (Devamla) - Tasarı, eğer bu haliyle yasalaşırsa, hiç kuşku yok ki, kamu yönetimini ve kamu hizmetlerini çökertme işlevini görecektir.

Kuşkusuz bu durum, cumhuriyetin temel ilke ve niteliklerini benimsemeyen ve boşluktan yararlanarak istediği düzeni yaşama geçirmek isteyen bazı siyasetçileri ve Türkiye'nin aleyhine olan amaçlarını gerçekleştirmek için bu boşluğu fırsat bilecek olan yabancıları mutlu edebilir ve onların işine yarayabilir; ama, kesinlikle Türk toplumunun işine yaramayacaktır. Bunun içindir ki, toplumdaki bütün ciddî sivil toplum örgütleri, meslek odaları, sendikalar ve cumhuriyetin temel ilke ve niteliklerini korumakla kendisini görevli sayan Cumhuriyet Halk Partisi bu tasarıya tümüyle karşıdır.

Sayın milletvekilleri, sizleri bir kez daha uyarıyorum ve kamu yönetiminde ciddî bir çökertmeye yol açacağına inandığım bu tasarının bir an önce geri çekilmesini talep ediyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Keleş.

Sayın milletvekilleri, İçtüzüğün 72 nci maddesine göre verilmiş bir önerge vardır; okutuyorum.

Türkiye büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı ile "kamuda ilk kez bütün kamu kurumlarının uyması gereken temel ilkelerin bir bütün olarak ortaya konduğu kamuda katılımcılık, şeffaflık, hesap verebilirlik, etkililik, hizmetlerin sonucuna odaklılık, insan haklarına saygı, bürokratik işlemlerde ve mevzuatta sadelik, bilgi teknolojilerinden yararlanma ve benzeri ilkelerin uygulanabilir hale getirildiği, teşkilat yapıları, yatay organizasyon ve yetki devri esası uyarınca, yeni ve etkin bir çerçeveye kavuşturulmakta olduğu bakanlıklar ve kuruluşlar arasındaki görev dağılımı netleştirilerek, mükerrerliklerin önlenmesinin öngörüldüğü, gereksiz hale gelmiş kuruluşların ve işlevlerin tasfiyesi veya uygun birimlerin devri gündeme getirildiği merkezî idare ile mahallî idareler arasında yetki ve görev paylaşımı netleştirilerek, merkezî idarenin stratejik düzeyde etkinliği artırılırken, mahallî idarenin operasyonel düzeyde esneklikleri ve kaynaklarının genişletildiği, devletin aslî hizmetleri dışında bakanlıkların taşra teşkilatlarının ortadan kaldırılarak, yerel ve yerinden yönetim birimlerinin güçlendirildiği kamuda stratejik yönetim anlayışının benimsendiği ve kaynak tahsisi mekanizmaları ile ilişkisinin kurulduğu, denetim sistemi, performans esaslı ve içdenetim boyutunun güçlendirilmiş hale getirildiği, halk denetçisi (ombudsman) mekanizması dahil olmak üzere, kamu denetiminin güçlendirildiği, bu kapsamda merkezî idarenin görev ve fonksiyonlarının belirlendiği, mahallî müşterek nitelikli görev ve hizmetlerin mahallî idarelere bırakıldığı yine bu kapsamda merkezî birimlerin strateji geliştirme, genel koordinasyon ve yönlendirme kapasitesi artırılırken, mahallî idarelerin inisiyatif kullandırma ve operasyonel esnekliğinin vurgulandığı değişen koşulların gerektirdiği farklılaşma ihtiyacını giderecek esneklikler verilirken bütünlük içinde uyumlu çalışmanın gerektirdiği minimum genel standart birliğinin de korunduğu, etkililik ve ekonomiklik ilkelerinden vazgeçmeden, mahallî ihtiyaçların yerel düzeyde karşılanması ilkesinden hareket edildiği, ayrıca, Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısında, kamu yönetiminde bütünlük ilkesinin korunmasına, merkezî yapılar ile mahallî idareler arasında tamamlayıcı bir anlayışla, işbirliğiyle koordinasyona azamî önem verildiği, yine idarî usul, saydamlık ve vatandaşın bilgi edinme hakkı, e-dönüşüm Türkiye projesi ve e-devlet bürokrasisinin azaltılması ve basitleştirilmesi, vatandaş memnuniyetinin ölçülmesi, performans sistemine ve ödüllendirmeye geçiş, kamuda etik kuralların gözden geçirilmesi gibi birçok alanda yapılacak düzenlemelerle bu konuda öngörülen çağdaş

yönetim anlayışının hayata geçirileceği" genel gerekçede belirtilmiş ise de, tasarı, kamuoyunda, sivil toplum kuruluşlarında yeteri kadar tartışılmadığı için, aceleyle yapılacak bir düzenlemeyle, uygulamada büyük sorunlarla karşılaşılacak, kamu yönetiminde arzu edilen kaliteye ulaşılamayacak ve tasarının genel gerekçesinde ve madde gerekçesinde belirtilen hedeflere erişilemeyecektir.

Bütün bu nedenlerle, maddenin görüşülmesine devam edilerek, konunun daha çok aydınlığa ve açıklığa kavuşmasında sayısız ve sınırsız yarar bulunduğuna inandığımız için, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 72 nci maddesi uyarınca, görüşülmekte olan maddeyle ilgili görüşmelerin devam etmesine karar verilmesi için bu önerge verilmiştir.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının görüşülmekte olan 9 uncu maddesiyle ilgili görüşmelerin, İçtüzüğün 72 nci maddesi uyarınca devam edilmesine karar verilmesini arz ederiz.

Haluk Koç	Mehmet Işık	Mehmet Mesut Özakcan
Samsun	Giresun	Aydın
Feramus Şahin	Muzaffer Kurtulmuşoğlu	Mehmet Kartal
Tokat	Ankara	Van

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, önergeyi...

K. KEMAL ANADOL (İzmir) - Sayın Başkan, karar yetersayısının aranılmasını istiyorum.

BAŞKAN - Tamam Sayın Başkanım; önergeyi oylayacağım ve karar yetersayısını arayacağım.

Sayın milletvekilleri önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir. Karar yetersayısı vardır.

9 uncu madde üzerinde soru-cevap işlemine başlıyoruz.

Sayın Kesimoğlu, buyurun.

MEHMET S. KESİMOĞLU (Kırklareli) - Sayın Başkan, saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakana yöneltmek istediğim sorum: Bu madde altı fıkradan oluşuyor. Altı fıkradan ikisi, merkezî yönetime yasak getiriyor; iki ve altıncı paragraf. Altı fıkradan üçü, merkezî yetkilerin yerele devrini düzenliyor ve yerel yönetimlere esneklik getiriyor; üç, dört ve beşinci paragraflar. Altı fıkradan beşi, merkezî idareyi sınırlamaya ayrılmış bulunuyor; merkez, yerel karşısında yasaklanıyor, sınırlanıyor.

Madde 11'de göreceğiz, yerel de, merkezle birlikte, piyasa karşısında yasaklı kılınıyor, sınırlandırılıyor. Bu tasarı, önce piyasa, sonra yerel, sonra merkez diyor. Bu sıralamayla, halk ve ülke çıkarları, devletin, halkı, ülkesi için varlık felsefesi sizce ortadan kalkmış olmuyor mu?

Adalet ve Kalkınma Partisi olarak siz, çok yakın bir tarihte, 16 büyükşehir belediyesinin sınırlarını, Denizli Belediyesinin sınırlarını ve 340 belde belediyesinin tüzelkişiliğini kaldırdınız; ancak, bildiğiniz gibi, bu yasalar, Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından, tekrar görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderildi. Oysa, bu tarihten yaklaşık oniki yıl önce, 8.5.1991 tarihinde, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir kanun çıktı; adı, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun. Bu kanunun 5 inci maddesinde şöyle deniliyor: "Yerel yönetimlerin sınırlarında, mevzuatın elverdiği durumlarda ve mümkünse bir referandum yoluyla, ilgili yerel topluluklara önceden danışılmadan değişiklik yapılamaz."

Şimdi, sorumu soruyorum. Bu yasa teklifleri hazırlanırken, sayısal üstünlüğünüze dayalı olarak Genel Kurulda yasalaştırırken, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının yukarıda ifade ettiğim 5 inci maddesini biliyor muydunuz? Biliyordunuz da, görmezden mi geldiniz? Bu çelişkiyi nasıl açıklıyorsunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Ben teşekkür ederim.

Sayın Yeni, buyurun.

AHMET YENİ (Samsun) - Sayın Başkan, saygılar sunuyorum.

Sayın Bakanıma soruyorum. Esasen, ülkemizde, kamu yönetiminde yeniden yapılanma çabaları uzun bir geçmişe sahiptir; ancak, tüm bu çabalar, çeşitli nedenlerle başarısız kalmış ve kamu yönetiminde arzu edilen kaliteye ulaşılamamıştır. Aydınlarımızın, sivil toplum örgütlerinin, bilim adamlarının, yöneticilerin ve halkımızın heyecanla beklediği, iyi yönetişim olarak da tarif edilebilecek bu çağdaş yönetim zihniyetine ve yapısına Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı döneminde kavuşabilecek miyiz?

İkinci sorum; cumhuriyet tarihinin en önemli reformlarından biri niteliğindeki bu tasarı kanunlaştığında, örneğin, Samsun'un Alaçam İlçesinin Kızlanındaki okulun boya badanasının yapılabilmesi için, binbir güçlükle, eli çantalı insanlar Ankara'ya gelmekten kurtarılacak mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Ben Teşekkür ederim.

Sayın Kart, buyurun.

ATİLLA KART (Konya) - Sayın Başkan, aracılığınızla, Sayın Bakana sorumu yöneltiyorum.

Sayın Bakan, bilindiği gibi, idarî vesayet, yasalarımıza ve Anayasamıza göre kamu yönetiminin temel ilkelerinden biridir. İdarî vesayeti uygulamak, sonuçta, teknik bir yapılanmayla mümkündür. Bu, teknik ve yasal denetim ise, bugüne kadar, teftiş kurullarıyla yapılagelmiştir. "İç-denetim" adı altında yapılmak istenilen düzenlemeyle bu kurullar etkisiz hale getirilmek istenilmektedir. Zira, içdenetim mekanizmalarının özerk bir yapısının olmadığını gayet iyi biliyoruz.

Bu sebeple, Anayasanın 127 ve işbu tasarının 6 ncı maddesinde idarî vesayet kavramının muhafaza edilmesinin pratikte hiçbir öneminin olmadığını özellikle ifade etmek istiyorum. Böylece, idarî vesayet kavramının içi boşaltılmış ve fiilî dayanağı kalmamış olmaktadır. İdarenin bütünlüğünü etkileyecek bir süreç, işte bu aşamada başlamaktadır. İdarî vesayeti fiilen kaldırdığınız takdirde, mülkî idare, koordineyi ve idarenin bütünlüğünü nasıl sağlayacaktır?

Sorumla sınırlı olmak üzere, açık, somut ve tutarlı cevap talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kart.

Sayın Bakanım, buyurun.

ADALET BAKANI CEMİL ÇİÇEK (Ankara) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; görüşmekte olduğumuz tasarı, esas itibariyle, Yüce Meclisin huzuruna gelmezden evvel, toplumun çok değişik kesimlerinde, değişik platformlarda, değişik komposizyonlar içerisinde tartışılmıştır. Bu tasarıyı sadece hükümet hazırlayıp, çalakalem Parlamentonun önüne getirmemiştir. Üniversitelerimizde, sivil toplum kuruluşlarımızda ve mahallî idarelerimizden değişik görüşlere sahip belediye başkanlarımızın da zaman zaman katıldığı, değişik platformlarda gerekli danışmalar yapılarak, istişareler yapılarak buraya getirilmiştir. Yüksek mahkemelerde zaman zaman bu tasarıyla ilgili paneller tertip edilmiştir. Dolayısıyla, aslında, Türkiye'de etkin ve verimli bir devlet yönetiminin kurulabilmesi açısından bir toplumsal talep vardır. Bu talep olduğu içindir ki, bütün siyasî partiler seçim beyannamelerinde bu konuya özel önem vermişlerdir.

Türkiye, şu an Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı sürecine girmiştir ve onun da neredeyse sonuna gelmiştir. Bu Sekizinci Beş Yıllık Plan döneminde de, hemen hemen her plan hedefleri içerisinde, merkezî idare ile mahallî idarenin görev, yetki ve sorumluluklarının güncelleştirileceği, modern hale getirileceği, vaki şikâyetlerin ortadan kaldırılacağı hep zikredilegelmiştir. Aslında, taa 1937'den beri Türkiye'nin tartıştığı bir konudur. Dolayısıyla, altmışyedi yıldan beri tartışıla, tartışıla, tartışıla tartışılmaktan bu toplum bıkmıştır; yani, bu konuda lafın iyisi söylenmiştir, ama, işin iyisi de yeteri kadar yapılamamıştır.

Şimdi, Hükümet, bütün bu tartışmalardan, yazılmış bunca raporlardan gerekli neticeleri çıkarmak suretiyle bugün önemli bir adımı atmıştır. Dolayısıyla, değerli arkadaşlarımızın sorduğu soruları, bu tasarı büyük ölçüde karşılamaktadır. Tabiatıyla, böylesine köklü bir değişiklikte, ne kadar çaba sarf edersek edelim, uygulamaya geçildiğinde bazı aksaklıklar, eksiklikler olabilecekse, onu da uygulamanın belli bir döneminde tekrar gözden geçirmek her haliyle mümkün olacaktır. Tabiatıyla, bu tasarı hazırlanırken, bir taraftan altmışyedi yıldan beri tartışılan ve ortaya çıkarılan tüm görüşler, tüm teklifler, tenkitler dikkate alındığı gibi, öbür taraftan da Türkiye Cumhuriyeti Devleti olarak altına imza koyduğumuz bütün anlaşmalar, bütün sözleşmeler, bütün şartlar da dikkate alınmak suretiyle hazırlanmaya çalışılmıştır.

Üzerinde tartıştığımız 9 uncu madde ise -başlığından da bellidir- merkezî idare ile mahallî idare arasındaki ilişkileri düzenliyor. Eğer, bu ilişkileri bir bütünlük içerisinde düzenlemediğimiz takdirde, parça parça bu değişiklikler gündeme geldiğinde, işte o zaman esas problem ortaya çıkıyor. Bugüne kadar yapılan şudur: Köklü bir değişiklik yapmak yerine, bazı maddeler değiştirilmek suretiyle zaman zaman kanunlarda bu bütünlük bozulduğu için, bu değişikliklerden beklenen maksat da hâsıl olmamıştır.

İlk defadır ki, bir cumhuriyet hükümeti, 59 uncu hükümet, hükümet programına, seçim beyannamesine uygun olarak ve demin söylediğim altmışyedi yıllık tecrübeyi de dikkate almak suretiyle, Parlamentonun önüne böyle bir tasarıyı getirmiştir. Bunun çok önemli olduğunu düşünüyoruz. Burada dile getirilen hususların da büyük ölçüde varit olmadığını görüyoruz. Mesela, idarî vesayet kavramının kalktığı ifade ediliyor. 18 inci maddeye bakıldığında, denetim unsurları itibariyle de bakıldığında, aslında, Sayın Kart'ın sorduğu sorunun cevabı 18 inci maddede var.

Diğer hususlar da arz ettiğim çerçevede değerlendirildiği takdirde, 9 uncu maddeyle ilgili soruları cevaplandırdığımız kanaatini taşıyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Ben teşekkür ederim Sayın Bakanım.

Sayın milletvekilleri, 9 uncu madde üzerindeki soru-cevap işlemi tamamlanmıştır.

Madde üzerinde 4 adet önerge vardır; önergeleri, önce geliş sıralarına göre okutacağım, sonra aykırılık derecelerine göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 9 uncu maddesinde geçen "kanunlarda belirtilen istisnalar dışında" ibaresinin madde metninden çıkarılmasını arz ederim.

Kerim Özkul
Konya

BAŞKAN - İkinci önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 9 uncu madde birinci fıkrasındaki "illerde" ibaresinin "il ve ilçelerde" şeklinde değiştirilmesini;

Aynı maddenin ikinci fıkrasının da "Merkezî idare, mahallî idarelerin sorumluluk alanlarına giren görev ve hizmetler için mahallî düzeyde teşkilat kuramaz, doğrudan ihale ve harcama yapamaz" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Eyüp Fatsa
Ordu

Hacı Biner
Van

Hüsnü Ordu
Kütahya

Ali Osman Sali
Balıkesir

N.Doğan Topaloğlu
Ankara

BAŞKAN - Üçüncü önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "Merkezî idare ile mahallî idareler arasındaki ilişkiler" başlıklı 9 uncu maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Haluk Koç	Bayram Meral	Muzaffer Kurtulmuşoğlu
Samsun	Ankara	Ankara
Nurettin Sözen	Mevlüt Coşkuner	Mehmet Parlakyiğit
Sivas	Isparta	Kahramanmaraş
	Atilla Başoğlu	Abdulaziz Yazar
	Adana	Hatay

BAŞKAN - 4 üncü önergeyi okutuyorum; bu önerge en aykırı önergedir, okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "Merkezî idare ile mahallî idareler arasındaki ilişkiler" başlıklı 9 uncu maddesinin Anayasaya aykırılığı nedeniyle tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Haluk Koç	Bayram Meral	Hakkı Ülkü
Samsun	Ankara	İzmir
Nurettin Sözen	Abdulaziz Yazar	Mevlüt Coşkuner
Sivas	Hatay	Isparta
Atilla Başoğlu	Mehmet Parlakyiğit	Muzaffer Kurtulmuşoğlu
Adana	Kahramanmaraş	Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet katılıyor mu?..

ADALET BAKANI CEMİL ÇİÇEK (Ankara) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçe mi okunsun?..

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Gerekçe okunsun Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

349 sıra sayılı kanun tasarısının 9 uncu maddesinin madde gerekçesinde aynen şu ifadelere yer verilmiştir:

"7 nci maddenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, kamu yönetimi bir bütün olup, kamu hizmetlerini gören kurum ve kuruluşların birbirlerinin alternatifi veya biri diğerinin yerine ikame edilen kuruluşlar olarak düşünülmesi söz konusu olamaz. Merkezî idarenin yanında mahallî idareler de kamu hizmetlerinin görülmesi konusunda bu kapsamdadırlar. Mahallî idareler, merkezî idarenin alternatifi veya onun yerine ikame edilecek kurumlar olarak düşünülemez. Ancak, bu hizmetlerin yerine getirilmesinde ölçekten ve görülecek hizmetin niteliğinden kaynaklanan bir görev bölüşümü ve dağılımı söz konusudur. Bu bölüşüm yapılırken merkezî idare ile mahallî idareler arasındaki ilişkilerin sınırları ve esasları da belirlenmelidir. Madde ile bu ilişkilerin sınırları belirlenmektedir.

Merkezî idare tarafından yerine getirilmesi gereken hizmetlerden illerde yapılması gerekenler özel kanunlarda öngörülen istisnalar dışında valilikler ve kaymakamlıklar eliyle gerçekleştirilecektir. Bu durum, daha çok taşra teşkilâtı kurabilen bakanlıklar bakımından söz konusu olmakla birlikte, taşra teşkilatı kuramayan bakanlıklar tarafından da zamanla illerde hizmet görülmesi gerektiğinde prensip olarak bu hizmetler valilikler ve kaymakamlıklar eliyle gördürülecektir.

Mahallî idarelerin görev, yetki ve sorumluluk alanına giren konularda merkezî idare birimleri yerel düzeyde teşkilat kuramayacaklar, bu konularda doğrudan ihale ve harcama yapamayacaklardır. Böylece, merkezî idarenin mahallî idare alanına giren görev ve hizmetlerin yerine getirilmesine müdahalesi önlenmiş olacaktır.

Merkezî idare ile mahallî idareler arasındaki ilişkiler düzenlenirken, merkezî idarenin mevzuattan kaynaklanan ikincil düzenlemeler yapma yetkisini kullanması sırasında mahallî idarelerin yetkilerini kısıtlayıcı, kullanılmasını önleyici veya merkezî idareye görev ve yetki aktarmayı sağlayacak hükümler konulmasına yönelik yasaklama da getirilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede merkezî idare birimleri, mahallî idarelerin görev, yetki ve sorumluluk alanlarına giren konularda çıkaracakları tüzük, yönetmelik ve benzeri düzenlemelerde, mahallî idarelerin yetkilerini kısıtlayıcı, yerel hizmetleri zayıflatıcı ve yerinden yönetim ilkesine aykırı hükümler koyamayacaktır."

Tasarının 9 uncu maddesi, merkezî idare ile mahallî idareler arasındaki ilişkileri düzenlemektedir. Söz konusu madde, merkezî idare tarafından yürütülmesi öngörülen hizmetlerden, illerde yapılması gerekenlerin kanunlarda belirtilen istisnalar dışında valilik ve kaymakamlıklar tarafından gerçekleştirilmesini öngörmekte ve mahallî idarelerin sorumluluk alanına giren konularda merkezî idarelere kısıtlamalar getirmektedir. 9 uncu maddenin ikinci fıkrasına göre, merkezî idare mahallî idarelerin sorumluluk alanlarına giren görev ve hizmetler için mahallî düzeyde teşkilat kuramaz, doğrudan ihale ve harcama yapamaz. 9 uncu maddenin son fıkrasına göre de mahallî idarelerin görev, yetki ve sorumluluk alanlarına giren konularda çıkarılacak tüzük, yönetmelik ve benzeri düzenlemelerde, mahallî idarelerin yetkilerini kısıtlayıcı, mahallî hizmetleri zayıflatan ve yerinden yönetim ilkesine aykırı hükümler konulamaz.

9 uncu maddenin ikinci ve son bendinde yer alan bu hükümler Anayasanın 123, 124, 126 ve 127 nci hükümlerine aykırıdır. Söz konusu maddeler, idarenin bütünlüğünü, Başbakanlık, bakanlık ve kamu tüzelkişilerinin sorumluluk alanlarındaki kanun ve tüzüklerin uygulanması için yönetmelik çıkarabileceklerini, illerin idaresinin yetki genişliği esasına dayandığını ve merkezî idarenin, mahallî idareler üzerinde, mahallî hizmetlerin idarenin bütünlüğü ve toplum yararı ilkelerine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, mahallî ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla, kanunda belirtilen esas ve usuller dairesinde idarî vesayet yetkisine sahip olduğunu hükme bağlamaktadır.

Merkezî idarenin mahallî idarelere bırakılan konularda taşra teşkilatı kurmasının, ihale ve harcama yapmasının yasaklanması ve bir merkezî idarenin en doğal hakkı olan yönetmelik çıkarma hakkının koşullara bağlanması ve sınırlandırılması Anayasanın 123, 124, 126 ve 127 nci maddelerine aykırıdır. Bu nedenle 9 uncu maddenin tasarıdan çekilmesi zorunludur.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 349 sıra sayılı kanun tasarısının "Merkezî idare ile mahallî idareler arasındaki ilişkiler" başlıklı 9 uncu maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Haluk Koç (Samsun) ve arkadaşları.

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet?..

ADALET BAKANI CEMİL ÇİÇEK (Ankara) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Kurtulmuşoğlu, gerekçeyi mi okutayım?

MUZAFFER R. KURTULMUŞOĞLU (Ankara) - Evet.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Anayasanın 127 nci maddesine göre: "Mahallî idareler; il, belediye veya köy halkının mahallî müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzelkişileridir.

Mahallî idarelerin kuruluş ve görevleri ile yetkileri, yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenlenir."

Mahallî idarelerin örgütlendikleri coğrafyada merkezî idarenin hizmet örgütlememesi Anayasada kurulmuş bulunan idarî yapıyla terstir. İdarenin örgütlenmesinde, merkezî idare hizmetlerinin tüm coğrafyada illeri birim alarak kuracak, mahallî idarelerin mahallî müşterek ihtiyaçları karşılamak üzere kuracağı hizmetler ve örgütlenme, kendilerinin coğrafî alanlarıyla sınırlı olarak merkezî idarenin hizmetleri ve örgütüyle iç içe geçecektir. Mahallî idarelerin, idarenin kuruluşunda, merkezî idarenin tamamen dışında bir örgütlenme olarak tasarlanması da, Anayasada yapıyla çelişir. Anayasa, idarenin bütünlüğü ilkesini ve bunu sağlamak için getirilen vesayet denetimi kurumunu düzenleyerek, bu olasılığı tamamen dışarıda bırakmıştır.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Taslağında kurulmaya çalışılan yapı, Anayasanın kurmuş olduğu yapıya açıkça aykırıdır. Yasanın bu haliyle çıkarılması halinde, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi güçlü bir olasılıktır. Zira, taslaktaki düzenleme, Anayasanın kurduğu mantığın tersini kurmaktadır. Anayasada, yerel yönetimlerin varlık nedeni, yerel ortak ihtiyaçların karşılanması için hizmet üretmekle sınırlanırken ve yerel yönetimlerin varlığı, söz konusu alanda merkezî idarenin kuruluşunu dışlamazken, taslak tam tersi bir düzenleme getirmektedir.

Tasarının merkezî idare ile mahallî idareler arasında kurduğu yetki ve görev bölüşümü, anayasal dengeyi bozması nedeniyle Anayasaya aykırı olduğu gibi, mahallî idarelere bırakılan hizmetlerin niteliği açısından da aykırılık söz konusudur. Bu noktanın anlaşılabilmesi için, Anayasanın kullandığı "mahallî müşterek ihtiyaçlar" ibaresi üzerinde durmak gereklidir.

Anayasanın mahallî müşterek ihtiyaçları karşılamak üzere kurulmasını öngördüğü mahallî idarelere verilen görevlerin karşılayacağı toplumsal ihtiyaçların büyük çoğunluğunun yerel ortak ihtiyaç olarak nitelenmesi mümkün değildir. Yerelliği aşan gereksinimler, özellikler ve sonuçlar söz konusudur. Mahallî idarelerin varlık nedeniyle hizmetlerin ilgisi zayıftır.

Merkezî idare ile yerel yönetimler arasında görev bölüşümüne ilişkin birçok kanun, dava veya itiraz yoluyla Anayasa Mahkemesinin önüne gelmiştir. Mahkeme, bu vesilelerle, mahallî müşterek ihtiyaçlar kavramına ilişkin değerlendirmelerde bulunmuştur.

Anayasa Mahkemesine göre, 127 nci maddede belirtilen mahallî müşterek ihtiyaç kavramı, herhangi bir yerel yönetim biriminin sınırları içinde yaşayan kişi, aile, zümre ya da sınıfın özel çıkarlarını değil, aynı yörede birlikte yaşamaktan doğan eylemli durumların yarattığı, yoğunlaştırdığı ve güncelleştirdiği, özünde yerel ve kamusal hizmet karakterinin ağır bastığı ortak ihtiyaç ve beklentileri ifade etmektedir.

Bir başka Anayasa Mahkemesi kararıyla, kentsel toprakların planlanması gibi yerellik niteliğinden kuşku duyulmayan bir ihtiyacın bile ülke ve bölge düzeyindeki sonuçları nedeniyle, merkezî idarenin yerel hizmetlere müdahil olması haklı görülmüştür.

Anayasada ve Anayasa Mahkemesi içtihatlarında, yerel yönetimlere mahallî müşterek ihtiyaçlar alanında doğrudan görevler verilmesi Anayasaya aykırıdır. Bu haliyle çıkarılacak Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı Anayasanın 127 nci maddesine aykırı olacaktır.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 9 uncu madde birinci fıkrasındaki "illerde" ibaresinin "il ve ilçelerde" şeklinde değiştirilmesini;

Aynı maddenin ikinci fıkrasının da "Merkezî idare, mahallî idarelerin sorumluluk alanlarına giren görev ve hizmetler için mahallî düzeyde teşkilat kuramaz, doğrudan ihale ve harcama yapamaz" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Eyüp Fatsa (Ordu) ve arkadaşları

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu efendim?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Hükümet?..

ADALET BAKANI CEMİL ÇİÇEK (Ankara) - Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Fatsa, gerekçeyi mi okutayım?

EYÜP FATSA (Ordu) - Gerekçe okunsun Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Maddedeki "kaymakamlıklar" ilçeyle ilgili olduğu için noksanlığın giderilmesi; ikinci fıkranın ise daha düzgün hale getirilmesi amacıyla öneride bulunulmuştur.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Komisyonun takdire bıraktığı, Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

349 sıra sayılı Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının 9 uncu maddesinde geçen "kanunlarda belirtilen istisnalar dışında" ibaresinin madde metninden çıkarılmasını arz ederim.

Kerim Özkul

Konya

KERİM ÖZKUL (Konya) - Sayın Başkan, önergemi geri çekiyorum.

BAŞKAN - Önerge geri çekilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 9 uncu maddeyi...

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, karar yetersayısının aranılmasını istiyoruz.

BAŞKAN - Tamam efendim, oylama yapacağım ve karar yetersayısını arayacağım.

Sayın milletvekilleri, 9 uncu maddeyi kabul edilen önerge doğrultusundaki şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir; karar yetersayısı vardır.

10 uncu maddeyi okutuyorum:

Malî kaynak dağılımı

MADDE 10. - Mahallî idarelere yetki, görev ve sorumluluklarıyla orantılı gelir kaynakları sağlanır. Mahallî idarelere genel bütçe vergi gelirleri tahsilatından pay ayrılır. Payların ayrılmasına, dağıtımına ve bu paylardan yapılacak kesintilere ilişkin usul ve esaslar kanunla düzenlenir.

BAŞKAN - 10 uncu madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Kemal Kılıçdaroğlu; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır.

CHP GRUBU ADINA KEMAL KILIÇDAROĞLU (İstanbul) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de önemli bir tasarıyı görüşüyoruz; ancak, bu tasarıyı görüşürken, hükümet kanadından Sayın Bakan ve Sayın Kuzu, ısrarla "bu tasarının Anayasaya aykırı hangi hükmü vardır, bize söyleyin, biz onu değiştirelim" diyorlar. Şimdi, buradan Sayın Kuzu'nun dikkatini çekiyorum; işte, o aykırı düzenlemelerden birisi de budur. Neden, bu, Anayasaya aykırı, bakın şimdi: Maddede "mahallî idarelere yetki, görev ve sorumluluklarıyla orantılı gelir kaynakları sağlanır" deniliyor. Anayasanın 73 üncü maddesine göre, vergiyi merkezî idare koyar, vergi kanunla konulur, kanunla kaldırılır. Belki, Sayın Kuzu şöyle düşünebilir: "Efendim, biz, mahallî idarelere vergi koyma yetkisi vermeyeceğiz, bunu genel bütçeden karşılayacağız." Ama, ikinci cümlesi var bunun; bakın, ikinci cümle ne diyor: "Mahallî idarelere genel bütçe vergi gelirleri tahsilatından pay ayrılır."

Değerli arkadaşlar, burada özellikle bu tasarı tartışıldı ve bazı oturumlar oldukça gergin bir ortamda geçti. Uygar ve demokrasiyi sindirmiş toplumlar, bir toplumu böylesine ilgilendiren bir yasayı, uzun süre toplumun gündeminde tutar, tartışırlar ve ondan sonra parlamentonun gündemine getirirler. Demokrasiyi içine sindirmemiş iktidarlar ise, parlamentoda dahi görüştürmeden, sivil toplum örgütlerinden sözde görüş alıp buraya getirirler ve burada da, sanki çok önemli şeyler yapılıyormuş gibi, bazı sorulara, bazı çanak sorulara sayın bakanları muhatap ederler.

Bir değerli milletvekili şunu sordu az önce: Bu yasa çıktığı zaman, Samsun'un bilmem hangi köyüne ödenek gidecek mi, oradaki insan çantasıyla buraya gelecek mi? Değerli milletvekilim, bu yasa çıktığı zaman hiç öyle bir şey olmayacak. Neden olmayacak biliyor musunuz; çünkü, bu yasa, çerçeve yasa. Vatandaşın Ankara'ya gelmesini önleyecek yasa, başka yasa; o yasa çıktığı zaman olacak ancak; ama, tabiî, siz, olayı kamuoyuna böyle sunarsanız, böyle bir tabloyla da karşılaşırsınız.

Değerli milletvekilleri, biz, şu toplantılarda, bugüne kadar görüşülen bütün yasalarda şöyle bir tabloyla karşılaştık: İktidar kanadı ile muhalefet kanadı arasında ciddî bir güven bunalımı var. Biz, iktidar kanadına ve onun oluşturduğu hükümete güven duymuyoruz. Şimdi, diyeceksiniz ki; arkadaşlar, niçin güven duymuyorsunuz? Size bazı örnekler vereceğim. Bu tasarıda saydamlıktan bahsediyoruz değil mi arkadaşlar; peki; elinizi vicdanınıza koyun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin hesapları saydam mı? Türkiye Büyük Millet Meclisinin internet sayfasında, bu Meclisin geliri, gideri, harcamaları yer alıyor mu; kaç personel çalıştığı belli mi; burada hangi bakanlığın, kaç personeli görevli, belli mi; belli değil. Bunun için yasa çıkarmaya gerek var mı; hayır. Kim yapacak; siz yapacaksınız. Siz, bunu dahi yapamıyorsunuz, bir de, gelip, burada saydamlıktan söz ediyorsunuz.

Bir başka konuya geliyorum: "Bu tasarıyla yerel yönetimleri güçlendireceğiz" diyorsunuz. Şimdi, bunu, belki, buradan söyleyerek, bu konuda bilgisi olmayan yurttaşlarımızı kandırabilirsiniz; ama, açıkça söyleyeyim, Anadolu'daki binlerce belediyeyi kandıramazsınız. Bu Parlamentodan bir yasa çıkardınız ve bu yasayla, Emlak ekvergisi getirdiniz. Arkadaşlar, Emlak ekvergisini toplama yetkisini belediyelere verdiniz ve sonra, bu belediyelerin paylarını kestiniz; binlerce belediyeyi mağdur ettiniz, sonra da diyorsunuz ki: "Yerel yönetimleri güçlendireceğiz, bize güvenin."

Bir başka örnek vereyim: 3030 sayılı Yasaya göre büyükşehir belediyelerine ayrılan kaynaklar var, özel bir yasa var. Bu yasaya göre, genel bütçe gelirlerinin 4,1'i büyükşehir belediyelerine ayrılır. Siz ne diyorsunuz; "belediyeleri güçlendireceğiz." Ne yapıyorsunuz; bu payı düşürüyorsunuz, sonra da muhalefet kanadına dönüp "arkadaşlar, biz doğruyu söylüyoruz, bize güvenin" diyorsunuz ve biz de, size güveneceğiz!

Bir başka konu... (AK Parti sıralarından gürültüler)

Tabiî, bize güvenmeyin... Biz, doğruları söylüyoruz; çünkü, bizim söylediklerimiz doğrulardan, doğal olarak, siz rahatsız olacaksınız arkadaşlar; bundan doğal daha ne var.

Başka bir şey söylüyorum, Sayın Bakandan da özellikle istirham ediyorum, bu konuyu, bu anlattığımı önemle dinlesin. (AK Parti sıralarından "gerek yok" sesleri)

Gerek olup olmadığına bakacaksınız.

Siz değerli arkadaşlar, AKP belediyelerine daha fazla pay ayırmak için, onların nüfuslarıyla oynuyorsunuz. (AK Parti sıralarından "insaf" sesleri)

"İnsaf" diyorsunuz; bakın, ben söyleyeyim: Ben bunu kanıtlarsam siz milletvekilliğinden istifa edin; siz kanıtlarsanız ben istifa edeyim; bu kadar açık ve net söylüyorum; çünkü, ben, size söylüyorum; elimde belge olmadan, onu görmeden, okumadan, asla ve asla bir şey söylemem; ama, bir şey söylüyorsam, çok önemlidir; üstelik, sizin bulunduğunuz ille ilgili Sayın Kocatopçu. (CHP Sıralarından alkışlar)

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) - Baştopçu...

KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla) - Sayın Baştopçu!.. Evet, Baştopçu!.. Sizi biliyorum; çünkü, siz, otelde de yatmıştınız; paranızın kim tarafından ödendiğini de biliyorum.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) - Sen hâlâ orada takıldın kaldın.

KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla) - Evet, takıldım orada, orada takıldım kaldım; çünkü, bunun hesabını vereceksiniz! (CHP sıralarından alkışlar)

Bir şey daha söylüyorum arkadaşlar; dediniz ki: "Bankaları batıranlardan hesap soracağız, para alacağız." Ne kadar güzel; biz de destek verdik mi size; verdik. Ne yaptınız; Uzan grubuna el koydunuz; gayet güzel, tebrik ediyoruz; doğru yaptınız; peki, arkadaşlar, köşeyazarlarının beyinlerine niye el koyuyorsunuz? Onlara el koyma yetkisini size kim veriyor? Sizin göreviniz, onlar para alıyorlarsa, paralarına el koymak; köşeyazarlarının beyinlerine el koymak demokrasiyle bağdaşmaz. Siz, maalesef, bunu yapıyorsunuz. Bakın, Star Gazetesi, üç gündür, Sayın Tayyip Erdoğan'ın fotoğrafını yayımlıyor. Ne mutlu size değil mi!? Siz, medyayı korkutarak, onları ele geçirerek, dikensiz gül bahçesi yaratacağınızı ve halkın size oy vereceğini sanıyorsunuz; sanın, arkadaşlar!.. (AK Parti sıralarından gürültüler)

Bakın arkadaşlar, ben, size niçin güvenmediğimizi söylüyorum. Bir şey daha söyleyeyim: Türkiye Büyük Millet Meclisi Hesaplarını İnceleme Komisyonu Başkanımız var, değil mi arkadaşlar. Gidersiniz, Toplu Konut İdaresinin bir binasına yerleşirsiniz, evinizi taşırsınız oraya...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) - Sen magazin anlatırsın ancak.

KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla) - Siz taşındınız mı oraya Sayın Baştopçu?

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) - Sen ancak magazin anlatırsın.

KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla) - Magazin değil; siz taşındınız mı oraya? Onun parasını kim veriyor? Siz gidip bir müteahhidin dairesine oturun bakayım, müteahhit size izin verecek mi! Bu milletvekili arkadaşımız bir de şunu söylüyor: "Efendim, Toplu Konut İdaresi bunu satılığa çıkaracak, ben de ihaleye girip bunu alacağım." Niye gidip orada oturuyorsun; sana bu yetkiyi kim verdi? Şimdi, benim hükümete teklifim; efendim, bu kişiyi, Sayın Ali Babacan'ı alsınlar, Hazineden sorumlu bakan yapsınlar, bir de Hazineye yerleşsin, bakalım ne olacak!

Bir başka konu arkadaşlar, Sayın Dengir Mir Mehmet Fırat geldi burada dedi ki: "Efendim, biz çok önemli iki yasa çıkardık." Ne kadar güzel. Bu çok önemli iki yasadan birisinin ismini söyledi, kamu finansmanı yasası. Oysa, Sayın Dengir Mir Mehmet Fırat'a söylemek gerekiyor, bu Parlamentodan bu isimle hiçbir yasa geçmedi ve ne kadar önemli bir yasaymış ki, Sayın Dengir Mir Mehmet Fırat bu yasanın adını dahi hatırlamıyor! Neden hatırlamıyor; çünkü, çıkan yasanın ne olduğunu bilmiyor; ama, önemli olduğunu sanıyor. Doğrudur, önemli bir yasaydı; en büyük desteği de biz verdik, Plan ve Bütçe Komisyonunda da verdik bu desteği, güzelleştirdik, iyi yaptık; bu yasanın adı Kamu Malî Yönetimi Yasasıydı arkadaşlar. (AK Parti sıralarından "o kadar önemli değil" sesleri)

Bir başka şey değerli arkadaşlar: Yine, Sayın Dengir Mir Mehmet Fırat, burada, geldi dedi ki: "Cumhuriyet Halk Partisi de bu konuda çalışma yaptı. Devletin yeniden yapılanması, kamu yönetimi ve siyasette yeniden yapılanma konusunda Dr. Yavuz Ege, Birgen Keleş, Kemal Kılıçdaroğlu tarafından yazılmış sizin de bir resmî evrakınız var."

Şimdi, bir şeyi bilmiyorsanız, sorarsınız arkadaşlar. Bu, bir defa resmî evrak değil. Böyle bir çalışma var...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kılıçdaroğlu, eksürenizi başlatıyorum.

Buyurun.

KEMAL KILIÇDAROĞLU (Devamla) - Bağlıyorum efendim.

Çalışmanın adı da bu değil işin garip tarafı. Peki, nereden gelip bunu söylüyorsunuz; araştırın, bilin, görün, gelin, burada söyleyin, biz de kabul edelim; biz inkâr etmiyoruz.

Bakın, Çanakkale Milletvekilimiz Sayın İsmail Özay Bey, kalktı, yerel yönetimlerle ilgili olarak bizim görüşlerimizi tek tek söyledi; ne kadar demokrasiye açık, yerel yönetimde katılımcılığı öngören, referandumu öngören bir model öneriyoruz biz. Bu yasanın içinde bir tek uygulama yoktur ki, katılımcılıkla ilgili olsun; ama, lafı var katılımcılığın!

Geliyorum bir başka şeye -vaktinizi fazla almak istemiyorum; çünkü, vaktim yok, son 21 saniye kaldı- Amerika Birleşik Devletleri Sayıştayının yaptığı iç kontrol ile, Uluslararası İç Denetçiler Enstitüsünün yaptığı iç denetimi Sayın Bakan, Sayın Mehmet Ali Şahin bir okusun, olayları karıştırmasın; içdenetim nedir, iç kontrol nedir, teftiş kurulları nedir, onu öğrensin. Siz, geleceğinizi kurtarmak için teftiş kurullarını kapatmayın.

Hepinize teşekkür ediyorum arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Kılıçdaroğlu.

Sayın Kuzu, buyurun.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Kılıçdaroğlu "Anayasaya aykırılık konusunda işte örnek" dedi. Madde 10'u okuyorum, madde 73'ü okuyorum; hakikaten, nasıl aykırılık var, doğrusu ben göremedim.

Şimdi, esas bir de şunu merak ediyorum: Şu ana kadar, 10 maddenin 10'u için de "Anayasaya aykırıdır, metinden çıkarın" diye önergeler geldi. Yani, bu konudaki inandırıcılığınızı kaybettiniz, onu anlatmaya çalışıyorum. Hangi biri aykırı bunun; ben, hakikaten merak ediyorum bunu. Bu 10 maddenin tamamı aykırıysa, zaten, o zaman neyi konuşacaksınız.

HALUK KOÇ (Samsun)- Onun için vermedik efendim.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul)- Ne için verdiniz; süre kazanmak için mi?

HALUK KOÇ (Samsun)- 10 uncu madde için Anayasaya aykırılık önergesi vermedik.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul)- Hayır, onu demiyorum; söyledi...

KEMAL KILIÇDAROĞLU (İstanbul)- Ben öyle bir şey söylemedim.

HALUK KOÇ (Samsun)- 5 tane naylon önerge görüyoruz!..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul)- Sayın Kılıçdaroğlu söylediği için söylüyorum; ama, 9 madde hakkında, Sayın Koç, verdiniz ve önergeler burada.

HALUK KOÇ (Samsun)- Evet, hepsinin de gerekçesi yazılı!..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul)- Yani, her biri hakkında ikişerden saydığınız zaman 18 önergede Anayasaya aykırılık çıkar...

HALUK KOÇ (Samsun)- Evet, hepsi aykırı, 123'e göre aykırı!..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul)- Peki; yani, onu soruyorum ben; hepsi aykırıysa, o zaman, bu yasanın tamamı aykırı.

HALUK KOÇ (Samsun)- İlk defa doğru söylüyorsunuz.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul)- Tamam işte, ben de diyorum ki, o konuda anlaşamıyoruz.

Somut bir şey varsa gösterin, şu aykırıdır deyin; her şey Anayasaya aykırı olur mu canım!.. Kusura bakmayın, böyle bir şey olmaz.

HALUK KOÇ (Samsun)- Vallahi, somut şeyleri siz niye görmüyorsunuz, biz de şaşırıyoruz!

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul)-Yok artık, inandırıcılığınızı kaybettiniz Sayın Koç bu konuda. Samimî olduğunu bilseydim, hakikaten ben de ona göre bir kafa yorardım.

Teşekkür ediyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

HALUK KOÇ (Samsun)- Siz hiç yormayın Sayın Kuzu; yorduğunuz zaman yanlış oluyor!..

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Madde üzerinde, şahsı adına, Rize Milletvekili Sayın İmdat Sütlüoğlu; buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika.

İMDAT SÜTLÜOĞLU (Rize)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyetimizin kurulduğu yıllarda ülke nüfusu 13 600 000 iken, bu nüfusun yüzde 25'i belediyelerde yaşamaktaydı ve o dönemde toplam bütçe gelirlerinin yüzde 25'i yerel yönetimlere verilmekteydi. Sonraki yıllarda yerel yönetimlerin gelirleri sürekli olarak düşüş göstermiş ve bugün, maalesef, yüzde 10'ların altına düşmüştür.

Yerel yönetimlerin ağırlıklı olarak idarede yer almaları demokrasinin gereğidir ve ileri demokrasilerle yönetilen tüm ülkelerde, kamu hizmetleri, ağırlıklı olarak, yerel yönetimler tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu oran, yüzde 35 ile yüzde 80 arasında değişmektedir. Batı demokrasilerinde, gelişmiş olan ülkelerde kamu hizmetlerinin çoğunu yerel yönetimler yapmaktadır ve kamuda çalışan personelin de çoğu yerel yönetimlerde çalışmaktadır.

Avrupa Birliği ortalaması, yerel yönetimlerin genel bütçeden aldıkları pay itibariyle yüzde 42'dir; ki, ayrıca, vergi koyma yetkileriyle beraber bu oran yüzde 50'lerin üzerine çıkmaktadır. Türkiye'de, tabiî ki, sadece seçimle gelmek, birtakım kişilerin ve organların seçilmiş olması önemlidir; ama, yeterli değildir. Seçilen insanların, seçilen organların görevlerini yapabilecek gelir seviyesine kavuşturulmaları da yine demokrasinin gereğidir.

Yerel yönetimler, şehir yönetimleri, demokrasilerin beşiğidir, kaynağıdır. Gerçek demokrasiler, yerel yönetimlerle aşağıdan yukarıya doğru katılıma dayalı olarak kurulabilir ve sürdürülebilir. Ülkemiz için idarî desantralizasyon, yani, yetkilerin merkezden taşraya, yerele devredilmesi, gereklilikten de öte bir zorunluluktur. Teferruatın yerel yönetimlere devredilmesi, merkezî yönetime aslî görevlerini yapma, makro düzeydeki işlevlerine ağırlıklı olarak konsantre olma imkânını verir.

Yapılan değişiklik, hiçbir zaman üniter yapıyı zedeler mahiyette bir değişiklik değildir. Yerel yönetimlere yetki devri itibariyle Fransa örnek bir ülkedir; çok ileri seviyededir. Fransa, üniter yapıyla idare edilen bir ülkedir ve Türkiye de, üniter yapısı içerisinde, bu çerçeve içerisinde bu değişikliği gerçekleştirmektedir.

Sayın Kılıçdaroğlu, bunun yeteri kadar tartışılmadığını ve çok acele olarak gündeme getirildiğini ifade ettiler. Bu, doğru değildir. Her partinin programında, her hükümetin programında yerel yönetimler reformunun yapılacağı vardır; ama, maalesef, bugüne kadar, bunu, hiçbir hükümet gerçekleştirememiştir. Bu, birçok kuşağın rüyasıdır. Birden çok kuşak bunu göremeden bu dünyayı terk etmiştir. Bugün, biz, bu değişikliği yapmanın huzuru içindeyiz, bahtiyarlığı içindeyiz. Ankara teferruattan kurtulacak, sayın vekillerimiz, çok değerli kabine üyelerimiz teferruatla uğraşmayacaklar, esasa geçecekler, vatandaş, artık, çok basit işlemleri için, köyüne 500 metre yol yapılacak, 300 metre su borusu alınacak diye Ankara'ya gelmeyecek. Vatandaş, ilçesinde, en fazla il merkezinde ihtiyaçlarını karşılayacak, problemlerini halledecek. Vatandaşımızı çok büyük bir işkenceden kurtarıyoruz. Bu, aslında, gönülden alkışlanacak bir değişimdir.

Vergi tahsilatları konusunun Anayasaya aykırı olduğu hususu da, hiçbir şekilde doğru değildir. Mevcut sistemde de, vergiyi, merkezî yönetim takdir eder, tahsil eder, belediyelere dağıtır; değişik bir şey yoktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Sütlüoğlu, buyurun.

İMDAT SÜTLÜOĞLU (Devamla) - Evet, yapılan işler, yapılmak istenilen değişiklikler demokrasinin gereğidir. Gelişmiş ülkelerde olduğu gibi, yüksek standartlı demokrasinin bu ülkeye getirilmesi ve hayata hâkim kılınmasıdır, hizmetin halkın ayağına götürülmesi olayıdır, halkın, gerek karar alma mekanizmalarında bulunması gerekse uygulamada, seçtiği insanlarla beraber uygulamanın içerisinde yer alması olayıdır. Yapılan işlem, her haliyle takdir edilecek, alkışlanacak bir işlemdir.

Bu duygularla, hepinizi, tekrar, saygıyla selamlıyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sütlüoğlu, teşekkür ediyorum.

Madde üzerinde, şahsı adına, Bursa Milletvekili Sayın Mehmet Küçükaşık; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika.

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Bursa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Elimde kalın bir dosyayla geldim. Evet, 3 tane ayrı kitapçık var, üçü de Sayın Ömer Dinçer tarafından yazılmış. Şimdi, izninizle, bunları okumak istiyorum.

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Bırakın yahu!.. Yapmayın yahu!..

MEMHET KÜÇÜKAŞIK (Devamla) - Lütfen... Lütfen...

Biraz önce Sayın Bakanımız "bir tek madde gösterin" dedi ya ve Sayın Komisyon Başkanımız "bir tek madde" dedi...

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Maddeyi göster... Maddeyi göster...

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Devamla) - Maddeyi göstereceğim. Yalnız, dinleyin, sabredin.

Ünal Bey, profesyonel laf atıcı olmayın, dinleyin lütfen.

Bakınız, okuyorum...

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Hadi bakalım, maddeyi göster. Yalnız, buradan oku.

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Devamla) - Okuyorum, lütfen...

Bakın, Sivas'taki konuşmasında aynen şöyle diyor: "Dolayısıyla, artık, önce ekonomi dünyasında başlayan ademimerkezileşme ve toplumun daha alt birimlerine yetki verme temayülü, giderek sosyal ve siyasal hayatımızda da kendisini göstermekte, böylece, dolayısıyla, devlet yapısının da değişmesini ve hatta, birtakım fonksiyonlarını özel sektöre ya da üçüncü sektöre devretmesini gerektirmektedir." Sivas konuşması, 1995.

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Ne var bunda yahu!

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Devamla) - Sizlere, elinize dağıtılan ve kendisinin yazdığını iftiharla söylediği kitapçığı okuyorum: "Kamunun, kendisinden beklenen ölçüde hizmet sunamaması, piyasa şartlarının ise sosyal açıdan önem taşıyan bazı değerleri yeterince karşılayamaması sonucunda, sivil toplum kuruluşlarının sayısında ve işlevlerinde büyüme olmuştur. Kamu ve özel sektör dışında üçüncü bir sektör olarak isimlendirilecek ölçüde gelişen sivil toplum kuruluşları, kamu ve piyasayla etkileşim içinde, birçok kamusal işlevi üstlenmeye başlamışlardır. Böylece, demokrasinin ve hukuk devletinin vazgeçilmez unsurları olan sivil toplum kuruluşları, hizmet üretimi ve sunumu süreçlerinde de önemli bir konuma yükselmişlerdir."

Şimdi, madde 11... Madde 11... Okuyorum; madde 11...

NUSRET BAYRAKTAR (İstanbul) - Makaleyle uyuyor mu, makaleyle?..

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Devamla) - Aynı... Aynı cümleler...

NUSRET BAYRAKTAR (İstanbul) - Makaleye bak, makaleye...

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Devamla) - Aynı cümleler, madde 11; lütfen, iyi dinleyin: "Kamu hizmetlerinin daha etkili ve verimli olarak yerine getirilebilmesi amacıyla, merkezî idare ve mahallî idareler, kendilerine ait hizmetlerden kanunlarda öngörülenleri, ilgileri itibariyle, üniversitelere, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına, hizmet birliklerine, özel sektöre ve alanında uzmanlaşmış sivil toplum örgütlerine gördürebilir. Bu durumda, idarenin sorumluluğuna ilişkin hükümler saklıdır."

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Ne var bunda?

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Devamla) - Evet, Sayın Anayasa Komisyonu Başkanım, aynı madde değil mi madde madde?

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Ne var bunda, ne var?!.

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Devamla) - Aynı madde değil mi?

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Ne var bunda?

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Devamla) - Hayır, bir aydan beri "bana bir madde gösterin" diye bağırdınız; işte madde! İşte madde; 11 inci madde! (AK Parti sıralarından gürültüler)

MEHMET ATİLLA MARAŞ (Şanlıurfa) - Sen içeriğini oku.

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Ne suç var bunda?

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Devamla) - Arkadaşlar, anlamakta bir sorununuz olabilir, okumakta da mı sorununuz var?! Biz mi anlatamıyoruz, bizde mi bir sorun var; ben, bunu anlayamadım. (CHP sıralarından alkışlar; AK Parti sıralarından gürültüler)

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Sen anlatmayı öğren yahu!

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Devamla) - Allahaşkına, yapmayın... Allahaşkına, yapmayın...

İsterseniz, ikinci bir şey daha okuyacağım size. Bakın, sadece kelimeleri değiştiriyorsunuz.

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Ne var bunda yahu?

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Devamla) - Ne var?!.. Siz, aynı maddeyi okuyorsunuz.

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Ne suç var bunda?

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Devamla) - Ünal Bey, sizin göreviniz, burada, profesyonel olarak laf atmak... Lütfen, okumayı öğrenin.

ÜNAL KACIR (İstanbul) - Sen anlamayı öğren yahu! Bunda ne var?!

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Devamla) - Lütfen... Lütfen...

Ben, burada, geldiğimizden -onbeş aydan- beri bir şeye dikkat ediyorum; eğer, siz, bir arkadaşımıza laf atmazsanız, vallahi, Ünal Beyi hasta olmuş sanıyorum!... Emin olun... Buraya geldiğinizden beri başka hiçbir şey yapmadınız.

Şimdi, bakınız, size başka bir şey daha söyleyeceğim. Bakınız...

FARUK ANBARCIOĞLU (Bursa) - Senin görevin Ünal Beyi takip etmek mi?..

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Devamla) - Ne yapayım; artık, burada, profesyonel laf atışlar var...

FATMA ŞAHİN (Gaziantep)- Sizin oradan da hep laf atıyorlar.

FARUK ANBARCIOĞLU (Bursa) - Ünal Beyden sorumlu devlet bakanı mısın?!

MEHMET KÜÇÜKKAŞIK (Devamla) - Hayır.. 0 işi yapıyor; ben, başka bir şey yaptığını görmedim.

Bakınız, 11 inci maddeyi söylüyorum; lütfen, sayın bakanlarımız ve Anayasa Komisyonu Sayın Başkanımız dikkatlice bir incelesin.

Bakın, arkadaşlar, burada çok iddialı laflar söylediniz. Sayın Başbakanımız, Başbakan olduğu dönemde hepinize elini sallamıştı. "siz bir şey bilmiyorsunuz, ben tüccar başbakanım, burada 25 milyar dolarlık 2/B arazisi var" demişti. Ne oldu arkadaşlar; 1 milyar dolar için Amerika'yı, dünyayı dolaşıyorsunuz da 25 milyar dolarlık 2/B arazisi için niye Anayasa değişikliğini yapamıyorsunuz?.. Niye referanduma gidemiyorsunuz?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul) - Gideceğiz, merak etmeyin; az kaldı.

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Devamla) - Bakınız, kimseyi aldatmayalım, burada hukukçular var; ilk taslakta 169 ve 170'i değiştirmeye kalktınız. İkinci taslakta 169'dan, yani ormanların özelleştirilmesinden neden vazgeçtiniz?

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) - Onu mu konuşuyoruz şimdi?

MEHMET KÜÇÜKKAŞIK (Devamla) - Tabiî konuşuyorum; çünkü, bu yasanın sonunda orman işletmelerinin devri var. Fidanlıklar sonradan eklendi oraya, orman sayılan yerler, sayılmayan yerler... Bakın, taslakları iyi okuyun, metinleri iyi okuyun; metinler silinmez, söz ağızdan uçar; ama, burada söylenen sözler, iz bırakır, kalır, tutanaklara geçer. Lütfen dikkatli konuşalım. Yanlış konuşuyoruz.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) - Fal bakıyorsun fal!

MEHMET KÜÇÜKKAŞIK (Devamla) - Hayır, ben fal bakmıyorum. Bakın teker teker...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Küçükaşık, lütfen konuşmanızı tamamlar mısınız.

Buyurun.

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Devamla) - Bakın, diyorsunuz ki "biz yerel hizmetlere daha fazla kolaylık getireceğiz." Sayın Sütlüoğlu da biraz önce söyledi. Şimdi, ben size bir şey söyleyeceğim: Siz Köy Hizmetlerini, il müdürlüklerine, valiliklere, özel idarelere devredeceksiniz, değil mi? Köy Hizmetleri il müdürlüklerinin başında da, şu anda vali bulunuyor. Bakın, arkadaşlar, kar yağalı 10 gün oldu, 1 haftadan beri Bursa'nın 250 köyüne hâlâ Köy Hizmetleri ulaşamadı...

NUSRET BAYRAKTAR (İstanbul) - İşte onun için getirdik tasarıyı.

MEHMET KÜÇÜKAŞIK (Devamla) - Makineler elinizde, yapın. At binenin, kılıç kuşananın. Siz bilmiyorsanız, günah bizden gitti.

Sevgiler, saygılar. (CHP sıralarından alkışlar)

AHMET IŞIK (Konya) - Sabret, göreceksin.

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Sayın Kuzu, buyurun.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI BURHAN KUZU (İstanbul)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Mehmet Küçükaşık, 10 uncu maddeyi görüşürken 11 inci maddeye geçti, örnek olarak gösterdi. Benim konuşmamda, hatırlarsanız, şunu ileri sürdüm; dedim ki: İki gündür bu yasa tasarısı hakkında çok ağır ithamlar var. Cumhuriyeti ciddî olarak zedeliyor -ben, kibar olsun diye böyle söylüyorum, ağırına dilim varmıyor- laiklik ilkesini iyice hırpalıyor, devletin bölünmez bütünlüğünü perişan ediyor ve dine dayalı devlet kurma yönünde bir adım şeklinde söylendi. Demek istediğim, bu konularda bana örnek gösterin, çıkarayım diyorum. Yine söylüyorum.

Şimdi, bakın, söylediğiniz, dışarıda iş gördürme... Bunu Ömer Dinçer demiş, Hasan, Hüseyin, Memiş demiş, ne fark eder. Bugün belediyeler dışarıda iş gördürmüyor mu, söyler misiniz? İhale Yasası niçin çıkarıldı?! Yapmayın böyle bir şey allahaşkına. Yani, belediyeler bugün dışarıda çok net bir şekilde iş gördürüyor. Kanun çıkaracak, filan filan şirket, filan filan üniversiteler, neyse, iş verecek. Bu, devir değil, iş gördürmedir. Bugün birçok temizlik işleri böyle gördürülüyor. Bunu Dinçer dese ne olur, başka biri dese ne olur... Yani, her denilen laf yanlış mıdır?! Yapmayın bunu, etmeyin bunu. Yani, ben bile kızdığıma göre, hakikaten ortada çok ciddî bir sorun var demektir.

Teşekkür ediyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN- Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, İçtüzüğün 72 nci maddesi gereğince verilmiş olan bir önerge vardır; okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısıyla "kamuda ilk kez bütün kamu kurumlarının uyması gereken temel ilkelerin bir bütün olarak ortaya konduğu, kamuda katılımcılık, şeffaflık, hesap verebilirlik, etkililik, hizmetlerin sonucuna odaklılık, insan haklarına saygı, bürokratik işlemlerde ve mevzuatta sadelik, bilgi teknolojilerinden yararlanma ve benzeri ilkelerin uygulanabilir hale getirildiği teşkilat yapıları, yatay organizasyon ve yetki devri esası uyarınca, yeni ve etkin bir çerçeveye kavuşturulmakta olduğu bakanlıklar ve kuruluşlar arasındaki görev dağılımı netleştirilerek, mükerrerliklerin önlenmesinin öngörüldüğü, gereksiz hale gelmiş kuruluşların veya işlevlerin tasfiyesi veya uygun birimlere devri gündeme getirildiği merkezî idare ile mahallî idareler arasında yetki ve görev paylaşımı netleştirilerek, merkezî idarenin stratejik düzeyde etkinliği artırılırken, mahallî idarelerin operasyonel düzeyde esneklikleri ve kaynaklarının genişletildiği, devletin aslî hizmetleri dışında bakanlıkların taşra teşkilatlarının ortadan kaldırılarak, yerel ve yerinden yönetim birimlerinin güçlendirildiği, kamuda stratejik yönetim anlayışının benimsendiği ve kaynak tahsisi mekanizmalarıyla ilişkisinin kurulduğu, denetim sistemi, performans esaslı ve içdenetim boyutunun güçlendirilmiş hale getirildiği, halk denetçisi (ombudsman) mekanizması dahil olmak üzere, kamu denetiminin güçlendirildiği, bu kapsamda merkezî idarenin görev ve fonksiyonlarının belirlendiği, mahallî müşterek nitelikli görev ve hizmetlerin mahallî idarelere bırakıldığı, yine, bu kapsamda, merkezî birimlerin strateji geliştirme, genel koordinasyon ve yönlendirme kapasitesi artırılırken, mahallî idarelerin inisiyatif kullandırma ve operasyonel esnekliğinin vurgulandığı, değişen koşulların gerektirdiği farklılaşma ihtiyacını giderecek esneklikler verilirken, bütünlük içinde uyumlu çalışmanın gerektirdiği minimum genel standart birliğinin de korunduğu, etkililik ve ekonomiklik ilkelerinden vazgeçmeden, mahallî ihtiyaçların yerel düzeyde karşılanması ilkesinden hareket edildiği, ayrıca, Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısında, kamu yönetiminde bütünlük il-

kesinin korunmasına, merkezî yapılar ile mahallî idareler arasında tamamlayıcı bir anlayışla, işbirliği ile koordinasyona azamî önem verildiği, yine idarî usul, saydamlık ve vatandaşın bilgi edinme hakkı, e-dönüşüm Türkiye projesi ve e-devlet bürokrasinin azaltılması ve basitleştirilmesi, vatandaş memnuniyetinin ölçülmesi, performans sistemine ve ödüllendirmeye geçiş, kamuda etik kuralların gözden geçirilmesi gibi birçok alanda yapılacak düzenlemelerle bu kanunda öngörülen çağdaş yönetim anlayışının hayata geçirileceği" genel gerekçede belirtilmiş ise de, tasarı, kamuoyunda, sivil toplum kuruluşlarında yeteri kadar tartışılmadığı için, aceleyle yapılacak bir düzenlemeyle, uygulamada büyük sorunlarla karşılaşılacak, kamu yönetiminde arzu edilen kaliteye ulaşılamayacak ve tasarının genel gerekçesinde ve madde gerekçesinde belirtilen hedeflere erişilemeyecektir.

Bütün bu nedenlerle, maddenin görüşülmesine devam edilerek, konunun daha çok aydınlığa ve açıklığa kavuşmasında sayısız ve sınırsız yarar bulunduğuna inandığımız için, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 72 nci maddesi uyarınca, görüşülmekte olan maddeyle ilgili görüşmelerin devam etmesine karar verilmesi için bu önerge verilmiştir.

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısının görüşülmekte olan 10 uncu maddesiyle ilgili görüşmelerin, İçtüzüğün 72 nci maddesi uyarınca devam edilmesine karar verilmesini arz ederiz.

Haluk Koç	Halil Akyüz	Mehmet Mesut Özakcan
Samsun	İstanbul	Aydın
Oya Araslı	Enis Tütüncü	Güldal Okuducu
Ankara	Tekirdağ	İstanbul
	Mehmet Kartal	
	Van	

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, İçtüzüğün 72 nci maddesine göre verilmiş olan önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Saygıdeğer milletvekilleri, sözlü soru önergeleri ve diğer denetim konularını sırasıyla görüşmek için, 24 Şubat 2004 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere, birleşimi kapatıyorum.

Hayırlı geceler.

Kapanma Saati : 23.55

V.- SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Tekirdağ Milletvekili Enis Tütüncü'nün, Özelleştirme Destek Projesinin uygulandığı illere ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Murat Başesgioğlu'nun cevabı (7/1787)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Murat BAŞESGİOĞLU tarafından yazılı olarak yanıtlanması hususunu arz ederim.

Saygılarımla.

Enis TÜTÜNCÜ
Tekirdağ Milletvekili

Özelleştirme Sosyal Destek Projesi kapsamına Tekirdağ İli'nin de alınması hakkında 16.05.2003 tarihinde sormuş olduğum yazılı soru önergem 19.06.2003 tarihinde tarafınızdan yanıtlanmıştır. Söz konusu yanıtta Proje' nin Tekirdağ' da uygulanamamış olmasının gerekçeleri dile getirilmiştir.

KİT'lerin özeleştirilmesi nedeniyle işini kaybetmiş veya kaybedecek olan işgücünün önemli bölümü, iş bulma şansını Tekirdağ İlinde denemektedir. Çünkü Tekirdağ'ın Çerkezköy İlçesi Türkiye'nin en büyük Organize Sanayi Bölgesi konumundadır. Ayrıca Çorlu ve Muratlı'da da olağanüstü bir sanayi yoğunlaşması yaşanmaktadır.

Değinilen gerçekler çerçevesinde Tekirdağ'ın " Özelleştirme Destek Projesinin" öncelikle uygulanması gereken bir il konumunda olduğu ortaya çıkmaktadır.

İŞ – KUR yasası 5 Temmuz 2003'te, Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu ise 24 Temmuz 2003 yürürlüğe girmiştir. Bu duruma göre tarafıma 19.06.2003 tarihinde gönderilen yazılı yanıtta belirtilen nedenlerin ortadan kalkmış olduğunu tahmin ediyorum.

Konuyla ilgili olarak;

1- Özelleştirme Destek Projesi Tekirdağ İlinde ne zaman ve hangi kapsamda uygulanacaktır?

2- Söz konusu proje bu güne kadar hangi illerimizde uygulanmış ve bu illerin belirlenmesinde hangi kriterler esas alınmıştır?

3- Söz konusu proje kapsamında, bu güne kadar her bir il için ne kadar kaynak kullanılmış ve bu projeden kaç kişi yararlanmıştır?

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

13 ŞUBAT 2004

SAYI : B.13.APK.0.12.00.00/320-561
KONU: Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 12.01.2004 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-4220 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan, Tekirdağ Milletvekili Enis TÜTÜNCÜ'ye ait 7/1787-4237 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler aşağıda sunulmuştur.

Özelleştirme Sosyal Destek Projesinin tüm illerimizde yürütülmesi öngörülmüştür. Ancak, İş-Kur Tekirdağ İl Müdürlüğünün hizmet alanında çok sayıda büyük işyerinin olması, işsizlik sigortası hizmetlerinin 2002 yılında başlaması ve anılan Müdürlüğün toplam 7 personeli ile yalnızca bu işleri yapabilmesi nedeniyle 2002 ve 2003 yıllarında Özelleştirme Sosyal Destek Projesi kapsamında Tekirdağ'da hizmet üretmek mümkün olamamıştır.

İş-Kur Tekirdağ İl Müdürlüğünce 2004 yılında Özelleştirme Sosyal Destek Projesi kapsamında hizmet satın almak için hazırlanan ilan metni, 16 Şubat 2004 tarihinde yerel gazetelerde yayınlanacak olup, 16 Mart 2004 tarihine kadar teklif toplanacaktır. Proje kurallarına uygun teklifler alındığında Tekirdağ İlimizde proje hizmetleri verilecektir.

Özelleştirme Sosyal Destek Projesi İkraz Anlaşması gereği; ildeki özelleştirme nedeniyle işini kaybetmiş ya da kaybedecek olan kişi sayısı, illerin gelişmişlik durumu ve kayıtlı işsiz sayısı eşit ağırlıkla dikkate alınarak her ile kaynak tahsis edilmektedir. Bu kapsamda Tekirdağ ilimize 2002 yılında 4.184.970.000.- TL, 2003 yılında 30.594.410.000.- TL ve 2004 yılında da 30.205.380.100.- TL fon ayrılmıştır. Ayrıca, il müdürlüklerine tahsis edilen kaynaklar ilk 6 ayda kullanılamadığı takdirde, proje üreten diğer il müdürlüklerine tahsis edilebilmektedir. Bu bağlamda, Tekirdağ İl Müdürlüğüne uygun proje teklifleri geldiği takdirde Tekirdağ'a tahsis edilen kaynağın artırılması mümkün olabilecektir.

Özelleştirme Sosyal Destek Projesi 22 Ocak 2004 tarihine kadar 61 ilimizde uygulanmış olup, toplam 15.762 kişinin yararlandığı 395 projeye 17.018.927.511.916.- TL kaynak tahsis edilmiştir. İl bazındaki proje sayısı, yararlanan kişi sayısı ve tahsis edilen kaynak tutarlarının ayrıntıları yazımız ekinde sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Murat BAŞESGİOĞLU
Bakan

Özelleştirme Sosyal Destek Projesi

Onaylanan Projelerin İllere Göre Dağılımı

22/01/2004

İl	Toplam Proje	Kooperatif Sayısı	Toplam Proje Bedeli - TL	İstihdam Edilen/Edilecek
ADANA	7	204	247.979.384.631 TL	134
ADIYAMAN	24	486	800.782.193.000 TL	217
ANKARA	22	858	1.999.355.486.806 TL	445
ANTALYA	2	90	185.629.800.000 TL	77
ARDAHAN	9	138	256.324.992.760 TL	54
AYDIN	9	595	276.255.465.150 TL	152
BALIKESİR	9	247	521.867.933.306 TL	133
BATMAN	8	157	241.859.983.460 TL	84
BİLECİK	1	120	50.637.827.520 TL	84
BİNGÖL	3	94	203.136.547.856 TL	7
BOLU	3	80	115.636.605.390 TL	50
BURDUR	1	50	21.335.926.500 TL	35
BURSA	34	1393	1.904.824.901.759 TL	794
ÇANAKKALE	3	80	181.544.187.706 TL	39
ÇANKIRI	5	113	170.785.869.946 TL	67
ÇORUM	1	70	98.422.452.205 TL	63
DENİZLİ	4	70	99.763.420.998 TL	39
DİYARBAKIR	23	611	1.200.100.069.783 TL	369
DÜZCE	1	39	19.921.708.795 TL	27
EDİRNE	5	115	256.644.175.200 TL	51
ELAZIĞ	10	227	332.791.486.060 TL	114
ERZİNCAN	3	52	88.121.766.500 TL	17
ERZURUM	4	100	114.372.160.400 TL	50
ESKİŞEHİR	2	300	64.096.447.691 TL	30
GAZİANTEP	7	711	182.817.453.226 TL	119
GİRESUN	2	50	81.169.907.686 TL	13
GÜMÜŞHANE	2	90	54.519.880.000 TL	45
HATAY	12	179	241.891.733.877 TL	114
ISPARTA	4	290	258.072.767.047 TL	202
İÇEL	5	185	213.831.964.331 TL	78
İSTANBUL	4	1647	587.818.898.786 TL	506
İZMİR	6	1554	473.603.161.913 TL	282
K.MARAŞ	13	245	263.567.712.675 TL	197
KARABÜK	6	220	152.125.926.580 TL	157
KARAMAN	3	60	112.183.782.000 TL	30
KARS	1	14	41.909.304.180 TL	1
KASTAMONU	7	102	140.676.221.300 TL	72
KAYSERİ	14	238	226.300.849.395 TL	156
KIRIKKALE	10	185	233.309.346.570 TL	114
KIRŞEHİR	4	24	28.231.157.341 TL	11
KİLİS	1	15	16.680.263.950 TL	10
KOCAELİ	1	540	292.805.100.000 TL	474
KONYA	5	154	170.920.824.000 TL	79
MALATYA	20	835	947.396.762.049 TL	734
MANİSA	6	220	207.294.003.560 TL	126
MARDİN	3	58	122.031.213.504 TL	24
MUĞLA	9	341	493.529.120.724 TL	261
MUŞ	2	35	49.357.354.445 TL	25

İl	Toplam Proje	[illegible]	Toplam Proje Bedeli - TL	İstihdam Edilen/Edilecek
ORDU	3	47	41.342.313.882 TL	39
SAMSUN	2	25	65.813.153.800 TL	11
SİİRT	3	270	529.895.726.000 TL	169
SİNOP	8	192	186.514.911.044 TL	138
SİVAS	13	304	376.766.085.250 TL	173
ŞANLIURFA	6	106	131.747.024.320 TL	54
ŞIRNAK	8	126	182.362.303.499 TL	56
TOKAT	3	150	77.111.818.000 TL	116
TRABZON	2	135	79.774.500.000 TL	30
TUNCELİ	1	16	52.775.822.560 TL	2
VAN	1	10	36.650.907.100 TL	1
YALOVA	1	20	22.775.160.800 TL	14
ZONGULDAK	4	80	191.162.283.100 TL	41
Toplam	**61**	**386**	**[illegible]**	**7806**

2.- İzmir Milletvekili Erdal Karademir'in, İzmir Kentiçi Geçişi Projesine ve çevre yollarına ilişkin sorusu ve Bayındırlık ve İskân Bakanı Zeki Ergezen'in cevabı (7/1804)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI' NA

Aşağıdaki sorularımın, Bayındırlık ve İskan Bakanı sayın Zeki ERGEZEN tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 06/01/2004

Erdal KARADEMİR
İzmir Milletvekili

2000 yılında yapılan ve standartları oldukça yüksek" kentsel açık alan düzenlemesi" gerçekleştirilen ve herkesin beğenisini kazanan İzmir ilimiz Kordon boyunda Bakanlığınızca "İzmir Kentiçi Geçişi" adı altında bir proje gerçekleştirmeyi planladığınız bilinmektedir.
Bilindiği üzere, Kordon'a yol yapmak amacıyla 1992, 1994, 1996 ve 1997 yıllarında hazırlanan ve onanan bütün imar planları mahkemeler tarafından iptal edilmiştir.
Ayrıca; söz konusu projeniz, İzmir Nazım İmar Planın da ve Ulaşım Master Planında bulunmamaktadır.

Bu bağlamda;

1) İzmir'de üniversitelerin, meslek odalarının, sivil toplum örgütlerinin ve tüm İzmirlilerin beğenisini kazanan ve kent merkezlerinin trafikten arındırılması yönündeki günümüz kentleşme uygulamalarıyla doğrudan örtüşen Kordon boyundaki mevcut düzenleme yerine Karayolları Genel Müdürlüğünce ısrarla çok izli yol yapılarak trafik kentin merkezine yönlendirilmek istenmektedir.
Kentliye ve çağdaş, Planlı Kentleşme İlkelerine rağmen çok izli yol yapılmasının bilimsel, teknik, idari, hukuki gerekçeleri nedir?

2) Kentin tarihi ve doğal değerlerini katledeceği ve kıyı alanlarını yok edeceği belli olan, söz konusu projenizin "kamu yararı" içerdiği düşünülmekte mi dir?

3) Uzun yıllardır devam etmekte olan İzmir Çevre Yollarının tamamlanmasına yönelik Bakanlığınızın planladığı iş programı ve iş bitiş tarihleri nelerdir?

T.C.
BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı
ANKARA

SAYI : B.09.0.APK.0.21.00.17/ 237 .../.../2004
KONU : İzmir Milletvekili 19 SUBAT 2004
Erdal KARADEMİR'in
Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: T.B.M.M. Başkanlığı'nın 19.01.2004 tarih ve KAN.KAR.MD: A.01.0.GNS.0.10.00.02-4241 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan, İzmir Milletvekili Erdal KARADEMİR'in, İzmir Kentiçi Geçişi Projesi ve Çevre Yolları hakkında, Bakanlığımıza yöneltmiş olduğu T.B.M.M. **7/1804** Esas sayılı Yazılı Soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgi ve gereğini arz ederim.

Zeki ERGEZEN
Bakan

İZMİR MİLLETVEKİLİ
ERDAL KARADEMİR'İN
T.B.M.M. 7/1804 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

1) İzmir'de üniversitelerin, meslek odalarının, sivil toplum örgütlerinin ve tüm İzmirlilerin beğenisini kazanan ve kent merkezlerinin trafikten arındırılması yönündeki günümüz kentleşme uygulamalarıyla doğrudan örtüşen Kordon boyundaki mevcut düzenleme yerine Karayolları Genel Müdürlüğünce ısrarla çok izli yol yapılarak trafik kentin merkezine yönlendirilmek istenmektedir.
Kentliye ve çağdaş, Planlı Kentleşme İlkelerine rağmen çok izli yol yapılmasının bilimsel, teknik, idari, hukuki gerekçeleri nedir?

2) Kentin tarihi ve doğal değerlerini katledeceği ve kıyı alanlarını yok edeceği belli olan, söz konusu projenizin "kamu yararı" içerdiği düşünülmekte midir?

3) Uzun yıllardır devam etmekte olan İzmir Çevre Yollarının tamamlanmasına yönelik Bakanlığınızın planladığı iş programı ve iş bitiş tarihleri nelerdir?

CEVAP:

İzmir Karayolu Kent Geçişi Projesini, Karayolları Genel Müdürlüğü İzmir İli için 1985 yılından beri planladığı, İzmir-Urla-Çeşme Otoyolu ile İzmir Çevre Yolu-Aydın Otoyolunun kent içi trafik yükünü alarak şehir içi ulaşımını rahatlatması ve böylece şehir içi trafiğinin Ankara-İstanbul ve Çanakkale istikametlerine bağlantısını sağlamak amacıyla, 1593 no.lu Erişme Kontrollü Karayolları Kanununun 4. Maddesindeki **"Erişme kontrollü karayolunun şehir geçişlerinde güzergahının tayini ve karayolunun şehir ile bağlantı ve ilişkilerinin düzenlenmesi, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Karayolları Genel Müdürlüğü ve ilgili Belediye Başkanlığı tarafından birlikte kararlaştırılır."** Hükmüne uygun olarak planlanmış ve 1985 yılı çalışma programına dahil etmiştir.

Karayolları Genel Müdürlüğü bu projeyi, 1593 sayılı Erişme Kontrollü Karayolu Kanununun, 3194 sayılı İmar Kanununun, 3621 sayılı Kıyı Kanunu ile bu kanunlara göre çıkarılmış olan yönetmeliklerdeki hak ve yetkilere dayanarak, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığının ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda varılan mutabakat çerçevesinde hazırlamıştır.

Bu proje, Bakanlığımızın 1973 yılında onayladığı "İzmir Metropoliten Alan" planındaki körfez kıyısında, kentin altyapı ihtiyacı için dolgu önerilen plan esas alınarak, 1981-1990 yılları arasında İzmir Büyükşehir Belediyesinin oluşturduğu kıyı dolgusu üzerindeki Mustafa Kemal Sahil yolunun iyileştirilmesi ve bu yoldan 3 şerit halinde gelecek ve 3 şerit halinde gidecek olan trafiğin, kentin merkezi bölgesinden geçmeden, sahili takiben Liman içerisinden ve Liman trafiğini etkilemeyecek şekilde geçerek, Halkapınar mevkiindeki mevcut Devlet yoluna ulaşmasının sağlanması, böylece günden güne artan kent içi trafiği için yeni bir ulaşım koridorunun oluşturulması düşünülmüştür. Bu projeye, Büyükşehir Belediyesinin planlama birimleriyle birlikte son şekli verilmiştir.

Söz konusu yol inşaatına; aşamalar halinde başlanmış olup, toplam 24 km.lik yolun 20 km.si geçtiğimiz yıllarda tamamlanmıştır. Geri kalan 4 km.lik kısımda ise çalışmalar yarım vaziyette iken 1999 yılı başından beri herhangi bir çalışma yapılamamaktadır.

Projenin tamamı için bugüne kadar yaklaşık olarak 210 Milyon ABD Doları harcanmış olup; bugünkü durumu itibariyle problem teşkil eden meselenin, Koruma Amaçlı İmar Planı kapsamında çözümüne yardımcı olmak amacıyla, yapılmış işlere zarar vermeden halledilmesi mümkündür.

İnşaatı yarım kalmış olan Liman Viyadüğü'nün projesine göre tamamlanması ve proje bütünlüğünün sağlanması bağlamında, Liman-Konak arasında alternatif proje üretimi çalışmaları başlatılmış olup, önümüzdeki aylarda uygulama projesine geçilecektir. Konak Meydanında da çok az bir işi kalmış olan köprünün de tamamlanması suretiyle, Kent Geçişi yolu sorunu da bir çözüme kavuşacaktır.

İzmir Çevre Yolunun tamamının program dahilinde bitirilebilmesi için 2004 yılında baz fiyatlarla (sözleşme fiyatları ile) 140.495.003.- ABD Doları, Baz fiyat+Fiyat farkı olarak tahmini eskalasyon katsayısının 1.75 olacağı varsayılarak, toplam 245.886.255 ABD Doları ödeneğe ihtiyaç duyulmaktadır.

Söz konusu yolun 2004 yılı ödeneği 42 Milyon ABD Dolarıdır. Dolayısıyla, İzmir Çevre Yolunun tamamlanması, ihtiyaç duyulan ödeneklerin ve buna bağlı dış kredinin iş programına uygun miktarda ve zamanında sağlanarak, çalışmaların aksamadan sürdürülmesine bağlı bulunmaktadır.

3.- Samsun Milletvekili Mustafa Çakır'ın, BİM İklim Değişikliği Sözleşmesi kapsamındaki kredi imkânlarından ne ölçüde istifade edildiğine ilişkin sorusu ve Çevre ve Orman Bakanı Osman Pepe'nin cevabı (7/1815)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Orman Bakanı Sayın Osman PEPE tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 06.01.2004

Mustafa ÇAKIR
Samsun Milletvekili

TBMM'ce kabul edilen 16.10.2003 gün ve 4990 sayılı Kanun ile 21 Mart 1994 tarihinde yürürlüğe giren "Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Sözleşmesi"ne, Türkiye olarak katılmamız uygun görülmüştür.

Bu Kanun; sözleşmedeki alt organların kuruluşunu emretmekle birlikte, Dünya Bankasından ve İlgili Kuruluşlardan, Joint Implementation (JI. Ortak Uygulama) Karbon-Oksit, Metan, Azotoksitler, Hidro Floro Karbonlar, Perfloro Karbonlar, Kükürt Hekza Florid 'lerden oluşan Sera Gazlarının, Emisyonlarını düşürmeye yönelik projeler karşılığı, alınacak kredileri kapsamına almaktadır.

1- **Sözleşme gereği Bakanlığınızda hangi organlar kurulmuştur?**
2- **Bakanlığınız JI' kredilerinden yararlanmayı düşünmekte midir?**
3- **Bakanlığınızca Karbon Fonundan kredi almak için kaç proje hazırlanmıştır?**
4- **Özel sektör ve kişilerin bu konuda yönlendirilmesi için neler yapılmaktadır?**
5- **Kamu yada özel alan içinde, kredi almış örnek bir proje var mıdır?Aldığı kredi miktarı ne kadardır?**

T. C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı
Koordinasyon ve Mevzuat Dairesi Başkanlığı

SAYI : B.18.0.APK.0.03-02/090.01- 217-797 19/2/**2004**

KONU : Sayın Mustafa ÇAKIR'ın
Yazılı Soru Çnergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ :TBMM'nin 19.01.2004 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1815-4264/14941 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan Samsun Milletvekili Sayın Mustafa ÇAKIR'ın "Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Sözleşmesi kapsamındaki kredi imkanlarından ne ölçüde istifade edildiğine ilişkin" 7/1815 esas sayılı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, cevabı yazımız ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Osman PEPE
Bakan

SAMSUN MİLLETVEKİLİ SAYIN MUSTAFA ÇAKIR'IN "BİRLEŞMİŞ MİLLETLER İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ SÖZLEŞMESİ KAPSAMINDAKİ KREDİ İMKANLARINDAN NE ÖLÇÜDE İSTİFADE EDİLDİĞİNE İLİŞKİN" 7/1815 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞININ CEVABI

1- İklim değişikliğine dair çalışmaların daha etkin bir şekilde yürütülmesi amacıyla Başbakanlığın 22 Ocak 2001 tarih ve 2001/2 sayılı Genelgesi ile "İklim Değişikliği Koordinasyon Kurulu (İDKK)" teşkil edilmiştir. Kurul, ilgili kurum ve kuruluşların üst düzey yöneticilerinden oluşmaktadır. Ayrıca, İklim Değişikliği Koordinasyon Kurulu'nun çalışma usul ve esasları çerçevesinde beş alt çalışma grubunu kapsayan Teknik Çalışma Komisyonu oluşturulmuştur. Alt çalışma grupları ve koordinatör kuruluşlar aşağıda belirtilmiştir.

- Gelişmiş Teknolojiler, Enerji Tasarrufu ve Yenilenebilir Enerji Alt Çalışma Grubu: (Koordinatör Kuruluş: EİE İdaresi Genel Müdürlüğü)
- Sera Gazları Emisyon Envanteri Alt Çalışma Grubu: (Koordinatör Kuruluş DİE Başkanlığı)
- Arazi Kullanımı, Arazi Kullanım Değişikliği ve Ormancılık Alt Çalışma Grubu: (Koordinatör Kuruluş: Orman Bakanlığı APK Kurulu Başkanlığı)
- Türkiye'de İklim Değişikliğinin İzlenmesi ve Etkilerinin Araştırılması Alt Çalışma Grubu: (Koordinatör Kuruluş: DMİ Genel Müdürlüğü)
- Ekonomik ve Sosyal Etkiler, Politika ve Önlemler Alt Çalışma Grubu: (Koordinatör Kuruluş: DPT Müsteşarlığı)

İklim Değişikliği Koordinasyon Kurulu ve Teknik çalışma Komisyonu ile ilgili gerekli revize çalışmalar Bakanlığımızca sürdürülmektedir.

2- Atmosferde tehlikeli bir boyuta varan insan kaynaklı sera gazı emisyonlarının azaltılması için Kyoto Protokolu kapsamında Esneklik Mekanizmaları geliştirilmiştir. Bu mekanizmalar ile Ek-I ülkeleri daha ucuz maliyetle sera gazı emisyonlarını azaltma fırsatı elde edeceklerdir. İklim değişikliğine neden olan sera gazı emisyonlarının nereden ve nasıl meydana geldiğinin küresel etkiler açısından hiçbir önemi bulunmamaktadır. Çünkü, sera gazı emisyonlarının birim azaltım maliyeti ülkelere göre farklılık göstermektedir. Esas olan sera gazı emisyon azaltımının en az maliyetle gerçekleştirilmesidir. Maliyetinin düşük olduğu ülkelerde indirime gidilmesi daha ekonomik olacaktır.

Protokolde tanımlanan esneklik mekanizmaları ise şunlardır:

- Emisyon Ticareti (Emission Trading-ET)
- Ortak Uygulama (Joint Implementation-JI)
- Temiz Kalkınma Mekanizması (Clean Development Mechanism-CDM)

Kyoto Protokolü'ne göre; Emisyon Ticareti ve Ortak Uygulama Ek-I Ülkeleri arasında, yapılabilir. Sözleşmeye taraf ülkelerin Kyoto Protokolü esneklik mekanizmalarından yararlanabilmesi için Protokole taraf olup, birinci taahhüt dönemi için bir yükümlülük almış olması gerekmektedir. Türkiye Protokole henüz taraf olmadığı için 2008-2012 yıllarını kapsayan birinci taahhüt dönemine ait bir yükümlülüğü

bulunmamaktadır. Bu durumda ülkemizin Ek-I ülkeleri ile Ortak uygulama projeleri yapabilmesi için Protokole taraf olup birinci taahhüt dönemi için bir yükümlülük almış olması gerekmektedir. Ülkemizin Protokole taraf olmasını müteakip, bu esneklik mekanizmalarından yararlanılabilecektir.

3- İklim değişikliği ile ilgili projelere uluslararası finans kurumlarından alınacak kredi ve hibelerde ön şart olarak ortaya çıkan husus, kredi veya hibe alacak ülkenin İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine taraf olup olmadığına bakılmaktadır. Eğer kredi veya hibe talep eden ülke Sözleşmeye taraf değilse kredi veya hibe verilmemektedir.Bilindiği üzere ülkemiz Sözleşmeye taraf olma işlemlerini yeni tamamlamakta olup, resmen taraf olması İçin gerekli yasal süreyi beklemektedir.

4- Ülkemiz İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine taraf olduktan sonra karşılaşacağı problemlerin neler olabileceği konusunda başta sanayiciler olmak üzere kamuoyunu bilinçlendirmek amacıyla mülga Çevre Bakanlığınca 7 Nisan 1999 tarihinde Ankara'da ve 13 Nisan 2000 tarihinde İstanbul'da "İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi" isimli iki seminer düzenlenmiştir. Sektörel bazda ise Türkiye Çimento Müstahsilleri Birliği üyelerine eğitim semineri verilmiştir. Ayrıca, ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından düzenlenen seminer ve konferanslarda iklim değişikliği hakkında bildiriler sunulmaktadır.

5- Yukarıda da ifade edildiği üzere iklim değişikliği ile ilgili projelere kredi alabilmek için İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine taraf olmak ön şart olarak öne sürülmektedir. Ülkemiz Sözleşmeye taraf olma yönünde prosedürleri yeni tamamlamakta olduğundan, Ülkemizde kredi almış örnek bir proje bulunmamaktadır.

4.- Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Atatürk'ün Selanik'teki evinin restorasyonuna ilişkin sorusu ve Kültür ve Turizm Bakanı Erkan Mumcu'nun cevabı (7/1824)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Erkan MUMCU tarafından yazılı olarak cevaplandırılması hususunu saygılarımla arz ederim.

Atillâ BAŞOĞLU
Adana Milletvekili

Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu Mustafa Kemal ATATÜRK'ün Selanik'teki evinin restorasyon işlemleri, Yunanistan'ın 'Kültürel işbirliği Anlaşması'nı hayata geçirmek istememesi nedeniyle başlatılamamıştır. Konunun Türkiye için hassasiyeti malumunuz olup bu hassasiyet Yunan yetkililere tam olarak anlatılmış mıdır?Restorasyon çalışmalarının başlatılması için neler yapmayı planlıyorsunuz?

Yurtdışındaki diğer eserlerimizin tespiti, bakımı ve onarımları için neler yapmaktasınız?

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

SAYI : 16APK0201ARGE-940 - 331 19/02/ 2004
KONU : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : T.B.M.M.Başkanlığı KAN.KAR.MÜD.'nün 26.01.2004 gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-15025 sayılı yazısı.

Adana Milletvekili Sayın Atilla BAŞOĞLU'nun 7/1824-4289 esas no'lu yazılı soru önergesinin cevabı ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Erkan MUMCU
Bakan

ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN ATİLLA BAŞOĞLU'NUN 7/1824-4289 ESAS NO'LU SORU ÖNERGESİNE İSTİNADEN HAZIRLANAN BAKANLIĞIMIZ CEVABI

SORU 1: Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu Mustafa Kemal ATATÜRK'ün Selanik'teki evinin restorasyon işlemleri, Yunanistan'ın "Kültürel işbirliği Anlaşması"nı hayata geçirmek istememesi nedeniyle başlatılamamıştır. Konunun Türkiye için hassasiyeti malumunuz olup, bu hassasiyet Yunan yetkililere tam olarak anlatılmış mıdır? Restorasyon çalışmalarının başlatılması için neler yapmayı planlıyorsunuz?

Yurtdışındaki diğer eserlerimizin tespiti, bakımı ve onarımları için neler yapmaktasınız?

CEVAP 1: Selanik Atatürk Evi Müzesi Bakım Onarım ve Teşhir tanzimi işi için Bakanlığımız 2004 yılı yatırım programından 200 000 000 000 TL ayrılması teklif edilmiştir. Onarımının büyük ölçüde tamamlandığı bilinen adı geçen müzenin teşhir-tanzimi için Bakanlığımız bu alanda deneyimli eleman görevlendirmeye hazırdır.

Selanik Atatürk Evi Müzesi'nin mevcut durumunu gösterir bilgi, belge ve fotoğrafların Selanik Başkonsolosluğumuzca hazırlanarak Bakanlığımıza gönderilmesi için yazı yazılmıştır.

Söz konusu bilgi, belgeler Bakanlığımıza intikal ettiği zaman gerekli çalışmalar sürdürülecektir.

Yurtdışındaki Eski Türk Eserlerinin bakım, onarım ve restorasyonları için Bakanlığımız Yatırım Programı çerçevesinde kaynak ayrılmakta, proje hazırlanması ve uygulamaları konularında Atatürk Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Vakıflar Genel Müdürlüğü gibi kurumlarla işbirliği yapılmaktadır.

Bu çerçevede 2004 yılı Yatırım Programımızda Bulgaristan Razgrad Maktul İbrahim Paşa Camii Bakım, Onarım ve Restorasyonu, Kujstendil (Köstendil) Fatih Kanuni Camii Bakım ve Onarımı, Kosova Prizren Sinan Paşa Camii Onarımı, Selanik Atatürk Evi Müzesi Bakım Onarım-Teşhir Tanzimi ve Kosova'daki Osmanlı Mezarlığı Onarım İşleri için ödenek ayrılması teklif edilmiştir.

5.- Bursa Milletvekili Kemal Demirel'in, Bursa Harmancık Ballısaray Barajı Projesine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanı Mehmet Hilmi Güler'in cevabı (7/1837)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Dr. Hilmi GÜLER tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Kemal DEMİREL
Bursa Milletvekili

Bursa Harmancık İlçesi İl Merkezine uzak olması nedeniyle ekonomik ve sosyal açıdan olumsuz etkilenmekte olup burada kurulu sanayinin bulunmaması önemli bir etkendir.

Harmancık Ballısaray Barajı (veya göleti) projesinin gerçekleşmesi halinde en az 8 köyün sulu tarıma geçmesi sağlanacaktır. Bu da Harmancık ekonomisine büyük katkı sağlayacağı muhakkaktır.

Bu nedenle;

-Bursa Harmancık Ballısaray barajı (veya göleti) projesi çalışmalarına ne zaman başlanacaktır?

-Bu projenin 2004 yılı yatırım programına alınması için bir çalışmanız var mı?

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.15.O.APK.0.23-300- 266
Konu : Yazılı Soru Önergesi

Ankara
18 SUBAT 2004

02478

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: T.B.M.M. Başkanlığı'nın 26.01.2004 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-4261 sayılı yazısı.

Bursa Milletvekili Sayın Kemal DEMİREL'in tarafıma tevcih ettiği, 7/1837-4304 esas no.lu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99. Maddesi gereği Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda cevaplandırılarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet Hilmi GÜLER
Bakan

BURSA MİLLETVEKİLİ SAYIN KEMAL DEMİREL'İN YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI (7/1837-4304)

Sorular 1,2:

Bursa Harmancık İlçesi İl Merkezine uzak olması nedeniyle ekonomik ve sosyal açıdan olumsuz etkilenmekte olup burada kurulu sanayinin bulunmaması önemli bir etkendir.

Harmancık Ballısaray Barajı (veya göleti) projesinin gerçekleşmesi halinde en az 8 köyün sulu tarıma geçmesi sağlanacaktır. Bu da Harmancık ekonomisine büyük katkı sağlayacağı muhakkaktır.

Bu nedenle;

- Bursa Harmancık Ballısaray barajı (veya göleti) projesi çalışmalarına ne zaman başlanacaktır?
- Bu projenin 2004 yılı yatırım programına alınması için bir çalışmanız var mı?

Cevaplar 1,2:

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce "Bursa-Harmancık-Ballısaray (Uzundere) Göleti Projesi" ile ilgili etüt çalışmalarına 1995 yılında başlanılmış olup, toprak etütleri, aks yeri 1/1000 ölçekli harita alımı, aks yeri sondaj çalışmaları, malzeme etütleri ve münferit su ölçümleri yapılmıştır.

Etüt çalışmaları planlama aşamasında yapılmış olup, Ballısaray Göleti ile sulanması düşünülen Harmancık İlçesi köylerinden Ballısaray, Kılavuzlar, Yayabaşı ve Okçular köylerine ait 800 ha tarım arazisinin sulama suyu ihtiyaçlarının karşılanması durumunda gölet yüksekliğinin 32m olması gerektiği görülmüştür.

Konunun büyük su işleri kapsamında yürütülmesi için DSİ Bölge Müdürlüğünce 2004 yılı sonrası uzun vadeli anadone planlama kati proje programına alınmış olup, depolama aks yerinde 2004 yılı içerisinde akım-gözlem istasyonunun açılması kararlaştırılmıştır.

6.- Kocaeli Milletvekili İzzet Çetin'in, AK Parti il başkanlarının ihalelere müdahale ettiği iddiasına ilişkin Başbakandan sorusu ve Bayındırlık ve İskân Bakanı Zeki Ergezen'in cevabı (7/1857)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın Recep Tayip ERDOĞAN tarafından yazılı olarak yanıtlandırılmasını arz ederim. Saygılarımla. 09.01.2004

İzzet ÇETİN
Kocaeli Milletvekili

05.12.2003 tarihinde Kocaeli ili Sabancı Endüstri Meslek Lisesi onarım ihalesi hakkında Başbakan Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından yazılı olarak yanıtlandırılması talebiyle bir soru önergesi vermiş idim Sayın Başbakan adına Bayındırlık ve İskan Bakanı Sayın Zeki ERGEZEN tarafından yanıtlanan soru önergemde aşağıdaki sorularım yanıtsız kalmıştır.

1- AKP Kocaeli İl Başkanı Fikri IŞIK kamu kesiminde yapılan bir ihaleye hangi yetki ile müdahele etmiştir?
2- Partinizin, İl Başkanlarının kamuda yapılan ihalelere gözlemci veya başka sıfatlarla katılmalarını öngören bir kararı var mıdır?
3- Başka ihalelerde de partinizin il başkanları veya diğer yöneticilerinin müdahil olduğu durumlar olmuş mudur? Oldu ise haklarında ne gibi yasal işlem yapılmıştır?
4- Kamu ihalelerinde sağlamayı taahhüt ettiğiniz şeffaflık ilkesi ile ilgili olarak partinizin, il başkanlarının ihaleleri takip etmeleri, sonuçlandırmaları veya gerektiğinde iptal ettirmeleri gibi bir uygulama yapılması mı düşünülüyor?

T.C.
BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı
A N K A R A

SÜRELİ

SAYI : **B.09.0.APK.0.21.00.17/238** .../.../**2004**
KONU : Kocaeli Milletvekili 19 ŞUBAT 2004
İzzet ÇETİN'in
Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: a) T.B.M.M.'nin 26.01.2004 tarih ve K.AN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-4300/ 15036 sayılı yazısı.
b) Başbakanlığın 29.01.2004 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-319-11/505 sayılı yazısı.

Kocaeli Milletvekili İzzet ÇETİN'in, Sabancı Endüstri Meslek Lisesi onarım ihalesi hakkında, Sayın Başbakanımıza yönelttiği, Sayın Başbakanımızın da Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını tensip ettikleri T.B.M.M. **7/1857** Esas sayılı yazılı soru önergesi incelenmiştir.

Ancak, Sayın Milletvekilinin daha önce de, aynı konuyla ilgili olarak, Sayın Başbakanımıza yönelttiği T.B.M.M. **7/1597** Esas sayılı Yazılı soru önergesine Bakanlığımızın 05.01.2004 tarih ve 17/15 sayılı yazısı ile verilen cevapta, bazı sorularının yanıtsız kaldığından bahisle, yeniden vermiş olduğu söz konusu önergesinde yer alan soruların cevapları aşağıda sunulmuştur.

Soru-1) AKP Kocaeli İl Başkanı Fikri IŞIK kamu kesiminde yapılan bir ihaleye hangi yetki ile müdahele etmiştir?

Cevap-1) Adı geçen İl Başkanının, bahsedilen ihaleye herhangi bir müdahalesi söz konusu olmamıştır. İhale iptal kararının basına açıklandığı anda sonuçu, basınla birlikte dinleyip ayrılmıştır.

Soru-2) Partinizin, İl Başkanlarının kamuda yapılan ihalelere gözlemci veya başka sıfatlarla katılmalarını öngören bir kararı var mıdır?

Cevap-2) Kamu ihalelerine gözlemci veya başka bir sıfatla katılmalarını öngören herhangi bir parti kararı bulunmamaktadır. Ayrıca,ihalelere kimlerin hangi şartlarda katılacağı ilgili yasada belirtilmiştir. Bu itibarla, ihalelerin yapılması veya iptal edilmesi ihale komisyonunca yapılmakta ve ihale yetkilisinin onayı ile de kesinleşmektedir.

Soru-3) Başka ihalelerde de partinizin il başkanları veya diğer yöneticilerinin müdahil olduğu durumlar olmuş mudur? Oldu ise haklarında ne gibi yasal işlem yapılmıştır?

Cevap-3) Kamu ihalelerinde Parti il başkanlarının veya yöneticilerinin müdahil olduğu herhangi bir olay müşahede edilmemiştir. Ayrıca, 4734 sayılı Kamu İhale Kurulu kararı gereğince, teklif sahibi dışındakilerin ihaleye katılması da mümkün değildir.

Soru-4) Kamu ihalelerinde sağlamayı taahhüt ettiğiniz şeffaflık ilkesi ile ilgili olarak partinizin, il başkanlarının ihaleleri takip etmeleri, sonuçlandırmaları veya gerektiğinde iptal ettirmeleri gibi bir uygulama yapılması mı düşünülüyor?

Cevap-4) Kamuya ait ihale işlemlerindeki şeffaflık ilkesine Hükümetimizce gereken hassasiyet ve titizlik gösterilmekte olup, ihalelerindeki mevzuata aynen uyulmaktadır. İhaleye ait işlemler, ihale sonucuna göre iptal veya ihale edilmek suretiyle, yetkili ihale komisyonu marifetiyle yapılmaktadır. Ayrıca, ihalelere katılanların iş ve işlemleriyle ilgili olarak, Kamu İhale Kurumuna şikayet etme hakları bulunmakta ve Kurumca yapılan incelemeler ise karara bağlanmaktadır.

Bilgi ve gereğini arz ederim.

Zeki ERGEZEN
Bakan

7.- Bursa Milletvekili Kemal Demirel'in;

Bursa çevreyoluna,

Bursa'nın Keles İlçesinde meydana gelen depremde zarar görenlere yapılacak yardımlara,

İlişkin soruları ve Bayındırlık ve İskân Bakanı Zeki Ergezen'in cevabı (7/1859, 1869)

13.01.2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIGINA

Aşağıdaki sorularımın Bayındırlık ve İskan Bakanı Sayın **Zeki ERGEZEN** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Kemal DEMİREL
Bursa Milletvekili

Marmara bölgesinde hem endüstri, hem de turizm zenginliği olan nadide şehirlerimizden biri olan Bursa; ulaşımındaki yetersizlikler yüzünden bazı şanslarını değerlendirememektedir.

Ekonomik gelişmelere de açık olan Bursa özellikle tekstil ve otomotiv sektörünün yerleştiği zenginliklere açık bir ilimizdir.

Şehir içi ulaşım son zamanlarda faaliyete geçen raylı sistem ile biraz rahatlamakla birlikte şehirlerarası ulaşımda sürekli bir sıkıntı yaşanmaktadır. Bu sıkıntıların büyük bir kısmını sonlandırması beklenen ve özellikle İstanbul ve Kocaeli'yi Ege Bölgesine bağlaması amaçlanan "Çevre Yolu" nun büyük bir bölümü tamamlanmıştır.

Çevre yolu tamamlandığında şehir içi trafiğinde de büyük rahatlama yaşayacaktır.

Bu nedenle;

1. Bursa Çevre Yolu ne zaman tamamlanacaktır?
2. Çevre Yoluyla ilgili çalışmaların aksama sebepleri nelerdir?
3. 2004 yatırım programında çevre yolu ile ilgili ne kadar ödenek ayırmayı düşünüyorsunuz?
4. Biten işlerin hak edişlerinin zamanında ödenmemesinden doğan aksaklıklar nelerdir?
5. Çevre yolunun tamamı bitirilmeden trafiğe açılması yönünde bir çalışma var mıdır ? Var ise; bu durumda, yolun trafiğe açılması sonucu standardizasyonu üzerinde oluşabilecek olumsuz yan etkiler dikkate alınarak araştırma yapıldı mı?

15.01.2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Bayındırlık ve İskan Bakanı Sn. Zeki ERGEZEN tarafından yazılı olarak bildirilmesini arz ederim.

Kemal DEMİREL
Bursa Milletvekili

23.12.2003 tarihinde Bursa-Keles İlçesi'nde meydana gelen 4.8 şiddet büyüklüğündeki depremin etkilerini yerinde inceledim. Deprem sonucu Issızören, Kemaliye, Alpogut, Menteşe, Harmanalan, Basak, Bıyıklıalan ve Kıranışıklar köylerinde oturulamayacak şekilde hasar gören evlerin mevcudiyetini tespit etmiş bulunmaktayım.

Bununla birlikte, depremde evleri hasar gören hanelerin ekonomik durumları bu hasarı karşılayacak durumda değildir.

Bu nedenle;

1. Depremde zarar gören evlerin onarımı için ne gibi bir çalışma yapmaktasınız?
2. Bu ailelere maddi destek olarak; Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'nca yapılan yardımların yeterli olamayacağı, bunun için Bakanlık olarak ek ödeme yapmayı düşünüyor musunuz?

T.C.
BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı
ANKARA

SAYI : B.09.0.APK.0.22.00.18/ 240 ..../..../2004
KONU : Bursa Milletvekili 19 SUBAT 2004
Kemal DEMİREL'e ait
Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ:26.01.2004 tarih ve KAN.KAR.Md.A.01.0.GNS.0.10.00.02-4341 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan, Bursa Milletvekili Kemal DEMİREL'in, Bursa'nın Keles İlçesinde meydana gelen depremde zarar görenlere yapılacak yardımlar ve Bursa Çevre Yoluna ilişkin olarak Bakanlığıma yönelttikleri T.B.M.M. 7/1869 ve 7/1859 Esas sayılı yazılı soru önergelerine ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgi ve gereğini arz ederim.

Zeki ERGEZEN
Bakan

**BURSA MİLLETVEKİLİ
SAYIN KEMAL DEMİREL'İN
T.B.M.M. 7/1869 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR:

1- Depremde zarar gören evlerin onarımı için ne gibi bir çalışma yapmaktasınız?

2- Bu ailelere maddi destek olarak; Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'nca yapılan yardımların yeterli olmayacağı, bunun için Bakanlık olarak ek ödeme yapmayı düşünüyor musunuz?

CEVAP :

23.12.2003 tarihinde meydana gelen depremden hemen sonra Bursa Valiliği ile görüşülüp ve Bakanlığımız teknik elemanlarınca Keleş ilçesi ve Issızören, Kıranışıklar, Alpagut, Başak, Menteşe, Harmanalan, Kemaliye, Bıyıklıalan köylerinde ön hasar tespit çalışması yaptırılmıştır.Yapılan ön hasar tespitler sonucu 7269 sayılı "Afet Kanunu" ilgili maddelerine göre **Genel Hayatı Etkili** kılmadığı anlaşılmıştır.

7269 sayılı Afet Kanununa göre yapılacak herhangi bir yardım söz konusu değildir.

**BURSA MİLLETVEKİLİ
SAYIN KEMAL DEMİREL'İN
T.B.M.M. 7/1859 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR:

1- Bursa çevre yolu ne zaman tamamlanacaktır?
2- Çevre yolu ile ilgili çalışmaların aksama sebepleri nelerdir?
3- 2004 Yatırım Programında çevre yolu ile ilgili ne kadar ödenek ayırmayı düşünüyorsunuz?
4- Biten işlerin hak edişlerini zamanında ödenmemesinden doğan aksaklıklar nelerdir?
5- Çevre yolunun tamamı bitirilmeden trafiğe açılması yönünde bir çalışma var mıdır? Var ise; bu durumda yolun trafiğe açılması sonucu standardizasyonu üzerinde oluşabilecek olumsuz yan etkiler dikkate alınarak araştırma yapıldı mı?

CEVAPLAR :

1- Bursa çevre yolu 1998 yılı içerisinde Yalova Ayr.- Turanköprülü Kavşağı ve Yalova Ayr.- Karacabey Köprülü Kavşağı olarak iki kesim halinde dış kredili olarak (kamulaştırma ve mühendislik hizmetleri dahil) ihale edilmiş olup, Yalova Ayr.- Turanköprülü Kavşağı kesiminde 25.04.2000 tarihinde Yalova Ayr.- Karacabey Köprülü Kavşağı kesiminde ise 05.06.2000 tarihinde işe başlanılmıştır.Toplam 69 km. uzunluğundaki otoyolun yapım süresi işe başlama tarihinden itibaren 36 aydır.Her iki kesimde çalışmalar devam edilmekte olup Yalova Ayr.- Turanköprülü Kavşağı kesiminde son revize keşfe göre fiziki gerçekleşme ~ % 64 olup, sözleşme fiyatlarıyla 139 milyon $, Yalova Ayr.- Karacabey Köprülü Kavşağı kesiminde ise 1. keşfe göre fiziki gerçekleşme % 62 olup, sözleşme fiyatlarıyla 122 milyon $ harcanmıştır.

2004 yılı Yatırım Programında ayrılan ödeneği 35 milyon $ olup, 2005 yılı sonunda tamamlanabilmesi için 100 milyon $ ödeneğe ihtiyaç bulunmaktadır.

2- İşler bütçe imkanları ile DPT tarafından belirlenerek Yatırım Programında yer alan ödenekler doğrultusunda yürütülmektedir.Yolun süresinde bitirilebilmesi için iş programında yer alan yıllık ödeme dilimlerinde belirtilen miktarlarda kredi temin edilebilmesi ve ödenek miktarlarının da söz konusu ödeme dilimlerine göre belirlenmesi gerekmektedir. Bu miktarlardan daha fazla ödenek temin edilmesi durumunda işin daha erken bitirilmesi mümkün olabilecektir.

3- 2004 Yılı Yatırım Programında yer alan söz konusu yolların % 2 kesintili 2004 yılı ödenekleri;

İşin Adı		Dış Kredi Öd. (Milyar TL.)	İç Kaynak Öd. (Milyar TL.)	Otoyol Geliri (Milyar TL.)
Bursa Çevre Yolu Yalova Ayr.-Karacabey Köp.Kav.				
	Yapım	29.425	2.296	3.031
	Kontrollük	1.400	252	-
.....				
Bursa Çevre Yolu Yalova Ayr.-Turanköy Köp.Kav.				
	Yapım	29.425	2.296	3.031
	Kontrollük	1.400	252	-
	TOPLAM	**61.650**	**5.096**	**6.062**

4- Yapım Sözleşmesi gereği, hakediş ödemeleri, müteahhit firmaların temin edeceği dış kredi ile gerçekleştirilmekte ve temin edilen dış krediye paralel olarak düzenli bir şekilde ödemeler yapılmaktadır.

5- Çevre Yolunun batı kesiminde Mudanya Köprülü Kavşağı ile Karacabey Köprülü Kavşağı arasındaki toplam 18 km.lik kesimdeki imalatların 2004 yılı içerisinde tamamlanarak trafiğe açılması hedeflenmektedir.

Çevre Yolunun tamamlanmadan trafiğe açılması halinde, trafik ve yaya güvenliği açısından tehlike oluşturmaktadır. Yolun sorunsuz olarak trafiğe açılabilmesini sağlamak amacıyla, planlı çalışma ve iş programları hazırlanarak yapılmaktadır.

8.- Çankırı Milletvekili Hikmet Özdemir'in, yazma eserlere ilişkin sorusu ve Kültür ve Turizm Bakanı Erkan Mumcu'nun cevabı (7/1890)

16.01.2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın yüksek delaletinizle Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Erkan MUMCU tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Saygılarımla,

Prof.Dr.Hikmet ÖZDEMİR
Çankırı Milletvekili
Milli Eğitim, Kültür, Spor ve
Gençlik Komisyonu Başkan V.

Ülkemiz yazma eserler bakımından dünyanın en zengin ülkelerinden biri sayılmaktadır. Yazma eserler; hat, tezhip, cilt ve minyatür gibi geleneksel sanatlarımızın en güzel örneklerini ihtiva etmeleri sebebiyle Sanat değerleri yanında maddi değeri bakımından paha biçilemez kıymettedir.

Bu sebeple;

1) Türkiye'de kütüphane ve müzelerde bulunan yazma eserlerin tamamı kayıt altına alınabiliyor mu?
2) Yazma eserlerimizi gelecek nesillere miras bırakmak için ne gibi koruma önlemleri alınmaktadır?
3) Savaş, yangın, deprem ve doğal afetlere karşı kütüphane ve müzelerde ne gibi önlemler alınmaktadır?
4) Bakanlık yukarıda sayılan muhtemel tehlikelere karşı yazma eserleri koruyacak, modern, sağlıklı, bilgisayar ve elektronik sistemlere sahip teknolojiyle donatılan dünyaya örnek yer altı arşivine haiz kütüphaneler kurmayı düşünüyor mu?
5) Mevcut yazma eserlerin durumu nedir? Tamir ve bakıma ihtiyacı olan var mıdır? Varsa bunun ne kadarı yapılabilmiştir?
6) Kütüphane ve müze görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilebilmesi için yeterli uzman personel var mıdır? Yoksa temini için ne yapılmaktadır?
7) Mevcut yazma eserlerimizin mikro filmleri var mıdır? Olmayanların yapılması hususunda çalışmalar yapılmakta mıdır?

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

SAYI : 16APK0201ARGE-940 - 295 13/02 **2004**
KONU : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : T.B.M.M. Başkanlığı KAN.KAR.MÜD.'nün 29.01.2004 gün ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-15434 sayılı yazınız.

Çankırı Milletvekili Sayın Hikmet ÖZDEMİR'in 7/ 1890-4411 esas no'lu yazılı soru önergesinin cevabı ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Erkan MUMCU
Bakan

ÇANKIRI MİLLETVEKİLİ SAYIN HİKMET ÖZDEMİR'İN 7/1890-4411 ESAS NO'LU SORU ÖNERGESİNE İSTİNADEN HAZIRLANAN BAKANLIĞIMIZ CEVABI

SORU 1:Türkiye'de kütüphane ve müzelerde bulunan yazma eserlerin tamamı kayıt altına alınabiliyor mu?

CEVAP 1: Bakanlığımıza bağlı kütüphanelerde bulunan yazma eserlerin (toplam 158.089 adet) tamamının demirbaş kayıtları yapılmış, tasnif işlemleri de tamamlanmıştır. Tasnif fişlerinin redaksiyonunun hazırlanarak, kataloglarının cilt halinde basılması çalışmaları her yıl bütçe imkanları çerçevesinde yapılmaktadır.

Ayrıca, müzelerimizde bulunan yazma eserlerin tamamı envanter kayıtlarına alınmış olup, 2002 yılı itibariyle toplam 24.860 adet yazma eser mevcuttur.

SORU 2 : Yazma eserlerimizi gelecek nesillere miras bırakmak için ne gibi koruma önlemleri alınmaktadır?

CEVAP 2 : Bir yazma eser deposunun standartlarının aşağıda sıralandığı gibi olması gerekir:

- Sabit sıcaklık yazın 24°C, kışın 16°C'nin üzerine çıkmamalıdır. Sıcaklığın sürekli değişimi engellenmelidir. Bunun için deponun büyüklüğüne uygun güçte klima kullanılmalıdır.

- Havanın bağıl nem oranı %50 olmalı, oranda en fazla %5'lik bir oynamaya izin verilmelidir. Sıcaklığın ve havanın neminin düzenli ve sürekli kontrol edilmesi, alınacak önlemler için çok önemlidir. "Thermohygrograph"lar ile hem sıcaklık hem de nem oranı ölçülebilmektedir. Elde edilecek değerlere göre, nem alıcı veya nem verici araçlarla ve klima ile nem ve sıcaklık sabitleştirilmelidir.

- Işık şiddeti 50 lux'ü aşmamalı; UV ışınları yayan aydınlatma cihazları kullanılmamalıdır. Işıklandırma için UV ışınlarını emen folyolar ile kaplanmış flüoresanlar kullanılmalıdır. Pencereler ışık almayacak biçimde koyu renk perde ile veya UV emici filtrelerle kapatılmalıdır.

- Pencere ve kapıların izole edilmesi; kapıların çelik, pencerelerin de demir parmaklıklı olması gerekir.

- Kitap rafları çelik olmalı, kitaplar raflara dikey olarak konmalı, aralarındaki mesafe, aşınmaya neden olacak kadar az, araya pislik ve böcek girmesine neden olacak kadar fazla olmamalıdır.

- Polis ve itfaiyeye bağlanmış güvenlik ve yangın alarmı, duman dedektörü ve yangın söndürme cihazlarının bulunması gerekmektedir.

Bakanlığımıza bağlı yazma eser bulunan 33 kütüphanede, her yıl bütçe imkanları çerçevesinde yukarıda belirtilen şartların sağlanmasına çalışılmaktadır. İstanbul Süleymaniye, Konya Bölge Yazma Eserler, Konya Yusuf Ağa Yazma Eser, Kütahya Vahit Paşa, Kütahya Tavşanlı İlçe Halk, Trabzon İl Halk, Edirne Selimiye Yazma Eser, Sivas Ziyabey Yazma Eser Kütüphanelerinde kısmen de olsa yukarıdaki şartlar yerine getirilmiştir. 2003 yılı içerisinde, 5 kütüphanemize de güvenlik ve itfaiye alarm sistemi kurulması için ödenek gönderilmiştir. Geri kalan kütüphanelerimiz de en kısa zamanda uygun niteliklere kavuşturulacaktır.

Müzelerimizde bulunan yazma eserler yıllık eser sayımları sonucunda gözden geçirilmekte zamanla yıpranan ve bakıma ihtiyacı olan eserler Bakanlığımızın İstanbul ve Konya illerinde bulunan laboratuvarlarında konservasyonları yapılmaktadır.

En değerli kültür hazinelerimizden olan yazma ve nadir eserlerimizi gelecek nesillere miras bırakmak için 1997 yılından bugüne kadar mikrofilmleri çekilmektedir. Ayrıca söz konusu koleksiyonun optik ortama da aktarılması planlanmaktadır

SORU 3: Savaş, yangın, deprem ve doğal afetlere karşı kütüphane ve müzelerde ne gibi önlemler alınmaktadır?

CEVAP 3: Savaş, yangın, deprem ve doğal afetlere karşı yazma eserlerimiz ısı, ışık ve neme duyarlı özel kasa kapı tertibatlı depolarda muhafaza edilmektedir.

Depreme karşı, kütüphane binalarımızın zemin etüdlerinin ve güçlendirme projelerinin yapımı ile ilgili gelen istekler bütçe imkanları içerisinde değerlendirilmektedir.

Kütüphanelerimize, yangından korunmanın gerektirdiği malzemelerin alımı için ödenek gönderilmektedir.

2003 yılında 4 yazma eser kütüphanesinde alarm ve güvenlik sistemlerinin konulabilmesi için ödenek gönderilmiştir. 2004 yılında da diğer kütüphanelerimiz için gönderilmeye devam edilecektir.

Müzelerimizde olası savaş, yangın ve doğal afetlere karşı her türlü güvenlik önlemleri alınmakta ve bu bağlamda hazırlanan yeni projelerle ilgili çalışmalar yapılmaktadır.

SORU 4 : Bakanlık yukarıda sayılan muhtemel tehlikelere karşı yazma eserleri koruyacak, modern, sağlıklı, bilgisayar ve elektronik sistemlere sahip teknolojiyle donatılan dünyaya örnek, yer altı arşivine haiz kütüphaneler kurmayı düşünüyor mu?

CEVAP 4 : Bakanlığımızca, yukarıda belirtilen muhtemel tehlikelere karşı yazma eserleri korumak ve modern ortamlarda muhafazasını temin etmek amacıyla, Türkiye genelinde değişik yerlerde bulunan eserlerin, belirli kütüphanelerde toplanması çalışması 1992 yılından beri devam etmektedir. Bugüne kadar 55 kütüphaneden 20.336 yazma eser, üç merkezde; Süleymaniye Yazma Eser Kütüphanesi, Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi ve Milli Kütüphanede toplanmıştır. Geri kalan 31 kütüphanede bulunan yazma eserlerin ise bulundukları ortamların iyileştirilmesine çalışılmaktadır. Modern teknolojiyle donatılan, dünyaya örnek yer altı arşivine haiz kütüphaneler kurmak, Bakanlığımızın da arzu ettiği bir husustur. Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi kısmen bu özellikleri haizdir. İmkanlar çerçevesinde bu özellikleri haiz kütüphaneler kurmak ve eserleri sağlıklı ortamlarda muhafaza etmek Bakanlığımızın hedeflerindendir.

SORU 5 : Mevcut yazma eserlerin durumu nedir? Tamir ve bakıma ihtiyacı olan var mıdır? Varsa bunun ne kadarı yapılabilmiştir?

CEVAP 5 : Kütüphanelerimizde yazma ve nadir eserlerin bakım ve onarımı için kitap patoloji ve restorasyon laboratuarı kurulmuştur.

Yazma eserler, yararlanılabilir durumda olmalarına rağmen tamamının yeniden elden geçirilerek restore edilmelerine ilişkin çalışmalara devam edilmektedir. Bu konuda, Süleymaniye ve Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanelerimizde restorasyon ve patoloji merkezleri kurulmuş, gerekli donanım sağlanmıştır. Önümüzdeki dönem içinde artacak hizmet kapasitesine cevap verecek uzman personelin istihdamına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir. Konunun ehemmiyetine binaen, Süleymaniye Kütüphanesi'nde uluslararası "yazma eser tedavi merkezi" kurulması için, UNESCO nezdinde gerekli girişimlerde bulunulmuştur.

Müzelerimizde bulunan mevcut yazma eserler teşhirde ve depolarda muhafaza edilmekte, ara ara yapılan kontrollerle konservasyona ihtiyacı olan eserlere gerekli müdahale müze laboratuarlarında yapılmaktadır.

SORU 6 : Kütüphane ve müze görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilebilmesi için yeterli uzman personel var mıdır? Yoksa temini için ne yapılmaktadır?

CEVAP 6: Bakanlığımıza bağlı hizmet veren kütüphanelerde hizmetler 278 kütüphaneci ve yıllardır söz konusu kütüphanelerde çalışarak kütüphanecilik konusunda gerekli bilgi ve deneyime sahip olan, 2344 (Kütüphane Müdürü, Kütüphane Müdür Yardımcısı, Şef, Ambar Memuru v.b.) personelle yürütülmektedir. Mevcut durumda arkeolog ve müze araştırmacılarınca yürütülmekte olan müze hizmetleri, müzecilik eğitimi almış personel tarafından takviye edilmektedir.

SORU 7: Mevcut yazma eserlerimizin mikrofilmleri var mıdır? Olmayanların yapılması hususunda çalışmalar yapılmakta mıdır?

CEVAP 7: Bakanlığımıza bağlı kütüphanelerde bulunan 158.089 adet yazma eserimizden, bugüne kadar 15 bininin, gerek hizmet alımı, gerekse kütüphaneye ait ekipman yoluyla, mikrofilm/CD kopyası alınmıştır.

Yazma eserlerimiz 1997 yılından itibaren bir proje dahilinde mikroform ortamına aktarılmaktadır. Bu proje kapsamında 8932 adet şer'iye sicil defteri ile 1500 adet yazma eserin mikrofilmleri çekilmiştir. Proje devam etmektedir

Yazma eserlerimizin kopyalarının alınması için yürütülen çalışmalar özellikle 2003 yılı içerisinde hızlandırılmıştır. 2003 yılında, hizmet alımı yoluyla yazma eserlerin CD'ye alınması için Kayseri Raşid Efendi, Kütahya Vahid Paşa İl Halk, Bursa Osmangazi İl Halk, Çorum İl Halk ve Trabzon İl Halk Kütüphanelerine toplam 99 milyar Türk Lirası ödenek gönderilmiştir. Gönderilen ödeneklerle, piyasada bulunan şirketler aracılığıyla belirli sayıda eserin kopyası alınabilecektir. Ayrıca, eserlerin kopyalarının alınması için, yazma eser kütüphanelerine donanım sağlanmasına yönelik çalışmalar da yürütülmektedir. Bazı illerde, yerel yönetimlerle irtibata geçilerek dijital kamera alınması için talepte bulunulmuştur. Bu çerçevede Bursa İnebey Yazma Eser, Edirne Selimiye Yazma Eser, Erzurum, Manisa, Kastamonu ve Amasya İl Halk Kütüphaneleri için dijital kamera temin edilmiştir. Halen, İstanbul Süleymaniye Kütüphanesi'nde 6 dijital kamera, Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi'nde 2 adet dijital kamera ve bir mikrofilm çekme cihazı bulunmaktadır. 2003 yılı içerisinde, Süleymaniye Kütüphanesi'ne mikrofilm çekme cihazı alınması için de 59 milyar Türk Lirası ödenek gönderilmiştir.

Ayrıca, yazma eserlerin tamamının bilgisayar ortamına aktarılarak, araştırmacılara bilgisayar ve internet ortamında hizmet verilmesine yönelik olarak bir proje hazırlanmış olup, söz konusu projenin 2004 yılından itibaren hayata geçirilmesi için gerekli çalışmalar yapılmaktadır.

Müzelerimizde bulunan yazma eserlerin büyük bir kısmının mikro filmleri mevcuttur. Eksik olan mikro film çalışmaları zamanla tamamlanacaktır.

9.- Konya Milletvekili Atilla Kart'ın, Alaşehir Gölündeki kod seviyesi tespitlerine ilişkin sorusu ve Bayındırlık ve İskân Bakanı Zeki Ergezen'in cevabı (7/1898)

TBMM Başkanlığına

--Aşağıdaki sorularımın Bayındırlık ve İskan Bakanı Zeki Ergezen tarafından **yazılı** olarak cevaplandırılmasını Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğün 96. maddeleri gereğince arz ve talep ederim.

Atilla Kart
CHP Konya Milletvekili

İlgi ; a) 7/822-2320 esas nolu yazılı soru önergem.

b) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın 11.07.2003 tarih-1184 sayılı cevabı.

-- **İlgi (a) önergem ile;** Akşehir Gölü'nün taşkın kodunda meydana gelen değişmelerden söz edilerek; yasal durum ile fiili durumun denkliğinin sağlanması ve bu dengesizlik dolayısıyla yöre sakinlerinin doğmuş olan mağduriyetlerinin giderilmesi anlamında, ilgili Bakanlık tarafından yapılan ve yapılması gereken çalışmalar hakkında bilgi verilmesi talep olunmuştur.

-- **İlgi (b) cevapta özet olarak;** kıyı kenar çizgisi kodunu belirleme yetkisinin Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün yetkisinde olduğu ve kodun bu Genel Müdürlük tarafından Akşehir Gölü için 958.28 m. olarak tespit edildiği ifade edilmiştir. Aynı cevapta, bu kodun nasıl dikkate alınacağı ve uygulanacağı hususunun ilgili yönetmelik hükümlerine göre Valilikçe oluşturulacak Komisyon'un takdirinde olduğu ve bu konuda yetkili mercilerin Konya Valiliği ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığı olduğu cevaben bildirilmiştir.

--**Bilindiği gibi;** kamu kurumlarının **"yetki çerçevesini"** belirlemek, yürütme organının görevi ve sorumluluğu kapsamında olan bir husustur. Bu koordineyi ve düzeni ilgili Bakanlığın sağlaması gerektiği açıktır. İlgili kurumların ve Bakanlıkların, sorumluluktan kaçınmayarak, üstlerine düşen görevi geciktirmeden yapmaları gerekir. Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nın ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın, **Devlet Su İşleri ile Konya Valiliği arasındaki koordineyi bir an evvel sağlaması gerektiği açıktır.**

--Akşehir Gölü'ndeki **"fiili durum ve kod seviyesi"**, DSİ'nin tespitlerinden de çok farklı olup, mevcut kod seviyesi 958.28 m.'nin de çok altındadır. İdare tarafından mahallinde yapılacak **"teknik ve objektif"** bir çalışmayla bu durum açıklık kazanacaktır. Yanlış ve gerçeğe aykırı kod uygulaması ve bu uygulamada ısrar edilmesi sebebiyle, arazi sahiplerinin binlerce dönüm arazisi haksız olarak ellerinden alınmış durumdadır.

--**Buna göre;** yukarıdaki açıklamalarımız ve değerlendirmelerimiz nazara alınarak; bürokratik ve engelleyici tavırlardan kaçınılarak;

Devlet Su İşleri ile Konya Valiliği arasındaki gerekli koordinenin sağlanarak, **teknik olarak kodu tespit etmeğe yetkili birim olan Devlet Su İşleri'nin kabul etmiş olduğu kod seviyesinin de çok altında kalan gerçek kod seviyesinin ve fiili durumun yeni bir çalışmayla tespit edilerek, tespit olunacak yeni kod esas alınarak bir an evvel uygulamaya konulması gerekirken neden bu güne kadar bu uygulama yapılmamış ve yürürlüğe konulmamıştır?** İlgi (b) cevaptan bu yana 6 ay geçmiş olmasına rağmen neden yeni bir çalışma yapılmamıştır?

--Bu çalışmaların sonuçlandırılması için nasıl bir gelişme beklenmektedir?

--İlgi (a) önergemizde belirtildiği üzere; kodun fiili durumunda vatandaş lehine meydana gelen değişiklikler de nazara alındığında; yörede hak sahibi olan vatandaşların mağduriyetlerinin giderilmesi anlamında, idare aleyhine dava açılmasına gerek kalmadan, zararlarının tazmini yoluna ne zaman gidilecektir?

T.C.
BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı
A N K A R A

SÜRELİ

SAYI : **B.09.0.APK.0.21.00.17/** 239
KONU : Konya Milletvekili Atilla KART'ın Yazılı Soru Önergesi

.../.../2004
19 SUBAT 2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: T.B.M.M. Başkanlığı'nın 29.01.2004 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-4437/15544 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan Konya Milletvekili Atilla KART'ın, Akşehir Gölündeki kot seviyesinin tespiti hakkında, Bakanlığıma yöneltmiş olduğu T.B.M.M. **7/1898** Esas sayılı Yazılı Soru önergesi incelenmiş olup, bu hususdaki cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgi ve gereğini arz ederim.

Zeki ERGEZEN
Bakan

**KONYA MİLLETVEKİLİ
SAYIN ATİLLA KART'IN
T.B.M.M. 7/1898 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULAR VE CEVABI**

SORULAR:

Akşehir Gölü'ndeki "fiili durum ve kod seviyesi", DSİ'nin tespitlerinden de çok farklı olup, mevcut kod seviyesi 958.28 m.'nin de çok altındadır. İdare tarafından mahallinde yapılacak "teknik ve objektif" bir çalışmayla bu durum açıklık kazanacaktır. Yanlış ve gerçeğe aykırı kod uygulaması ve bu uygulamada ısrar edilmesi sebebiyle, arazi sahiplerinin binlerce dönüm arazisi haksız olarak ellerinden alınmış durumdadır.

Buna göre; yukarıdaki açıklamalarımız ve değerlendirmelerimiz nazara alınarak; bürokratik ve engelleyici tavırlardan kaçınılarak;

Devlet Su İşleri ile Konya Valiliği arasındaki gerekli koordinenin sağlanarak, teknik olarak kodu tespit etmeğe yetkili birim olan Devlet Su İşleri'nin kabul etmiş olduğu kod seviyesinin de çok altında kalan gerçek kod seviyesinin ve fiili durumun yeni bir çalışmayla tespit edilerek, tespit olunacak yeni kod esas alınarak bir an evvel uygulamaya konulması gerekirken neden bu güne kadar bu uygulama yapılmamış ve yürürlüğe konulmamıştır?

Bu çalışmaların sonuçlandırılması için nasıl bir gelişme beklenmektedir?

Kodun fiili durumunda vatandaş lehine meydana gelen değişiklikler de nazara alındığında; yörede hak sahibi olan vatandaşların mağduriyetlerinin giderilmesi anlamında, idare aleyhine dava açılmasına gerek kalmadan, zararlarının tazmini yoluna ne zaman gidilecektir?

CEVAP:

Kıyı Kenar Çizgisi tespitleri, yürürlükte bulunan 3621 sayılı Kıyı Kanunu ve Uygulama Yönetmeliği uyarınca teşkil olunan Kıyı Kenar Çizgisi Tespit Komisyonu'nca, Kanunda ve uygulama yönetmeliğinde belirtilen kriterler doğrultusunda, bilimsel olarak yapılmaktadır.

Dava konusu alana ilişkin kıyı kenar çizgisi de Konya Akşehir Gölü kıyı kesimine ait olduğu için DSİ Genel Müdürlüğü'nden maksimum su kotuna ilişkin bilgi ve belgeler istenilmiş ve kıyı kenar çizgisi tespitinde bu bilgi ve belgeler esas alınmıştır.

DSİ Genel Müdürlüğü'nce Akşehir Gölü'nün kıyı kenar çizgisine esas maksimum su kotu 958.28 m olarak bildirilmiş olup, bu kot 3621 sayılı Kıyı Kanunu ve bu kanunun uygulanmasına dair yönetmeliğin 4. maddesine göre, Tabii ve suni göllerde D.S.İ.Genel Müdürlüğünce belirlenen maksimum su kotu kıyı çizgisini belirlemektedir. 3621-3830 sayılı Kıyı Kanunu ve Uygulama Yönetmeliği hükümleri gereğince kıyı kenar çizgisinin bu kotun altında bir kottan geçmesi mümkün değildir.

Kıyıda kalan taşınmazların kıyı olarak terkini için hazine tarafından, Adli Yargıda açılan davalar üzerine 30.12.1997/23216 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 1996/5 Esas, 1997/3 Karar sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Hukuk Genel Kurulu Kararı gereğince, Adli Yargı tarafından Akşehir Gölü'nün yeniden kıyı kenar çizgisinin tespiti yaptırılmaktadır.

Tabii ve suni göllerde maksimum su kotunun **kıyı çizgisini** (Deniz,tabii ve suni göl ve akarsularda ,taşkın durumları dışında suyun kara parçasına değdiği noktaların birleşmesinden oluşan meteorolojik olaylara göre değişen çizgi) belirleyeceği, **kıyı kenar çizgisinin** ise ilgili yönetmeliğin 4.maddesinde tanımlandığı şekilde, (Deniz tabii ve suni göl ve akarsuların alçak-basık kıyı özelliği gösteren kesimlerinde kıyı çizgisinden sonraki kara yönünde su hareketlerinin oluşturduğu kumsal ve kıyı kumullarından oluşan kumluk, çakıllık, kayalık, taşlık, sazlık, bataklık ve benzeri alanların doğal sınırı; dar yüksek kıyı özelliği gösteren kesimlerinde ise şev ya da falezin üst sınırıdır) kıyı çizgisinden sonraki kara yönünde belirleneceği dikkate alınırsa; Devlet Su işleri'nin kabul etmiş olduğu kot seviyesinin de çok altında kalan gerçek kot seviyesinin (fiili durumun) tespit edilerek, buna göre kıyı kenar çizgisi tespitinin yapılması mevzuat açısından mümkün değildir. Maksimum su kotunun belirlediği kıyı çizgisinin daha altında kıyı kenar çizgisi belirleme yetkisi, Tespit Komisyonunun takdirine bırakılmamıştır. Komisyonun takdirine bırakılan husus, kıyı çizgisinin üzerinde, kara yönünde kıyı özelliği taşıyan alanların belirlenmesidir.

Dolayısıyla, Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararının sonuç bölümünde "Kural olarak, mülkiyet hukuku yönünden kıyı kenar çizgilerinin belirlenmesi görevinin Adli Yargıya ait olduğuna;..." dair hüküm doğrultusunda, Adli Yargı tarafından yeni bir tespit çalışması yapılmakta iken 3621/3830 sayılı Kıyı Kanunu hükümlerine göre işlem yapılması şu durumda mümkün olamamaktadır.

--Akşehir Gölü'ndeki **"fiili durum ve kod seviyesi"**, DSİ'nin tespitlerinden de çok farklı olup, mevcut kod seviyesi 958.28 m.'nin de çok altındadır. İdare tarafından mahallinde yapılacak **"teknik ve objektif"** bir çalışmayla bu durum açıklık kazanacaktır. Yanlış ve gerçeğe aykırı kod uygulaması ve bu uygulamada ısrar edilmesi sebebiyle, arazi sahiplerinin binlerce dönüm arazisi haksız olarak ellerinden alınmış durumdadır.

--**Buna göre;** yukarıdaki açıklamalarımız ve değerlendirmelerimiz nazara alınarak; bürokratik ve engelleyici tavırlardan kaçınılarak;

Devlet Su İşleri ile Konya Valiliği arasındaki gerekli koordinenin sağlanarak, **teknik olarak kodu tespit etmeğe yetkili birim olan Devlet Su İşleri'nin kabul etmiş olduğu kod seviyesinin de çok altında kalan gerçek kod seviyesinin ve fiili durumun yeni bir çalışmayla tespit edilerek, tespit olunacak yeni kod esas alınarak bir an evvel uygulamaya konulması gerekirken neden bu güne kadar bu uygulama yapılmamış ve yürürlüğe konulmamıştır?** İlgi (b) cevaptan bu yana 6 ay geçmiş olmasına rağmen neden yeni bir çalışma yapılmamıştır?

--Bu çalışmaların sonuçlandırılması için nasıl bir gelişme beklenmektedir?

--İlgi (a) önergemizde belirtildiği üzere; kodun fiili durumunda vatandaş lehine meydana gelen değişiklikler de nazara alındığında; yörede hak sahibi olan vatandaşların mağduriyetlerinin giderilmesi anlamında, idare aleyhine dava açılmasına gerek kalmadan, zararlarının tazmini yoluna ne zaman gidilecektir?

T.C.
BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı
A N K A R A

SÜRELİ

SAYI : B.09.0.APK.0.21.00.17/ 239
KONU : Konya Milletvekili
Atilla KART'ın
Yazılı Soru Önergesi

.../.../2004
19 SUBAT 2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: T.B.M.M. Başkanlığı'nın 29.01.2004 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-4437/15544 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan Konya Milletvekili Atilla KART'ın, Akşehir Gölündeki kot seviyesinin tespiti hakkında, Bakanlığıma yöneltmiş olduğu T.B.M.M. **7/1898** Esas sayılı Yazılı Soru önergesi incelenmiş olup, bu hususdaki cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgi ve gereğini arz ederim.

Zeki ERGEZEN
Bakan

**KONYA MİLLETVEKİLİ
SAYIN ATİLLA KART'IN
T.B.M.M. 7/1898 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULAR VE CEVABI**

SORULAR:

Akşehir Gölü'ndeki "fiili durum ve kod seviyesi", DSİ'nin tespitlerinden de çok farklı olup, mevcut kod seviyesi 958.28 m.'nin de çok altındadır. İdare tarafından mahallinde yapılacak "teknik ve objektif" bir çalışmayla bu durum açıklık kazanacaktır. Yanlış ve gerçeğe aykırı kod uygulaması ve bu uygulamada ısrar edilmesi sebebiyle, arazi sahiplerinin binlerce dönüm arazisi haksız olarak ellerinden alınmış durumdadır.

Buna göre; yukarıdaki açıklamalarımız ve değerlendirmelerimiz nazara alınarak; bürokratik ve engelleyici tavırlardan kaçınılarak;

Devlet Su İşleri ile Konya Valiliği arasındaki gerekli koordinenin sağlanarak, teknik olarak kodu tespit etmeğe yetkili birim olan Devlet Su İşleri'nin kabul etmiş olduğu kod seviyesinin de çok altında kalan gerçek kod seviyesinin ve fiili durumun yeni bir çalışmayla tespit edilerek, tespit olunacak yeni kod esas alınarak bir an evvel uygulamaya konulması gerekirken neden bu güne kadar bu uygulama yapılmamış ve yürürlüğe konulmamıştır?

Bu çalışmaların sonuçlandırılması için nasıl bir gelişme beklenmektedir?

Kodun fiili durumunda vatandaş lehine meydana gelen değişiklikler de nazara alındığında; yörede hak sahibi olan vatandaşların mağduriyetlerinin giderilmesi anlamında, idare aleyhine dava açılmasına gerek kalmadan, zararlarının tazmini yoluna ne zaman gidilecektir?

CEVAP:

Kıyı Kenar Çizgisi tespitleri, yürürlükte bulunan 3621 sayılı Kıyı Kanunu ve Uygulama Yönetmeliği uyarınca teşkil olunan Kıyı Kenar Çizgisi Tespit Komisyonu'nca, Kanunda ve uygulama yönetmeliğinde belirtilen kriterler doğrultusunda, bilimsel olarak yapılmaktadır.

Dava konusu alana ilişkin kıyı kenar çizgisi de Konya Akşehir Gölü kıyı kesimine ait olduğu için DSİ Genel Müdürlüğü'nden maksimum su kotuna ilişkin bilgi ve belgeler istenilmiş ve kıyı kenar çizgisi tespitinde bu bilgi ve belgeler esas alınmıştır.

DSİ Genel Müdürlüğü'nce Akşehir Gölü'nün kıyı kenar çizgisine esas maksimum su kotu 958.28 m olarak bildirilmiş olup, bu kot 3621 sayılı Kıyı Kanunu ve bu kanunun uygulanmasına dair yönetmeliğin 4. maddesine göre, Tabii ve suni göllerde D.S.İ.Genel Müdürlüğünce belirlenen maksimum su kotu kıyı çizgisini belirlemektedir. 3621-3830 sayılı Kıyı Kanunu ve Uygulama Yönetmeliği hükümleri gereğince kıyı kenar çizgisinin bu kotun altında bir kottan geçmesi mümkün değildir.

Kıyıda kalan taşınmazların kıyı olarak terkini için hazine tarafından, Adli Yargıda açılan davalar üzerine 30.12.1997/23216 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 1996/5 Esas, 1997/3 Karar sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Hukuk Genel Kurulu Kararı gereğince, Adli Yargı tarafından Akşehir Gölü'nün yeniden kıyı kenar çizgisinin tespiti yaptırılmaktadır.

Tabii ve suni göllerde maksimum su kotunun **kıyı çizgisini** (Deniz,tabii ve suni göl ve akarsularda ,taşkın durumları dışında suyun kara parçasına değdiği noktaların birleşmesinden oluşan meteorolojik olaylara göre değişen çizgi) belirleyeceği, **kıyı kenar çizgisinin** ise ilgili yönetmeliğin 4.maddesinde tanımlandığı şekilde, (Deniz tabii ve suni göl ve akarsuların alçak-basık kıyı özelliği gösteren kesimlerinde kıyı çizgisinden sonraki kara yönünde su hareketlerinin oluşturduğu kumsal ve kıyı kumullarından oluşan kumluk, çakıllık, kayalık, taşlık, sazlık, bataklık ve benzeri alanların doğal sınırı; dar yüksek kıyı özelliği gösteren kesimlerinde ise şev ya da falezin üst sınırıdır) kıyı çizgisinden sonraki kara yönünde belirleneceği dikkate alınırsa; Devlet Su işleri'nin kabul etmiş olduğu kot seviyesinin de çok altında kalan gerçek kot seviyesinin (fiili durumun) tespit edilerek, buna göre kıyı kenar çizgisi tespitinin yapılması mevzuat açısından mümkün değildir. Maksimum su kotunun belirlediği kıyı çizgisinin daha altında kıyı kenar çizgisi belirleme yetkisi, Tespit Komisyonunun takdirine bırakılmamıştır. Komisyonun takdirine bırakılan husus, kıyı çizgisinin üzerinde, kara yönünde kıyı özelliği taşıyan alanların belirlenmesidir.

Dolayısıyla, Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararının sonuç bölümünde "Kural olarak, mülkiyet hukuku yönünden kıyı kenar çizgilerinin belirlenmesi görevinin Adli Yargıya ait olduğuna;..." dair hüküm doğrultusunda, Adli Yargı tarafından yeni bir tespit çalışması yapılmakta iken 3621/3830 sayılı Kıyı Kanunu hükümlerine göre işlem yapılması şu durumda mümkün olamamaktadır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

GÜNDEMİ

55 İNCİ BİRLEŞİM

19 ŞUBAT 2004 PERŞEMBE

Saat : 15.00

KISIMLAR

1

BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2

ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3

SEÇİM

4

OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5

MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7

SÖZLÜ SORULAR

8

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

1. - Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün Denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşlerin görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde Birleşimin başında bir saat süre ile Sözlü Soruların görüşülmesi, Sunuşlar ve İşaret oyu ile yapılacak seçimlerin her gün yapılmasının Genel Kurulun onayına sunulması, Danışma Kurulunca uygun görülmüştür.

(Genel Kurulun 11.12.2002 tarihli 8 inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİSİ

1. - Genel Kurulun çalışma süresinin 19.2.2004 Perşembe günkü (bugün) Birleşiminde 15.00 - 24.00 saatleri arasında olması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 18.2.2004 tarihli 54 üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

*** Dışişleri Komisyonu**
19.2.2004 Perşembe - Saat : 10.00

*** Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu**
19.2.2004 Perşembe - Saat : 10.00

*** Adalet Komisyonu**
19.2.2004 Perşembe - Saat : 10.30

*** Kamu İktisadî Teşebbüsleri Komisyonu**
19.2.2004 Perşembe - Saat : 10.30

*** Plan ve Bütçe Komisyonu**
19.2.2004 Perşembe - Saat : 10.30

*** Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu**
19.2.2004 Perşembe - Saat : 13.30

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

55 İNCİ BİRLEŞİM 19 ŞUBAT 2004 PERŞEMBE Saat : 15.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

❄

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

❄

3 – SEÇİM

❄

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

❄

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

❄

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

❄

7 – SÖZLÜ SORULAR

❄

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. - Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/521) (S. Sayısı: 146) (Dağıtma tarihi: 2.6.2003)

2. - Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/523) (S. Sayısı: 152) (Dağıtma tarihi: 9.6.2003)

3. - Çanakkale Milletvekilleri Mehmet Daniş ve İbrahim Köşdere'nin; Gelibolu Yarımadası Tarihi Millî Parkı Kanununa Geçici Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/212) (S. Sayısı: 305) (Dağıtma tarihi: 15.12.2003)

4. – Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı ile İçişleri, Plan ve Bütçe ve Anayasa Komisyonları Raporları (1/731) (S. Sayısı : 349) (Dağıtma tarihi: 21.1.2004)

5. **X** - Geçici İthalat Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/679) (S. Sayısı : 353) (Dağıtma tarihi : 21.1.2004)

6. **X** - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/666) (S. Sayısı : 357) (Dağıtma tarihi : 27.1.2004)

7. **X** - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/675) (S. Sayısı : 358) (Dağıtma tarihi : 27.1.2004)

8. **X** - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı İdarî Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/678) (S. Sayısı : 359) (Dağıtma tarihi : 27.1.2004)

9. **X** - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/676) (S. Sayısı : 360) (Dağıtma tarihi : 28.1.2004)

10. - Kuzey Ankara Girişi Kentsel Dönüşüm Projesi Kanunu Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (1/735) (S. Sayısı : 371) (Dağıtma tarihi : 9.2.2004)

11. **X** - Doku Tipi Tayinine Yarayan Reaktiflerin Değişimine İlişkin Avrupa Anlaşması ve Ek Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/634) (S. Sayısı : 365) (Dağıtma tarihi : 10.2.2004)

12. **X** - Uluslararası Bağ ve Şarap Örgütünün Kuruluş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/662) (S. Sayısı : 367) (Dağıtma tarihi : 10.2.2004)

13. **X** - Karadeniz Ekonomik İşbirliği (KEİ) Örgütü KEİ Bölgesindeki Eşyanın Karayoluyla Naklinin Kolaylaştırılması Konusunda Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/684) (S. Sayısı : 369) (Dağıtma tarihi : 10.2.2004)

14. **X** - Sinematografik Ortak Yapım Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/631) (S. Sayısı : 364) (Dağıtma tarihi : 11.2.2004)

15. **X** - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Büyük Önemi Haiz Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile İçişleri ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/553) (S. Sayısı : 373) (Dağıtma tarihi : 11.2.2004)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

16. **X** - Endüstriyel Tasarımların Uluslararası Tesciline İlişkin Lahey Anlaşmasının Cenevre Metnine Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabiî Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/646) (S. Sayısı : 366) (Dağıtma tarihi : 12.2.2004)

17. **X** - Marka Kanunu Andlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/665) (S. Sayısı : 368) (Dağıtma tarihi : 12.2.2004)

18. - Şanlıurfa Milletvekili Yahya Akman ve 14 Milletvekilinin; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/182) (S. Sayısı: 300) (Dağıtma tarihi: 8.12.2003)

19. - 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerin Diyanet İşleri Başkanlığına Ait Bölümünde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/622) (S. Sayısı: 201) (Dağıtma tarihi: 2.7.2003)

20. - Konya Milletvekili Atilla Kart'ın, 24.2.1983 Tarih ve 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/121) (S. Sayısı: 210) (Dağıtma tarihi: 3.7.2003)

21. - Mardin Milletvekili Muharrem Doğan ve 22 Milletvekilinin; Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/23) (S. Sayısı: 129) (Dağıtma tarihi: 1.5.2003) (*)

22. - Denizli Milletvekili Mustafa Gazalcı ve 53 Milletvekilinin; 3 Mart'ın Her Yıl "Laiklik ve Öğretim Birliği Bayramı" Olarak Kutlanması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/93) (S. Sayısı: 139) (Dağıtma tarihi: 20.5.2003) (*)

23. - Bayburt Milletvekili Ülkü Güney'in; Bayburt İlinde Konursu, Gökçedere ve Masat Adıyla Üç Yeni İlçe Kurulmasına Dair Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/17) (S. Sayısı: 140) (Dağıtma tarihi: 22.5.2003) (*)

24. - Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Ankara Milletvekilleri Salih Kapusuz ve Haluk İpek, Bursa Milletvekili Faruk Çelik, Hatay Milletvekili Sadullah Ergin ile Ordu Milletvekili Eyüp Fatsa'nın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/140) (S.Sayısı: 161) (Dağıtma tarihi: 11.6.2003)

25. - Bitlis Milletvekili Edip Safder Gaydalı'nın; Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/114) (S. Sayısı: 176) (Dağıtma tarihi: 17.6.2003)

26. - Konya Milletvekili Atilla Kart'ın; 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununa "Geçici Ek Madde" Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/139) (S. Sayısı: 245) (Dağıtma tarihi: 24.7.2003)

27. - Artvin Milletvekili Orhan Yıldız ve Üç Milletvekilinin; Kamulaştırma Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/173) (S. Sayısı: 256) (Dağıtma tarihi: 28.7.2003)

28. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın; Küçük Esnaf ve Sanatkârlar ile Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletme Kredilerinde 1.1.2003 Tarihine Kadar Olan Senet Protestolarının ve Karşılıksız Çeklerin Nazara Alınmaması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/110) (S. Sayısı: 278) (Dağıtma tarihi: 13.11.2003)

29. - Ardahan Milletvekili Ensar Öğüt ve 56 Milletvekilinin; Atatürk Millî Parkı Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/159) (S. Sayısı: 279) (Dağıtma tarihi: 13.11.2003)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

30. - Afyon Milletvekili Halil Ünlütepe ve 22 Milletvekilinin; Afyon İli Sincanlı İlçesinin Adının "Sinanpaşa" Olarak Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve İçtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/89) (S. Sayısı : 337) (Dağıtma tarihi : 19.1.2004)

31. - Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri Mersin Milletvekili Mustafa Özyürek, İzmir Milletvekili Oğuz Oyan, Samsun Milletvekili Haluk Koç ile 2 Milletvekilinin, Türk Ceza Kanununa Geçici İki Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Teklifi ile Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Ordu Milletvekili Eyüp Fatsa'nın, Türk Ceza Kanununa Bir Geçici Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/177, 2/155) (S. Sayısı : 361) (Dağıtma tarihi : 27.1.2004)

32. - Uzman Jandarma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/737) (S. Sayısı : 374) (Dağıtma tarihi: 17.2.2004)

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

(*) Hükümet bulunamadığından, görüşmeleri bir defaya mahsus olmak üzere ertelenmiştir.